

DEBRECENI REFORMÁTUS HITTUDOMÁNYI EGYETEM

Ikt.sz.:

Intézményfejlesztési Terv

Intézményi helyzetelemzés,
a stratégiai irányok és célok kijelölése
a 2019–2023 közötti időre

Debrecen
2019. május 14.

TARTALOM

1. Vezetői összefoglaló	4
2. Az előző Intézményfejlesztési Terv céljainak értékelése	6
3. Helyzetértékelés	12
3.1 Társadalmi és gazdasági környezet értékelése	12
3.1.1 Az intézmény gazdasági környezetének bemutatása	12
3.1.2 Az intézmény demográfiai környezetének bemutatása	14
3.1.3 Az intézmény foglalkoztatási környezetének bemutatása	16
3.1.4 Az intézmény oktatási környezetének bemutatása	17
3.1.5 Az intézmény vonzáskörzetének és a képzés iránti hallgatói kereslet bemutatása	19
3.1.6 Az intézmény tevékenységének értékelése az ágazati, szakpolitikai környezet vonatkozásában	27
3.2 Képzési tevékenység értékelése	28
3.2.1 Képzési portfólió értékelése	28
3.2.2 A hallgatói előrehaladás folyamatossága, a hallgatói lemorzsolódás mértéke	29
3.2.3 Az oktatói állomány kapacitásának helyzete, az oktatók leterheltsége	33
3.2.4 A tantárgykínálat mennyiségi megfelelősége és kihasználtsága	34
3.2.5 A végzett hallgatók munkaerőpiaci helyzete, a diploma (oklevél) értéke	35
3.2.6 A szakmai gyakorlati képzés értékelése	37
3.2.7 Felnőttképzési tevékenységek értékelése	43
3.2.8 Képzésfejlesztési tevékenység értékelése	50
3.2.9 Nemzetközi dimenzió értékelése	56
3.2.10 Tehetség gondozás értékelése	64
3.3 K+F+I tevékenységek értékelése	71
3.3.1 Kutatási portfólió értékelése	71
3.3.2 K+F kapacitások értékelése	75
3.3.3 K+F eredményesség és technológia transzfer értékelése	81
3.4 Intézményirányítás értékelése	88
3.4.1 Intézmény-irányítási folyamatok, eszközök értékelése	88
3.4.2 A gazdálkodási tevékenység értékelése	90
3.4.3 Infrastruktúra-menedzsment és vagyongazdálkodási tevékenységek értékelése	100
3.4.4 Humán erőforrás értékelése	102
3.4.5 Intézményi szolgáltatások értékelése	109
3.5 Az intézmény potenciális partnerei, velük kapcsolatban azonosítható együttműködési lehetőségek és szinergiák értékelése	113
3.6 Stratégiai irányok meghatározása	114

4. Az új Intézményfejlesztési Terv stratégiai kérdései.....	115
4.1 Jövőkép meghatározása.....	115
4.1.1 Tevékenységre vonatkozó jövőkép meghatározása.....	115
4.1.2 Szervezetre vonatkozó jövőkép meghatározása	115
4.2 Stratégiai célok, valamint a hozzájuk kapcsolódó stratégiai akciók, mutatószámok/sikerkritériumok, határidők és felelősök meghatározása	116
4.3 Megvalósítási ütemterv	123
4.4 Stratégiai kontrolling folyamatának és eszközeinek bemutatása	131
4.5 Stratégiai kommunikáció folyamatának és eszközeinek bemutatása	131
Záradék.....	132

1. Vezetői összefoglaló

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Nftv.) az állami fenntartásban működő felsőoktatási intézmények számára intézményfejlesztési terv készítését írja elő, annak elfogadását az intézményi Szenátus, jóváhagyását pedig a Fenntartó hatáskörébe utalva. Az Nftv. ugyanakkor rögzíti azt is, hogy a hitéleti képzést (is) folytató, nem állami fenntartású felsőoktatási intézményeknek az intézményfejlesztési tervre vonatkozó rendelkezéseket nem kell alkalmazni. Ez utóbbi rendelkezés értelmében intézményünket a törvény nem kötelezi intézményfejlesztési terv készítésére.

A Debreceni Református Hittudományi Egyetem azonban (a továbbiakban: DRHE) az intézményfejlesztési tervben olyan hathatós vezetői eszközt lát, amelynek segítségével – a minőségbiztosítási rendszer keretében – működésének minőségét biztosíthatja, illetve folyamatosan fejleszteni tudja. A DRHE Szervezeti és Működési Szabályzata ezért a Minőségbiztosításról szóló X. fejezetében a kötelezően elkészítendő minőségbiztosítási dokumentumok között Intézményfejlesztési terv készítését írja elő (65. § (1) bekezdés, d) pont), ennek minimális tartalmát és kidolgozásának szabályait rögzíti (65. § (5) bekezdés), elfogadását pedig a Szenátus hatáskörébe utalja (19. § (2) bekezdés e) pontja). Az intézményfejlesztési tervre vonatkozó rendelkezéseket a Minőségbiztosítási Szabályzat 7. §-a tovább részletezi.

Az intézményfejlesztési terv a DRHE minőségfejlesztési stratégiája, amelyben az egyetem Szenátusa rögzíti a DRHE helyzetelemzését, jövőképét, a tervezett fejlesztések fő irányát, meghatározza a fejlesztéssel, a Fenntartó által az egyetem rendelkezésére bocsátott vagyonnal való gazdálkodási elképzeléseket a vizsgált időszakra, stratégiai fejlesztési célokat nevesít, ezekhez pedig – a felelősök és a határidők rögzítésével – stratégiai akciókat rendel.

A DRHE legutóbbi intézményfejlesztési tervét a Szenátus 2014. január 17-én, 57/2013-14. számú határozatával fogadta el a 2014–2018 közötti időszakra. Időközben sikeresen lezárult az egyetem intézményi akkreditációja, valamint azzal párhuzamosan a hitéleti szakok akkreditációja. Az akkreditációs látogatóbizottság záró jelentésében számos hasznos észrevételt, tanácsot fogalmazott meg a minőségbiztosítási rendszer továbbfejlesztése, illetve hatékonyabb működtetése terén. Ezeknek a javaslatoknak túlnyomó többségét az egyetem vezetése beépítette az intézményfejlesztési tervbe: az így előállt, 1. számú módosítást a DRHE Szenátusa 2015. november 10-ei ülésén, 19/2015-16. számú határozatával fogadta el.

Intézményünk a vállalt fejlesztési feladatainkat túlnyomó többségében sikeresen megvalósította, s így sok szempontból új alaphelyzetből indulhattunk ki a jelen fejlesztési terv összeállítása során, mint öt évvel ezelőtt. Minőségbiztosítási rendszerünket továbbfejlesztettük, és számos eleme már a gyakorlatban is érezteti hatását. Jelentős lépéseket tettünk a szervezeti struktúra karcsúsítása terén, informatikai struktúránk megújításában sokat haladtunk előre, elkészültek egyetemi kollégiumaink, az oktatói kar fiatalításában és minősítettségének javításában, a tehetséggondozásban, fejlesztettük szakjainkat, és képzési portfóliónk terén is jelentős fejlesztésekbe fogtunk bele.

Ebben az intézményfejlesztési tervben a következő öt évre, a 2019-2023 közötti időszakra tekintünk előre. A részletes helyzetértékelést követően, számos felmérés, fórum és egyeztetés, szakértői konzultáció, igényfelmérés alapján fogalmaztuk meg elképzeléseinket és azokat a konkrét feladatokat, melyek ezek megvalósításához

elvezethetnek minket. Bízunk benne, hogy ez a fejlesztési időszak is legalább olyan eredményes lehet, mint amilyenek az előző sikerült.

Jelen intézményfejlesztési tervünket a Nemzeti Erőforrás Minisztérium Felsőoktatásért és Tudománypolitikáért Felelős Helyettes Államtitkárság Módszertani Útmutatója (2012.04.06 és 2012.06.18) alapján, szempontrendszerét sajátos egyházi viszonyainkra adaptálva készítettük el. A dokumentumot egyetemünk Szenátusa 2019. május 14-ei ülésén tárgyalta meg és fogadta el.

Adjon a Mindenható e tervekhez erőt, kitartást, és adja majd meg a jól végzett munka feletti örömet. Kívánom, hogy intézményfejlesztési stratégiánk által egyetemünk küldetését a magyar társadalomban és egyházunkban embertársaink javára, az Anyaszentegyház hasznára és Isten dicsőségére még inkább betölthesse majd.

Debrecen, 2019. május 14.

dr. Kustár Zoltán
rektor

2. Az előző Intézményfejlesztési Terv céljainak értékelése

A Debreceni Református Hittudományi Egyetem előző intézményfejlesztési tervének a 2014–2018 közötti időszakra szóló vállalásainak megvalósulását – a módszertani útmutatót követve – összefoglalóan az alábbiakban értékeljük:

(0: egyáltalán, vagy érdemben nem valósult meg; 1: részben megvalósult; 2: teljes mértékben, az eredeti szándéknak megfelelően valósult meg)

	Stratégiai mutatószám/ sikerkritérium	Megvalósítás értékelése	Eredmény indoklása
1.	A képzési portfólió aktualizálása: 1 szak kivezetése, 1-1 új hitéleti osztatlan, MA és szakirányú továbbképzési szak, 1 OKJ képzés bevezetése		
	<i>Kapcsolódó stratégiai akció(k)</i>		
1.1-2.	<i>Kommunikáció szak kivezetése</i>	2	
1.3.	<i>Osztatlan hittanár-nevelőtanár szak bevezetése</i>	2	2015 szeptemberétől
1.4.	<i>KLM – Kántor szakirány indítása</i>	1	jogszabályi háttér
1.5.	<i>a Hittanár-nevelőtanár MA szak kivezetése</i>	2	
1.6-7.	<i>KLM és kántor szak: piackutatás, igényfelmérés</i>	1	fenntartói igény
1.8.	<i>Pasztorális tanácsadás és szervezetfejlesztés szak: mélyreható vizsgálat a szak iránti (várható) keresletről</i>	2	a szak kifuttatása mellett döntöttünk
1.9-10.	<i>A Kántor BA szakról az intézményen belüli és kívüli továbblépés lehetőségének megvizsgálása</i>	2	nem vezetett eredményre
1.11.	<i>OKJ képzések előkészítése, ill. elindítása: egyházzenész</i>	1	belső egyházi képzésként
1.12.	<i>A teológia MA szak beindítása</i>	1	jelen fejlesztési ciklusra tolódott át
1.13.	<i>Hitoktatói szakirányú továbbképzési szak beindítása</i>	2	
2.	A képzések mintatantervének aktualizálása		
	<i>Kapcsolódó stratégiai akció(k)</i>		
2.1.	<i>Romológia képzés bevezetése a mintatantervekbe</i>	2	minden szakon
2.2.	<i>A nyelvi kurzusok hatékonyságának felülvizsgálata</i>	2	
2.3.	<i>A tantárgyak számának és a heti óraszámnak a csökkentése hitéleti szakokon</i>	1	
2.4.	<i>Teológia szak: a tárgyak sorrendiségének (pl. egyháztörténeti tárgyak) áttekintése</i>	2	
2.5-6.	<i>Teológia szak: a tárgyak és az általuk fejlesztendő kompetenciák világosabb összerendezése: – a szak református KKK-jának zsinati módosításának kezdeményezése</i>	1	a kompetenciák intézményi szintű definiálása megtörtént
2.7.	<i>KLM szak: az alapozó ismeretek között egy kredit hiányzik – a mintatanterv korrekciója</i>	2	
2.8.	<i>KLM szak: a gyakorlatvezető lelkipásztorokkal, vallástanárokkal, hitoktatókkal kapcsolattartás, rendszeres szakmai megbeszélések kezdeményezése.</i>	1	évenkénti közös találkozók
2.9.	<i>A KLM és a pasztorális tanácsadás szakok közötti kapcsolat erősítése</i>	1	a tanácsadás szak fejlesztéséről lemondtunk
2.10.	<i>Kántor szak: az ifjúsági munkában hasznosítható, további hangszerek oktatásának bevezetése</i>	2	bevezettük a gitároktatást
2.11.	<i>Vallástanár szak: A csoportos szakmai gyakorlat alatt 15 órás gyakorlótanítás bevezetése a 4. félévre</i>	1	az MA szak kifutásával részben megoldódott
2.12-13.	<i>Pasztorális tanácsadás és szervezetfejlesztés szak: a</i>	2	

	Stratégiai mutatószám/ sikerkritérium	Megvalósítás értékelése	Eredmény indoklása
	<i>mintatanterv számszaki hibáinak korrekciója</i>		
2.14.	<i>Pasztorális tanácsadás és szervezetfejlesztés szak – tanácsadás szakirány: a (bibliai alapú) lelkipozítás oktatásának megerősítése – A mintatanterv áttekintése és indokolt esetben annak módosítása</i>	0	<i>a tanácsadás szakirány fejlesztéséről lemondtunk</i>
3.	A hallgatók ösztönzése a folyamatos és mintatanterv szerinti tanulmányi haladásra		
	<i>Kapcsolódó stratégiai akció(k)</i>		
3.1-3.	<i>A lemorzsolódás, illetve a passzív félévek számának csökkentése: a belépési feltételek, a hallgatói ösztöndíj-rendszer, a passzív félévek odaítélésének, az átsorolások rendszerének felülvizsgálata, szükség esetén a TVSZ módosítása</i>	2	
4.	Az intézményi PR tevékenység erősítése a jelentkezők és a felvettek számának növelése érdekében: a nyílt napok résztvevői jelentős, a jelentkezők és a felvettek számának növekedése		
	<i>Kapcsolódó stratégiai akció(k)</i>		
4.1.	<i>Középiskolai igazgatókon kívül szaktanárok megszólítása; tanári tájékoztató/figyelemfelhívó rendezvények szervezése</i>	1	
4.2.	<i>Gyülekezeti lelkipásztorok, egyházi középiskolák megkeresése, személyes kapcsolatfelvétel</i>	2	
4.3.	<i>Aktualizált intézményi szórólap kiadása</i>	2	
4.4.	<i>Intézményi arculattervezés, ennek keretében részletesebb tájékoztató füzet és ismertető kisfilm készíttetése</i>	2	
4.5.	<i>Honlap „fiatalosítása”, vonzóbbá tétele, „Felvételizőknek” rovat fejlesztése</i>	2	
4.6.	<i>KLM szak: jobb marketing: lásd 4.1.</i>	2	
5.	A publikációs ráta javítása		
	<i>Kapcsolódó stratégiai akció(k)</i>		
5.1.	<i>Oktatói követelmények (SzMSz) érvényesítése</i>	2	
5.2.	<i>A minimális publikációs elvárások szabályzati rögzítése az SzMSz-ben, beosztás szerinti differenciálva</i>	2	
5.3.	<i>Az alkotói szabadság kiterjeszhetőségének megvizsgálása, a Foglalkoztatási Követelményrendszer szükség szerinti módosítás</i>	2	
5.4.	<i>A minimális publikációs szám számon kérése az oktatói munka minősítése során</i>	2	<i>a szabályt rögzítettük, bevezetése folyamatban</i>
6.	Az intézetek és oktatók közötti szakmai együttműködés és projektgondolkodás erősítése		
	<i>Kapcsolódó stratégiai akció(k)</i>		
6.1.	<i>Házi konferenciák (színvonalának emelése), konferenciakötet megjelentetése</i>	1	<i>kötet nem készült, de a Mediárium több előadást leköszölt</i>
6.2.	<i>Szakmai ankétok: évente legalább 1 db.</i>	0	
6.3.	<i>Csapatépítő programok (közös kulturális és szabadidős tevékenység): évente legalább 1 db.</i>	2	
7.	Egyéni tutori (mentorálási) rendszer kiépítése világi szakokon	2	
8.	A külföldi részképzésben részt vevő hallgatók létszámának szinten tartása	a 2014. évi adatok bázisán minden évben legalább 100%-os összlétszám	1
	<i>Kapcsolódó stratégiai akció(k)</i>		
8.1.	<i>ERASMUS nyelvi felkészítő, szabadon választható tantárgy kidolgozása: 1 db kurzus</i>	2	<i>abszolút értékben nem teljesült, de a hallgatói létszámra vetítve igen (2014: 2,55%, 2018: 2,86%)</i>

	Stratégiai mutatószám/ sikerkritérium	Megvalósítás értékelése	Eredmény indoklása
8.2.	Erasmus honlap megújítása	2	
8.3.	tantárgy-beszámítási gyakorlat felülvizsgálata, a TVSZ szükség szerinti módosítása	2	
8.4.	évenként/félévenként Erasmus-toborzók tartása	1	évenként
8.5.	Erasmus-Alumni rendszer felállítása	0	
9.	Az oktatók mobilitásának fokozása		
	<i>Kapcsolódó stratégiai akció(k)</i>		
9.1.	Állandó rovat beemelése az oktatói jelentésbe, a megfelelő munkakörökhöz	2	
9.2.	Bevezetés az SzMSz-be, a megfelelő munkakörökhöz	2	
10.	A beutazó ERASMUS hallgatói mobilitás feltételeinek javítása (nemzetköziesítés):		
	<i>Kapcsolódó stratégiai akció(k)</i>		
10.1.	aktualizált angol nyelvű szórólap kiadása	2	
10.2.	részletesebb angol tájékoztatófüzet kiadása	0	
10.3-5.	Idegen nyelvű kurzusok rendszeres meghirdetése, legalább a diplomához szükséges kreditszám 10%-áig:	2	
10.6.	Idegen nyelvű kurzusok (Neptunon kívüli) megjelenítése a honlap Erasmus oldalán	2	
11.	Az intézmény angol nyelvű honlapjának fejlesztése: oktatói aloldalak angol változatának elkészítése	2	
12.	A TDK aktivitás és a szakmai versenyeken való részvétel serkentése: A részvétel jutalmazása pályázati kiírások, rangsorolások, legációk lista, közéleti ösztöndíj, felvételi pontszámítás, demonstrátori alkalmazás stb. során	2	
	<i>Kapcsolódó stratégiai akció(k):</i>		
12.1.	a TJSZ módosítása	2	
12.2.	az SzMSz módosítása	2	
12.3.	a Legációk Szabályzat módosítása	2	
12.4.	a Kollégiumi SzMSz módosítása	2	
12.5.	a Doktori és Habilitációs Szabályzat módosítása	2	
13.	A kutatási, fejlesztési és innovatív tevékenység (K+F+I) intézményi támogatásának javítása, a K+F+I pályázatok bevételeinek növelése:		
	<i>Kapcsolódó stratégiai akció(k)</i>		
13.1.	pályázati referens foglalkoztatása/kijelölése a rektori hivatalban (25%)	0	
14.	Az oktatók minősítettségi mutatójának javítása: 2014 bázisán a minősítettek számának évi 1%-os emelése	2	2014: 62%, 2018: 74%
	<i>Kapcsolódó stratégiai akció(k)</i>		
14.1.	SzMSz oktatói követelmények érvényesítése: átszorolások, munkaszerződések módosítása	2	
14.2.	Új oktatói státuszok létesítése: 2018-ig legalább 4 minősített oktató alkalmazása	2	
15.	Az oktatói korfa arányosítása, 2014 bázisán az átlagos életkor csökkentése	1	2014: 51 év; 2018: 52 év, de az 55 év alattiak aránya: 2014: 61%, 2018: 63%
	<i>Kapcsolódó stratégiai akció(k)</i>		
15.1.	lásd 14.1.	2	
15.2.	Pályázati kiírásoknál a fiatal oktatók (45 év alattiak) előnyben részesítése	0	nem volt túljelentkezés
16.	Az oktatói leterheltség csökkentése, arányainak javítása		

	Stratégiai mutatószám/ sikerkritérium	Megvalósítás értékelése	Eredmény indoklása
	<i>Kapcsolódó stratégiai akció(k)</i>		
16.1.	Az oktatói állomány létszámának emelése, az órával és/vagy tantárgyfelelősséggel túlterhelt oktatók tanszékein: lásd 14.1.	1	nem minden tanszéken történt meg, jelöltek hiányában
17.	A többletmunka jobb elismerése		
	<i>Kapcsolódó stratégiai akció(k)</i>		
17.1-3.	A pótlékkal honorált feladatkörök áttekintése, körük szükség szerinti bővítése	2	
18.	Az informatikai rendszer korszerűsítése		
	<i>Kapcsolódó stratégiai akció(k)</i>		
18.1.	évente legalább 3 irodai informatikai eszköz cseréje	2	messze túlteljesítve
19.	A tanterem oktatás-technikai felszereltségének javítása, berendezéseinek modernizálása, a hangszerállomány bővítése		
	<i>Kapcsolódó stratégiai akció(k)</i>		
19.1.	tanterem felszerelése internettel és projektorokkal	2	
19.2.	tanterem-bútorzat cseréje (75%)	2	100%
19.3.	hangszerpark megújítása: évente legalább egy hangszer felújítása / új hangszer beszerzése	2	
20.	A könyvtári szolgáltatások színvonalának javítása		
20.1.	A feltárt és elektronikusan katalogizált állomány arányának javítása: évente 2.000 kötet	1	lásd 20.2
20.2.	Az egységes elektronikus katalógus megvalósítása	2	
21.	Az intézményi szervezeti struktúra aktualizálása		
	<i>Kapcsolódó stratégiai akció(k)</i>		
21.1-2.	A két egyetemi könyvtár szervezeti integrációja, összeköltöztetése	2	
21.3.	A Kommunikáció- és Társ.tud. Intézet megszüntetése	2	
21.4.	A két teológiai intézet összevonása	2	
21.5.	A Tanulmányi Osztály és az intézetek közötti átfedések megszüntetése, hatékonyságnövelő átszervezések	2	
21.6.	Szenátusi bizottságok számának és összetételének áttekintése, az SzMsz szükség szerinti módosítása	2	1 új szenátusi bizottság alakult
21.7.	A kutatóintézetek minimális személyi és infrastruktúrális feltételeinek, a kutatóintézeti munkatervek és beszámolók, teljesítményük mérhetőségének szabályzati rögzítése	1	a munkaterv és beszámoló intézménye bekerült az SzMSz-be, fakultatív módon
21.8.	A kutatóintézeti struktúra áttekintése, racionalizálása	1	kettő összeolvadt, egy új létesült
21.9.	A Társadalomtudományi Tanszék megszüntetése, a Romológia Tanszék felállítása	2	
22.	A minőségbiztosítási rendszer tesztelése, fejlesztése		
	<i>Kapcsolódó stratégiai akció(k)</i>		
22.1.	Minőségbiztosítási dokumentumok közötti átfedések megszüntetése	2	
22.2.	Az oktatói és tanári jelentések bevezetése az oktatói teljesítmény ellenőrzése és minősítése céljából	2	
22.3.	A tanszéki jelentések új profiljának kialakítása	2	
22.4.	Az elégedettségi kérdőívek áttekintése	2	
22.5.	A hitéleti képzésekhez új, önálló, szak-specifikus helyzetelemzések (C-SWOT analízis) készítése	2	
22.6.	A C-SWOT analízisek eredményeinek bedolgozása az	2	

	Stratégiai mutatószám/ sikerkritérium	Megvalósítás értékelése	Eredmény indoklása
	<i>intézményi fejlesztési célok közé</i>		
22.7-9.	<i>Diplomás Pályakövető Rendszer kiépítése</i>	1	<i>országos rendszer, intézményi alumni iroda</i>
22.10-11.	<i>A szakfelelősök szerepének megerősítése: a Minőség- biztosítási Szabályzat és az SzMSZ áttekintése, módosítása</i>	2	
22.12.	<i>- honlap-fejlesztés</i>	0	
22.13-14.	<i>A szakok rendszeres önértékelésének bevezetése</i>	2	<i>első értékelés: 2018</i>
22.15.	<i>Elégedettségi felmérések – szakos bontásban is kiértékelni: A áttekintése, szükség szerinti módosítása</i>	2	<i>kis szakok esetében nem, az anonimitás sérülne</i>
22.16.	<i>Elégedettségi felmérések – törekedni a kitöltési arányok növelésére</i>	2	<i>a Neptunban, magas a kitöltési arány</i>
22.17.	<i>Elégedettségi felmérések – kis létszámú szakok vonatkozásában a hallgatók anonimitásának védelme érdekében a kérdőíveket áttekintése</i>	2	<i>a Minőségbiztosítási Szabályzat rögzíti</i>
22.18-19.	<i>Az OMHV figyelembe vétele az előléptetések, hosszab- bítások során: Az SzMSZ és a Minőségbiztosítási Szabályzat módosítása</i>	2	
22.20.	<i>Az OMHV és/vagy az oktatói jelentés alapján tartósan gyengébb teljesítményt nyújtó oktatók számára a fej- lesztés lehetőségének biztosítása – A feladat és fele- lősségének rögzítése a Minőségbiztosítási Szabályzatban</i>	2	
22.21.	<i>A gyakorlóhelyekkel és a szakokkal szemben támogatott (minimális) követelmények rögzítése a Minőségbiztosítási Szabályzatban</i>	2	
23.	A kimagaslóan alacsony / magas átlageredménnyel teljesített tárgyak azonosítására, időszakos felülvizsgálata, az okok feltárása		
	<i>Kapcsolódó stratégiai akció(k)</i>		
23.1.	<i>A folyamat leszabályozása a Minőségbiztosítási Szabályzatban</i>	2	
23.2.	<i>Első felülvizsgálat, a szükséges intézkedések meghoza- tala</i>	2	<i>a Minőségbiztosítási Szabályzat módosításával</i>
23.3.	<i>Második felülvizsgálat</i>	0	<i>csúszott a megvalósítás, még nem történt meg</i>
23.4.	<i>A tantárgyak kredit-értékének felülvizsgálata a befektetett valós hallgatói munka alapján, a minta- tantervek szükség szerinti módosítása</i>	0	<i>lásd 23.3.</i>
24.	A kiscsoportos oktatási módszerek (a minőségi képzést célzó, gyakorlat-orientált, szemináriumi csoportos oktatási modell) visszaszorulásának megakadályozása		
	<i>Kapcsolódó stratégiai akció(k)</i>		
24.1.	<i>A TVSZ-ben a tantárgy-típus megjelenítése, definiálása</i>	2	<i>„kutatószeminárium”</i>
24.2.	<i>A teológia és a hittanár szakok mintatantervekben megfelelő számú tantárgy teljesítésének előírása</i>	0	<i>még nem valósult meg</i>
24.3.	<i>A klm, kántor és a pt-szf szakok mintatantervekben megfelelő számú tantárgy előírása</i>	2	
25.	A tehetséggondozás részeként a demonstrátori rendszer kiépítése, illetve formalizálása		
	<i>Kapcsolódó stratégiai akció(k)</i>		
25.1-3.	<i>A demonstrátori rendszer szabályozóinak rögzítése, a rendszer bevezetése</i>	2	
26.	Honlap-fejlesztés		
	<i>Kapcsolódó stratégiai akció(k)</i>		

	Stratégiai mutatószám/ sikerkritérium	Megvalósítás értékelése	Eredmény indoklása
26.1.	<i>A tanszékekről és azok munkájáról szóló oldalak összeállítása a tágabb közvélemény számára</i>	0	
26.2.	<i>Az egyes tantárgyakról tájékoztató a tágabb közvélemény számára</i>	2	<i>honlapon, tájékoztató füzetben elérhető</i>
26.3-7.	<i>lásd 4.5., 8.2., 10.6., 11., 22,12.</i>		
27.	Egyetemi lelkész alkalmazása	1	<i>nem főállású</i>

A táblázatot áttekintve megállapíthatjuk, hogy vállalásaink jórészt teljesítettük. Képzési portfóliónkat szakok kifuttatásával és új szakok, képzések beindításával aktualizáltuk, a mintatantervek szükséges korrekcióit végrehajtottuk. A hallgatók lemorzsolódásának visszaszorítása érdekében a szabályzatokat áttekintettük. Új honlapot készítettünk, angol oktatói aloldalakkal, PR tevékenységünket pedig – személyi fejlesztéssel is egybekötve – jelentősen fokozni tudtuk. Az oktatói kart fiatalítottuk, a minősítettek arányát jelentősen növeltük, az oktatói többletmunka elismerését a pótlékrendszer fejlesztésével fokoztuk. A közösségépítésnek számos emlékezetes alkalmára gondolhatunk vissza, és a nem oktató alkalmazottak szervezeti egységeként és közösen is rendeztek ilyen programokat. A hallgatói szolgáltatások színvonalát jelentősen emeltük, bevezettük a demonstrátori rendszert, a TDK aktivitás fokozása érdekében hallgatói ösztöndíjat vezettünk be, mint ahogy szociális és kiegészítő tanulmányi rektori ösztöndíjak is alakultak. A kiutazó Erasmus mobilitást nagyjából szinten tudtuk tartani, angol nyelvű tantárgycsomag létrehozásával és PR elemekkel a beutazás feltételein is sokat javítottunk. Intézményünk infrastruktúrája teljesen megújult, az informatikai rendszer fejlesztése nagy lépésekben zajlik. A két könyvtárunk integrációja megtörtént, kettős katalógusa megszűnt. Intézeti struktúránkat két intézet megszüntetésével karcsúsítottuk, a személyi fejlesztések révén pedig 2 új tanszék jött létre. A minőségbiztosítási rendszerünket jelentősen fejlesztettük: a szakfelelősök szerepét megerősítettük, és új elemként jelent meg benne az oktatói jelentés és a szakjelentés. Az oktatói követelményrendszert tudománymetrikai adatokkal pontosítottuk, megnyitva ezzel az oktatók előléptetések lehetőségét.

Látnunk kell ugyanakkor azt is, hogy a minőségbiztosítási rendszer fejlesztése számos ponton lényeges időbeli csúszással valósult meg, így a rendszer gyakorlati tesztelése, illetve alkalmazása sok esetben a következő fejlesztési ciklusra kerül majd át. Csak részben valósultak meg az alábbi célkitűzések, s ezért az egyetem, a gyakorlóléhelyek és a szakoktatók közötti kapcsolatot a hitoktató jellegű szakjaink esetében fontos lenne tovább erősíteni, az egyházkerület közoktatási intézményeivel, elsősorban a református fenntartásúakkal az együttműködést rendszeresebbé kell majd tenni. A házi konferenciáink színvonala közös szakmai felelősségünk, mint ahogy az egyéb, egymás szakmai megismerését segítő rendezvények műfaját sem sikerült még megtalálnunk. Egyes túlterhelt tanszékek személyi fejlesztése kiemelt feladat, mint ahogy a teológiai tanszékek fiatalabb oktatókkal való feltöltése is egyre aktuálisabb. A kutatóintézeti struktúra racionalizálása érdemben nem történt meg, a még fel nem dolgozott könyvtári állomány feltárásának ütemét pedig szükséges lesz jelentősen felgyorsítani.

Összességében azonban megállapíthatjuk, hogy vállalt fejlesztési céljait intézményünk zömében teljesítette. Ennek köszönhetően az oktatás és kutatás feltételei jelentősen javultak, küldetésünket pedig magas színvonalon tudjuk teljesíteni.

3. Helyzetértékelés

3.1 Társadalmi és gazdasági környezet értékelése

A Debreceni Református Hittudományi Egyetem intézményi környezte túlmutat az Észak-alföldi régión. A Dél-alföldi régió két megyéje, Békés és Csongrád megye is a fenntartó Tiszántúli Református Egyházkerület része, így mindenekelőtt a hitéleti képzések terén – a teljes Tiszántúl részeként – ezek a megyék is intézményünk vonzáskörzetének részei, mint ahogy a hitéleti képzések vonatkozásában az Észak-magyarországi régióhoz tartozó Borsod-Abaúj-Zemplén megye is hagyományos beiskolázási területnek számít.

Tekintettel a területi korlátokra, illetve arra, hogy a beiskolázás fő forrása mind a nem hitéleti, mind pedig a hitéleti képzések vonatkozásában az Észak-alföldi régió, a környezet elemzése során ennek a régiónak az elemzésére koncentrálunk, az Észak-magyarországi régióhoz tartozó Borsod-Abaúj-Zemplén megyére, valamint Dél-alföldi régióban található Békés és Csongrád megyére akkor és annyiban térünk ki, ahol és amennyiben ettől eltérő tendenciákat vagy számadatokat mutatnak.

A helyzetértékelés összeállításánál az adatok a KSH Magyar Statisztikai Évkönyveiből és a KSH Területi Statisztikai Évkönyveiből származnak (Magyar Statisztikai Évkönyv 2017, KSH, Bp., 2018, V-XXIV, 1-508; Magyar Statisztikai Évkönyv 2016, KSH, Bp., 2017, V-XXVI, 1-503; Magyar Statisztikai Évkönyv 2015, KSH, Bp., 2016, V-XXIV, 1-503; Területi Statisztikai Évkönyv 2017, KSH, Bp., 2018, V-XXX, 1-392; Területi Statisztikai Évkönyv 2016, KSH, Bp., 2017, V-XXX, 1-404; Területi Statisztikai Évkönyv 2015, KSH, Bp., 2016, V-XXX, 1-398.).

3.1.1 Az intézmény gazdasági környezetének bemutatása

A Debreceni Református Hittudományi Egyetem az Észak-alföldi régió központjában található. A térség a KSH 2016-os országos területi adatai szerint az előállított bruttó hazai termék, a GDP alapján 3 380 299 forintos eredményével Magyarország hét régiója között a negyedik helyen áll. Az egy főre jutó bruttó hazai termék tekintetében az előzetes adatok alapján ennél lényegesen rosszabb a régió helyzete, mivel Dél-Dunántúl mögött (2 377 ezer forint/fő), 2 298 ezer forinttal az utolsó helyen szerepel. A régiók megyéi között sem elhanyagolhatóak a különbségek. A beiskolázási vonzáskörzet szempontjából Borsod-Abaúj-Zemplén, Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Csongrád, Jász-Nagykun-Szolnok és Békés sorrend figyelhető meg, ezen belül az utóbbi két megye leszakadt a többi megyétől. Az egy főre jutó bruttó hazai termékénél viszont Csongrád, Borsod-Abaúj-Zemplén, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Békés és Szabolcs-Szatmár-Bereg a sorrend, ezen belül Békés és Szabolcs-Szatmár-Bereg lemaradása látszik jelentősnek. Csongrád a 10., Borsod-Abaúj-Zemplén a 13., Hajdú-Bihar a 14., Jász-Nagykun-Szolnok a 15., Békés a 18., Szabolcs-Szatmár-Bereg megye pedig a 19. a megyék közötti sorrendben. Az Észak-alföldi régióban az egy főre jutó bruttó hazai termék az országos átlag 63,7%-a, a megyék átlagának pedig 81,8%-a, míg egy főre jutó GDP vásárlóerő-egységben (PPS) számítva az Európai Uniót alkotó 28 állam átlagának csak 42,9%-a. Az egy főre jutó GDP 2014-2016 között folyamatosan nőtt, az országos átlaghoz viszonyítva 62,5%-ról 63,7%-ra, vagyis összesen 1,2%-kal, de a 2 298 ezer forinttal az országos átlagtól, amely 2016-ban 3 609 ezer forint volt, még így is több mint

1,3 millió forinttal elmaradt, és ezzel az egy főre jutó GDP alapján az Európai Unió hátrányos helyzetű régiói között található.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a térség gazdasági részesedése és teljesítménye Magyarország szempontjából jelentős, viszont az életszínvonal messze elmarad az átlagostól, és ennek a fizetőképes keresletre erősen korlátozó hatása van.

A bruttó hozzáadott érték, a GVA nemzetgazdasági ágak szerinti 2016-os országos előzetes adatai azt mutatják, hogy a húzóágazat a feldolgozóipar, de meghatározó szerepe van a kereskedelemnek és gépjárműjavításnak, a közigazgatásnak, a védelemnek és kötelező társadalombiztosításnak, az ingatlanügyleteknek, a szállítás és raktározásnak, a szakmai, tudományos, műszaki tevékenységnek, majd őket követve az oktatásnak, a mezőgazdaságnak, erdőgazdálkodásnak, halászatnak, a humán-egészségügyi és szociális ellátásnak, az építőiparnak, végül az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenységnek. A bruttó hozzáadott érték 2016-os adatai szerint a nemzetgazdaság húzóágazata a szolgáltatások, de meghatározó a feldolgozóipar súlya is, míg a mezőgazdaságnak, erdőgazdálkodásnak, halászatnak és az építőiparnak ezekhez viszonyítva ebből a szempontból csekélyebb a jelentősége. Ehhez fontos hozzátenni azt, hogy az országos és a regionális adatok eltérő rendszere, csoportosítása miatt az összehasonlításuk csak korlátozottan vagy egyáltalán nem lehetséges. Az Észak-alföldi régió belülről szintén ez a sorrend, de a Dél-alföldi régió mellett és után, az országos átlagnál jóval nagyobb a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat részaránya. A szolgáltatásoknak és az iparnak viszont itt is döntő súlya van, így a szolgáltatások több mint hat és félszer, az ipar pedig több mint két és félszer nagyobb bruttó hozzáadott értéket hoz létre. Az Észak-alföldi régióban a bruttó hazai termék piaci beszerzési áron és a bruttó hozzáadott érték 2014-2016 között közel azonos mértékben, több mint 10%-kal nőtt. Hasonló mértékű növekedés volt ebben a tekintetben az Észak-alföldi és a Dél-alföldi régióban is ebben az időszakban.

Egyetemünk képzési tevékenysége az oktatási szektorhoz illeszkedik, ugyanakkor hitéleti szakjainak „felhasználói” közege szempontjából a szolgáltatásokban és az ipari szektorban dolgozók mellett – jelentős mértékben és viszonylag állandó tényezőként – a megélhetésüket a mezőgazdasági szektorból biztosító társadalmi csoportok is meghatározóak.

A területi statisztikai adatok szerint a vállalati szektor jellemzőit tekintve megállapítható, hogy a Közép-magyarországi régiót leszámítva 2016-ban az Észak-alföldi régióban volt a legnagyobb a működő vállalkozások száma. A régiót ebben a vonatkozásban megközelítette Dél-Alföld, viszont Észak-Magyarország az utolsó helyet foglalja el. A 2016-os területi adatok alapján a regisztrált társas vállalkozások száma nemzetgazdasági ágak szerint a legnagyobb számban a kereskedelemben, javításban, ettől lényegesen kisebb számban, de egymáshoz képest viszonylag hasonló mértékben az építőiparban és az iparban fordultak elő, míg ettől lényegesebb kevesebben, de egymáshoz képest közel hasonló arányban voltak a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat, az ingatlanügyletek, a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás és a szállítás, raktározás területén. A regisztrált önálló vállalkozók száma nemzetgazdasági ágak szerinti bontásban, szintén a 2016-os területi adatok alapján, a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat esetében rendkívül magas mind a régiók között, a Dél-alföldi régióhoz hasonlóan, mind pedig az ingatlanügyletekkel és a kereskedelemmel, javítással foglalkozókhoz viszonyítva. Az önálló vállalkozók körén belül ettől lényegesen kevesebben dolgoznak az építőiparban, a szálláshely-szolgáltatásban, vendéglátásban és az iparban, míg az utóbbiaknál ismét lényegesen kevesebben végeznek szállítási, raktározási tevékenységet. A régió vállalkozásainak magas száma, különösen a

mezőgazdaságban, erdőgazdálkodásban, halászatban, és a működő vállalkozások 2016-os létszám-kategóriák szerinti megoszlása arra utalnak, hogy túlsúlyban lehetnek a mikro vállalkozások, kényszervállalkozások, melyeknek alacsony a foglalkoztatási és innovatív potenciáljuk. Ezzel együtt 2014–2016 között érzékelhetően csökkent a legalsó két kategóriába tartozó vállalkozások száma, míg a többiekénél inkább stagnálás figyelhető meg.

Ezek a tényezők ismét azt mutatják, és egyben részben magyarázzák is, hogy a régióban az életszínvonal elmarad az országos átlagtól, ami a felsőoktatási szolgáltatások vonatkozásában is korlátozza a fizetőképes keresletet.

Az Észak-alföldi régió gazdasági teljesítményében meghatározó szerepet játszik a kutatás-fejlesztés. A kutató-fejlesztő helyek és foglalkoztatottak számának terén régióink a területi statisztikák 2017-es adatai alapján egyaránt Közép-Magyarország, valamint Dél-Alföld után a harmadik helyen, míg a K+F+I ráfordítások összegében a negyedik, ennek összege 34 906 millió forint volt, a magyar és idegen nyelven publikált könyvek, és könyvrészek, valamint a szakfolyóiratokban megjelent cikkek, vagyis a mérhető tudományos teljesítmény alapján pedig a második helyen áll. A régió határ menti jellege, tranzitszerepe, nemzetközi beágyazottsága önmagában is erősíti a K+F+I aktivitások gazdasági súlyát.

E kedvező kutatás-fejlesztési környezet egyetemünk K+F+I aktivitása számára is kedvező feltételeket biztosít, ám felekezeti, hitéleti és tanítóképzést folytató jellegünkből adódóan, alapvetően alapkutatásokban érintett intézményként, a lehetőségekhez csak erősen behatárolt mértékben és területeken tudunk kapcsolódni.

3.1.2 Az intézmény demográfiai környezetének bemutatása

A 2018-as területi statisztikai adatok alapján Magyarország népessége 9.778.371 fő volt, ebből az Észak-alföldi régióban az ország lakosságának közel 15%-a, 1.460.096 fő élt, ezen belül Hajdú-Bihar megyében 530.464-en, Jász-Nagykun-Szolnok megyében 371.271-en, Szabolcs-Szatmár-Beregen pedig 558.361-en, 3 megyei jogú városi, 68 városi településen és 318 községben. A városi népesség aránya a régióban 68,2%. Borsod-Abaúj-Zemplén megye lakosságának száma 648.216 fő, míg Békés megyében 338.025-en, Csongrádban pedig 400.238-an éltek. A beiskolázási vonzáskörzet egészében tehát összesen 2.846.575 fő volt található. A háztartások száma a régióban 583.131. A régiók és megyék háztartásainak taglétszámáról nem rendelkezünk adatokkal.

Az Észak-alföldi régióban a demográfiai folyamatok az országos trendekkel megegyezően alakultak 2012 és 2018 között, a népességszám folyamatosan, évről évre enyhén csökkent, 1.498.795 főről 1.460.096 főre. A régiókra tekintve ettől eltérően azt figyelhetjük meg, hogy a Nyugat-Dunántúlon inkább stagnált, Közép-Magyarországon viszont enyhén növekedett a népességszám, míg a többi régióban egyértelműen csökkenést tapasztalhatunk. A régióon belül 1990 és 2001 között Hajdú-Bihar megyében 548.728 főről 553.265 főre nőtt, Jász-Nagykun-Szolnok megyében 425.583 főről 420.461 főre csökkent, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 572.301 főről 589.989 főre nőtt, míg 2001 és 2012 között Hajdú-Bihar megyében 553.265 főről 543.452 főre, Jász-Nagykun-Szolnok megyében 420.461 főről 390.026 főre, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 589.989 főről 565.317 főre csökkent a népesség száma. A régióban 1990 és 2001 között 17.102 fővel növekedett, 2001 és 2012 között 64.919 fővel, 2012 és 2018 között pedig 38.699 fővel, ezen belül az utóbbi 4 évben, 2015 és 2018 között 19.426

fővel csökkent a népesség. Ez ugyan nem elhanyagolható, de az adatok alapján mégsem állíthatjuk azt, hogy gazdasági, társadalmi, vagy településszerkezeti okokból súlyosan vagy drámaian csökkent volna a régió népességmegtartó ereje. Ebből a szempontból 1990 és 2018 között Közép-Magyarországon az 1990 és 2001 közötti erőteljesebb csökkenés után jelentősen javult, Nyugat-Dunántúlon és Közép-Dunántúlon enyhén romlott vagy nem jelentős mértékben változott a helyzet. Nagyobb népességcsökkenés a többi régióban következett be.

A térség belföldi vándorlási különbözete már 1990-től enyhén negatív volt, ez 1990-ben 6.735, 2000-ben 2.264, 2010-ben 7.480, míg 2017-ben 8.231 főt jelentett. A régióban belső arányait tekintve az elvándorlás leginkább Szabolcs-Szatmár-Bereg megyére jellemző. Az elvándorlás szintén erőteljes volt Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből is. Békés megyében kezdetben viszonylag enyhe, később azonban számottevőbb, viszont mindvégig mérsékelt maradt Csongrád megyében a megfigyelt időpontokban. A belföldi elvándorlás az Észak-alföldi régióban 2017-ben összesen 85.233 fő volt, ebből iránya szerint megyén belüli 45.564 fő, más megyébe költözött több, mint 28.217 fő, míg Budapestet választotta 11.452 fő. A viszonylag enyhe vándorlási különbözet viszont arra utal, hogy majdnem ennyien választották új lakóhelyüknek a régió településeit is, összesen 77.002 fő. A régiók között Közép-Magyarország mutatott már 2010-ben, majd 2017-ben is jelentősebb, míg Nyugat-Dunántúl 2010-ben és 2017-ben, Közép-Dunántúl pedig 2017-ben mérsékeltebb belső vándorlási többletet.

Debrecen város és a debreceni felsőoktatás népességmegtartó ereje a régió szintjén, és mindenekelőtt Hajdú-Bihar megyében jelentős. A református egyházközségek a kisebb településeken szintén bizonyos népességmegtartó erővel rendelkeznek, de önmagukban csak korlátozottan képesek lassítani az elvándorlást. A mobilitási és a demográfiai trendeket, valamint az oktatási rendszer további várható átalakulását is figyelembe véve rövid- és középtávon a régióban a felsőoktatásba jelentkezők számát nehéz megbecsülni, de a demográfiai adatok tükrében inkább a jelentkezők számának stagnálása vagy enyhe csökkenése várható.

A népesség életkor szerinti összetételére, az országos trenddel megegyezően, a régióban is az elöregedés a jellemző. Így 2000-ben és 2017-ben is lényegesen meghaladta az ezer lakosra jutó halálozások száma az ezer lakosra jutó élve születések számát minden régióban. A régiók között ebből a szempontból, az ezer lakosra jutó természetes szaporodás, fogyás tekintetében, az Észak-alföldi régió adatai a legkedvezőbbek. A 2017-es területi statisztikai adatok szerint a régióban a 0–14 évesek száma 222.551 fő, a régió népességének 15,24%-a, a 15–64 évesek száma 982.505 fő, a régió népességének 67,29%-a, míg a 65 éven felüliek száma 255.040 fő, a régió népességének 17,46%-a volt. A népesség életkori csoportokra vonatkozó adatai sem a megyék között, sem az országos átlagtól nem mutatnak lényeges eltéréseket.

Az országos területi statisztika 2017-es előzetes adatai szerint az alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 229.994.- forint, míg nettó átlagkeresete az Észak-alföldi régióban 152.946.- forint volt. A nettó átlagkeresetek alapján ennél is kevesebbet keresnek az alkalmazásban állók a beiskolázási vonzáskörzetben, Békés megyében (146.305.- forintot) és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében (137.747.- forintot). A régióban a bruttó és a nettó átlagkereset egyaránt jelentősen elmarad a bruttó 297.017.- és a nettó 197.516.- forintos országos átlagtól, míg a régiók közötti sorrendben a térség az utolsó helyen áll. Az országos területi statisztikai adatok alapján a 2015-ös helyzethez képest 2016-ban és 2017-ben mind a bruttó, mind a nettó átlagkeresetek nőttek a

régióban, különösen a 2017-es évben. A keresetek növekedése megfigyelhető volt minden megyében a beiskolázási vonzásokörzetben.

Összességében megállapítható, hogy a fiatalok arányának régiós összehasonlításban viszonylag magasabb szintje, valamint a széles körben elterjedt oktatási és foglalkozási aspirációk a térség oktatási intézményeinek társadalmi fontosságára utalnak, miközben a növekvő havi nettó átlagkeresetek, a háztartások javuló anyagi helyzetének ellenére – azt feltételezhetjük, hogy – a szükséges jövedelem a diákhitel különböző típusainak igénybevétele, valamint a tanulás melletti diákmunka nélkül csak korlátozottan áll sok család rendelkezésére a felsőfokú képzések finanszírozásához.

3.1.3 Az intézmény foglalkoztatási környezetének bemutatása

Az országos területi statisztikának a 15–74 éves népesség gazdasági aktivitására vonatkozó, 2017-es adatai szerint a régióban az aktivitási arány 61,0%, a foglalkoztatási ráta 56,5%, míg a munkanélküliségi ráta 7,4%. A gazdaságilag aktívak létszáma 681.200 fő, a gazdaságilag nem aktívak létszáma 435.100 fő, a foglalkoztatottak száma 631.100 fő, míg a munkanélküliek létszáma 50.100 fő volt. A régiók közötti összehasonlításban nagyon magas a munkanélküliségi ráta, ennél az országos átlag és minden régió átlaga alacsonyabb.

Az 56,5%-os foglalkoztatási rátával a régió az 59,3%-os országos átlag alatt van. Ezzel az ötödik helyen áll a régiók között. Valamivel magasabb a foglalkoztatottság a Dél-alföldi (58,2%), illetve alacsonyabb az Észak-magyarországi régióban (55,1%). A beiskolázási vonzásokörzetben Csongrád megye 58,8%-os és Békés megye 56,7%-os foglalkoztatási rátája szintén alatta marad az országos átlagnak, Borsod-Abaúj-Zemplén ennél is rosszabb helyzetben van 55,0%-os rátájával, míg Hajdú-Bihar (56,6%), Jász-Nagykun-Szolnok (56,2%) és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyék (56,7%) egyaránt az országos átlag alatt, egy szűk sávban helyezkednek el.

A munkanélküliségi ráta országos átlaga 2017-ben 4,2% volt. Ez jelentős javulás a korábbi évekhez képest, ami megfigyelhető minden régióban és megyében is. Beiskolázási vonzásokörzetünkön belül Szabolcs-Szatmár-Bereg (8,5%), Jász-Nagykun-Szolnok (6,7%), Hajdú-Bihar (6,5%), Borsod-Abaúj-Zemplén (5,7%) megyében az országos átlagnál lényegesen, míg Békés (5,0%), megyében némileg rosszabb a helyzet, egyedül Csongrád megyében mutatnak a számok az országos átlagnál alacsonyabb (3,5%) munkanélküliséget. A munkanélküliségi ráták alapján megállapíthatjuk, hogy vonzásokörzetünk jelentős hányadára a munkanélküliség csökkenése ellenére tartós foglalkoztatási gondok jellemzőek, miközben az egyes megyék között is észrevehető különbségek figyelhetőek meg.

A területi statisztikák adatai szerint a 15–74 éves népesség gazdasági aktivitása korcsoportonként természetesen erős eltéréseket mutat. Így 2017-ben a 15–24 éves korcsoport gazdasági aktivitása országos átlagban 32,4%, a 25–54 éves korcsoporté 86,9%, míg az 55–74 éves korcsoportban 31,9%, ami jelentős növekedés a korábbi évekhez viszonyítva, különösen a fiatalabbak és az idősebbek körében. A beiskolázási vonzásokörzet regionális és megyei adatai az országos átlag közelében helyezkednek el a 25–54 éves és az 55–74 éves korcsoportnál. Viszont a 15–24 éves korcsoportnál jelentős különbségek vannak a megyék között. Borsod-Abaúj-Zemplén és Hajdú-Bihar adatai az országos átlaghoz közeli, Jász-Nagykun-Szolnok, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Békés megyében magasabb, míg Csongrádban lényegesen alacsonyabb a gazdaságilag aktívak aránya (22,2%). Ez a mutató talán jobban közelít a tényleges munkaerőpiaci helyzethez, valamint az iskolázatásnak az egyéni életútban játszott szerepét is érzékelteti.

A területi statisztikák 2017-es adatai alapján az Észak-alföldi régióban összesen 33.436 legfeljebb 8 osztályt végzett, 30.706 középfokú végzettségű és 2.221 diplomás nyilvántartott álláskereső van. A diplomások közül Hajdú-Biharban 1.025-en, Jász-Nagykun-Szolnokban 425-en, Szabolcs-Szatmár-Beregen 771-en élnek. A beiskolázási vonzókörzetben diplomás álláskeresők Csongrádban 692-en, Békésben 369-en, míg Borsod-Abaúj-Zemplénben 950-en vannak. A régióban összesen 8.332 nyilvántartott pályakezdő álláskereső van, ebből összesen 309-en rendelkeznek valamilyen diplomával. A beiskolázási vonzókörzetben nyilvántartott pályakezdő álláskeresők Csongrádban 698-an, ebből pályakezdő diplomás 69, Békésben 1.021-en, ebből pályakezdő diplomás 35, míg Borsod-Abaúj-Zemplénben 3.788-an vannak, ebből 78-an pályakezdő diplomások. Megemlítendő, hogy az utóbbi években jelentősen csökkent a nyilvántartott álláskeresők és a pályakezdő álláskeresők, ezen belül pedig a diplomás álláskeresők száma. Viszont minden megyében a nyilvántartott álláskeresők számához képest lényegesen kevesebb a betöltetlen álláshelyek száma. Ezek iskolai végzettség szerinti belső arányairól nem áll rendelkezésünkre statisztikai adat.

Összefoglalóan elmondhatjuk, hogy a diplomás munkanélküliek, valamint a pályakezdő diplomás munkanélküliek száma messze alatta marad a legfeljebb 8 osztályt végzett és a középfokú végzettségű munkanélküliek számának. Az országos statisztikák, a régiók, valamint a vonzókörzet korábbi adatai is lényegében ehhez hasonló képet mutatnak.

A régió foglalkoztatottsági rátája az országos átlag alatt van, a gazdasági aktivitás korcsoportok szerinti arányai a 15–24 éves korcsoporttól eltekintve, az országos átlag közelében helyezkednek el, miközben regionális összehasonlításban és az országos átlaghoz viszonyítva, magas a munkanélküliség. Ez az önköltséges képzések piacképessége szempontjából hátrányos jelenség. Ugyanakkor egyértelmű, hogy a felsőfokú végzettség a társadalmi mobilitás és a foglalkoztathatóság egyik alapvető tényezője, és ezzel a felsőfokú végzettség iránti igény szinten tartásának egyik biztos társadalmi mozgatórugója lehet a régiókban.

3.1.4 Az intézmény oktatási környezetének bemutatása

A Köznevelési Statisztikai Évkönyv 2016/2017 az általános iskolai nevelésre és oktatásra vonatkozó adatai szerint az Észak-alföldi régióban a 2016/2017-es tanévben összesen 587 általános iskola működött, amelyben 12.172 pedagógus tanított 119.816 tanulót 5.921 nappali és felnőttoktatási tagozatos osztályban, az egy osztályra jutó tanulók száma pedig 9,8 volt. A régióon túli beiskolázási vonzókörzetünkben, így Csongrád megye 127 általános iskolájában 2.938 pedagógus 28.843, Békés megye 138 általános iskolájában 2.645 pedagógus 24.342, Borsod-Abaúj-Zemplén megye 317 általános iskolájában 5.586 pedagógus 54.504 gyereket oktatott.

A 2016/2017-es tanévben, az Észak-alföldi régióban összesen 202 gimnázium és 158 szakgimnázium volt, ebből Hajdú-Bihar megyében 47 gimnázium és 56 szakgimnázium, Jász-Nagykun-Szolnok megyében 35 gimnázium és 34 szakgimnázium, míg Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 120 gimnázium és 68 szakgimnázium. A beiskolázási vonzókörzet többi megyéjében, így Csongrád megyében 28 gimnázium és 43 szakgimnázium, Békésben 32 gimnázium és 34 szakgimnázium, míg Borsod-Abaúj-Zemplénben 54 gimnázium és 64 szakgimnázium működik.

Az intézmények számát tekintve elmondható, hogy az Észak-alföldi régióban a 2013/2014-es tanév óta 14%-kal nőtt a gimnáziumi telephelyek száma, míg a DRHE tradicionális beiskolázási régiójának többi megyéjében ekkora növekedés nem történt,

sőt bizonyos megyékben még csökkenés is megfigyelhető. Ezzel szemben az Észak-alföldi régióban a szakgimnáziumok száma 11%-kal csökkent a vizsgált időszakban, és míg Borsod-Abaúj-Zemplén megyében stagnált, addig Csongrád és Békés megyékben jelentősen, 30%-kal, illetve 19%-kal csökkent.

Az Évkönyv adatai szerint az Észak-alföldi régióban található gimnáziumokban és szakgimnáziumokban nappali oktatásban a 2016/2017-es tanévben összesen 68.909-en tanultak, ebből 35.561 volt a gimnazisták száma, míg a vonzáskörzetünk más régióihoz tartozó megyékben összesen 62.512 tanultak, ebből 27.398 fő volt gimnazista. Regionális összehasonlításban az Észak-alföldi régió Közép-Magyarország után a második helyen áll mind a gimnáziumok és szakgimnáziumok, mind pedig a gimnáziumban tanulók számát tekintve. A vizsgált négy tanév alatt az Észak-alföldi régióban 6%-kal csökkent a gimnazisták és 12%-kal szakgimnazisták száma. Ehhez hasonlóan a beiskolázási körzetünk többi megyéjében is csökkent a tanulók száma, Békés megyében a gimnáziumban tanulók száma 16%-kal, Csongrád megyében 14%-kal, míg Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a szakgimnazisták száma csökkent a legnagyobb arányban, 13%-kal.

Az Évkönyv alapján 2016-ban a régiónk gimnáziumaiban nappali és felnőttoktatásban 7.327-en érettségiztek, míg vonzáskörzetünk másik három megyéjében nappali és felnőttoktatásban 5.952-en. A gimnáziumban érettségizők aránya az Észak-alföldi régióban 9%-kal csökkent, míg Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 8%-kal, addig Békés megyében 9%-kal és Csongrád megyében 9%-kal nőtt a létszámuk a 2013-as adatokhoz képest. A régió szakgimnáziumaiban 2016-ban a nappali és felnőttoktatás keretében 4.761-en érettségiztek, míg a vonzáskörzetünk másik három megyéjében a nappali oktatásban és felnőttoktatásban 5.311-en. A szakgimnáziumban érettségizők aránya az Észak-Alföld régióban 10%-kal csökkent, Csongrád megyében szintén 10%-kal, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében pedig 4%-kal, addig Békés megyében 13%-kal nőtt a létszámuk a 2013-as adatokhoz képest. Regionális összehasonlításban az Észak-alföldi régió Közép-Magyarország után a gimnáziumokban érettségizett tanulók számát nézve is a második helyen, míg a szakgimnáziumban érettségizők esetén a harmadik helyen zárt.

A 2016/2017-as tanévben Magyarország 894 gimnáziumából 195, a 830 szakgimnáziumból pedig 110 volt egyházi fenntartású, miközben a 2010/2011-es tanévben ez a szám még csupán 122 volt (az akkori 876-ból), illetve a korábbi terminusnak megfelelően, az akkori 939 szakközépiskola közül 47 volt egyházi fenntartású. Mivel az egyházi szektor bővülésében a 2011-es esztendő számít jelentős fordulópontnak, ezért érdemes ezt használni referencia értéként. A 2016/2017-es tanévben 48.779-en egyházi fenntartású gimnáziumban, 20.522-en pedig egyházi fenntartású szakgimnáziumban tanultak, míg ezek a létszámok az 2010/2011-es tanévre vonatkoztatva 35.396, illetve 5.496 fő. Az országos adatok alapján a 2010 és 2017 közötti időszakban megfigyelhető az egyházi fenntartásban működő gimnáziumok és szakközépiskolák/szakgimnáziumok számának, valamint az ezekben az intézményekben tanulók számának az erőteljes növekedése. Az összesen 181.782 nappali tagozaton tanuló gimnazista közül 45.299 fő, illetve az összes nappali tagozaton tanuló 167.574 szakgimnazista közül 18.151 fő tanult valamely egyház fenntartásában működő oktatási intézményben. Ez azt jelenti, hogy a 2010–2017 közötti időszakban az egyházi fenntartású gimnáziumok száma a másfélszeresére, az érettségit adó szakközépiskolai/szakgimnáziumi képzést nyújtó intézmények száma majd két és félszeresére növekedett. A tanulói létszámot tekintve, az egyházi szektor részesedése a 2016/2017-es tanévben 25%, mely szerint 1,4-szeresére nőtt a gimnazisták száma; a

szakgimnazistáknál 11% a részesedés, amely a vizsgált időszakban 4,7-szeres növekedést jelent.

A Felsőoktatási Információs Rendszer statisztikái alapján, a 2017/2018-as tanév őszi félévében a beiskolázási vonzáskörzetben, ezen belül Hajdú-Bihar megyében két felsőoktatási intézmény működött, amelyekben összesen 27.367 hallgató tanult, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye két felsőoktatási intézményében 3.815 hallgató tanult, Jász-Nagykun-Szolnok megyében pedig ebben a tanévben már nem volt felsőoktatási intézmény. Csongrád megye két felsőoktatási intézményében 22.006 hallgató tanult, míg Borsod-Abaúj-Zemplén megye két felsőoktatási intézményben 9.392 fő; Békés megyében nincs felsőoktatási intézmény.

Ezeknek a felsőoktatási intézményeknek részben megegyezik, és részben különbözik is a beiskolázási vonzáskörzete. A 2013/2014-es tanév őszi félévétől vizsgálva, az eltelt öt tanév alatt országos szinten 11%-kal csökkent a hallgatói létszám. Intézményünk beiskolázási körzetét tekintve két intézmény tudta mégis növelni a hallgatói létszámát: a Gál Ferenc Főiskola, amelynek hallgatói létszáma 3,5-szeresére növekedett, és a Szent Atanáz Görög Katolikus Hittudományi Főiskola, amely harmadával növelte növendékei létszámát. Legnagyobb mértékben a Sárospataki Református Teológiai Akadémia (36%-kal), a Debreceni Református Hittudományi Egyetem (28%-kal) és a Nyíregyházi Egyetem (26%-kal) hallgatói létszáma csökkent.

A legfrissebb felsőoktatási statisztikai adatok (2017/2018 őszi félév) alapján a felsőoktatásban részt vevő 283.350 hallgató közül 22.106 fő tanult egyházi felsőoktatási intézményben. A 2013/2014-es tanév őszi félévében a 320.124 hallgatóból már 20.837 fő. Ez jól mutatja, hogy a vizsgált évek alatt 1,3%-kal – 6,5%-ról 7,8%-ra – nőtt az egyházi felsőoktatásban tanuló hallgatók aránya.

Összességében megállapíthatjuk, hogy egyetemünk vonzáskörzetében, ezen belül pedig a régiókban a tanulók, valamint a középiskolákban érettségizők száma és aránya a teljes népességre vetítve országosan kedvező, az egyházi fenntartású intézmények részesedése a közoktatási feladatellátásban egyre jelentősebb. Ez az egyéb demográfiai tendenciák mellett intézményünknek stabil jelentkezői bázist biztosíthat annak ellenére is, hogy a vonzáskörzetben összesen 8 felsőoktatási intézmény osztozik majd ezen a tanulói létszámon. Előnyt jelenthet velük szemben intézményünknek az, hogy a beiskolázási vonzáskörzet, ezen belül elsősorban a régió közoktatási intézményhálózatával kiterjedt és szoros kapcsolatot ápolunk, részben a Debreceni Református Kollégium történelmi hagyományainak, részben a református közoktatási intézményekkel kialakult, természetes jellegű kapcsolatainknak, részben pedig a tanítóképzés révén kiépült kapcsolatrendszernek köszönhetően.

3.1.5 Az intézmény vonzáskörzetének és a képzés iránti hallgatói kereslet bemutatása

Egyetemünk beiskolázási vonzáskörzete képzésenként eltéréseket mutat, általánosságban azonban elmondható, hogy a regionális és a helyi lehetőségek dominanciája mellett intézményünk határon túli és szerény országos hatáskörrel is bír.

Felvétel éve	Képzés	Összes beiratkozott	Hajdú-Bihar	Szabolcs-Sz-B	Borsod-A-Z	Jász-Nagy-kun	Külföldi	Egyéb
2013	Hittanár-nevelő MA	13	5	1	1	4	1	1
	KLM BA	27	9	10	3	2	0	3
	Pasztorális MA	5	2	2	1	0	0	0
	Kántor BA	0	0	0	0	0	0	0
	Szociális és ifjúsági munka	15	11	3	1	0	0	0
	Tanító BA	87	52	19	6	3	4	3
	Teológia	2	1	0	1	0	0	0
	Teológia-lelkész	19	7	3	0	1	7	1
Összesen	168	87	38	13	10	12	8	
2014	Hittanár-nevelő MA	6	2	2	2	0	0	0
	KLM BA	9	3	2	2	1	1	0
	Pasztorális MA	6	0	1	0	0	0	5
	Kántor BA	2	1	1	0	0	0	0
	Szociális és ifjúsági munka	10	8	0	2	0	0	0
	Tanító BA	103	62	26	3	5	0	7
	Teológia	2	1	1	0	0	0	0
	Teológia-lelkész	23	4	6	3	0	6	4
Összesen	161	81	39	12	6	7	16	
2015	Hittanár-nevelő MA	3	0	1	0	0	0	2
	KLM BA	12	5	1	1	0	2	3
	Pasztorális MA	0	0	0	0	0	0	0
	Kántor BA	3	2	0	0	0	0	1
	Szociális és ifjúsági munka	11	7	2	0	0	0	2
	Tanító BA	85	46	27	5	2	0	5
	Teológia	1	0	0	0	0	0	1
	Teológia-lelkész	15	7	5	0	0	3	0
	Vallás és nevelőtanár	2	0	0	0	1	1	0
	Összesen	132	67	36	6	3	6	14
2016	Hittanár-nevelő MA	23	6	5	9	1	0	2
	KLM BA	6	3	2	0	0	0	1
	Pasztorális MA	0	0	0	0	0	0	0
	Kántor BA	0	0	0	0	0	0	0
	Szociális és ifjúsági munka	6	4	1	0	1	0	0
	Tanító BA	79	41	20	4	6	0	8
	Teológia	0	0	0	0	0	0	0

Felvétel éve	Képzés	Összes beiratkozott	Hajdú-Bihar	Szabolcs-Sz-B	Borsod-A-Z	Jász-Nagy-kun	Külföldi	Egyéb
	Teológia-lelkész	13	2	6	0	0	3	2
	Vallás és nevelőtanár	5	0	0	1	1	3	0
	Hit- és erkölcsstan	11	5	1	0	1	0	4
	Összesen	143	61	35	14	10	6	17
2017	Hittanár-nevelő MA	0	0	0	0	0	0	0
	KLM BA	6	1	2	1	0	1	1
	Pasztorális MA	0	0	0	0	0	0	0
	Kántor BA	3	0	2	1	0	0	0
	Szociális és ifjúsági munka	0	0	0	0	0	0	0
	Tanító BA	84	51	22	5	2	0	4
	Teológia	0	0	0	0	0	0	0
	Teológia-lelkész	13	1	7	1	0	2	2
	Vallás és nevelőtanár	20	4	10	3	0	0	3
	Hit- és erkölcsstan	0	0	0	0	0	0	0
	Összesen	126	57	43	11	2	3	10
2018	KLM BA	7	1	2	1	0	1	2
	Pasztorális MA	4	1	2	0	0	0	1
	Kántor BA	0	0	0	0	0	0	0
	Tanító BA	77	33	23	9	7	3	2
	Teológia	0	0	0	0	0	0	0
	Teológia-lelkész	12	3	3	0	1	5	0
	Vallás és nevelőtanár	25	8	9	4	0	0	4
	Hit- és erkölcsstan	2	1	0	0	0	0	1
	Összesen	127	47	39	14	8	9	10

1. tábla: Felvett hallgatók száma az állandó lakhely (megye) szerint

Hallgatóink csaknem a fele Hajdú-Bihar megyéből érkezik, és ugyancsak magas a Szabolcs-Szatmár-Bereg, valamint a Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből érkezők száma. Az előző évekhez képest (2010–2013) jelentős ingadozást mutat a Jász-Nagykun-Szolnok megyéből egyetemünkre járó hallgatók, valamint a más régiókból érkezők száma is.

A hitéleti szakok vonatkozásában viszonylag jelentős a keleti szomszédos országokból érkező hallgatók számaránya: ez képzésenként és évfolyamonként 5% és 11% között mozog. Elsősorban Románia és Ukrajna a kibocsátó ország, illetve ritkábban Szlovákia.

Világi szakokon jelenleg vannak nem(csak) magyar állampolgárságú, Romániából érkező hallgatóink, ám számuk a legutóbbi évek átlagában csekély: a vizsgált időszakban összesen 5 fő iratkozott be tanító szakra.

Egyházi fenntartású középiskolából (felekezettől függetlenül) évfolyamonként a hallgatók harmada érkezik.

Felvétel éve	Képzés	Összes beiratkozott	román	ukrán	szlovák	nem (csak) magyar állampolgár
2013	Hittanár-nevelő MA	13	0	1	1	2
	KLM BA	27	0	2	0	2
	Pasztorális MA	5	0	0	0	0
	Kántor BA	0	0	0	0	0
	Szociális és ifjúsági munka	15	0	0	0	0
	Tanító BA	87	0	0	0	0
	Teológia	2	0	0	0	0
	Teológia-lelkész	19	2	3	0	5
	Összesen	168	2	6	1	9
2014	Hittanár-nevelő MA	6	0	0	0	0
	KLM BA	9	0	0	0	0
	Pasztorális MA	6	0	2	0	2
	Kántor BA	2	0	0	0	0
	Szociális és ifjúsági munka	10	0	0	0	0
	Tanító BA	103	0	0	0	0
	Teológia	2	0	0	0	0
	Teológia-lelkész	23	3	2	1	6
	Összesen	161	3	4	1	8
2015	Hittanár-nevelő MA	3	0	0	0	0
	KLM BA	12	0	2	0	2
	Pasztorális MA	0	0	0	0	0
	Kántor BA	3	0	0	0	0
	Szociális és ifjúsági munka	11	0	0	0	0
	Tanító BA	85	1	0	0	1
	Teológia	1	0	0	0	0
	Teológia-lelkész	15	2	1	1	4
	Vallás és nevelőtanár	2	0	2	0	2
	Összesen	132	3	5	1	9
2016	Hittanár-nevelő MA	23	0	0	0	0
	KLM BA	6	0	2	0	2
	Pasztorális MA	0	0	0	0	0
	Kántor BA	0	0	0	0	0
	Szociális és ifjúsági munka	6	0	0	0	0
	Tanító BA	79	0	0	0	0
	Teológia	0	0	0	0	0

	Teológia-lelkész	13	3	1	0	4
	Vallás és nevelőtanár	5	0	3	0	3
	Hit- és erkölcsstan	11	0	0	0	0
	Összesen	143	3	6	0	9
2017	Hittanár-nevelő MA	0	0	0	0	0
	KLM BA	6	0	2	0	2
	Pasztorális MA	0	0	0	0	0
	Kántor BA	3	0	0	0	0
	Szociális és ifjúsági munka	0	0	0	0	0
	Tanító BA	84	0	0	0	0
	Teológia	0	0	0	0	0
	Teológia-lelkész	13	3	1	0	4
	Vallás és nevelőtanár	20	0	1	0	1
	Hit- és erkölcsstan	0	0	0	0	0
	Összesen	126	3	4	0	7
2018	KLM BA	7	0	2	0	2
	Pasztorális MA	4	0	0	0	0
	Kántor BA	0	0	0	0	0
	Tanító BA	77	4	0	0	4
	Teológia	0	0	0	0	0
	Teológia-lelkész	12	1	4	0	5
	Vallás és nevelőtanár	25	1	2	0	3
	Hit- és erkölcsstan	2	0	0	0	0
	Összesen	127	6	8	0	14

2. tábla: Nem (csak) magyar állampolgárságú hallgatók száma (2013–2018)

A nappali tagozatos képzéseinkre jellemzően a gimnáziumi, szakközépiskolai/szakgimnáziumi érettségi vizsga letétele után közvetlenül jelentkeznek a hallgatók, míg az esti és a levelező tagozatos képzések hallgatói túlnyomó részt a munka világából érkeznek, a hitéleti szakokra felsőfokú oklevél birtokában, míg a tanító szakra elsősorban középfokú végzettséggel.

A hittanár-nevelőtanár szak esetében mindez fokozottan érvényes, mert a már teológus-lelkész végzettséggel rendelkezők igyekeznek hitoktatói munkájukhoz az időközben előírt pedagógiai végzettséget megszerezni. A saját volt hallgatóink számaránya ezen a képzésen jelentős.

A tanító szak esti tagozatának hallgatói pedig jellemzően az iskolai asszisztensi munkát vagy az addigi, egészen más jellegű foglalkozásukat szeretnék a tanítóival felcserélni.

Szak	KMF	Jelentkezők / Felvettek								
		2013			2014			2015		
		Össz.	Első	Felvett	Össz.	Első	Felvett	Össz.	Első	Felvett
Tanító (BA)	ANA	181	81	69	175	79	64	244	103	63
	ANK	51	5	4	45	7	7	53	5	1
	AEA	23	12	10	43	22	14	50	16	10
	AEK	19	5	3	28	6	3	28	5	4
Összesen:		274	103	86	291	114	88	375	129	78
Informatikus könyvtáros (BA)	ANA	19	4	5	11	2	0	15	1	0
	ANK	3	0	0	3	1	0	4	0	0
	AEA	7	3	0	4	0	0	6	5	0
	AEK	5	1	0	2	0	0	3	0	0
Összesen:		34	8	5	20	3	0	28	6	0
Szociális és ifjúsági munka	FNA	27	7	12	28	3	8	37	7	9
	FNK	8	3	3	12	5	4	3	2	2
Összesen:		35	10	15	40	8	12	40	9	11
Szak	KMF	Jelentkezők / Felvettek								
		2016			2017			2018		
		Össz.	Első	Felvett	Össz.	Első	Felvett	Össz.	Első	Felvett
Tanító (BA)	ANA	211	86	53	204	94	61	184	86	55
	ANK	41	6	4	39	3	2	27	2	2
	AEA	55	28	16	57	29	17	46	22	18
	AEK	26	10	7	31	12	5	19	4	1
Összesen:		333	130	80	331	138	85	276	114	76
Informatikus könyvtáros (BA)	ANA	4	0	0	0	0	0	0	0	0
	ANK	2	1	0	0	0	0	0	0	0
	AEA	9	4	0	0	0	0	0	0	0
	AEK	7	1	0	0	0	0	0	0	0
Összesen:		22	6	0	0	0	0	0	0	0
Szociális és ifjúsági munka	FNA	24	3	7	0	0	0	0	0	0
	FNK	6	2	2	0	0	0	0	0	0
Összesen:		30	5	9	0	0	0	0	0	0

3. tábla: Hallgatói érdeklődés – Egyetemünkre jelentkezők és felvettek létszáma Világi szakok (2013–2018)

Az elmúlt években a felsőoktatásba jelentkezők száma országosan enyhe növekedést mutatott, ez azonban a DRHE-re jelentkezők számában nem mutatkozott meg. A felvételi keretet az elmúlt években sem merítettük ki.

A DRHE világi szakjaira felvételt nyert hallgatók száma a 2013/14. és a 2017/18. tanévek közötti időszak tükrében nem lineárisan ugyan, de enyhén csökkenő tendenciát mutat. Ez a megállapítás a nappali és az esti képzésekre, valamint az állami ösztöndíjas és költségtérítéssel képzésekre egyaránt igaz.

A csökkenő számokhoz az is hozzájárult, hogy a vizsgált időszakban megszűnt az informatikus könyvtáros képzés, utoljára a 2013/14. tanévben vettünk fel erre a szakra hallgatót. Jogszabályi változás miatt megszűnt a FOSZK-képzésünk is, erre a szakra utoljára a 2016/17. tanévben vettünk fel hallgatót.

A tanító szakhoz kapcsolódó részismereti képzések tekintetében a fentiekkel ellentétes tendencia látszik, hiszen megnőtt a jelentkezők száma: összesen 43 hallgató iratkozott be, közülük 33 hallgató az elmúlt két esztendőben. Legkeresettebbek az angol és a matematika kiegészítő műveltségterületek, amelyeken 33 jelentkező tanul(t).

Szak	Tanév	Jelentkezők száma	Felvételi keret (tervezett felvétel)	Felvettek száma	
				állami ösztöndíjas	önköltséges
Teológia	2013-14	7	40	2	0
	2014-15	2	60	1	0
	2015-16	0	60	0	0
	2016-17	0	60	0	0
	2017-18	2	60	1	0
Teológia szak – lelkész szakirány	2013-14	31	60	22	0
	2014-15	30	60	23	0
	2015-16	28	60	15	0
	2016-17	17	60	14	0
	2017-18	15	60	13	0
Katekéta-lelkipásztori munkatárs (Nappali)	2013-14	19	40	12	0
	2014-15	11	40	8	0
	2015-16	2	40	2	0
	2016-17	2	40	0	0
	2017-18	2	40	2	0
Katekéta-lelkipásztori munkatárs (Levelező)	2013-14	3	20	0	0
	2014-15	1	20	1	0
	2015-16	10	20	5	2
	2016-17	8	20	6	1
	2017-18	6	30	3	1
Református kántor (Nappali)	2013-14	1	15	0	0
	2014-15	2	15	2	0
	2015-16	3	15	0	3

Szak	Tanév	Jelentkezők száma	Felvételi keret (tervezett felvétel)	Felvettek száma	
				állami ösztöndíjas	önköltséges
	2016-17	1	15	0	0
	2017-18	2	15	0	2
Hittanár-nevelő MA (Levelező)	2013-14	35	30	7	27
	2014-15	6	30	4	1
	2015-16	5	30	3	0
	2016-17	24	30	5	15
	2017-18	0	0	0	0
Hittanár-nevelőtanár osztatlan (Nappali)	2013-14	0	0	0	0
	2014-15	0	0	0	0
	2015-16	0	30	0	0
	2016-17	5	30	5	0
	2017-18	1	30	1	0
Hittanár-nevelőtanár osztatlan (Levelező)	2013-14	0	0	0	0
	2014-15	0	0	0	0
	2015-16	0	0	0	0
	2016-17	0	0	0	0
	2017-18	18	30	5	13
Pasztorális tanácsadás és szervezetfejlesztés (Levelező)	2013-14	8	30	3	2
	2014-15	6	30	6	0
	2015-16	2	30	2	0
	2016-17	1	30	0	0
	2017-18	4	30	3	1

4. tábla: Hallgatói érdeklődés - Egyetemünkre jelentkezők és felvettek létszáma Hitéleti szakok (2013-2018)

A hitéleti szakjaink mindegyikéről elmondhatjuk, hogy a felvételi keretet messze nem merítjük ki. Általánosságban elmondható, hogy a nappali rendű képzés iránt az érdeklődés csökken, míg a levelező rendű képzés iránti érdeklődés növekszik.

A teológia szakra jelentkezők száma csekély, a teológia-lelkész szakirány képzésre felvett hallgatók száma pedig a 2016/17-es tanévtől kezdve mutat csökkenést.

A nappali tagozatos, osztatlan hittanár-nevelőtanár szak csak a 2016/17-es tanévben volt népszerű. A szak rövidített, két féléves változata azonban beváltotta a hozzáfűzött reményeket, mint ahogyan az azt megelőző hittanár-nevelőtanár mesterképzési szakunk is keresett volt a jelentkezők körében.

A katekéta-lelkipásztori munkatárs alapszak nappali képzésére egyre kisebb a jelentkezők létszáma, míg levelező tagozaton – a közoktatásban a kötelezően választható hit- és erkölcstan tantárgy bevezetése következtében – 2015-től erőteljes növekedés volt megfigyelhető, igaz, ez 2017-re némileg visszaesett.

A kántor alapképzési szakunk iránt évek óta csekély érdeklődés figyelhető meg.

A pasztorális tanácsadás és szervezetfejlesztés mesterszak iránt elsősorban az egyházi intézményekben dolgozók érdeklődnek, a jelentkezők száma azonban messze elmarad a felvehetőtől.

3.1.6 Az intézmény tevékenységének értékelése az ágazati, szakpolitikai környezet vonatkozásában

A Debreceni Református Hittudományi Egyetem hitéleti szakjainak vonatkozásában a fenntartó Tiszántúli Református Egyházkerület egyházi alkalmazottainak képzését tekinti elsődleges feladatának, felkínálva e képzéseket a Magyarországi Református Egyház többi egyházkerületének, valamint a szomszédos országok magyar ajkú református egyházainak is. Szakmai felkészültségére, történelmi hagyományaira, valamint hazai és nemzetközi kapcsolatrendszerére alapozva a fenntartó egyházkerület, valamint egyházunk országos Zsinatának potenciális, esetenként érdemben foglalkoztatott háttérintézménye vagyunk.

A Debreceni Református Hittudományi Egyetem világi szakjainak vonatkozásában elsődleges feladatának olyan szakemberek felkészítését tekinti a magyar társadalom, azon belül elsősorban is a közoktatási és kulturális intézményrendszer számára, akik a református keresztyén hitelveket és hagyományokat ismerik, azokat képesek hitelesen megjeleníteni, református egyháztagságuk esetében pedig készek és hajlandók szakismeretükkel egyházunkat szolgálni. Világi képzéseinkkel elsősorban az Észak-alföldi régió igényeit kívánjuk kielégíteni, de stratégiai feladatnak tekintjük a határon túli magyar tanítóképzés ügyének segítő támogatását is. A Kölcsey Ferenc Tanítóképző Intézet szakmai felkészültségére, hazai és nemzetközi kapcsolatrendszerére alapozva, intézményünk az ágazatot irányító szervek és szakpolitika formálók potenciális partnere, a jövőben pedig érdemben foglalkoztatott háttérintézménye kíván lenni.

Az elmúlt évtizedben a tanárképzés és a tanárok szakmai fejlesztése kiemelt prioritása lett a magyar oktatáspolitikának. A megújított tanárképzés szakított a tanári szakmára való felkészülés hagyományos modelljével, figyelembe vette az újszerű igények megjelenését, alkalmazta a tanári munka minősége és a tanulás eredményessége közötti összefüggést vizsgáló kutatások megállapításait, és szembenézett a tanári szakma előregedése folyamatának káros hatásaival.

A DRHE a tanári szakma és a tanári kompetenciákra irányuló figyelem megerősödését arra használta ki, hogy a Debreceni Egyetemmel közösen indítson új rendszerű tanárképzést. Az Oktatási Hivatal 2018 őszén engedélyezte a hittanár–nevelő tanárszakkal párosítva a magyartanár (általános és középiskolai), a történelemtanár és állampolgári ismeretek tanára (általános és középiskolai), a német nyelv és kultúra tanára (általános és középiskolai), valamint a hon- és népismerettanár tanárszakok indítását.

Intézményünk a hazai felsőoktatási szakpolitikai, fejlesztéspolitikai stratégiai irányokhoz a tőle jogszabályilag elvárt és fenntartója által támogatott mértékben illeszkedve alakítja tevékenységének fókuszait.

3.2 Képzési tevékenység értékelése

3.2.1 Képzési portfólió értékelése

A Debreceni Református Hittudományi Egyetemen összesen három különböző képzési területen folyik az oktatás: hitéleti képzések, pedagógusképzés, bölcsészettudományi képzés.

A képzési szintet tekintve egyetemünkön alapképzés, mesterképzés, osztatlan képzés, szakirányú továbbképzés, valamint PhD képzés folyik.

Ezeket a képzési területeket jelenleg (2018/2019. tanév, tavaszi félév statisztikai adatai) az alábbi szakokat, képzéseket indítjuk, az alábbi munkarendekben és létszámokkal:

Szint	Képzés	Munkarend	Felvételi kapacitás	Intézményi létszám			Jelleg
				aktív	passzív	összesen	
Szakirányú továbbképzés	Drámapedagógia pedagógus-szakvizsgára	E	30	27	0	27	
	Fejlesztőpedagógus	E	30	16	1	17	
	Pedagógus szakvizsga	E	30	3	0	3	
	Hit- és erkölcsoktató	L		3	1	4	
Alapképzés (BA)	Katekéta–lelkipásztori munkatárs	N	40 fő	5	1	6	
		L		14	1	15	
	Református kántor	N	15 fő	0	1	1	
		L		0	0	0	
	Tanító	N	120 fő	219	15	234	
		E		62	8	70	
L		1		0	1	kifutó	
Mesterképzés (MA)	Pasztorális tanácsadás és szervezetfejlesztés	N		0	0	0	kifutó
		L	60 fő	3	0	3	kifutó
Osztatlan mesterképzés (O)	Teológia	N		0	1	1	
	Teológia – lelkész szakirány	N	60 fő	104	3	107	
	Hittanár-nevelőtanár	N		4	0	4	
	Hittanár-nevelőtanár (rövid képzés)	L		28	3	31	
PhD képzés	Szervezett doktorképzés	N	3 fő	10	1	11	
		L	15 fő	16	4	20	
Kiegészítő műveltségterületi képzések	Részismereti képzés	E		21	1	22	
Szociális és ifjúsági munka	Felsőoktatási szakképzés	N		1	1	2	kifutó
Makovecz csereprogram	Vendéghallgatói	N		2	0	2	
Összesen:		N		345	23	368	
		E		129	10	139	
		L		65	9	74	
		Összesen:		539	42	581	

8. tábla: Képzési kínálat és teljes (aktív és passzív) hallgatói létszám (Állapot: 2019. március 15.)

Egyetemünk jelenleg 14 képzési programot működtet; ez a szám az előző intézményfejlesztési ciklus elején még 23 volt. Szakirányú továbbképzéseink száma 4 (29%), alapképzéseinké 4 (29%), az alapképzésre épülő mesterszakjaink száma 1 (7%), osztatlan mesterképzési programjainké pedig 3 (21%). Ezt a képzési palettát 1 doktori képzés (7%) és 1 felsőoktatási szakképzés (7%) egészíti ki.

A képzési kínálatban megfelelőek a szinergiák a képzési formák, területek és szintek között. Valamennyi alapképzési szakunkra tudunk mesterképzést építeni – ez alól már a tanító szak sem jelent kivételt, mivel az osztatlan tanárképzés kertében itt is biztosított a továbblépés lehetősége; a szakindítási eljárás keretében engedélyeztetni kívánt angoltanár szak az angol műveltségi területet végzett tanító szakos hallgatóknak további továbblépési lehetőséget biztosíthat majd. Mivel a pasztorális tanácsadás és szervezetfejlesztés BA szak kifuttatását eldöntötte az egyetem, egy MA szintű teológia szakkal kívánjuk majd a továbblépés lehetőségét továbbra is fenntartani a hitéleti BA szakon végzettek számára. Egy pedagógiai doktori iskola beindítására egyelőre nincs kilátás, így a nem hitéleti pedagógiai képzéseinket nem tudjuk a PhD képzésig kifuttatni. Néhány kis létszámú szakunkat csak levelező munkarendben tudjuk indítani, míg más képzéseinket az oktatói kapacitások végessége miatt nem tudjuk levelező formában hirdetni. Az osztatlan lelkész szakot a Fenntartó elvárásainak megfelelően csak nappali képzési formában hirdetjük.

A legnagyobb létszámú szakunk továbbra is a tanító szak, melynek a létszáma az arra épülő részismereti képzéssel együtt 327 fő (56%). Ennek köszönhető, hogy a néhány kis létszámú hitéleti BA szakkal így az alapképzésben tanul hallgatóink többsége, 349 fő (60%). Létszámában ezt követi a teológia szak – lelkész szakirány, amely a maga 107 hallgatójával a teljes létszám 18,5%-át teszi ki. A további osztatlan képzésekkel, mindenekelőtt a hittanár–nevelő tanár szak levelező munkarendjének hallgatóival együtt így az osztatlan képzés részesedése a hallgatói létszámból összesen 143 (25%).

A hittudományok területén folyó doktori képzésben részt vettek száma intézményünkben, a hitéleti képzések viszonylatában, kimagaslónak mondható, összesen 31 fő (5,5%).

	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19
Nappali tagozatos hallgató	9	10	10	10	13	11
Levelező tagozatos hallgató	26	17	14	13	18	20
Összesen:	35	27	24	23	31	31

14. tábla: A PhD hallgatók megoszlása a finanszírozási forma és a munkarend szerint (2013–2019)

3.2.2 A hallgatói előrehaladás folyamatossága, a hallgatói lemorzsolódás mértéke

Az abszolutórium, illetve a diploma megszerzéséig a hallgatók képzési szintenként eltérő mértékben haladnak, illetve veszik igénybe a rendelkezésükre álló passzív fél éveket, valamint az ideális képzési idő felett még államilag finanszírozott fél éveket.

A felsőfokú szakképzésre alapvetően az a jellemző, hogy a hallgatók a képzési időhöz tartják magukat, és a 4. félév után záróvizsgára állnak: 33 hallgatóból mindössze 2 hallgató vett igénybe két félévvel többet, mint ahogyan azt az ideális tanulmányi idő megköveteli.

Tanító szakon, a nappali tagozaton tanuló hallgatók harmada nyújtja el jellemzően két félévvel a tanulmányi idejét és a 8 félév helyett 10 félév után áll záróvizsgára. Ritkán előfordul, hogy akár többel is, míg az esti tagozaton ez jóval kisebb arányban fordul elő.

A KLM-szak nappali tagozatos hallgatói jellemzően csekély arányban lépik túl a képzési időt, és még inkább igaz ez a levelező tagozatos hallgatókra.

A kántor szakon a hallgatók fele a 6 félévnél jóval több félévet vett igénybe, előfordult a 12, 13, 14 félév is.

Az MA szakokon a hallgatók túlnyomó többsége a képzési időnél nem vesz több félévet igénybe a záróvizsgáig.

Az osztatlan tanár szakon hallgatók tartják magukat az előírt félévek számához.

A teológia-lelkész szakirány hallgatóinak több mint a fele 12 félévnél több félévet használ el tanulmányaira, közülük 11% akár 16 félévet is.

Az előírt tanulmányi idő túllépése összességében nem magasabb az országos átlagnál. A hatályos jogszabályok lehetővé teszik a tanulmányok két félévvel való meghosszabbítását, és ez nem hat ösztönzőleg a hallgatókra. Ugyanakkor elősegíti a külföldi részképzésben való részvételt. Összességében elmondható, hogy az esti és a levelező tagozatokon tanulmányokat folytató hallgatókra sokkal inkább jellemző a képzési idő betartása, illetve a rövidebb képzési idejű szakokon kevésbé jellemző a tanulmányi idő túllépése. Az egyes tanéveket összehasonlítva, az elhasznált féléveket tekintve növekvő tendenciáról nem beszélhetünk.

Képzés	A képzésen elhasznált félévek száma (2013. évi záróvizsgázók)																Záróvizsgázók száma
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Tanító nappali 8 félév								26		20		4		1			51
Tanító esti 8 félév								4		1		1					6
KLM nappali 6 félév						2	1	2									5
KLM levelező 6 félév																	0
Kántor nappali 6 félév																	0
Teológia 10 félév																	0
Teológia-lelkész 12 félév										1		10		6			17
Hittanár-nevelőtanár nappali 10 félév																	0
Hittanár-nevelőtanár levelező 2/4 félév																	0
PSZTA MA, levelező 4 félév				6													6

7. tábla: A képzésen elhasznált félévek száma (Záróvizsga: 2013.)

Képzés	A képzésen elhasznált félévek száma (2014. évi záróvizsgázók)																Záróvizsgázók száma
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Tanító nappali 8 félév							27	2	13	2	5	1			1	51	
Tanító esti 8 félév								2	1	1						4	
KLM nappali 6 félév						1		1								2	
KLM levelező 6 félév		16														16	
Kántor nappali 6 félév																0	
Teológia 10 félév																0	
Teológia-lelkész 12 félév											6		11			17	
Hittanár-nevelőtanár nappali 10 félév																0	
Hittanár-nevelőtanár levelező 2/4 félév																0	
PSZTA MA, levelező 4 félév					1	1										2	

8. tábla: A képzésen elhasznált félévek száma (Záróvizsga: 2014.)

Képzés	A képzésen elhasznált félévek száma (2015. évi záróvizsgázók)																Záróvizsgázók száma
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
FOSZK-Szociális és ifjúsági munka 4 félév				14												14	
Tanító nappali 8 félév		1					35	1	11	3	4					55	
Tanító esti 8 félév							1									1	
KLM nappali 6 félév					1	2	1	1								5	
KLM levelező 6 félév																0	
Kántor nappali 6 félév																0	
Teológia 10 félév											1					1	
Teológia-lelkész 12 félév											3	2	11		2	18	
Hittanár-nevelőtanár nappali 10 félév																0	
Hittanár-nevelőtanár levelező 2/4 félév																0	
PSZTA MA, levelező 4 félév				3												3	

9. tábla: A képzésen elhasznált félévek száma (Záróvizsga: 2015.)

Képzés	A képzésen elhasznált félévek száma (2016. évi záróvizsgázók)																Záróvizsgázók száma
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
FOSZK-Szociális és ifjúsági munka 4 félév				6													6
Tanító nappali 8 félév				1				29	2	12		2	1	1			48
Tanító esti 8 félév						1		1		1							3
KLM nappali 6 félév						2		2	1	1							6
KLM levelező 6 félév																	0
Kántor nappali 6 félév													1				1
Teológia 10 félév																	0
Teológia-lelkész 12 félév												13	1	8	2	4	28
Hittanár-nevelőtanár nappali 10 félév																	0
Hittanár-nevelőtanár levelező 2/4 félév																	0
PSZTA MA, levelező 4 félév				6		2											8

10. tábla: A képzésen elhasznált félévek száma (Záróvizsga: 2016.)

Képzés	A képzésen elhasznált félévek száma (2017. évi záróvizsgázók)																	Záróvizsgázók száma
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
FOSZK-Szociális és ifjúsági munka 4 félév				8		2											10	
Tanító nappali 8 félév								34	1	11	2						48	
Tanító esti 8 félév								6	2								8	
KLM nappali 6 félév						4		6									10	
KLM levelező 6 félév																	0	
Kántor nappali 6 félév						1											1	
Teológia 10 félév										1							1	
Teológia-lelkész 12 félév										1		8		4	3	1	1	18
Hittanár-nevelőtanár nappali 10 félév				1													1	
Hittanár-																	0	

Képzés	A képzésen elhasznált félévek száma (2017. évi záróvizsgázók)																	Záróvizsgázók száma
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
nevelőtanár levelező 2/4 félév																		
PSZTA MA, levelező 4 félév																		0

11. tábla: A képzésen elhasznált félévek száma (Záróvizsga: 2017.)

Képzés	A képzésen elhasznált félévek száma (2018. évi záróvizsgázók)																Záróvizsgázók száma
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
FOSZK-Szociális és ifjúsági munka 4 félév				5													5
Tanító nappali 8 félév							1	30	2	11							44
Tanító esti 8 félév								9	1	1							11
KLM nappali 6 félév						1		2									3
KLM levelező 6 félév						2											2
Kántor nappali 6 félév						1						1		1			3
Teológia 10 félév																	0
Teológia-lelkész 12 félév												8		9	1	7	25
Hittanár- nevelőtanár nappali 10 félév				1		1											2
Hittanár- nevelőtanár levelező 2/4 félév		7															7
PSZTA MA, levelező 4 félév																	0

12. tábla: A képzésen elhasznált félévek száma (Záróvizsga: 2018.)

2013–2018 között 140 hallgató (2/3-uk világi szakon 1/3-uk hitéleti szakon) nem fejezte be a megkezdett tanulmányait. Ez a felvett hallgatók 17%-a. A 140 hallgató 14%-a átvétellel más felsőoktatási intézményben folytatta tanulmányait, 13%-a tanulmányi okokból kényszerült az intézmény elhagyására, 18%-a adminisztrációs kötelezettségeinek nem teljesítése következményeként, 55%-a pedig megszakította a felsőfokú tanulmányait.

3.2.3 Az oktatói állomány kapacitásának helyzete, az oktatók leterheltsége

Az egy oktatóra jutó hallgatói létszám meglehetősen alacsony. Az arányszám a vizsgált időszak első tanévét követő erőteljesebb csökkenés után enyhén növekvő tendenciát mutat. Az oktatók száma is csökkent, és még inkább csökkent a felvett hallgatók száma, így az oktató-hallgató arány a közeljövőben várhatóan tovább csökken.

	Oktató összesen	Aktív hallgató összesen	Oktató/hallgató aránya
2013–14	98	820	8,37
2014–15	101	706	7
2015–16	87	620	7,12
2016–17	80	606	7,57
2017–18	75	591	7,88

13. tábla: Egy oktatóra jutó aktív hallgatók száma (2013–2018)

3.2.4 A tantárgykínálat mennyiségi megfelelése és kihasználtsága

	Főállású oktató	Össz-óraszám	Oktató/óraszám
2013–14	53	951	17,94
2014–15	51	730	14,31
2015–16	43	658	15,31
2016–17	43	577	13,42
2017–18	39	575	14,74

14. tábla: Egy oktatóra jutó heti átlagos óraszám (2013–2018)

Oktatóink összességében leterheltek, többségük a Szervezeti és Működési Szabályzatban az adott munkakör vonatkozásában előírt heti kötelező óraszám fölött végez oktatói feladatokat. Az egyes szakok és tantárgyak között azonban nagy különbségek vannak.

Akkreditációs nyilatkozatát az intézménynek leadott oktató (A)			
44 fő (100%)			
Teljes munkaidőben alkalmazott oktató (AT: legalább ¾)			Egyéb formában alkalmazott oktató (AR/AE: legfeljebb ¼)
38			6
max. 35/36 kredit felelőse (legfeljebb 1/3)	max. 25 kredit felelőse (legalább 2/3)	max. 15 kredit felelőse fokozat nélkül	
12	22	4	

15. tábla: Tantárgyfelelősök intézményi megoszlása (2019. februári állapot)

A helyzet az akkreditációs leterheltség szempontjából, a tantárgyfelelősök szintjén is hasonló. A tantárgyfelelősként az adott szakon figyelembe vehető, minősített oktatók jelentős része a MAB előírások szerinti maximális mértékben le van terhelve kreditekkel. A BA szakok tekintetében a MAB előírások módosulása lehetővé tette, hogy bizonyos esetekben tudományos fokozattal nem rendelkező oktató is tárgyfelelős lehessen. Ezt kihasználva a tanító szakon négy, míg a hitéleti szakokon két, nem minősített oktató gondoz tantárgyat. Így a 35, illetve 36 kredittel terhelhető oktatók aránya a szakon és az intézményben optimálisabb lett, számuk valamelyest még növelhető. Ez azért is fontos, mert új képzések beindításához nélkülözhetetlenek a még terhelhető oktatók.

Intézetek	Félévek										Átlag
	2013-14/1	2013-14/2	2014-15/1	2014-15/2	2015-16/1	2015-16/2	2016-17/1	2016-17/2	2017-18/1	2017-18/2	
Teológiai Intézet	13,6	12,6	12,6	10,92	9,93	9,97	12,14	11,22	9,31	9,88	11,22
Tanítóképzési Intézet	11,62	11,38	13,34	11,2	13,3	14,01	13,89	12,45	15,95	14,84	13,20
DRHE összesen	11,85	11,62	13,16	11,14	12,4	12,89	13,63	12,62	12,94	12,65	12,49

16. tábla: Tantermi kurzusok átlagos hallgatói létszáma (2013–2018)

A meghirdetett tantermi kurzusok (tehát nem számítva a konzultációs jellegű szakdolgozatot, exegetikai alapszolgozatot, külső helyszínen teljesítendő félévközi szakmai gyakorlatokat stb.) átlagos hallgatói létszáma a képzési szintektől és az intézetektől függetlenül átlagosan 11-13 fő. Ez – az oktatók heti átlagos, meglehetősen magas óraszámával összehasonlítva – az oktatói kapacitás megfelelő kihasználtságáról tanúskodik.

3.2.5 A végzett hallgatók munkaerőpiaci helyzete, a diploma (oklevél) értéke

Az intézményben a minőségbiztosítási rendszer részeként egy olyan komplex, a hallgatók teljes egyetemi életútját végigkísérő monitor rendszer működik, amely a végzést követő első, harmadik és ötödik évben a diplomás pályakövetést is magában foglalja. Az intézmény elkötelezett a minőségi munka mellett, ezért a belépő hallgatók pályamotivációs, a végzősök elégedettségének és jövőbeli terveinek felmérésén túl, 2018 óta évente intézményértékelést végez a hallgatók körében, valamint több éve már minden félévben kurzusonkénti bontásban megtörténik az oktatói munka hallgatói értékelése. Ezekhez a mérésekhez szorosan kötődik az intézmény által végzett DPR tevékenység, amelynek keretében az első mérésre 2018 tavaszán került sor, amikor a 2013-ban, a 2015-ben és a 2017-ben végzett hallgatók kerültek elektronikus úton, online kérdőív formájában megkeresésre. A kérdőívek tartalma a többi említett felméréssel együtt az intézmény Minőségbiztosítási Szabályzatának mellékletei között elérhető.

A három vizsgált évfolyamon 301 fő szerzett abszolutóriumot, és közülük 48-an válaszoltak a kérdéseinkre, amely 16%-os válaszadási hajlandóságot mutat. Bár első pillantásra ez az arány csekélynek tűnik, de jóval meghaladja a korábbi években végzett országos DPR-vizsgálat körülbelül 10%-os válaszadási arányát. A legtöbb hallgatóval rendelkező két szakon, a teológia-lelkész és a tanító szakon egyaránt 16-16%-os válaszadási arány volt megfigyelhető. A többi szakon ugyan magasabb válaszadási arányt detektáltunk (a KLM szak esetén 20%-ost, a pasztorális tanácsadás mesterszak esetén 33%-ost), de ezek alacsony elemszámmal (5 és 3 fő) párosultak. Az eredmények szakonként megtekinthetők az egyetem honlapján.

A legtöbb válasz (28) a tanító szakról érkezett, a válaszadók fele 2017-ben szerzett abszolutóriumot. A válaszadók döntő többsége vagy már a végzés előtt is dolgozott, vagy a végzés után 3 hónapon belül el tudott helyezkedni. Többségük alkalmazottként dolgozik, és mindössze 4-en voltak munkanélküliek a diploma megszerzése óta, a felmérés időpontjában pedig már mindenkinek volt munkája. Abban az esetben, ha már

dolgoztak, az állásukhoz jellemző módon álláshirdetésen keresztül vagy a munkáltatónál való jelentkezéssel jutottak, de nagy arányban megjelent az oktató ajánlására történő elhelyezkedés és a gyakorlati helyen szerzett személyes kapcsolat szerepe is, amely azt mutatja, hogy az egyetem hatása a végzést követően is érvényesül. A válaszadók több mint háromnegyede saját szakjának megfelelő munkakörben dolgozik, 4-en határozottan mást akartak csinálni, 2 főnek pedig nem sikerült a szakmájában elhelyezkedni, ezért más munkakörben dolgoznak. A válaszadók munkájukkal általánosságban elégedettek, bár a jövedelem és más juttatások, valamint a munka presztízse és társadalmi megbecsültsége tekintetében elégedettségük már nagyobb szórást mutatott. Többségük nem tervezi a munkahelyváltást. Mindössze hárman dolgoztak külföldön, és a következő 5 éven belül 4-en gondolkoznak külföldi munkavállalásban. Az intézmény képzésének egyes aspektusait pozitívan értékelték, hiányosságként legtöbbször, 5-en, a kevés gyakorlatot emelték ki. Az anyagi helyzet tekintetében mindössze 1 fő volt, aki úgy nyilatkozott, előfordul, hogy a mindennapi kiadásait nem tudja a családjuk fedezni, míg a többiek ezzel szemben úgy válaszoltak, hogy mindenük megvan. A végzett tanító szakosok közül 20-an újra ugyanezt a szakot választanák, 21-en pedig ugyanezt az egyetemet.

A teológia-lelkész szakon végzettek, közül 9 fő válaszolt. Ezen a szakon egy szakspecifikus kérdőív került kitöltetésre. A kérdéseink arra irányultak, hogy milyen erősségeit és hiányosságait látták a képzésnek. A végzett lelkészek legnagyobb arányban azt hiányolták, hogy nem készítette fel őket az egyetem a szociális és a nevelési-oktatási intézmények vezetésére, amely jól mutatja a hivatásuk komplexitását. Összeségében érdemes kiemelni, hogy – egy válaszmegtagadón kívül – mindenki ajánlaná az intézményt a lelkészi pályára készülőknek. A hitéleti szakon végzettek közel 100%-a a diplomájának megfelelő munkakörben helyezkedik el.

Az intézményi mérésen túl, 2018 májusában az Oktatási Hivatal rendelkezésünkre bocsátotta a *DPR Adminisztrációs Adatbázisok Egyesítése adatszolgáltatás a Felsőoktatási Intézmények számára* elnevezést viselő intézményi adatainkat. Ebből a 2012/2013-ban és a 2014/2015-ben végzett hallgatóink munkaerőpiaci helyzetéről kaptunk némi tájékoztatást. Esetünkben három szak van, amelyet jelenleg is működtet az egyetem (KLM, teológia-lelkész, tanító). A 2016. májusi átlagjövedelem tekintetében legjobb helyzetben a 2012/2013-ban végzett tanítók voltak, akik ekkor átlagosan 184.689.- Ft-ot kerestek, őket a KLM szakon végzettek követték 163.708.- Ft-tal, majd a 2014/2015-ben végzett tanítók – ekkor kvázi pályakezdőként – 155.622.- Ft-tal. Az elemzésbe bevontak többsége e szerint ekkor dolgozott vagy tanult, kisebb részük gyes-en vagy gyed-en volt. Amíg a 2012/2013-ban végzett tanító szakosok átlagosan 3,3 hónap alatt helyezkedtek el, addig a 2014/2015-ben végzettek másfél hónap alatt, ami jól mutatja a szak iránti munkaerőpiaci keresletet növekedését. A lelkészek esetén 2-5 hónap jelentette az átlagos elhelyezkedési időt, a KLM-szakosok esetén pedig 4,3 hónap.

3.2.6 A szakmai gyakorlati képzés értékelése

Teológia szak – lelkész szakirány

A szakirány gyakorlatai rendszerének vannak évszázados hagyományokra visszatekintő alkotórészei, és vannak – az egyre szélesedő és speciális egyházi szolgálatokra tekintettel – újabban bevezetett elemei is. Jelenlegi gyakorlataink között oktatásszervezési szempontból öt típust különböztethetünk meg.

Az első típushoz tartoznak azok a gyakorlatok, melyek a mintatantervben önálló, kredites tantárgyként jelennek meg. Ilyen a lelkész szakirányon a Homiletikai gyakorlat, amely az egyetemünk kápolnájában, reggeli áhítat keretében, valós istentiszteleti körülmények között biztosítja az igehirdetői gyakorlat kereteit. Ezt a gyakorlatot a hallgatók a szorgalmi időszakban, órarendi beosztás szerint teljesítik.

A második típust jelentik azok a gyakorlatok, amelyek egyes tantárgyakhoz kapcsolódnak, és azt célozzák, hogy az elsajátított elméleti ismereteket valós körülmények között, de felkészült gyakorlatvezető felügyeletével és támogatásával gyakorolhassák be a hallgatók. Ilyen gyakorlat a Katechetika tantárgyhoz kapcsolódó iskolai katechetikai gyakorlat, ahol a hallgatók a hittanoktatási hospitálást és órátartást olyan általános iskolákban, tantermi körülmények között teljesíthetik, ahol református hit- és erkölcsstan-oktatás folyik. A Poimenika tantárgyhoz kapcsolódik a kórházi gyakorlat, amelyen hallgatóink kórházi körülmények között a betegek és hozzátartozóik lelkigondozását gyakorolhatják. Ezeket a szakmai gyakorlatokat a hallgatók a szorgalmi időszakban teljesítik, a gyakorlat teljesítése az adott tantárgyból való vizsgára állásnak előfeltétele.

A harmadik típushoz sorolhatók a gyakorlati felkészítés érdekében szervezett egyéb, a szorgalmi időszak rendjébe beiktatott gyakorlatok. A lelkész szakirányt fel nem vett teológia szakos hallgatók esetében a 3. és 5. félévbe beiktatott, egyhetes évközi gyűjteményi, jellemzően könyvtári gyakorlat, illetve a lelkész szakirányos hallgatók által a 3. és 5. félévben teljesítésre kerülő egyhetes gyülekezeti gyakorlat. A lelkész szakirányos hallgatók által a reggeli áhítatokon végzett liturgiai és igehirdetési szolgálat. Ugyancsak ide sorolható a lelkész szakirányon a 3. félévtől kezdődő ünnepi (karácsonyi, húsvéti, pünkösd) legációk sora, ahol a hallgatók saját maguk által választott gyülekezetekben végeznek igehirdetői szolgálatot.

A negyedik típushoz a kötelező nyári gyakorlatok tartoznak, amelyeket a hallgatók a szorgalmi és a vizsgaidőszakon kívül eső nyári időszakban a maguk által kiválasztott helyszíneken kötelesek teljesíteni. Ilyen a Diakóniai gyakorlat, a Gyülekezeti gyermek- és ifjúsági gyakorlat, valamint az Ifjúsági rendezvénysegítői gyakorlat. A nyári gyakorlatok egyhetesek, és kreditpont nélküli kötelező tantárgyként kerülnek nyilvántartásra.

S végül a gyakorlat ötödik típusa az egy tanév (10 hónap) időtartamú, a képzés utolsó szakaszát alkotó összefüggő szakmai gyakorlat, a segédlelkészi (exmisszus-gyakornoki) év. A gyakorlati év ideje alatt minden lelkész szakirányon tanuló hallgató egy kettős tutori rendszer segítségével (teológiai tanárok + szakoktató lelkész) és ellenőrzésével, gyülekezeti közegben figyeli és gyakorolja a lelkész gyülekezeti munkáját.

Az egyes gyakorlatok részletes leírását, teljesítésének követelményeit az adott tantárgyleírások, valamint a Legációk Szabályzat tartalmazzák.

A gyakorlóhelyek kiválasztásának elvei, gyakorlati végrehajtása, szervezésének folyamata, a kapcsolattartás és ellenőrzés rendje az egyes gyakorlatok eltérő jellegéből adódóan különböző. Általánosan érvényes, hogy a teológia szakon folyó minden

gyakorlati képzésnek konkrét szakmai felelőse van (jellemzően a gyakorlati teológiai tanszékek valamelyik oktatója). A gyakorlatok egészének koordinálását a Teológiai Intézet vezetője végzi, a gyakorlatok adminisztrációs teendőit a Teológiai Intézet munkatársa koordinálja, a segédlelkészi év technikai szervezésébe – a lelkipásztorokkal való egyszerűbb kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás miatt – az egyházkerület püspöki hivatala is bekapcsolódik. Az intézetvezető az adott gyakorlat előírásainak és kialakult rendjének megfelelően a rektor, a két gyakorlati teológiai tanszék tanszékvezetője, az adott tantárgyért felelős oktató, a legáció illetve az egyhetes gyülekezeti gyakorlat esetében a megválasztott szakmai felelős (legációfelelős) bevonásával látja el a feladatát, illetve kezdeményez ebben a körben megbeszéléseket. Mindezeket túl a szakfelelős feladatköréhez is hozzátartozik a szakmai gyakorlatai helyek és a felkért szakoktatók előzetes véleményezése, felkérés esetén pedig a szakmai gyakorlatok megszervezésében való személyes közreműködés.

A szükséges gyakorlólhelyeket jellemzően a Tiszántúli Református Egyházkerület és annak gyülekezeti intézményrendszerén keresztül, ill. kétoldalú szerződések segítségével (pl. Kenézy Gyula Egyetemi Kórház) biztosítjuk. Példák debreceni egyházi gyakorlólhelyekre, melyekkel a gyakorlatok végzésére megállapodásunk van: Debreceni Református Kollégium Általános Iskolája, Kölcsey Ferenc Református Gyakorló Általános Iskola, Debrecen-Nagytemplomi Református Egyházközség és intézményei, Debrecen-Nagyerdei Református Egyházközség, Debrecen-Kossuth utcai Református Egyházközség, Debrecen-Kistemplomi Református Egyházközség.

A gyakorlólhelyek és a gyakorlatvezetők kiválasztásának – az adott gyakorlat szakmai felelősének irányítása mellett – a szakfelelős bevonásával kell megtörténnie. A kiválasztás során alapvető szempont az adott gyakorlólhely megfelelő infrastruktúrája, szakmai háttere, valamint a gyakorlatvezető szakmai kompetenciája, munkatapasztalata; a gyakorlólhelyekkel és a szakoktatókkal szemben támasztott minimális elvárásokat intézményünk Minőségbiztosítási Szabályzata rögzíti (19. §). A gyakorlatra menő hallgatók előzetes felkészítéséről a gyakorlat szakmai felelőse gondoskodik. A kórházi gyakorlat résztvevői a tanévnyitó egyetemi közgyűlésen titoktartási fogadalmat tesznek. A segédlelkészi év kapcsán alapelv a gyakorló gyülekezetek gondos kiválasztása. A kiválasztásnál alapelv, hogy a hallgatóknak a lelkészi szolgálat minél szerteágazóbb területeibe kínáljon betekintést, gyakorlási lehetőséget, és hogy a félévközi kötelező konzultációk miatt könnyen megközelíthető legyen.

A gyakorlaton a hallgató munkanaplót vezet, melyet a gyakorlat vezetője ellenjegyzésével igazol. Az igazolással ellátott naplót a hallgatók a Teológiai Intézetben adják le, ahonnan a gyakorlatért felelős oktatóhoz kerülnek. A megbízott oktató a munkanaplót szakmai értékelés után ellenjegyzésével teljesítettnek minősíti. A gyakorlaton szerzett tapasztalatairól a hallgató felelős oktatóval konzultálhat. A szakmai gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítmények értékeléséről a Minőségbiztosítási Szabályzat értelmében a szakoktató egy kérdőív kitöltésével, anonim módon is nyilatkozik; a kérdőívek összesített eredményét a szakfelelős a szakjelentésben jeleníti meg.

Tanító szak

A tanítóképzésben fontos, meghatározó szerepet tölt be a gyakorlati képzés. A gyakorlati képzés során a hallgatók képessé válnak az 1–4. osztályban az osztálytanítói feladatok ellátására, valamint az 5–6. osztályban a választott műveltségterület oktatására. A gyakorlati képzés sajátos szervezeti formái lehetőséget adnak a nevelési, oktatási tapasztalatszerzésre, a tudatos pedagógiai gyakorlatra, a pedagógusi képességek fejlesztésére.

Egyetemünk tanító szakos hallgatói egyéni és csoportos iskolai gyakorlatukat Debrecenben, a 2011-ig intézményünk jogelődje által fenntartott Kölcsey Ferenc Református Gyakorló Általános Iskolában teljesítik. Az iskola fenntartója a Tiszántúli Református Egyházkerület.

A gyakorlóiskola 8 évfolyamos, alsó tagozatban 20, felső tagozatban 19 osztállyal működik. A gyakorlati képzés az alsó és felső tagozat osztályaiban megbízott szakvezetők irányításával folyik. Az osztályokhoz történő besorolás után 6-7 fős hallgatói csoportok gyakorolnak egy-egy osztályban, ez a létszám lehetővé teszi a kiscsoportos tanítási gyakorlatot.

A képzés és az osztályokhoz történő csoportbeosztás koncepciója az, hogy a négy féléves csoportos tanítási gyakorlat alatt a hallgatók mind a négy évfolyamon, lehetőleg két szakvezető irányításával minden tárgyat tanítsanak. A szakvezetők a közismereti tárgyak (magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret) tanítását végzik, így a hallgatók az alapozó tárgyak gyakorlatát velük teljesítik. A készségtárgyak (technika, rajz, ének, testnevelés) és a felső tagozatos műveltségterületi tantárgyak tanításában is a tanítók, valamint a szakos tanárok működnek közre.

A hallgatói gyakorlati képzés alapos, logikusan felépített rendben folyik, a hallgatók fokozatosan jutnak el a demonstrátori feladatoktól a mozaik-tanításon keresztül a teljes óra megtervezéséig és megtartásáig.

A gyakorlóiskola pedagógusai magasan képzett, többdiplomás szakemberek, akik a tanító alapidiploma mellett tanári, egészségfejlesztő mentálhigiénikus, tehetségfejlesztő, közoktatás-vezető, gyakorlatvezető, katekéta–lelkipásztori munkatárs, etnográfus, közoktatási szakértő, szaktanácsadó, szakértő stb. másoddiplomával vagy szakirányú továbbképzési végzettséggel is rendelkeznek. A szakvezetők között 10 mesterpedagógus van, akik részt vesznek a pedagógus minősítési eljárásokban is. A fentiek alapján elmondható, hogy a gyakorlóiskolában biztosított a személyi feltételrendszer a gyakorlatorientált és minőségi képzéshez.

A gyakorlóiskola tárgyi feltételei is kiválóak: a gyakorlat tágas tantermekben, sok esetben szaktantermekben történik. A tanítási órák megbeszélésére, értékelésére megbeszélő-helyek állnak rendelkezésre. A hallgatók igénybe vehetik a 35.000 kötetes könyvtárat, melyben szakkönyvek, szakfolyóiratok, pedagógiai segédanyagok, IKT eszközök segítik a gyakorlati felkészülést. Az említett szaktantermek jól felszereltek, a hallgatók munkáját segítik a minden teremben megtalálható digitális táblák, s a modern tornacsarnok is a képzés szolgálatában áll.

A nyolchetes egyéni gyakorlatot negyedéves hallgatóink az általuk választott, többnyire lakóhelyükhöz közeli általános iskolákban teljesítik. Ez az elmúlt öt tanév statisztikai alapján azt jelenti, hogy a hallgatók 32,1%-a Debrecenben, további 33,17%-a Hajdú-Bihar, 15,94%-a Szabolcs-Szatmár-Bereg, 7,5%-a Jász-Nagykun-Szolnok, 6,4%-a Borsod-Abaúj-Zemplén, 4,12%-a Békés, illetve 0,3%-a Heves megyei iskolákban teljesítette összefüggő komplex gyakorlatát, és tartotta meg zárótanítását.

Hittanár–nevelő szak

A DRHE vallástanár szakjának egyik legfontosabb, a hallgatói összetételből fakadó jellegzetessége, hogy nagyon sok gyakorlóléssel vagyunk kapcsolatban. A szakon, nappali tagozaton évfolyamonként egy-két hallgató tanul, a legnagyobb csoportlétszám három fő, több évfolyamon egyáltalán nincs hallgató. Ezzel szemben a levelező tagozat hallgatósága népes, de a 20-30 hallgató jelentős része a Tiszántúlon, illetve az egész országban szétszórva él. Nekik a konzultációkon történő megjelenés is komoly leterheltség, és a gyakorlatokat valamennyien lakóhelyükhöz közel szeretnék végezni. A legtöbb levelezős hallgató jelenleg aktív szolgálatban álló lelképásztor, akiknek külön nehézséget jelent, hogy lelkészi szolgálatukból fakadóan a hétvégéik általában eleve leterheltek. A lakóhely–gyakorlóléssel távolsága központi kérdés, ezért egyes iskolákban, kollégiumokban minden évben többen is végeznek gyakorlatot (pl. Debrecen református gimnáziumai), más helyeken viszont csak néhány évente van egy-két fő. A gyakorlóléssel kiválasztásánál tehát minden esetben törekszünk a hallgatói kérések maximális figyelembevételére, amikor a szakmai szempontok érvényesítése ezt lehetővé teszi, igyekszünk a hallgató által javasolt intézményhez fordulni. Ez a gyakorlat szervezéséért felelős személyek és szervezeti egység összhangját követeli meg, illetve aktív kooperációt az intézmények és az illetékes oktatók között. Gyakorlatszervezési szempontból csak az iskolai gyakorlatok terén 26 iskolával állunk kapcsolatban a 2018/2019-es tanévben, melyek Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Borsod-Abaúj-Zemplén, Pest, Békés és Bács-Kiskun megyében szétszórva találhatóak. A nagy távolságok miatt vannak olyan iskolák, ahol a DRHE képviselője személyesen csak a zárótanítási alkalmon jelenik meg, más intézmények vezetőivel és vallástanáraival gyakrabban folytatunk személyes konzultációkat. Évente az iskolaigazgatók, vallástanárok, és a DRHE vezetői, oktatói, valamint az Egyházkerület oktatási szakemberei számára fórumbeszélgetést is szervezünk, ahol a tapasztalatok és elvárások kicserélésére is sor kerül.

Intézményspecifikus jellegzetesség, hogy nappali tagozaton a DRHE többi hitéleti szakjához hasonlóan, minden ősszel gyakorlati hetet tartunk. A vallástanár szakos hallgatók ezen a héten a gyülekezeti katechézissel (vasárnaptól vasárnapig), más évfolyamon iskolai vallásoktatással ismerkednek. A tanulmányi idő legelején különösen fontos egy ilyen, a pálya iránti reális kép kialakítását segítő alkalom, viszont az első évfolyamon a gyakorlati hét alig pár héttel a szemeszter kezdete után kerül megszervezésre. Ezért az elsős hittanár-nevelőtanár szakos hallgatók anyagyülekezetükben töltik ezt a hetet, saját lelképásztoruk vezetésével részt vesznek a különböző gyülekezeti alkalmakon, iskolai hittanórákon, amelyekről munkanaplót vezetnek. A tapasztalatok rendkívül pozitívak.

A tanárképzéshez igazodó gyakorlatok követik a kollégiumi nevelés és a tanárképzés rendjét, vagyis hospitálást, csoportos és egyéni gyakorlatot mindenkinek teljesíteni kell. Ezek közül a képzési cél nehezebben valósul meg a csoportos gyakorlatok esetében, ennek oka a nappali tagozatos alacsony létszám. A csoportos gyakorlatokon fontos szempont lenne a tapasztaltak csoportos reflektálása, viszont ha csak egy-két fő alkotja a csoportot, ez a szándék értelemszerűen nem valósulhat meg úgy, ahogy szeretnénk. Ezt a helyzetet az egyéni gyakorlatokhoz tartozó gyakorlatkísérő szemináriumok rendjének kialakításával igyekszünk orvosolni. Ezek a szemináriumok két részből állnak. Az első részben a gyakorlat megkezdése előtt a hallgatók végiggondolják az egyéni gyakorlat célját és folyamatát, ami lehetőséget teremt az oktatónak és a hallgatónak a korábban „csoportosan” szerzett tapasztalatok ismételt megvitatására, a második rész pedig az egyéni gyakorlat naplójának áttekintésével ér

véget. Az egyéni gyakorlatok esetében nagy hangsúlyt kap az, hogy a hallgatók ne csak a tanulócsoporthoz és osztálytermi helyzetekkel ismerkedjenek, hanem kapjanak reális képet az iskolai mindennapokról. Ezért naplójukban, illetve a képzés végén benyújtandó és bizottság előtt védendő portfóliójukban ki kell térniük a tanórai, tanórán kívüli, illetve iskolán kívüli tevékenységekre is, lehetőség szerint részt vesznek szülői értekezleteken, tantestületi megbeszéléseken, iskolai istentiszteleteken és ünnepeken. Minden gyakorlat előtt tájékoztatást kapnak a pontos dokumentáció szerepéről. Gyakorlataik során hallgatónk hospitálnak nem szaktárgyukhoz tartozó tanórákon, osztályfőnöki órákon is.

A gyakorlatok értékeléséhez fontos impulzusokat kaptunk 2018 májusában, amikor hallgatói fórumon végeztük el a tavasz során végzett hallgatói elégedettség-mérések eredményeinek feldolgozását. Összesen tizenhat vallásanár szakos hallgató vett részt valamilyen formában a mérésben, illetve a kiértékelésben, így a szak esetében ez a megkérdezés kimondottan eredményesnek tekinthető. Általános kérésük volt, hogy szeretnének minél valósabb iskolai, tanulói helyzeteket megismerni a képzés során: felismerték, hogy ha csak egy, viszonylag jó szociális helyzetű iskola életébe kapnak betekintést, akkor ismereteik nem lesznek alkalmazhatóak alapvetően eltérő helyzetű tanulócsoporthoz. Ez több szakon kérekként jelent meg, a leendő vallásanárok jó, új gyakorlatként nyugtázták, hogy 2018 őszén szerveztünk gyakorlati jellegű alkalmat számukra vidéki, nem egyházi fenntartású iskolába is: Hajdúbagosra, a Pedagógiai folyamat című tantárgy keretében.

Szintén 2018-ban került sor a már végzett vallásanár szakos hallgatók megkérdezésére. Itt kevés válaszadó volt, ők viszont visszaigazolták, hogy igénylik nemcsak a különálló gyakorlatokat, de általánosságban a gyakorlatias szemléletű oktatást is, valamint körülhatároltak olyan tárgyakat-ismeretköröket, ahol a gyakorlati munkában jól használható elméleti ismereteket szereztek (pl. bibliai kortörténet), és olyan területeket is, ahol mindennapi munkájukhoz tartozó kompetenciákat sikerült stabilan kialakítani (pl. énektanítás). Ezzel együtt is szükség van a gyakorlatok folyamatos fejlesztésére, határfokának javítására: ezt az oktatói körben elvégzett C-SWOT analízis azonosította.

A fentiekből látszik, hogy igyekeztünk valós helyzetet feltárni az elmúlt tanév tavaszán, minél több résztvevőt bevonva végezni méréseket és értékelést, ami a gyakorlatok vonatkozásában alapvetően pozitív megerősítést nyújtott, de felhívta a figyelmet arra is, hogy továbbra is, ill. fokozottabb mértékben kell biztosítani a hallgatóknak a lehetőséget a valós élethelyzetekkel történő ismerkedésre.

Kántor szak

A kántor szak tanrendje három lépcsőbe rendezi hallgatóinak a gyakorlati feladatokra történő felkészítését.

Az egyházzenei gyakorlat még az intézmény falain belül, de túlnyomórészt már a tanórákon kívül ad lehetőséget a hallgatóknak, hogy egyszerű feladatok elvégzése útján ismerkedjenek meg a kántori tennivalókkal. A hat féléves képzés 3. szemeszterének elején tartott néhány konzultáció során a hallgató megismerkedik az istentiszteleti rend alapvető zenei összefüggéseivel. A szemeszter további részében – a felsőbb évfolyamokon pedig már a szemeszter elejétől kezdődően – a hallgató kéthetenként hangszeres szolgálatot végez a hittudományi egyetem reggeli áhítatain, a gyakorlóiskolában vagy az akadémiai istentiszteleteken. Ezekben az alkalmakon együttműködik az

áhítaton szolgáló igehirdetővel és/vagy a liturgussal. A közbeeső hetek konzultációi alkalmat adnak az előző szolgálat értékelésére, a tapasztalatok megbeszélésére és a következő szolgálat előkészítésére. Az elvégezhető szolgálatok száma az első szemeszter során legfőljebb 4, a későbbiekben 6 vagy annál több is lehet. A magasabb évfolyamokon a szolgálatok körébe bevonhatók az iskola ünnepi (évnnyitó, évváró, ünnepi kibocsátó stb.) istentiszteletei is.

A kántori gyakorlat külső helyszínen zajlik, mindhárom tanév első szemeszterében. A hallgató az őszi szemeszterek során egy gyülekezetnél tesz 9 napos látogatást, melyet az egyetem úgy jelöl ki, hogy a gyakorlati időbe két vasárnap essék. A hallgató ezen időtartamon belül naponta legalább 8 órát köteles a gyülekezetben tölteni. A gyülekezet kántorának segítségével és lelkipásztorának felügyeletével hospitálás formájában megismerkedik a rendszeres és a gyakori kántori feladatok minél szélesebb körével: részt vesz az istentiszteleti alkalmakon, a temetéseken, a gyülekezeti kórus próbáján, illetve minden olyan gyülekezeti rendezvényen, amelyhez kántori szolgálat kapcsolódik. Az 1. szemeszter során látogatása csak tájékozódó jellegű, a 3. és 5. szemeszterben növekvő mértékben személyesen is bekapcsolódhat egy-egy részfeladat elvégzésébe.

A kántori szolgálat az utolsó munkaév programja: a hallgató az év során összesen egy hónapnyi időt tölt egyazon vagy legfőljebb két különböző állomáshelyen, hogy ott a gyülekezet lelkipásztorának felügyeletével a gyakorlat alatt növekvő mértékben részt vegyen a rendszeres és a gyakori kántori feladatok elvégzésében, sőt ezek egy részét a gyakorlat végén átvállalja. A gyakorlat négy hete esetleg két részre felosztható: egy hetét teljesítheti a hallgató a gyülekezeti feladatokkal zsúfolt advent idején, a maradék a nagybőjt, esetleg a nagyhét idejére marad. A gyakorlat egyben a hallgató kántori záróvizsgájának előkészítése is, melyre ideális esetben a fogadó gyülekezetben kerül sor.

A gyakorlatok minden részfeladata bekerül a hallgató munkanaplójába, melyet igazolásul a gyülekezeti szolgálatot vezető lelkész lát el aláírásával.

A kántori gyakorlat munkája gyakorlati osztályzattal zárul, melyre nézve a gyülekezet lelkésze és kántora együttesen tesz javaslatot a gyakorlatvezető oktatónak. A kántori szolgálat teljesítésének feltétele, hogy a hallgató a tananyagban felsorolt munkatípusok (istentiszteleti énekrend készítése; istentiszteleti énekkíséret; énektanítás hittanórán vagy istentiszteleten; orgonás esküvői szolgálat; énekes temetési szolgálat; gyülekezeti kóruspróbák) közül legalább négyben önálló munkát is végezzen.

A szolgálatokat a vezető lelkész és a gyülekezet kántora irányítja, s azok eredményét ők minősítik. A gyakorlat teljesítése az igazoló lapon lelkészi aláírással, osztályzattal és szöveges értékeléssel dokumentálható.

A szakmai gyakorlólóhely kiválasztása a szakfelelős ajánlása alapján az intézetvezető feladata. A gyakorlat lebonyolításának helyszíne lehet olyan nagy gyülekezet – elsősorban Debrecenben vagy annak szűkebb vonzáskörzetében –, mely

- minősített kántort foglalkoztat,
- énekkarral bír,
- iskolát is működtet vagy hitoktatás révén azzal kapcsolatban áll,
- a kántori feladatok teljes körével (iskolai és gyülekezeti hittanórák, bibliaórák, kóruspróba, esküvő, keresztelő, temetés stb.) képes szembesíteni a hallgatót,
- az egyetem székhelyéhez elég közel található annak érdekében, hogy a végző hallgató a gyakorlat ideje alatt rendszeresen teljesíthesse néhány egyéb egyetemi kötelezettségét is.

A gyakorlatok helyét és a külső gyakorlatvezetőket a szakfelelős ajánlása alapján és a Minőségbiztosítási Szabályzat 19. § (5) és (6) bekezdéseiben rögzítetteknek megfelelően az intézetvezető választja ki és az egyetem kéri fel. Szakmai ellenőrzésüket teológiai,

illetve zenei szempontból úgyszintén az egyetem érintett területének oktatói biztosítják. Ennek módja a külső gyakorlati helyeken a gyakorlat valamelyik szakaszában tett rendszeres (de szemeszterenként legalább egyszeri) látogatás, személyes helyszíni tapasztalatszerzés.

Katechéta–lelkipásztori munkatárs szak (BA)

Mivel a katechéta–lelkipásztori munkatárs alapszak elsősorban a gyülekezetekben és a különböző fenntartású (állami, egyházi, magán és alapítványi) iskolákban végzett szolgálatokra készít fel, a képzési időszak gyakorlatainak is a gyülekezet és az iskola a két fő terepe. Az elmúlt évek példái azt mutatták, hogy sok élmeennyel és tapasztalattal gazdagodtak a gyakorlatokon a hallgatók. Reális képet kaphattak arról, milyen feladatok várnak rájuk a végzés után, így a gyakorlat nagymértékben járult hozzá szakmai identitásuk kialakulásához, fejlődéséhez.

Gyülekezeti katechetikai gyakorlatra a harmadik és negyedik félévben, hitoktatói iskolai gyakorlatra az ötödik és a hatodik félévben kerül sor. A gyülekezetben végzett gyakorlatnak az a célja, hogy a hallgatók életszerű, alapos és rendszerezett módon kapjanak betekintést a gyülekezeti katechézis világába. Ismerkedjenek meg a különböző katechetikai műfajokkal, valamely konkrét gyülekezetben folyó szolgálatokkal. Ennek érdekében gyermek-istentiszteleteken, hittan órákon, konfirmációi előkészítőn, ifjúsági bibliaórákon hospitálnak. A következő félévben egy általuk választott gyülekezet nyári táborában vesznek részt, ahol megfigyeléseket végeznek, de emellett tevékenyen részt is vállalnak a különböző katechetikai, nevelői feladatokból. A gyakorlat során végzett feladatokról munkanaplót vezetnek, amit igazoltatnak a gyakorlatot segítő mentorukkal. A naplót a Teológiai Intézet oktatásszervezője gyűjti össze, majd a gyakorlatot felügyelő oktató nézi át, és látja el kézjeggyel.

Az ötödik féléves iskolai gyakorlaton a DRHE által felkért gyakorlati helyeket keresik fel. A mentortanár segítségével az iskolai élet különböző terepeivel ismerkednek. Az iskolai gyakorlatok meghatározó helyszínei a Debreceni Református Kollégium Általános Iskolája, valamint a Kölcsey Ferenc Református Gyakorló Általános Iskola. Mindkét intézménnyel évek óta szoros munkakapcsolatban állunk. Felkészült, nagy szakmai tapasztalattal rendelkező hitoktatók és vallástanárok segítik a hallgatókat a választott hivatásukra való minél alaposabb felkészülésben. A gyakorlatokról minden évben pozitív visszajelzéseket kapunk mind a szakvezető tanároktól, mind pedig a gyakorlaton részt vevő hallgatóktól.

3.2.7 Felnőttképzési tevékenységek értékelése

Felnőttképzési Központ

A DRHE Felnőttképzési Központjának fő tevékenységi körét továbbra is a pedagógus-továbbképzés adja. Tevékenységünk három alappillérét a szakirányú továbbképzések, a tanfolyami képzési programok és a szakmai napok jelentik.

Az Oktatási Hivattól a következő szakirányú továbbképzési szakok indítására rendelkezünk engedéllyel:

Pedagógus szakirányú továbbképzési szakok

- Drámapedagógia területen pedagógus szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzési szak (4 félév),
- Fejlesztőpedagógus szakirányú továbbképzési szak (4 félév),
- Múzeumpedagógia szakterületen pedagógus szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzési szak (4 félév),
- Pedagógus szakvizsga szakirányú továbbképzési szak (4 félév),
- Szabadidősport-szervező óvodapedagógusi, tanítói szakirányú továbbképzési szak (2 félév),
- Roma társadalomismeret szakirányú továbbképzési szak (4 félév)

Egyéb végzettségre (is) épülő szakirányú továbbképzési szakok:

- Biblioterápia szakirányú továbbképzési szak (4 félév),
- Család- és gyermekvédelem szakos pedagógus szakirányú továbbképzési szak (2 félév),
- Rendezvényszervező szakirányú továbbképzési szak (2 félév),
- Szocioterápiás eljárások az iskolai erőszak kezelésére szakirányú továbbképzési szak (2 félév).

A Rendezvényszervező, a Család- és gyermekvédelem, illetve a Szocioterápiás eljárások szakra a pedagógus képzési területen oklevelet szerzettek mellet a bölcsész és társadalomtudományi végzettségük is felvehető, a Biblioterápiára pedig a hitéleti vagy művészet képzési területen oklevelet szerzettek is megfelelnek a felvétel feltételeinek.

A 2012/2013. tanévtől kezdődően a fenti szakokat folyamatosan hirdetjük, és megfelelő számú jelentkező esetén indítjuk. A szakirányú továbbképzési szakok iránti kereslet legfőbb mutatóit, illetve a felvett hallgatók demográfiai jellemzőit az alábbi táblázat foglalja össze:

Hallgatók megoszlása	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	Összesen
Család- és gyermekvédelem	-	-	8	-	-	9	17
Drámapedagógia	12	10	20	19	11	15	87
Fejlesztőpedagógus	30	19	10	29	37	29	154
Pedagógus szakvizsga	41	28	27	6	16	22	140
Összesen	83	57	65	54	64	75	398
Férfi	3	2	9	1	2	5	22
Nő	80	55	56	53	62	70	376
Főiskolai végzettségű	52	47	51	44	51	57	302
Egyetemi végzettségű	31	10	14	10	13	18	96
Általános iskolai tanár	16	3	8	8	10	11	56
Gyógypedagógus	11	12	5	3	1	1	33
Könyvtáros	1	-	1	-	-	1	3
Középiskolai tanár	5	10	12	10	13	17	67
Óvodapedagógus	8	5	5	6	9	9	42
Szociális munkás	-	-	5	-	-	3	8
Tanító	41	25	27	26	31	31	181
Egyéb	1	2	2	1	-	2	8

Hallgatók megoszlása	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	Összesen
Bács-Kiskun megye	-	-	1	1	-	-	2
Békés megye	-	1	3	1	1	2	8
Borsod-Abaúj-Zemplén	6	6	6	2	2	2	24
Hajdú-Bihar megye	58	38	36	37	49	51	269
Heves megye	2	2	-	-	1	1	6
Jász-Nagykun-Szolnok megye	4	2	4	2	-	5	17
Pest megye	-	-	1	-	1	3	5
Szabolcs-Szatmár-Bereg	13	8	14	11	10	11	67

17. tábla: A szakirányú továbbképzési szakok iránti kereslet főbb mutatói

Az adatok azt mutatják, hogy az elmúlt hat tanévben négy szakot tudtunk indítani, amelyek közül a legnagyobb érdeklődés a Fejlesztőpedagógus és a Pedagógus szakvizsga képzés iránt volt. Az előbbi vonzerejét – a szakemberek iránt megnövekedett kereslet mellett – feltehetően a képzés gyakorlat-orientáltsága biztosította. Az utóbbi iránti érdeklődés pedig minden bizonnyal a pedagógusok minősítő rendszerének köszönhető.

A hallgatók nemek szerinti megoszlása a pedagógus pálya férfi-nő arányát követi. Szakjainkra legnagyobb számban a tanítók jelentkeznek, de jelentős az általános és középiskolai tanárok, az óvodapedagógusok és a gyógypedagógusok aránya is. Hallgatóink jellemzően a megyéből, illetve a szomszédos megyékből érkeztek, de volt néhány jelentkezőnk a fővárosból is.

Tanfolyami képzéseink a Furfang Kiadóval, a LOGO-Ped Bt-vel és a SCOOOL-TÚRA Szolgáltató Kft-vel kötött együttműködési megállapodások keretében valósultak meg, és 5, 30, illetve 60 órás képzések voltak. Összesen 13 alkalommal indítottunk tanfolyamot: hat alkalommal az egyetemen, hét esetben pedig kihelyezett formában, összesen 205 résztvevővel. Valamennyi tanfolyam akkreditált képzés volt, és tanúsítvány kiállításával zárult.

A 2018/2019. tanév első félévében sikeresen akkreditáltattunk három saját 30 órás pedagógus továbbképzési programot, amelyeket azóta folyamatosan hirdetünk.

A harmadik alappillért a szakmai napok adják. A vizsgált időszakban előadónak országosan, illetve nemzetközileg is elismert szakembereket hívtunk. Dr. Gyarmathy Éva pszichológus tartott előadást *Kognitív Profil Teszt* címmel 147 résztvevőnek, Dr. K. Nagy Emese, a program szakmai vezetője adott elő a *Komplex Instrukciós Programról* 103 fő érdeklődőnek, Őszi Tamásné gyógypedagógus, a budapesti Autizmus Alapítvány Általános Iskolájának intézményvezetője tartott továbbképzést az autizmus témájában 129 főnek, továbbá megrendeztük *A mese és a gyermek* című szakmai napot, amelyen dr. Kádár Annamária pszichológus, Gajdóné dr. Gődény Andrea főiskolai oktató és Koósné Sinkó Judit mestertanár voltak az előadóink. Ez utóbbi rendezvényen 130 fő vett részt. Két alkalommal szerveztük meg a *Dyslexiás tanulók fejlesztése, integrálása: Meixner-módszer a gyakorlatban* szakmai továbbképzést Zádorné Kondor Erika, Meixner-módszer tréner vezetésével, és összesen 87 fő részvételével. Valamennyi szakmai napunk részvételi díjas volt, a teljesítésről tanúsítványt állítottunk ki.

A Felnőttképzési Központ munkáját az elmúlt hat tanévben eredményesnek tekinthetjük, mivel képzéseink változatlanul magas színvonalúak. Ezt a tanszékek oktatóinak, a külső óraadóknak és a meghívott előadóknak köszönhetjük. Különösen

sikeresnek a szakmai napokat tekintjük. A szakirányú továbbképzésekben újabb kihívásokkal szembesülünk. Csökken a hallgatói létszám. Ezt a képzési kínálat bővítésével, a képzések hirdetésének új formáival, illetve – elsősorban – a TTRE közoktatási intézményeinek vezetőivel való személyes kapcsolatfelvétellel és képzéseink közvetlenebb ajánlásával kívánjuk orvosolni.

Szenior Akadémia

A felsőfokú végzettséget nem adó, az 50 év fölötti korosztály számára hirdetett ingyenes képzésforma 2016 őszén indult. Félévenként 5-5 alkalommal, alkalmanként 2-2 előadást hallgathatnak meg a résztvevők. Az összes regisztrált hallgató létszáma 2018 tavaszára meghaladta a 400 főt. Az egyes szemeszterek – jelenléti ívek alapján igazolt – teljesítését félévente tanúsítvány, a 4. félév végén díszoklevél dokumentálja. A képzési programba bármelyik félévben be lehet kapcsolódni, a díszoklevélhez szükséges négy félév megszakításokkal, kettőnél több év alatt is teljesíthető.

Az első képzési ciklus végén, 2018. május 24-én összesen 163-an vették át ünnepi keretek között a teljesítést igazoló oklevelet. (A végzett szenior hallgatók – új regisztrációt követően – folytathatják az előadások látogatását.)

A DRHE Szenior Akadémia programjait koordináló Felnőttképzési Központ által összeállított kérdőívét minden végzett hallgató megkapta, s azt 103 fő töltötte ki (a válaszadás anonim volt). Kíváncsiak voltunk arra, hogy a továbbképzés mennyiben felelt meg az előzetes elvárásoknak; mennyire voltak újszerűek a megismert információk; hogyan ítélik meg az előadók munkáját és szaktudását; megfelelő-e a továbbképzés szervezettsége.

Az egy képzési ciklust már teljesített szenior hallgatók 80 százaléka gondolta úgy, hogy programunk teljes mértékben megfelelt előzetes elvárásaiknak, minden ötödik résztvevő pedig jó minősítést adott. Az előadásokon elhangzó ismeretanyag 60 százaléka számára egészen újszerű, 40 százalék számára újszerű volt. (Ezt a megoszlást az is indokolhatja, hogy mivel a regisztráció feltétele, a betöltött 50. életév mellett, csupán a legalább érettségit adó középfokú végzettség, a hallgatók között érettségizett és diplomás, akár több diplomával és doktori fokozattal rendelkezők egyaránt voltak.) Az előadók szaktudását, teljesítményét a résztvevők 85 százaléka kiválónak, 15 százaléka jónak, a program szervezettségét pedig szinte maradéktalanul mindenki kiválónak tartotta.

Rákérdeztünk arra is, melyik előadás nyerte meg leginkább a tetszésüket. Itt szinte mindegyik félév mindegyik előadója több szavazatot kapott, a leginkább népszerű előadók azonban az első szemeszterben dr. Papp Lajos és dr. Bölcskei Gusztáv; a másodikban dr. Bodó Sára, Németh Pál és dr. Balázs Géza; a harmadik félévben dr. Balla György, dr. Kustár Zoltán és Juhász Judit; a negyedik szemeszterben pedig dr. Bölcskei Gusztáv, dr. Dinya Zoltán, Aradi Csaba, Berkesi Sándor és Melocco Miklós voltak.

A résztvevőket végül arra is kértük, hogy fogalmazzák meg, milyen témakörökben hallgatnának meg előadásokat a következő félévek során, ezzel is segítve programkínálatunk szélesítését, s az előadások témáinak még inkább a hallgatói igényekhez való igazítását. Több mint félszáz konkrét vagy diszciplináris, illetve jól behatárolható témakörben érkezett javaslat.

A család szerepéről és gyermeknevelésről már hangzottak el előadások, de a következő félévekben igyekszünk a nagyszülői felelősség, a generációk együttélése és az „unokáink jövője” témakörében is megnyerni előadókat a program számára. Kiemelt igény mutatkozik Debrecen történelméről, régi és mai építészetéről, a városhoz kapcsolódó személyekről szóló előadásokra. Továbbra is népszerűek lennének a

pszichológiai témák (például a szeretet szerepe, a lelki egészség), a hit és gyógyulás kérdésköre, az egészségügy, egészségmegőrzés vagy a gyógyszerhasználat és mellékhatásai, a rákkutatás és természetgyógyászat témacsoportjai. Eddig is nagy súlyt fektettünk a hittudomány, a bibliaismeret és keresztyénség, az irodalom és a művészetek, a művelődés, a hagyományok, a kultúra és történelem területére – ezekre továbbra is nagy az igény. Érdeklődés mutatkozik viszont még az illetan, a hazaszeretet, szociáletika, a színház, a természeti jelenségek vagy a (különösen az időskori) digitális eszközhasználat iránt, de szívesen hallgatnának előadást a középkori várakról és templomokról, vagy a vallás és hit megjelenéséről magyar költők verseiben. (Azokat a technikai észrevételeket, melyeken módunkban áll javítani, igyekszünk figyelembe venni, a számos, folytatásra buzdító köszönet pedig megerősít programunk folytatásának szándékában.) Összesen a négy félév alatt 478 fő regisztrált.

2016/17/1.	I. félév	282 db
2016/17/2.	II. félév	263 db
2017/18/1.	III. félév	269 db
2017/18/2.	IV. félév	242 db

18. tábla: Szenior Akadémia: Félévente kiadott tanúsítványok száma

	2016/17/I.	2016/17/II.	2017/18/I.	2017/18/II.
Regisztrált	407	411	419	428
Tanúsítványt kapott	282	263	269	242
Átlagos részvétel	306,6	276	280	255,4

19. tábla: Szenior Akadémia: Alkalmankénti részvételi arány

Lelkészek továbbképzése

A Debreceni Református Hittudományi Egyetemen végzett, és a fenntartó Tiszántúli Református Egyházkerületben szolgálati jogviszonnyal rendelkező lelkészek továbbképzésének szervezését, valamint a továbbképzésben való részvétel számontartását az egyházkerület fenntartásában működő Tiszántúli Református Lelkésztovábbképző Intézet (TRLI) végzi az egyetemmel való szoros együttműködésben. A 2012-ben alapított intézet az alapító által meghatározott rend, illetve az MRE Zsinata által elfogadott országos továbbképzési szabályozás (Zs.-50/2009.11.20. szabályrendelet) szerint működik és a Fenntartó által biztosított költségvetési kerettel, valamint saját bevételeivel gazdálkodik. Az intézet vezetője és szakmai irányítója az egyetem egyik professzora, az alapító okirat kitétele értelmében. A képzések szervezését, a kiadványok szerkesztésének koordinálását, illetve a Továbbképző Intézet tevékenységét egy főállású, szintén lelkészi képesítésű oktatósszervező látja el.

Képzési tematika és a képzések jellege:

A továbbképző tanfolyamok szervezése során

- a képzési kínálat kialakítására a résztvevők szakmai tapasztalatára, kompetenciabővítési igényére tekintettel kerül sor, a résztvevők visszajelzései és igényei alapján;

- a kurzusok szervezésénél (15–30 órás képzések) és a tematika meghatározásánál fontos szempont az interdiszciplináris megközelítés;
- a képzések szakmai színvonalát a belső egyházi akkreditációs eljárás biztosítja a zsinati szabályrendelet értelmében (az erre felállított OTKT – Országos Továbbképzési Koordinációs Tanács – tagjai az egyes egyházkerületek által delegált hittudományi tudományos fokozattal rendelkező egyetemi tanárok);
- a 2-3 napos, valamely konferenciaközpontban megtartott (15–30 órás) képzéseken túl igény jelentkezett egyházmegyei szinten magtartásra kerülő, ún. egynapos kihelyezett képzésekre is. Ez még több végzett lelkész elérését tette lehetővé.

Az utóbbi években egyre inkább előtérbe került a lelkészeknek, mint segítő szakma érintettjeinek veszélyeztetettsége, megfáradása, kiégése. Így a képzési tematika az ismeretanyag és a gyakorlatból hozott tapasztalatok szakmai/teológiai reflektálásán túl kénytelen tekintettel lenni a megelőző lelkigondozói szempontokra, amelyek a pályán való megmaradást segítik.

Személyi feltételek:

A továbbképző tanfolyamok előadói és a szakmai kiadványok (pl. Igazság és Élet c. szakfolyóirat) szerzői között egyetemünk tudományos fokozattal rendelkező, hitéleti képzéseken működő oktatói nagy arányban vesznek részt. Az interdiszciplinaritás biztosítása végett a legtöbb kurzus kettős szakmai vezetés mellett kerül megtartásra. A teológus-lelkész végzettségű, illetve teológiai tudományos fokozattal rendelkező előadók mellett szaktekintélynek számító neves pszichológusok, szociológusok kerülnek bevonásra.

Beszámítások:

A vonatkozó zsinati szabályrendelet értelmében lelkésztovábbképzésként beszámításra kerül minden olyan további végbizonyítvánnyal záruló hétéletes jellegű képzés, amely a lelkészi szolgálathoz szükséges kompetenciákat bővíti. Így pl. a kiegészítő vallásstanári szak elvégzése vagy a pasztorális tanácsadás és szervezettefejlesztés mesterszak abszolválása egy teljes ciklusra (6 év/90 kredit) kiváltja a továbbképzési kötelezettséget. Ugyanígy a doktori abszolutórium szintén egy ciklus erejéig számít továbbképzésnek – a doktori fokozat megszerzése pedig mentesít a kötelezettség alól (a doktorált lelkészek már potenciális előadók lehetnek a továbbképző kurzusokon).

Infrastrukturális feltételek, adottságok:

A Továbbképző Intézet korábban az egyetem Szociáletikai és Egyházzociológiai Tanszékén kapott helyet. 2015 szeptemberétől, az egyetem telephelyének rekonstrukciója kapcsán önálló hivatali helyiséggel és infrastrukturális feltételekkel rendelkezik, szintén az egyetem területén.

A TRLI adatbázist és honlapot működtet (<http://www.lelkesztovabbkepzo.hu/>), valamint negyedévente szakmai folyóiratot ad ki (*Igazság és Élet*, ISSN: 1788-8174), amely a lelkészek továbbképzésének, valamint igehirdetői munkájuk támogatásának fontos eszköze. Az egyetem vállalta, hogy a horvátországi és a (nálunk végzett) kárpátaljai lelkészek számára biztosítja a kiadványhoz való hozzáférést, az előfizetés átvállalása által.

Az intézetben évente 100-120 képzési tanúsítvány kerül kiadásra. A részvételi arány jól tükrözi egyetemünk regionális és országos helyzetét: a résztvevők elsősorban

egyetemünk fenntartó egyházkerületéből jelentkeznek, de más régiókból és a határon túlról (Erdélyből, Felvidékről) is.

A TRLI működésének szakmai elismertségét bizonyítja, hogy nagy szerepet vállalt az országos lelkésztovábbképzés rendjének kialakításában, amelyet az MRE Zsinata 2009-ben fogadott el és 2010. január 1-től léptetett hatályba. A Debrecenben kialakult gyakorlat jelentős mértékben szolgált mintaként a képzések országos kiterjesztésére nézve. Legutóbb az Erdélyi Református Egyházkerület dolgozta ki e modell alapján a saját továbbképzési rendszerét. Ugyancsak a TRLI szakmai elismertségét tükrözi, hogy az intézet vezetője részt vett az Európai Protestáns Egyházak Közössége (GEKE/CPCE) lelkészképzéssel és -továbbképzéssel kapcsolatos irányelveinek kidolgozásában.

A lelkésztovábbképzés szerepe a végzett hallgatók pályakövetésében:

A résztvevők legalább 1/3-a egyetemünk 5–10 év távlatában végzett hallgatója, így a TRLI a végzett hallgatók pályakövetésére nézve is rálátással bír:

- a továbbképzések során megmutatkozik a szakmai kompetenciák bővítése, illetve az alkalmazható teológiai ismeretek iránti igény, vagy éppen ezek elégtelensége;
- az előbbivel összefüggésben közvetlen közelről derül fény (a tapasztalatok megosztása és a kompetenciabővítés iránti igény által) a gyorsan változó társadalmi közeg kihívásaira, az egyházi munkavégzés kontextuális meghatározottságára;
- folyamatosan mérjük, teszteljük, hogy melyek azok a területek, ahol a végzett lelkészek nagyobb igénybevételnek vannak kitéve, illetve melyek azok a területek, ahol nagyobb biztonságban érzik magukat;
- a továbbképző tanfolyamok rálátást biztosítanak a pályaelhagyás okaira, a veszélyekre, a kiegészésre – a kurzusoknak így lelkigondozói szempontból is preventív jellege van;
- a TRLI vezetője – az egyetem mindenkori rektorával együtt – tagja az egyházkerület Lelkészszelektó Tanácsadó Testületének, amely véleményezi a végzett hallgatók szolgálatba állítását, alkalmazását.

3.2.8 Képzésfejlesztési tevékenység értékelése

Új képzési programok előkészítése, indítása

Képzési programok indításának, rendszeres belső értékelésének, fejlesztésének mechanizmusát intézményünk Minőségbiztosítási Szabályzata részletesen rögzíti (26. §).

A szakindítást vagy maga az egyetem fenntartója, mint az egyházi munkaerőpiac meghatározó szereplője kezdeményezi, saját megváltozott alkalmazotti igényeinek (így korábban a pasztorális tanácsadás és szervezetfejlesztés Ma szak) vagy az állami jogszabályok változása miatt előállt „szakképesítési kényszernek” megfelelően (így legutóbb a hit- és erkölcsstanoktatói szakirányú továbbképzési szak, illetve a hittanár-nevelőtanár osztatlan tanárszak esetében). A vallástanár szakot kezdetben csak egyszakos tanárszakként hirdettük – ám a református közoktatási intézményekkel (az intézményfejlesztési tervünkben nevesített vállalkásként) kezdeményezett fórumbeszélgetéseken jelezték az intézmények vezetői az igényt a szakpárban folyó vallástanár-képzés iránt. Ők javasolták konkrétan a szakpárokat is, amelyekkel 2019 szeptemberében – a Debreceni Egyetemmel közös képzés formájában – már meg is tudjuk majd indítani azokat, illetve az angol tanárszak vonatkozásában saját erőből, reményeink szerint 2020 őszétől indíthatjuk majd. S végül a vallástanár szak lelkeszi diplomára épülő változatának beindítása iránti keresletet volt hallgatóink közvetlenül jelezték nekünk, egyházmegyei közgyűlések, évfolyam-találkozók csatornáin át. Teljes képzési kínálatunk felülvizsgálata, portfólióink aktualizálása tehát részben saját, a munkaerőpiac szereplőin leteresztelt kezdeményezésre, volt hallgatóink kezdeményezésére, valamint Fenntartónk közvetlen megrendelésére történik.

Jellemző módon azonban egy új szak indítása egy új intézményfejlesztési terv vállalkásként szokott megtörténni. Ez azt jelenti, hogy a javaslat átmegy mindazokon a fórumokon, amelyek az intézményfejlesztési tervet előzetesen véleményezni szokták: intézeti értekezletek, egységvezetői fórumok, vezetői értekezletek, szenátus – mely utóbbiban a hallgatói önkormányzat is kifejtheti véleményét a kezdeményezéssel kapcsolatban.

A szakindításra vonatkozó javaslatot a rektor terjeszti a Szenátus elé. Amennyiben a Szenátus a szakindításra vonatkozó javaslatot támogatja, határozatban rögzíti erre vonatkozó előzetes szándéknyilatkozatát, kijelöli az adott képzési program működtetéséért felelős intézetet, a szakindítás előkészítésére munkabizottságot állít fel, megválasztva annak tagjait és elnökét, valamint a tervezett szak, illetve szakirányainak felelőseit. A megválasztott felelősök tagjai a munkabizottságnak. A szak-, képzés- és szakirány-felelős(ök) személyére, a MÉB előzetes véleményét kikérve, a rektor tesz javaslatot.

A hatályos KKK-k alapján a munkabizottság a MAB által előírt formában összeállítja a képzési dokumentáció tervezetét, a tantervben érintett tanszékek vezetőinek bevonásával. A mintatantervben meg kell határozni az adott képzési program valamennyi tantárgyának heti óraszámát, kredit értékét, oktatásáért felelős tanszékét, tantárgyfelelősét. A tantárgyfelelősöket a Szenátus választja meg, illetve menti fel.

A jóváhagyott mintatanterv alapján a tantárgyi programok, tantárgyleírások kidolgozására kerül sor, melyért a kijelölt tantárgyak felelősei és az illetékes intézet vezetője a felelős. A képzési program megvalósításába bevont oktatók vonatkozásában a mindenkor érvényes állami előírások és MAB követelmények az irányadóak. A képzési

dokumentációt a rektor javaslatára, a Tanulmányi Bizottság és a MÉB előzetesen véleményét mérlegelve, a Szenátus fogadja el.

A mintatantervek folyamatos felülvizsgálata

A képzési programok mintatanterveit legalább ötévenként egyszer a Szenátusnak felül kell vizsgálnia. A javasolt módosításokat a szakfelelős terjeszti jóváhagyásra a Tanulmányi Bizottság elé, elfogadása esetén pedig a Tanulmányi Bizottság elnöke terjeszti tovább a Szenátus elé. A módosítást a Szenátus hagyja jóvá. Hitéleti képzési program esetében a Szenátus támogató határozata esetén a rektor az MRE Zsinatánál szükség szerint kezdeményezi a képzési program református KKK-jának felülvizsgálatát.

A tantárgyak (és kurzusai) tartalmának kezelése, rendszeres felülvizsgálata

A tantárgyak tartalmának rendszeres felülvizsgálatát a tantárgyfelelős folyamatosan végzi úgy, hogy arra legalább évente sort kell keríteni. A felülvizsgálatba a tantárgyfelelős bevonja az adott tantárgy oktatásában részt vevő oktatókat is, felhasználva azok észrevételeit, tapasztalatait. A tantárgyak tartalmának rendszeres felülvizsgálatát az illetékes intézetvezető ellenőrzi, és gondoskodik a frissített tantárgyleírásoknak a Neptun egységes tanulmányi rendszerbe való feltöltéséről. A tantárgyleírások frissítése az adott szak akkreditációjának előkészítése során mindenképpen megtörténik.

A tantárgyakhoz tartozó kurzusok tartalmáért és a kurzusleírásért annak a tanszéknek a vezetője felelős, amely az adott tantárgy oktatásáért felel. A kurzusleírást a meghirdetendő kurzus oktatója készíti el. A Neptun egységes tanulmányi rendszerbe a kurzusleírást a tantárgyfelelős jóváhagyása után lehet feltölteni. A kurzusleírásokat minden tanévben frissíteni kell.

A szükséges tanulási források, tananyagok és eszközök megléte, illetve előállítása; kutatási eredmények oktatási hasznosulása

Intézményünk a hallgatói és oktatói számára a jegyzetek, tankönyvek és egyéb oktatási segédanyagok, illetve tudományos publikációk megvásárlását a Debrecen-Nagytemplomi Egyházközség fenntartásában működő, a DRHE központi épülete mellett elhelyezkedő Karakter 1517 Könyvesbolt és Kávézóban, hosszú nyitvatartási idő mellett biztosítja. A vételárát a DRHE állapítja meg, mely kereskedelmi árrést nem tartalmaz. A DRHE és a könyvesbolt közötti bizományi szerződés határozatlan időtartamra jött létre.

Intézményünk kiadóként maga is részt vállal a hallgatók jegyzettel való ellátásában, és jelentet meg kollégáink által írt vagy szerkesztett oktatási segédanyagokat. A legutóbbi akkreditáció óta alapítottuk a „Tanulmányi Füzetek. Debreceni Református Hittudományi Egyetem” című kiadvány-sorozatunkat, melyben eddig 2 egyetemi jegyzet jelent meg. További két jegyzet utánnyomására a sorozaton kívül került sor. A kiadványok elektronikus formában, az egyetem tudományos repozitóriumában is elérhetőek (lásd <https://derep-k.drhe.hu/>, lásd még: <https://www.drhe.hu/hu/node/3120>). Egyetemi kiadványsorozataink, a *Studia* és a *Mediárium* folyóiratok, valamint az *Acta* kiadvány-sorozat is gyakran jelentet meg saját oktatóink által készített, az oktatásban is használt szakmunkát.

Az oktatók egy része elektronikus kiadvány formájában adja közre félévi kurzusainak anyagát; ezek a Hallgatói Önkormányzat honlapján érhetőek el, illetve

onnan letölthető (lásd <http://diaksag.drhe.hu/tanulmanyi-segedanyagok/>). Jelenleg a felületen 25 db tankönyv, jegyzet vagy egyéb oktatási segédlet érhető el.

Intézményünk a tanítóképzés vonatkozásában e-learning rendszert üzemeltet, melyen keresztül az oktatók oktatási anyagokat juttathatnak el a hallgatóknak, illetve a számonkérést bonyolíthatják. Távoktatást nem folytatunk.

Tanítási módszerek fejlődésének követése, adaptációja

A tanítási módszerek terén az oktatók fejlődésének nyomon követése és segítése – ellenőrzési feladatkörük részeként – mindenekelőtt a tanszékvezetők feladata. A tanszékvezető óralátogatással, szakmai konzultációkkal ellenőrzi munkatársai oktatói tevékenységét, didaktikai felkészültségét, és segíti őket tapasztalatainak és meglátásainak megosztásával.

A tanszéki értekezletek e téren kiváló alkalmát kínálják az egyeztetésnek. Jellemző, hogy informatikai jártasságuk révén a tanulás-tanításnak egy ellentétes irányú folyamata is gyakran megfigyelhető: a fiatalabb kollégák hívják fel az idősebbek figyelmét az interneten elérhető anyagokra, illetve a számítógépes szemléltetés legújabb eszközeire.

A hallgató tanulási folyamat iránt érzett motivációja, önreflexiója és elkötelezettsége érdekében intézményünk kiépítette és nagy hatékonysággal működteti az oktatói munka hallgatói véleményezésének rendszerét. Az eljárás lehetőséget biztosít a hallgatóknak arra, hogy visszajelezzenek az oktatóknak az adott tantárgy tartalma, hasznossága, az alkalmazott pedagógiai módszerek hatékonysága terén egyaránt. Az oktató az eredményeket saját félévi teljesítménye, az adott intézet, valamint az egyetem valamennyi oktatójának átlagával össze tudja hasonlítani, így az átlagnál jobb értékelés megerősítőleg motiválja, az átlag alatti értékelés pedig önkorrekcióra ösztönzi (MBSz 27. §). A rendszer lehetővé teszi a tanszékvezető, illetve a rektor számára azt, hogy a tartósan gyengén értékelt oktatók esetében az okokat feltárja és a tartalom, az alkalmazott pedagógiai vagy számonkérési módszer terén az oktatónak tanácsot adjon.

A hallgatók előrehaladásának és teljesítményének figyelemmel kísérése

A hallgatók átlagos előrehaladásáról (lemorzsolódási adatok, kimagaslóan alacsony és magas átlageredménnyel teljesített tantárgyak stb.) a legalább kétévenként elkészítendő szakjelentés gyűjt információt (MBSz 12. §).

Egy-egy konkrét hallgató előrehaladásának nyomon követésére kiválóan alkalmas a mentortanári/évfolyamfelelősi rendszerünk, amely minden hallgatóhoz egy oktatói mentort rendel, akivel a hallgató zömében heti rendszerességgel találkozik, s aki a felvételtől a diploma megszerzéséig a teljes hallgatói pályáját végigköveti. Kisméretű egyetemenként ezek az évfolyamok zömében áttekinthető nagyságúak, egy-egy oktatóra 10 és 40 közötti létszámú hallgató jut. Az egyetemi lelkész és a mentálhigiénés szakemberünk szintén a hallgatók rendelkezésére áll a hallgatói előrehaladással kapcsolatos kérdésekben.

Hitéleti szakok esetében a hallgatók a Hallgatók Minősítési Eljárásának Szabályzata értelmében minden tavaszi félév végén minősítési eljáráson esnek át. A Minősítő Bizottság a hallgatónak az adott tanévi tanulmányi eredményeit összesítő táblázat, anyaggyülekezete lelkipásztorának írásbeli véleménye, az évfolyamfelelős, végzős lelkész szakirányú hallgatóknál pedig a szakoktató lelkész nyilatkozata és a Minősítő Bizottság

tagjainak észrevételei alapján vizsgálja meg a hallgató tanulmányi előmenetelét, közösségi tevékenységét és életvitelét. Ez az eljárás lehetővé teszi a hallgató előrehaladásának nyomon követését, illetve, szükség esetén, a személyes tanácsadást is.

Az értékelési módszerek fejlesztése

A Minőségbiztosítási Szabályzat az oktatási rektorhelyettes minőségbiztosítással kapcsolatos feladatai között rögzíti, hogy a kimagaslóan alacsony vagy magas átlageredménnyel teljesített kötelező és kötelezően választható tárgyakat minden tanév tavaszi félévében, az előző két lezárt félév vonatkozásában azonosítsa, az illetékes tantárgyfelelős, szükség esetén az illetékes tanszékvezető és szakfelelős bevonásával tárja fel az okokat, és szükség szerint kezdeményezzen módosításokat a tantárgyfelelősnél. (MBSz 15/B §) Ez az eljárás alkalmas a hallgatói értékelési eljárások felülvizsgálatára, szükség szerinti módosítására.

Az intézeti értekezletek rendszeresen megtárgyalják az adott intézet szakjai kapcsán a legfontosabb pedagógiai kérdéseket, illetve a részt vevő oktatók kicserélik oktatói és vizsgáztatói tapasztalataikat. Fentebb már ismertetésre került az a példa, hogy a Teológiai Intézet oktatói értekezlete 2016. január 15-én megtárgyalta a hallgatók tanulmányi teljesítményét, és ajánlást fogadott el arról, hogy az oktatók a félévközi felkészülésre ösztönző technikákkal egészítsék ki a számonkérések rendszerét. Az ennek keretében megvalósult módosításokhoz lásd szintén fentebb.

A kimagaslóan magas vagy alacsony átlageredménnyel teljesített kurzusokat az oktatási rektorhelyettes minden tanév tavaszi félévében, az előző két lezárt félév vonatkozásában a Neptun egységes tanulmányi rendszer adatai alapján azonosítja, az illetékes tantárgyfelelős, szükség esetén az illetékes tanszékvezető és szakfelelős bevonásával feltárja az okokat, és szükség szerint módosításokat kezdeményez a tantárgyfelelősnél (MBSz 15/B. §). Az eljárási rendet a legutóbbi akkreditáció után vezettük be, alkalmazására először a 2017/2018. tanév vonatkozásában került sor. Eredményéről a rektorhelyettes írásban értesítette a rektort, oktatók felé intézkedés nem történt.

Fentebb már ismertetésre került az a példa, hogy a Teológiai Intézet oktatói értekezlete 2016. január 15-én megtárgyalta a hallgatók tanulmányi teljesítményét, és ajánlást fogadott el arról, hogy az oktatók a félévközi felkészülésre ösztönző technikákkal egészítsék ki a számonkérések rendszerét. Ennek az oka mindenekelőtt az volt, hogy bizonyos tantárgyak esetében a vizsgaeredmények átlaga kiemelkedően alacsony volt, illetve gyakori volt az eredménytelen „A” vizsga. Az ennek keretében megvalósult módosításokhoz lásd szintén fentebb.

Az Idegen Nyelvi Tanszék oktatói munkaközössége jelezte a rektori vezetésnek, hogy a Szakfordítás tantárgy átlagos eredménye jelentősen romlott, mert a román vagy ukrán középiskolában szerzett érettségit középfokú nyelvvizsgának elismertető hallgatók általános nyelvi készsége angol és német nyelvből gyakran alacsony színvonalú. A vezetés a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat módosításával 2017 júniusában biztosította, hogy ezek a hallgatók a jövőben nyelvi alapozó tantárgy teljesítése alól ne mentesülhessenek, aminek következtében a Szakfordítás tantárgyhoz azóta alaposabb nyelvi felkészültséggel érkeznek (TVSz, 19. §).

A tantárgyfelelős az általa felügyelt tantárgy oktatása és/vagy számonkérése során szerzett személyes tapasztalatai, az adott tantárgy oktatóinak véleménye, a hallgatói elégedettségi felmérések ismerete, az adott tantárgy vizsgaeredményeiről készített kimutatások ismeretében, valamint az adott tudományterületen elért legújabb

eredmények és elérhető szakirodalom fényében, folyamatosan felülvizsgálja az adott tantárgy tantárgyleírását, és szükség szerint korszerűsíti azt. Amennyiben a tantárgyfejlesztés a tanterv módosításával valósítható csak meg (heti óraszám-, illetve kreditoptimalizálás), kezdeményezi a szakfelelősnél a tanterv módosítását. (MBSz 20. §) Ez a szabály elviekben lehetővé teszi, hogy a kimagaslóan magas vagy alacsony átlageredménnyel teljesített kurzusok óra- és kreditszámát korrigálja az intézmény. Erre azonban a gyakorlatban eddig még nem volt példa.

Esélyegyenlőség elősegítése, hátránykompenzáció

A fogyatékkal élő hallgatók esélyegyenlőségének biztosítása érdekében a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat számos könnyítést tartalmaz, ami számukra egyedi, rugalmas tanulási útvonalakat tesz lehetővé (9. §).

A fogyatékkal élő hallgató kérelmére az egyetemnek a tanterv előírásaitól részben vagy egészében eltérő követelményeket kell megállapítania, illetve – figyelemmel az Nftv. 49. § (8) bekezdésére – azok teljesítésétől el kell tekintenie a 87/2015. (VI. 9.) Kormányrendelet 62. § (2)–(7) bekezdésben foglalt kedvezmények közül legalább egy, szükség szerint több kedvezmény biztosításával, ha a fogyatékossgot igazoló szakvélemény megállapításai alapján kedvezmény, illetve mentesség biztosítható a hallgató számára.

A fogyatékkal élő hallgató mentességi kérelmére az oktatási rektorhelyettes a hallgató számára – a fogyatékkal élő hallgatók koordinátorának javaslata alapján – mentességi igazolást állít ki, amely a hallgató szakjának ajánlott tanmenete alapján, valamennyi érintett tantárgy vonatkozásában, rögzíti a hallgatót megillető kedvezményeket, mentesítéseket és részleges felmentéseket. Ha a mentességi igazolás valamely tantárgy teljesítése alól teljes körű felmentést biztosít, a hallgató a szabadon és kötelezően választható tantárgyak köréből választott helyettesítő tantárgy tanulmányi kötelezettségének teljesítésével tehet eleget a kreditkövetelményeknek. Ha az igazolás egy tantárgy tanulmányi kötelezettségének teljesítése alól részleges felmentést biztosít, a hallgatót a teljesítés elősegítéséhez – a fogyatékkal élő hallgatók koordinátora véleményének kikérésével – az adott oktató a tanórán/gyakorlaton differenciált foglalkoztatásban vagy a csoportos tanóra kiváltásaként azzal azonos óraszámú, egyéni konzultációban részesíti.

Hátrányos, felzárkóztatandó, tehetséges, sportoló vagy külföldi hallgatóink számára az egyéni tanrend rendszere biztosít rugalmas tanulási útvonalakat. A hallgató az erre a célra rendszeresített formanyomtatvány kitöltésével kérhet kedvezményt a tantárgyak tanulmányi előfeltételeinek érvényesítése alól, illetve kérheti felmentését részben vagy egészben az óralátogatás alól. Ez a kedvezmény azonban csak az adott tantárgy vonatkozásában érvényesíthető, így minden tantárgy esetében egyéni elbírálást igényel. A hátrányos, felzárkóztatandó, tehetséges, sportoló vagy külföldi hallgatói státuszra vonatkozó generális mentesítésre vagy könnyítésre szabályzataink nem rögzítenek külön eljárásokat.

Rendszeres visszacsatolás kérése munkáltatóktól, a munkaerőpiac képviselőitől és más szervezetektől a képzésről és a végzett hallgatókról

A Minőségbiztosítási Szabályzat számos olyan eszközt, módszert, illetve eljárást nevesít, amelynek célja az, hogy a képzéseken folyó munka minőségéről a külső érintettek véleményt formálhassanak.

A szakmai gyakorlóhelyek, illetve a szakoktatók részben írásos jellemzéssel, részben pedig anonim, kérdőíves elégedettségi kérdőívvel tudják a hallgató felkészültségét és a képzési program színvonalát véleményezni. A folyamatot a MBSz 30. §-a szabályozza.

A végzett hallgatókat foglalkoztató munkáltatók elégedettségére szintén rendelkezünk eljárással, bár – végzett hallgatóink viszonylagos kis létszáma miatt, a válaszadási hajlandóságra tekintettel – nehéz releváns adatokhoz jutni. A folyamatot a MBSz 33. §-a szabályozza.

Hatékonyabb eszköznek bizonyult a záróvizsgán nyújtott hallgatói teljesítmények értékelése. A vizsgabizottság vezetésére rendszerint a Fenntartó egyházkerület elnökségének egyik tagját kérjük fel, aki egyben a végzett hitéleti szakos hallgatók munkáltatóját is képviseli, a világi szakok esetében pedig más, tanítóképzést folytató felsőoktatási intézmények szakemberei a bizottságok vezetői. Az elnökök elégedettségi kérdőívben véleményezik a hallgatók felkészültségét, aminek eredménye a szakfelelősök révén bekerül a szakjelentésekbe, illetve a rektor tudomására jut.

Egyetemünk és a Fenntartó közötti szoros kapcsolat a munkáltatói visszajelzések egyéb, szervezett keretek közötti, de informális visszajelzések begyűjtését is lehetővé teszi.

A rektor hivatalánál fogva tagja az egyházmegyei közgyűléseknek, ahol rendszeresen megszólalási lehetőséget kap, illetve az egyházmegye lelkészi vezetőjétől, aki bizonyos értelemben az egyházmegyéek lelkészei munkáltatójának is tekinthető, a végzett hallgatók helytállásáról folyamatosan értesül. A rektor ezeken az alkalmakon rendre beszámol az egyetem aktuális kérdéseiről, szakfejlesztései elképzeléseiről. Legutóbb a hajdúvidéki és a nagykunsági egyházmegyei közgyűlésen számolt be a rektor az egyetem és az adott egyházmegyéek kapcsolatáról, és kérhette egy fórumbeszélgetés keretében a lelkészi kar és a vezetőség észrevételeit, javaslatait.

Ugyancsak hivatalból tagja a rektor az ún. egyházkerületi lelkészválasztói tanácsadó testületnek, amely testület valamennyi lelkészi kirendelése vagy megválasztása előtt véleményezi az adott lelkészi állásra jelentkező lelkészt. A testületnek az illetékes esperes, az egyházkerület elnökségének egy tagja és a lelkésztovábbképző intézet vezetője is tagja. A rektor maga is véleményt formál a jelölt alkalmasságáról, ugyanakkor visszajelzést is kap az intézmény korábbi hallgatójának eddigi szakmai előmeneteléről, s így áttételesen az oktatás színvonaláról.

A világi szakok vonatkozásában a munkáltatókat meglehetősen nehéz feltérképezni és kérdőívekkel elérni. Egyetemünk azonban 2016 szeptemberétől Alumni Irodát működtet, amelynek célja többek között éppen a volt hallgatókkal való kapcsolattartás. A tagok önkéntes adatszolgáltatása a jövőben olyan adatbázis alapja lehet, amely a munkáltatók elérésének is egyik fontos eszköze lehet. Ugyanakkor az országos Diplomás Pályakövető rendszer a végzett hallgatóink elhelyezkedéséről, pályán maradásáról folyamatos adatokat kínál. Ezek az adatok volt hallgatóink elhelyezkedésének sikerességét mutatják, s így az általunk kiadott diplomák munkaerőpiaci értékét is jól dokumentálják.

Oktatásmenedzsment hallgató-centrikus megszervezésének mechanizmusai

A tanulmányi ügyekben, valamint a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat gondozásában illetékes Tanulmányi Bizottság hallgatói képviselői, valamint a Szenátus hallgatói képviselői a szabályzatalkotás szintjén is bekapcsolódhatnak az oktatásmenedzsment rendszerének kiépítésébe, illetve kifejtetik véleményüket, javaslatukat ezzel kapcsolatban.

Hallgatóink elégedettségét az oktatási és oktatásszervezési tevékenységgel kapcsolatban rendszeresen mérjük és értékeljük.

3.2.9 Nemzetközi dimenzió értékelése

Egyetemünk aktív résztvevője az Európai Felsőoktatási Térségnek: hallgatói, oktatói és személyzeti mobilitási programokkal, idegen nyelvi felkészítéssel biztosítjuk a nemzetközi felsőoktatási vérkeringésbe történő bekapcsolódás lehetőségét. Egyetemünk nemzetközi aktivitása a hazai református felsőoktatási intézmények viszonylatában kiemelkedő, ugyanakkor, mind a bejövő, mind pedig a kimenő mobilitások terén, komoly, még ki nem aknázott lehetőségeink vannak.

Hallgatói mobilitás intenzitása és iránya

Tanév	ERASMUS+ ösztöndíjas hallgatók		Zsinati ösztöndíjas hallgatók (hitéleti szakok)	Washingtoni ösztöndíj (hitéleti szakok)	Campus Hungary ösztöndíjas hallgatók	Összesen:
	Hitéleti intézetek és Doktori Iskola	Nem hitéleti intézetek				
2013/2014	6 fő	10 fő	4 fő	1 fő	3 fő	24 (3,8%)
2014/2015	10 fő	4 fő	6 fő	1 fő	-	21 (3,7%)
2015/2016	12 fő	4 fő	4 fő	1 fő	-	21 (4,4%)
2016/2017	6 fő	2 fő	2 fő	-	-	10 (2,3%)
2017/2018	9 fő	2 fő	0 fő	-	-	11 (2,9%)
Összesen:	43 fő	22 fő	16 fő	3 fő	3 fő	87 (3,4%)
	65 fő					

20. tábla: Külföldi részképzésben részt vevő hallgatók (2013–2018)

2013 és 2018 között egyetemünk 87 hallgatója hallgató folytatott valamilyen csereprogram vagy ösztöndíj keretében külföldi kreditelismert résztanulmányokat, a vizsgált öt tanévben ez átlagosan 17,4 hallgatót jelent. A nappali munkarend és az aktív hallgatói jogviszony alapján számolt teljes hallgatói létszámhoz viszonyítva ez az öt év átlagában 3,4%.

Kiemelkedően magas arányban vettek részt e programokban a hitéleti szakos és a doktorandusz hallgatók (43 fő). A legnépszerűbb az ERASMUS+ hallgatói csereprogram volt, de sajnálatos módon – részben az intézmény teljes hallgatói létszámának csökkenése miatt – a 2016/2017-es tanévtől a kiutazó ERASMUS+ hallgatók és a zsinati ösztöndíjas hallgatók létszáma is csökkent. A vizsgált öt évben az ERASMUS+ program keretében 29 vendéghallgató tanulmányokat folytatott intézményünkben, 2 fő pedig szakmai gyakorlatát teljesítette egyetemünk könyvtárában.

Bár a CEEPUS ösztöndíj a 2012/2013-as tanévtől rendelkezésére állt, a vizsgált időszakban külföldi részképzésben nem vett részt hallgatónk. A 2014/2015-ös tanévben azonban intézményünk egy doktorandusz hallgatója elvégezte a hálózat egyik partnerintézményének egyhetes nyári egyetemi kurzusát. A vizsgált öt évben a CEEPUS program hallgatói mobilitásának keretében három bejövő hallgatónk volt.

A Campus Hungary ösztöndíjprogram keretében a 2013/2014-es tanévben két kommunikáció szakos és egy doktorandusz hallgatónk vett részt külföldi részképzésben.

A Campus Hungary csoportos tanulmányút keretében a 2013/2014-es tanévben hét, a 2014/2015-ös tanévben hat kommunikációs szakos hallgató utazhatott külföldre. A Campus Hungary program 2015-ben lezárult.

Egyetemünk a 2016/2017-es tanév során együttműködési megállapodást kötött az Emberi Erőforrások Minisztériuma által támogatott Makovecz Hallgatói Ösztöndíjprogram keretében felsőoktatási hallgatói mobilitás megvalósítására a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézettel, a Selye János Egyetemmel, valamint a beregszászi II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolával. A megállapodások keretében a 2016/2017-es és a 2017/2018-as tanévben a három partnerintézményből összesen kilenc hallgató folytatott tanulmányokat a DRHE-n.

Az ERASMUS+ program keretében teljesített képzési szakaszok kurzusai lehetőséget biztosítanak hallgatónknak speciális készségek, kulcskompetenciák elsajátítására, fejlesztésére, a szaknyelv elsajátítására. A szakmai gyakorlati mobilitás innovatív módon teszi lehetővé a vonatkozó készségek gyakorlását európai dimenzióban.

Szak		Tanév				
		2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016 /2017	2017/ 2018
Teológia-lelkész (O)	tanulmányi	2	1	4	2	2
	szakmai gyakorlat	3	3	4	1	2
Hittanár-nevelő (MA)	tanulmányi	-	2	-	-	-
	szakmai gyakorlat	-	-	-	-	-
Pasztorális tanácsadás és szervezetfejlesztés (MA)	tanulmányi	-	1	-	-	-
	szakmai gyakorlat	-	-	-	-	-
Tanító szak (BA)	tanulmányi	-	2	-	1	2
	szakmai gyakorlat	-	-	-	-	-
Kommunikáció és média-tudomány (BA)	tanulmányi	8	1	-	-	-
	szakmai gyakorlat	2	-	3	-	-
Informatikus könyvtáros (BA)	tanulmányi	-	1	-	1	-
	szakmai gyakorlat	-	-	1	-	-
Doktori képzés	tanulmányi	1	3	4	3	5
Összesen:		16	14	16	8	11

21. tábla: Az ERASMUS+ programban részt vevő hallgatónk szakok szerinti megoszlása (2013–2018)

Az ERASMUS+ hallgatói program keretében a teológia-lelkész szakos, valamint a kommunikáció és médiatudomány szakos hallgatók részaránya volt kiemelkedő, de megfigyelhető a doktoranduszok növekvő részvétele is. A szakmai gyakorlat mobilitási program iránt az érdeklődés teológia-lelkész, valamint – a szak kifutását megelőzően – a kommunikáció és médiatudomány szakos hallgatók körében volt jelentős. A hitéleti szakokon a vizsgált időszak első három tanévében nőtt, majd csökkent a kiutazó ERASMUS+ ösztöndíjas hallgatók száma, míg a doktori képzésben részt vevőknél növekedés figyelhető meg. A nappali munkarend és az aktív hallgatói jogviszony alapján számolt teljes hallgatói létszám csökkenésével, valamint a kommunikáció szak megszűnésével magyarázható, hogy a nem hitéleti szakokon csökkent a kiutazó ERASMUS+ ösztöndíjas hallgatók száma.

Partner-intézmény képzési nyelve	Kiutazó ERASMUS+ ösztöndíjas hallgatók száma					Összesen:
	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	
Angol	7	4	2	3	2	18
Német	1	3	1	0	0	5
Magyar	8	7	13	5	9	42
Összesen:	16	14	16	8	11	65

22. tábla: Az ERASMUS+ hallgatói mobilitás iránya (2013–2018)

Az ERASMUS+ programban a vizsgált öt tanév során partnerintézményeink közül 25 képzési helyszínt választottak hallgatóink (tanulmányi mobilitás: 16; szakmai gyakorlat mobilitás: 9). A tanulmányi mobilitás keretében a választott partnerintézmények közül 10 angol, 4 német, kettő pedig magyar nyelven kínálja képzéseit az ERASMUS+ ösztöndíjas hallgatók számára. A vizsgált öt tanévben a legtöbb diák a magyar képzési nyelvet választotta (tanulmányi mobilitás: 24 fő, ebből 13 fő PhD hallgató; szakmai gyakorlat mobilitás: 18 fő). A tanulmányi mobilitás esetében ennek oka a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézettel és a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Református Tanárképző Karával kiépített kiváló együttműködésünk. A szakmai gyakorlat mobilitásban többségében teológia-lelkész szakos hallgatók vettek részt, akik az ERASMUS+ program keretében, külföldi székhelyű, magyar nyelvű gyülekezetekben teljesítették segédlelkészi évüket.

A CEEPUS csereprogram célja, hogy lehetővé tegye a résztvevő országok felsőoktatási intézményei számára a vendégoktatók fogadását, a hallgatócserét, a nyelvi és szakmai kurzusokon, valamint nyári egyetemeken való közös részvételt, ezzel is elősegítve a közép-európai értelmiség szakmai kapcsolatainak erősítését és bővítését. Egyetemünk a programba a 2012/2013-as tanévtől kezdődően kapcsolódott be egy hálózat munkájába a hittudományok (szociáletika) területén.

Az MRE Zsinatának tanulmányi ösztöndíjai a hitéleti képzésben részt vevő hallgatóknak nyújtanak nyugat-európai, valamint egyesült államokbeli egyetemeken részképzésre lehetőséget, egy tanévnyi időre. Az ösztöndíjat hallgatóink jellemző módon a 10. félév teljesítését követően, a segédlelkészi év (összefüggő szakmai gyakorlat) teljesítése előtt veszik igénybe.

A zsinati ösztöndíj iránti igény fokozatosan csökken; a tendenciát tovább rontják a szervezési gondok: vagy a jelentkező hallgatóknak nem sikerül teljesíteniük a partnerek a magas nyelvi követelményeit (jellemzően az USA-ban), vagy a fogadó partnerek törlik az ösztöndíjas helyeket a pályázatok elbírálását követő időszakban.

Szak	Zsinati ösztöndíjban részesült hallgatók				
	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Teológia-lelkész (O)	3	3	4	2	-
Doktori képzés (PhD)	1	3	-	-	-
Összesen:	4	6	4	2	-

23. tábla: Zsinati ösztöndíjjal külföldi részképzésben részt vevő hallgatóink száma (2013–2018)

A Washington D. C. Magyar Református Egyházközség és a Wesley Theological Seminary (USA) közös ösztöndíja keretében minden tanévben egy lelkész szakos hallgató végezhet

gyakorlati gyülekezeti munka mellett egyetemi tanulmányokat a Wesley Theological Seminary egyetemen.

A Makovecz Imre Kárpát-medencei felsőoktatási együttműködési programot Magyarország kormánya hívta életre abból a célból, hogy a külföldi magyar közösségek értelmiségi utánpótlásának biztosítását elősegítse a magyarországi felsőoktatási oktatóknak a határon túli magyar felsőoktatási intézményekben 1 év időtartamú munkavállalásával, valamint az intézmények közötti hallgatói mobilitás kiszélesítésével.

Külföldi tanulmányokhoz kapcsolódó kredit-elismerési gyakorlat értékelése

Egyetemünk kiemelt hangsúlyt fektet arra, hogy a külföldön tanulmányokat folytató hallgatók tanulmányait elismerje a hazai képzési elvárások tükrében. A kreditfogadás a Kreditátviteli Bizottság közreműködésével egységesen, intézményi szinten történik. Az adott kurzus beszámíthatóságáról szakmai tantárgyak esetében előzetesen az érintett oktató, nem szakmai tantárgyak esetében az intézetvezető nyilatkozik. Alapelve, hogy a külföldi részképzésben szerzett kredit ne vesszen el: a teljesített kurzust lehetőleg kötelező tantárgyként, ha ez nem lehetséges, szabadon választható tantárgyként könyveljük el, mentesítve a hallgatót a kreditek esetleges túlteljesítésének hátrányos következményei alól. A kötelező tantárgyat azzal a kreditszámmal számítjuk be, ami a tantárgyhoz egyetemünkön tartozik; amennyiben a beszámítandó tantárgy kreditszáma magasabb, a töredék-kreditet szabadon választható tárgyként írjuk jóvá. Választható tárgyként a külföldön teljesített tantárgyat intézményünk annak eredeti, hozott kreditszámával számítja be. Nem ECTS kreditek esetében, vagy ECTS kreditek híján egyetemünk 30 hallgatói munkaórát 1 kredittel számol el.

A kreditek beszámításában szakonként mutatkozik némi eltérés. Az osztatlan hitéleti szakok esetében viszonylag magas a kötelezően választható tantárgyak száma, így a külföldi részképzésben teljesített kurzusok jószerevével mind szakmai tantárgyként elszámolhatóak. A jóval kötöttebb képzési struktúrájú BA és MA képzések esetében a tantárgyak egy jelentős részét szabadon választható tantárgyként lehet csak elkönyvelni.

Oktatói mobilitás intenzitása és iránya

Az oktatói mobilitás elősegíti a kiutazó oktatók szakmai és személyes fejlődését, gazdagítja a tanítási tapasztalatokat és megkönnyíti az új kapcsolatok kiépítését. A diákok számára is előnyöket hordoz, hiszen nem csak a hallgatói mobilitásban részt vevő ösztöndíjasok jutnak hozzá speciális ismeretekhez, hanem az otthon maradt hallgatók is szélesebb spektrumú képzést kaphatnak a külföldön tapasztalatot szerzett oktatók révén. A mobilitás hozzájárul a képzési program gazdagításához, illetve a színvonal emeléséhez (idegen nyelven történő oktatás, külföldi vendégprofesszorok fogadása). A mobilitásban részt vevő oktatók kapcsolatszerzése előnyösen mozdítja elő az intézményi kapcsolatrendszer építését és felülvizsgálatát is.

A személyzeti mobilitás a nem oktatói állomány látókörének szélesedését, a partneregyetemek hasonló gondjainak és ügyvitelének megismerését és azt a törekvést szolgálja, hogy egyetemünk dolgozói minél több jó példát megismerve építhessék bele új tudásukat napi tevékenységükbe.

A mobilitás legfontosabb keretét oktatóink és egyéb munkatársaink számára is az ERASMUS+ mobilitási programok jelentik.

	Tanév	Hitéleti intézetek	Nem hitéleti intézetek	Összesen:
Oktatók	2013/2014	3	6	9 (15,5%)
	2014/2015	6	6	12 (22,2%)
	2015/2016	4	5	9 (17,6%)
	2016/2017	5	5	10 (20,4%)
	2017/2018	5	3	8 (17,4%)
	Összesen:	23	25	48
Személyzet	2013/2014	5		5
	2014/2015	9		9
	2015/2016	7		7
	2016/2017	6		6
	2017/2018	10		10
	Összesen:	37		37
Összesen:				85

24. tábla: ERASMUS+ oktatói és személyzeti mobilitás (2013–2018)

A vizsgált időszakban tanévenként átlagosan egyetemünk 5-10 munkatársa vett részt az ERASMUS+ személyzeti mobilitási programban, és 8-12 fő volt a kiutazó oktató. A beérkező oktatók és személyzet létszáma az elmúlt öt tanévben összesen 79 fő volt.

A hitéleti szakokon a kiutazó oktatók száma kisebb eltérésektől eltekintve állandónak mondható, a nem hitéleti szakokon viszont összességében enyhe csökkenő tendenciát mutat, ami részben az oktatók megfelelő nyelvtudásának hiányával magyarázható. Összességében jellemző, hogy mind a hitéleti, mind a nem hitéleti szakos intézetek esetében ugyanaz a jól behatárolható munkatársi kör vesz részt évről évre a programban, az új belépők száma – sajnos, a szabályzatilag számukra biztosított előnyben részesítés ellenére is – mindig alacsony. A magyar képzési nyelvű partnerintézmények iránti érdeklődés elsősorban a hitéleti szakok esetében jelentős.

Összességében, mindezekkel együtt is, az oktatói mobilitás intenzitása jónak mondható: a teljes és részmunkaidőben foglalkoztatott oktatói létszámhoz viszonyítva a vizsgált öt évben a kiutazók részaránya 15,5% és 22,2% között volt.

A CEEPUS program keretében egyetemünk a 2012/2013-as tanévben kapcsolódott be egy hálózat munkájába a hittudományok (szociáletika) területén. A vizsgált időszakban 1 fő kiutazó és 1 fő bejövő oktató vett részt a programban.

A Campus Hungary program keretében intézményünk két oktatója hosszú, egy oktatója pedig rövid tanulmányúton vett részt a 2013/2014-es tanévben.

Egyre intenzívebb koreai kapcsolatok

Egyetemünk a 2017/2018. tanév során megújította korábbi együttműködési keretmegállapodását a koreai Honam Theological University and Seminary (Gwangju) egyetemmel annak érdekében, hogy az intézmény a következő tanévben egyetemünkről kiutazó lelkész szakos vendéghallgatót fogadhasson. Hasonló célból, a szintén koreai Presbyterian University and Theological Seminary (Seoul) egyetemmel fennálló keretmegállapodás égisze alatt új, a hallgatói mobilitást szabályozó megállapodást írt alá, amelynek köszönhetően a 2018/2019. tanévben itt is egy kiutazó magyar hallgatót tud a koreai partnerintézmény fogadni.

Ugyancsak a tanévben döntött egyetemünk szenátusa együttműködési keretmegállapodás aláírásáról a holland Theologische Universiteit Kampen (Kampen) egyetemmel. Az intézmény jelenleg is Erasmus-partnerünk, de az új megállapodás a tudományos kutatás terén is megnyitja az együttműködés szervezett kereteit.

E kapcsolatok fejlődésében kiemelkedő szerepet játszik oktatónk, dr. Kovács Ábrahám, aki 2018. április 9–13. között a külügyminisztérium megbízottjaként segítette a szülői magyar nagykövetséget a koreaiak Magyarország-képének kialakításában, és tartott előadásokat a magyar reformációról az EWHA University, a Seoul Jangsin University és a Presbyterian University and Theological Seminary egyetemeken. Ugyancsak e kapcsolatok erősödését szolgálja a Dogmatikai Tanszék által indított kiadványsorozat, amely a dél-koreai presbiteriánus egyházak teológiáját hivatott a magyar olvasókkal megismertetni. A sorozat második tagjaként a tanév során egy szakmonográfia jelent meg.

Idegen nyelvű képzési kínálat értékelése

Egyetemünk eleget tesz a Nemzeti felsőoktatási törvény előírásának, és valamennyi szakán a diploma megszerzéséhez szükséges kreditszám 10%-ának teljesítését a hallgatónak idegen nyelven is lehetővé teszi. Ennek érdekében intézményünk minden tavaszi félévben egy 67 kredites (összesen 17 tantárgyból álló) tantárgycsomagból hirdet meg 20-30 kreditnyi tantárgyat a szakok kötelező, kötelezően választható, illetve szabadon választható tantárgyaiból (közismereti modul: 20 kredit, teológiai modul: 27 kredit, pedagógiai modul: 20 kredit). A kurzusok beindulásának minimális hallgatói létszáma e tárgyak esetében nem 5, hanem 3 fő. Ennek a rendszerét a legutóbbi akkreditáció óta dolgoztuk ki és vezettük be, a hallgatókat pedig e kurzusok felvételére azzal is motiváljuk, hogy pályázatok elbírálása, ösztöndíjak odaítélése esetén az így szerzett krediteket többletponttal jutalmazzuk. A rendszert 2017 tavaszán vezettük be, azóta 36 kurzuson összesen 89 hallgató vett részt (2016/17/2 félév: 8 kurzus, 43 fő; 2017/18/2 félév: 6 kurzus, 28 fő, 2018/19/2 félév: 5 kurzus, 18 fő).

Közös diploma kiadására irányuló együttműködések, közös képzések értékelése

Egyetemünk közös diploma kiadására irányuló együttműködések, közös képzéseket nemzetközi partnereivel nem folytat, és ezt, a szűkös kereslet és oktatói kapacitás miatt közép- és hosszútávon sem tekinti reális célnak.

Külföldön folytatott képzési tevékenység, határon túli magyar nyelvű képzésben történő részvétel értékelése (kihelyezett tagozatok, vendégoktatói programok, közös képzések)

Egyetemünk a Makovecz Hallgatói Ösztöndíjprogram keretében együttműködik a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézettel, a Selye János Egyetemmel, valamint a beregszászi II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolával; 2016 és 2018 között a három intézményből összesen kilenc hallgató folytatott tanulmányokat egyetemünkön.

Az ERASMUS+ programban az utóbbi öt tanévben partnerintézményeink közül 10 angol, 4 német és 2 magyar nyelvű helyszínt választott összesen 87 hallgató; ez évente átlagosan 17,4 hallgatót jelent. Ugyanebben az időszakban 29 vendéghallgató érkezett intézményünkbe, 2 fő pedig szakmai gyakorlatát teljesítette itt. A CEEPUS program hallgatói mobilitásának keretében három bejövő hallgatónk volt. Tanévenként átlagosan 5-10 munkatársunk vesz részt az ERASMUS+ személyzeti mobilitási programban, és 8-12 fő a kiutazó oktató. A beérkező oktatók és személyzet létszáma az elmúlt öt tanévben összesen 79 fő volt.

A legutóbbi időszakban élénkült meg a koreai testvéregyházakkal a kapcsolatunk, melynek keretében két koreai egyetemmel is oktatói és hallgatói mobilitási programot működtetünk.

Oktatóink tagjai fontos hazai és nemzetközi tudományos testületeknek, szerkesztőbizottságoknak, illetve egyházi vonalon az európai protestáns egyházak közösségében (GEKE) vagy az Egyházak Világtanácsának tagozataiban, munkabizottságaiban töltenek be fontos tisztségeket, vagy vesznek részt nemzetközi együttműködés keretében megvalósuló kutatási projekteken. Oktatóink jelentős hányada folyamatosan publikál külföldön és/vagy idegen nyelven.

Ezeknek az együttműködéseknek köszönhetően hallgatóink jelentős hányadban szereznek nemzetközi tapasztalatot és végeznek szakdolgozatukhoz, PhD tanulmányaikhoz kapcsolódóan, nemzetközileg elismert intézményekben irányított kutatómunkát, és jelentősen tágul horizontjuk. Oktatóink a csereprogram keretében megerősítik vagy kiépítik szakmai kapcsolataikat, illetve az oktatásban jó gyakorlatokat ismernek meg, melyeket aztán az itthoni képzésükben tudnak hasznosítani.

Hallgatói és oktatói állomány nemzetközi jellegének értékelése

Intézményünk kiemelt jelentőségűnek tekinti a határon túli magyar hallgatók képzését, akiknek számaránya elsősorban a hitéleti szakok vonatkozásában magas. Ahogy azt a 3.1.5. fejezetben kimutattuk, a hitéleti szakok vonatkozásában jelentős a keleti szomszédos országokból (Románia, Ukrajna) érkező hallgatók számaránya: ez képzésenként ugyan 20% és 55% között mozog, de összesítve, a legutóbbi három év átlagában 25%. Nem hitéleti szakokon jelenleg összesen 5 nem magyar állampolgárságú hallgatónk van, de számuk a legutóbbi évek átlagában is elhanyagolható. A hitéleti szakokon megfigyelhető magas számarányuk ugyanakkor intézményi szinten 9 %-ra emeli a külföldi hallgatók arányát.

Oktatóink között két, nem (csak) magyar állampolgársággal rendelkező oktató van, akik szintén magyar nemzetiségűek.

Idegen nyelvű intézményi szolgáltatások értékelése

Egyetemünk a diploma kiadását valamennyi szakon nyelvi előfeltételhez köti, minden esetben egy nyelvből legalább B2 szintű (középfokú) komplex (C típusú) nyelvvizsgát írva elő.

Ennek teljesülését intézményünk azzal segíti, hogy valamennyi szakán legalább 3 félév kötelezően választható tantárgyként nyelvi felkészítő kurzusok teljesítését írja elő. A hallgatók nyelvi képzését az Idegen Nyelvi Tanszék munkatársai végzik.

Nyelvi felkészítő kurzusaink angol és német nyelven zajlanak, de megfelelő igény esetében – és erre korábban volt már precedens – holland, orosz, illetve francia kurzusokat is fel tudunk kínálni. Ezen felül a teológia és a tanító szak esetében szaknyelvi ismereteket is oktatunk. Szabadon választható tantárgyként a hallgatók további nyelvi kurzusokat is teljesíthetnek.

A nyelvi felkészítő kurzusok alól a hallgatók csak a diploma kiadásához szükséges nyelvvizsga bemutatása esetén mentesülhetnek, a szaknyelvi ismereteket közlő kurzusok alól azonban felmentést nem kaphatnak. Az Idegen Nyelvi Tanszék oktatói munkaközössége jelezte a rektori vezetésnek, hogy a Szakfordítás tantárgy átlagos eredménye jelentősen romlott, mert a román vagy ukrán középiskolában szerzett érettségit középfokú nyelvvizsgának elismertető hallgatók általános nyelvi készsége angol és német nyelvből gyakran alacsony színvonalú. A vezetés a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat módosításával 2017 júniusában biztosította, hogy ezek a hallgatók a jövőben nyelvi alapozó tantárgy teljesítése alól ne mentesülhessenek, aminek

következtében a Szakfordítás tantárgyhoz azóta alaposabb nyelvi felkészültséggel érkeznek.

Egyetemünk valamennyi szakán a hallgatóknak a diploma megszerzéséhez szükséges kreditszám 10%-ának teljesítését idegen nyelven is lehetővé teszi. Ennek érdekében intézményünk minden tavaszi félévben egy 67 kredites tantárgycsomagból (közismereti modul: 20 kredit, teológiai modul: 27 kredit, pedagógiai modul: 20 kredit) hirdet meg 20-30 kreditnyi tantárgyat a szakok kötelező, kötelezően választható, illetve szabadon választható tantárgyaiból. A kurzusok beindulásának minimális hallgatói létszáma e tárgyak esetében nem 5, hanem 3 fő. Ennek a rendszerét a legutóbbi akkreditáció óta dolgoztuk ki és vezettük be, a hallgatókat pedig e kurzusok felvételére azzal is motiváljuk, hogy pályázatok elbírálása, ösztöndíjak odaítélése esetén az így szerzett krediteket többletponttal jutalmazzuk.

Nemzetközi mobilitást gátló tényezők azonosítása

A külföldi részképzésben részt vevő hallgatók aránya az összlétszámhoz képest meglehetősen alacsony, túljelentkezés nincs. Ugyanakkor komoly eredményként könyvelhetjük el azt, hogy az intenzív kampány- és előkészítő munkálatoknak köszönhetően az egyetem hallgatói összlétszámának fokozatos csökkenése ellenére a kiutazó hallgatók száma nem esett vissza, és így, a teljes létszámhoz viszonyítva részesedésük érdemben nem változott: míg 2014-ben a teljes hallgatói létszám 2,55%-a vett részt valamilyen mobilitási tevékenységben, addig 2018-ban ez a számarány 2,86% volt.

A hallgatói mobilitás további növelésének elsősorban anyagi, másodsorban nyelvi, harmadsorban a tanulmányi feltételrendszer által okozott akadályai vannak. A részösztöndíjak alacsony összege és a magas megélhetési költségek miatt kevés azon hallgatók száma, akik vállalni képesek a külföldi tanulmányokkal járó kiadásokat; hallgatóink zöme ehhez otthoni támogatásra nem számíthat. Az MA szak esetében a rövid képzési idő és a kötött képzési struktúra, a BA szakok esetében pedig a nyelvi felkészültség alacsony foka és a kötött képzési struktúra jelenti a legfontosabb gátló tényezőket. A világi képzésben részt vevő hallgatók a hallgatói szerződés szigorú korlátozásai miatt attól is tartanak, hogy a külföldön töltött félév miatt az itthoni tanulmányaikat nem tudják megfelelően és időben teljesíteni, és az esetleges gyenge félévi átlag vagy az évhalasztás újabb anyagi terhet róhat rájuk, illetve a családjukra. A zsinati ösztöndíjak iránti keresletre korlátozóan hat az elhelyezkedés szempontjából elveszettnek tekintett egy év, továbbá az angol nyelvterület esetében a diplomához szükséges nyelvismeretet messze meghaladó nyelvi követelmény.

Az oktatók nemzetközi mobilitása kétirányú. A magyar képzési nyelvű partnerintézmények iránti érdeklődés töretlen, de a nyugat-európai intézmények kapcsán oktatóink jelentős hányada nem rendelkezik megfelelő szintű idegen nyelvi tudással. Komoly gond még bizonyos szakok és tanszékek esetében az oktatók leterheltsége is, ami szintén akadálya az általában egyhetes időtartamú, de komoly előzetes felkészülést is igénylő külföldi, nem magyar nyelvű oktatói feladatok vállalásának.

3.2.10 Tehetség gondozás értékelése

Tehetség gondozás szervezeti keretei az intézményben

A Debreceni Református Kollégium oktatási és nevelési hagyományaihoz szervesen hozzátartozik a tehetségek felkarolása. Ehhez a hagyományhoz kíván hű maradni a Debreceni Református Hittudományi Egyetem is, amikor a szervezett tehetség gondozás szakmai és infrastrukturális feltételeit a felsőoktatás szintjén – tanítók, tanárok, kántorok, lelkészek és teológusok képzésében – is minden téren biztosítani igyekeznek.

Az intézményi tehetség gondozást, ezen belül kiemelten a tudományos diákköri munkát a DRHE Szenátusának Tudományos Diákköri Tanácsa koordinálja, támogatva a hallgatói kezdeményezésre indult graduális és posztgraduális önképzőköröket, segítve a kiemelkedő művészeti és sporttevékenységeket, valamint biztosítva az intézményes kereteket a TDK-munkához. A bizottságot az elnök mellett 2 hitéleti és 2 világi szakos oktató, valamint két, HÖK által delegált hallgató alkotja. Ez a testület gondozza a Tudományos Diákköri Szabályzatot is, előkészítve és Szenátus elé terjesztve a szükséges módosítási javaslatokat. A Tudományos Diákköri Szabályzat – egyetemünk Szervezeti és működési Szabályzatának 23. számú mellékleteként – rögzíti az intézményi tehetség gondozás és a TDK-munka működésének rendjét.

A jogelőd KFRTKF 2010-ben „regisztrált Tehetségpont” lett, az egyetemi integráció miatt azonban a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége új tehetségpont regisztrációt kért intézményünktől. 2015-ben a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács illetékes szakmai bizottsága a DRHE-Tehetségpontot TP 141 001 745 azonosítószámmal regisztrálta, majd 2017-ben „kiváló akkreditált tehetségpont”-nak minősítette.

Tehetségpontként különös hangsúlyt fektetünk a korai tehetségazonosításra. Ebben előrelépést jelent a 2016 óta minden év kezdetén elvégzett kétfordulós tehetségmérés (Raven és Renzulli–Hartmann), mely a belépő első évfolyamban szűri a magas intelligenciával és kiemelkedő tehetséggel rendelkező hallgatókat. A mérést követően célzottan történhet meg a kiválogatott hallgatók integrálása az intézmény tehetség gondozó programjába, ezzel megnövelhető a tehetségek kibontakoztatására fordítható idő, s így a tehetség gondozás hatékonysága is.

A tehetség gondozás infrastrukturális háttéréként egyetemünk TDK-műhelyt alakított ki (I/124.), ahol hallgatóink nyugodt körülmények között végezhetik kutatói munkájukat. A helyiségben három számítógépes munkaállomás, adatbázis hozzáférés (EBSCO, JSTOR, ADT), ingyenes nyomtatási és fénymásolási lehetőség, spirálozó áll hallgatóink rendelkezésére. A helyiség megfelelő helyszínt biztosít a tutori beszélgetésekre, a TDT üléseire, a Tehetségpont tagjainak kisebb szakmai rendezvényeire is. Folyamatban van egy kisebb, helyben használható kézikönyvtár kialakítása, a fontosabb lexikonokkal, szótárakkal, kézikönyvekkel. A helyiség használatára a TDK-munkát végző hallgatók kapnak jogosultságot a Tudományos Diákköri Tanácson keresztül, a jogosultság az adott félév szorgalmi időszakára és vizsgaidőszakára szól.

A Tudományos Diákköri Tanács minden évben szervez intézményi TDK-konferenciát, valamint minden tavasszal Tehetségnapot rendez, hogy a tehetségműhely hallgatóinak tudományos fórumot teremtsen, lehetőséget adjon megkezdett TDK-kutatások részeredményeinek bemutatására, a kutatómunkába még be nem kapcsolódott hallgatókat a tudományos munkára motiválja és a TDK-tevékenység módjairól, valamint a Tehetségpont kínálta lehetőségekről informálja.

2012 óta a szabadon választható tantárgyak között szerepel a „Tudományos Diákköri konzultáció”, mely nemcsak megkönnyíti a TDK-munkába való bekapcsolódást, de jobban követhetővé is válik a tehetséggondozó folyamat. A TDT 2017/2018-as tanévben tanterven kívüli kutatómódszertan kurzust is szervezett.

A megnövekedett költségvetési keretből intézményünk a hallgatóknak a 2017/2018. tanévtől kezdődően TDK-ösztöndíjat folyósít, melyre a pályázatot a rektor írja ki. Ösztöndíjban azok a tehetséggondozásban részt vevő hallgatók részesülhetnek, akik a Tudományos Diákköri konzultáció tantárgy első elemét már teljesítették, és valamelyik későbbi elemét felvették. A támogatási kör félévente 10 fő, egy hallgató legfeljebb két féléven át részesülhet az ösztöndíjban, melynek összege az 1. támogatott félévben 6 000, a másodikban 8 000 forint.

A hallgatók motiválásának további intézményes eszköze, hogy intézményünk a legutóbbi akkreditációt követően, vonatkozó szabályzatainak módosítása alapján a TDK aktivitást többpontokkal jutalmazza pályázati kiírások, rangsorolások, a közéleti ösztöndíj, a legációs hely választása, a Doktori Iskola felvételi pontszámítása, a demonstrátori pályázatok elbírálása során.

Egyetemünk újra bevezette, ill. szabályzatilag is rögzítette a kiemelkedő tehetségeket felkaroló demonstrátori rendszert. A Demonstrátori Szabályzatot a DRHE Szenátusa 2016. március 8-tól léptette hatályba, majd az első pályázati ciklus sikertelenségének tanulságai alapján korrigálta azt. A demonstrátor foglalkoztatása határozott idejű, legfeljebb 10 hónapos, a tanév végéig szóló hallgatói munkaszerződés alapján történik. A demonstrátorok tudományos diákköri kutatásuk mellett tanszéki feladatokban is közreműködnek. Jelenleg a szak oktatásában részt vevő tanszékeken összesen 3 demonstrátor működik.

A kutatóintézetek között a Patmosz Kutatóintézet végez kiemelkedő tehetséggondozó munkát. A kutatóintézethez hallgatói kutatócsoport kapcsolódik, amelynek tagjai a kutatóintézet vezetőjének és oktató tagjainak irányítása mellett folytatnak összehangolt kutatómunkát a bibliai eszkatológia és apokaliptika területén. A kutatóintézet 2011 óta évenként hallgatói konferenciát szervez, publikálási lehetőséget is kínálva a prezentáló hallgatóknak.

A doktorandusz hallgatók szakmai kibontakozását segítik a Doktorandusz Önkormányzat (DÖK) szakmai rendezvényei. A posztgraduális önképzés fórumaként indult el a Doktorandusz Kollégium, mely lehetőséget ad az önkéntes alapon működő műhelymunkára, a PhD-hallgatók kutatási eredményeinek kölcsönös megismerésére. A DRHE DÖK az elmúlt években (2016, 2017) több alkalommal szervezett országos konferenciát is.

Támogatjuk a kiemelkedő, tudományosan is értékelhető teljesítményt nyújtó hallgatóink hazai és nemzetközi konferenciákon való részvételét. Folyamatosan van lehetőség külföldi résztanulmányokra is az ERASMUS+, CEEPUS, Campus Mundi hallgatói mobilitási programokban, hitéleti szakos hallgatóink számára pedig nyitva áll az egyházi ösztöndíjháttér (USA, Dél-Korea, Németország, Svájc, Hollandia, Nagy-Britannia). A külföldi ösztöndíjak graduális és posztgraduális hallgatóink számára egyaránt elérhetőek. Ezekben az ösztöndíjprogramokban átlagosan 14 hallgató vesz részt minden tanévben.

Az országos tanítási és tanulmányi versenyekre való felkészítés a tehetséggondozásnak szintén fontos és hathatós eszköze. Hallgatóink rendszeresen vesznek részt például az Országos Apáczai Tanítási Versenyen, az Országos Anyanyelvi Tanítási Versenyen, a „Tanuld és tanítsd a jobbat!” országos tanítási versenyen, az Országos Szendrei János Matematika Versenyen, az Országos Neveléstörténeti

Vetélkedőn, a „Népek meséi” Országos Mesemondó Versenyen, a Pető József Országos Számítástechnikai Versenyen, és érnek el szép eredményeket. Természetesen a házi tanulmányi és tanítási versenyek is fontos impulzusokat adhatnak hallgatóinknak egy adott szakterületen való komolyabb elmélyedésre: ilyen a tanító szakos hallgatóink számára rendszeresen megszervezett anyanyelvi tanítási verseny, a versmondó és mesemondó verseny, természettudományi és a neveléstörténeti vetélkedő, valamint a környezetismeret és testnevelés tanítási verseny is.

Egyetemünk saját szakkollégiumot nem tart fenn, de a városban található három szakkollégiummal is együttműködik.

A Wáli István Református Cigány Szakkollégium számára a kollégiumi férőhelyeket egyetemi kollégiumunkban mi biztosítjuk, szakmai programjaiban pedig (részben a Romológia Tanszéken keresztül) rendszeresen részt veszünk. A szakkollégium az együttműködési megállapodás keretében fogadja roma származású hallgatóinkat, és segíti a hátránykompenzációjukat. A szakkollégiumban a 2013/2014 – 2018/2019-es tanévekben összesen 17, azaz tanévenként átlagosan 2-3 hallgatónk tanul.

A határon túlról, mindenekelőtt az Ukrajnából érkező hallgatókat 2017-ig a Márton Áron Szakkollégium is fogadta; ezzel a lehetőséggel 2014 és 2016 között tanévenként átlagosan 2-3 hallgató élt.

A Boldog Terézia Katolikus Egyetemi Feminine Studies Szakkollégiummal az együttműködésünk arra terjed ki, hogy oktatóink rendszeresen szerepet vállalnak a kollégium szakmai programjainak megvalósításában, saját hallgatóink pedig ezeket a programokat, amennyiben az megfelel az előírásoknak, választható tantárgyként képzsükbe beszámíthatják. Hallgatónk a kollégiumban nem lakik.

Tehetséggondozásra dedikált költségvetési források

A tehetségműhely működéséhez egyetemünk megfelelő infrastruktúrával felszerelt állandó helyiséget biztosít (TDK-műhely), költségvetésében pedig éves keretösszeget különít el a tehetséggondozás céljaira. Ez a keret a 2017-ig évi 100.000 Ft volt, a 2018-as költségvetési évben azonban 565.000 Ft-ra növekedett a tehetséggondozásban felhasználható összeg. Az éves keretösszegről és annak felhasználásáról a TDT javaslatát mérlegelve a rektor dönt.

A tehetségműhely működtetéséhez a TDT pályázati tevékenységet folytathat, és pályázati forrásokat vonhat be. Az NTP-HHTDK pályázatok révén 2015–2017 között három nyertes pályázat révén (NTP-HHTDK-15-0022; NTP-HHTDK-16-0055; NTP-HHTDK-17-0061) közel 2,7 millió forintos minisztériumi támogatást kapott az egyetem az intézményi tehetséggondozói programok megvalósítására.

A Doktorandusz Önkormányzat saját költségvetéssel rendelkezik, szükség szerint azonban központi költségvetéséből egyetemünk is hozzájárul a DÖK kiadásaihoz. Pályázati források és külső támogatók (TTRE, RKK) segítették több doktorandusz konferencia megvalósulását.

Az egyetemünkhöz kötődő alapítványok, mint a Debreceni Lelkészképzésért Alapítvány, Alapítvány a Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskoláért, Csoknyay Gyula Alapítvány, Szegi Piroska Emlékalapítvány rendszeresen támogatják a kiemelkedő tehetségű hallgatóinkat. A tehetséges hallgatók teljesítményét ismeri el ezek mellett a Biblia-díj és a dr. Tankó Béla pályadíj.

Oktatók bevonása a tehetséggondozás folyamataiba

A tehetségműhelyben valamennyi hallgatónak saját témavezetője van, aki szakmai tutorként kutatásait segíti, vele folyamatosan konzultál, a kötelező beszámolók révén pedig kutatási eredményeit nyomon követi.

A TDK-munka hatékonysága és folyamatának jobb követhetősége érdekében a TDT szabadon választható tantárgyat dolgozott ki „Tudományos diákköri konzultáció” néven, melyet bármely oktató meghirdethet témavezetett hallgatói számára. A tárgy bevezetése óta 10 hitéleti és 13 világi szakos oktató vezetett ebben a formában hallgatói TDK-kutatást.

A Pedagógiai és Pszichológiai Tanszék munkatársai biztosítják a szakmai háttérrel a tehetségfelismerő méréseknél, a tesztek kitöltését és kiértékelését is ők végzik.

Felkérés szerint a külső vendégelőadók mellett egyetemünk oktatói is részt vállalnak az éves tehetséggondozási programban a TDK-konferenciák zsűritagjaiként, a módszertani kurzus oktatóiként, hallgatói konferenciákon kísérő tanárként, hallgatói tanulmánykötetek szerkesztőiként.

TDK-dolgozatok témavezetése a TDK-konzultációs tárgytól függetlenül is folyik, illetve a szervezett tehetséggondozás keretein kívül is megvalósulhat oktatók és hallgatók ilyen típusú együttműködése.

Az oktatók TDK témavezetői aktivitását az egyetem azzal igyekezett serkenteni, hogy az oktatói követelményben rögzítettek szerint az adjunktusoktól kezdve a TDK témavezetést támogatja, a főiskolai docensi és az attól magasabb oktatói besorolások esetében a kinevezés feltételéül szabja bizonyos számú TDK témavezetés meglétét.

Hallgatók tudományos tevékenységének eredményei

A tehetséggondozás egyik fő területe és egyben eredményességének mérője a Tudományos Diákköri Konferenciák házi és országos fordulóra való felkészítés.

	2012/2013				2014/2015				2016/2017				Összesen:
	Hitéleti		Nem hitéleti	Összesen	Hitéleti		Nem hitéleti	Összesen	Hitéleti		Nem hitéleti	Összesen	
	T-L	H-N			T-L	H-N			T-L	H-N			
Intézményi TDK	2	1	-	3	2	1	3	6	6	-	5	11	20
OTDK részvétel	2	1	-	3	2	-	2	4	4	-	3	7	14
OTDK díjazott	1	-	-	1	1	-	-	1	4	-	1	5	7
I. hely	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II. hely	1	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	2	3
III. hely	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1
különdíj	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	3	3

25. tábla: A TDK-munka eredményessége (2012–2018)

Az utóbbi három OTDK-n összesen 14 hallgatónk vett részt, közülük 4-en dobogós helyezést értek el, 3-an különdíjban részesültek. A részvételi létszámok az utóbbi években enyhe emelkedést mutatnak, valamint megállapítható, hogy minden OTDK-n vannak helyezetteink, ami igazolja a TDK-aktivitás serkentéséért tett lépéseket, és mutatja a felkészítés eredményességét.

Az intézményi TDK-konferenciákon a hitéleti szakos hallgatók valamivel jobban reprezentáltak és eredményesebben szerepelnek, mint a világi szakosok. Ez részben magyarázható azzal, hogy míg az egyetemi szintű képzésekben a TDK-tevékenység a PhD-tanulmányok előszobájának tekinthető, addig a főiskolai szintű képzések nem folytatódnak közvetlenül posztgraduális tanulmányokban. A tanítóképzésben a szakmai előmenetel szempontjából nagyobb jelentőséggel bírnak a tanítási versenyek.

2012 óta a TDK-munkában részt vevő hallgatók és oktatók aránya érzékelhető növekedést mutat, amely a „Tudományos diákköri konzultáció” tárgy segítségével jól nyomon követhető. Ebben a formában átlagosan 10 hallgató témavezetése zajlik minden évben. Különösen is örömteli fejlemény, hogy a tanítóképzés területén végzett TDK munka is folyamatosan erősödik.

Az OTDK mellett az intézményi tehetséggondozás más országos és nemzetközi versenyeket is szem előtt tart.

A X. Jubileumi Keresztény Tudományos Diákkörire nevezett hallgatónk I. helyezést ért el (2016), a Szegeden rendezett Gerhardus Tudományos Diákköri Konferencián (2017) két fő I. díjat, egy hallgató II. díjat nyert, egy hallgató pedig különdíjban részesült. A XX. PTDK-ra nevezett diákunk II. helyezést ért el (2017). A díjazottak közül többen szakfolyóiratban vagy konferenciakötetben publikálhatták tanulmányaikat.

Az Országos Apáczai Tanítási Versenyen 2013-ban két hallgatónk is II. helyezést ért el. Az Országos Szendrei János Matematika Versenyen 2013-ban csapatunk V. helyezéssel jutott, egyéniben egy III. és egy VI. díjat nyertek diákjaink; 2014-ben a csapat V. helyen végzett, az egyéni pontozásban egy hallgatónk IV. helyezést ért el; 2015-ben csapatban VI., egyéniben IV. és V. díjat kaptunk; 2016-ban egyéni III. díjat kapott diákunk, 2017-ben pedig VII. lett a DRHE csapata. A Pető József Országos Számítástechnikai Versenyen 2012-ben és 2014-ben többen különdíjat nyertek hallgatóink közül. Az Országos Neveléstörténeti Vetélkedőn 2013-ban az I. és a II. helyezést is a DRHE egy-egy csapata lett. Az Országos Anyanyelvi Tanítási Versenyen 2016-ban és 2018-ban egyaránt a DRHE hallgatója nyerte az I. díjat. A Gál Ferenc Főiskola a „Tanuld és tanítsd a jobbat!” címmel meghirdetett tanítási versenyén, 2015 tavaszán hallgatóink I. és III. díjat nyertek, 2018-ban két hallgatónk I. helyezést, egy-egy hallgatónk pedig III., illetve IV. helyezést ért el. 2015-ben és 2016-ban a „Népek meséi” c. országos mesemondó versenyen tanító szakos diákjaink különdíjakat nyertek, a 2018. évi versenyen II. helyezést és különdíjat hozott el hallgatónk.

Tehetséges hallgatóink teljesítményét országos ösztöndíjakkal a Magyar Állam is elismeri. A Köztársasági/Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíjat minden tanévben elnyerik felterjesztett hallgatóink. A 2013/2014-es tanévben egy graduális hallgatónk az Eötvös Loránd Hallgatói Ösztöndíjat kapta meg, két PhD-hallgatónk pedig a Nemzeti Kiválóság Program ösztöndíját nyerte el. A 2017/2018-as tanévben nyert támogatást egy hallgatónk a Nemzet Fiatal Tehetségeiért Ösztöndíj kiírásán.

A sport területén is született néhány említésre méltó eredmény. 2012-ben hallgatónk lett az „év legjobb labdarúgó játékvezetője” Hajdú-Bihar megyében. 2015-ben a DRHE egyik hallgatójának kimagasló tanulmányi és sport eredményét ismerte el az EMMI a „Magyarország Jó tanulója Jó sportolója” pályázat keretében. Szintén 2015-ben egyetemünk kispályás labdarúgó csapata megnyerte a Buzánszky Jenő Labdarúgó Egyetemi Kupa harmadik osztályú bajnokságát.

Egyetemünk tehetséggondozó tevékenységének eredményessége egykori hallgatóink pályakövetéséből is látszik. Kimutatható, hogy az OTDK-n helyezést elért, mesterképzésben részt vevő hallgatók – kevés kivételtől eltekintve – doktori iskolánkban folytatják tanulmányaikat és kutatásaikat, de a tehetséggondozó

programokban való részvétel a tanító szakos hallgatók posztgraduális továbbtanulását is jelentősen elősegíti. A tehetséggondozó programba bekerült, de később nem tudományos pályát befutó hallgatóink közül a diploma megszerzése után többen váltak országos vagy regionális szinten vezető szakemberekké, nívós oktatási intézmények elismert munkatársaivá.

Középiskolás korosztályra irányuló kezdeményezések

A DRHE szoros kapcsolatokra törekszik a Tiszántúli Református Egyházkerület fenntartásában működő közoktatási intézményekkel. Az egyetem vezetése a református közoktatási intézményekkel való hatékonyabb kapcsolat kiépítése, egymás erősségeinek és nehézségeinek megértése, az ezekről való közös gondolkodás érdekében 2016-ban és 2018-ban hagyományteremtő szándékkal közoktatási *tájékoztató napot* szervezett. A program kiemelt célja volt, hogy az intézmények vezetői közvetlenül értesüljenek képzéseinkről és programjainkról, valamint felmérjük a továbbképzésekre, a szakmai fórumokra vonatkozó igényeiket és elvárásaikat.

A felsőoktatási felvételi kampány időszakában egyetemünkről oktatók – és 2018-tól hallgatók is – ellátogatnak az Észak-alföldi régió azon gimnáziumaiba, amelyek végzős diákjai a korábbi években viszonylag magas számban választották egyetemünk valamelyik képzését. A tanévek rendjét meghatározó jogszabály azon kitétele, hogy egy tanítás nélküli munkanap kizárólag *pályaorientációs nap* céljára használható fel a közoktatási intézményekben, lehetőséget kínál a számunkra, hogy évről-évre bővítsük azt az intézményi kört, ahová személyesen is eljutunk. 2018-ban több, mint nyolcszáz középiskolás találkozott velünk ebben a formában személyesen az iskolájukban. A régió és a tradicionálisan beiskolázási vonzáskörzetünknek számító többi megye közoktatási intézményeibe *szórólapokat* és *plakátokat* juttatunk el: 226 iskolában kaphattak információkat az egyetemünkről.

2016 és 2017 őszén rendhagyó nyílt napot („*Kisbagoly nap*”-ot) szerveztünk az egyetemen. Ezekre a rendezvényeken elsősorban a Debreceni Református Kollégium neves személyiségei életútját – a fiatal korosztály számára is vonzó módon – ismertető előadásokkal vártuk az érdeklődőket. Ezt a rendezvényt 2018-ban felváltotta az *interaktív nyílt nap*, amely hatvan – debreceni és vidéki középiskolából érkező – diák részvételével zajlott. Ez a forma egy teljesen új és játékos interaktív csapatverseny volt, ahol a diákok feladatról-feladatra haladva bejárták és így felfedezték az egyetem teljesen megújult épületét, megtapasztalva a történelmi környezetet és az erős összefogásra ösztönző közeget. Ez a program 2018 végén egy debreceni gimnázium rendezvényének is szerves része lett.

A „*Kisbagoly*” és az interaktív nyílt napok mellett továbbra is minden évben megszerveztük a hagyományos *nyílt napokat*. Ezekre az alkalmakon az érdeklődő diákok megismerhették az intézmény képzéseit, a jelentkezés feltételeit, hospitálhattak a gyakorló általános iskolában, találkozhattak oktatókkal és hallgatókkal. A nyílt napról bannerek jelentek meg a református médiumokban és a helyi világi hírportálokon. Hirdetéseink által, a 13-18 éves korosztályt a social médiában, helyi célzással, amely körülbelül 30.000 ember, elértünk 22.300-at. Továbbá hirdettünk 15 helyközi autóbuszon, illetve a villamos monitorain. Offline kommunikációban, a targetnek megfelelően, a helyi világi középiskolák és az egyházi középiskolák kapták meg a felhívásainkat levél kíséretében, amelyben ismertettük az új képzésünket is. Az 2018-19-es kampányban a nyílt napokra érkező hallgatóknak Messenger csoportokat hoztunk

létre, hogy a jelentkezésről és az alkalmassági vizsgákról közvetlenül kapjanak praktikus információkat.

Az egyetem társadalmi felelősségvállalásaként létrehozott egy a középiskolás korosztály részére szóló programot. Ezt azzal a céllal tette, hogy a diákoknak megmutassa a reformátusság és Debrecen egyetemes értékeit a korosztályhoz igazodó köntösben. A *Több, mint osztálykirándulás* című programunk egyedi, teljes körű szolgáltatás nyújt az osztálykirándulóknak, és mentesíti az osztályfőnököket a szervezési munkák alól. Az érkező diákokat a DRHE teljes körű csomaggal várja, amely tartalmazza a szállást, az étkezést, valamint a belépőjegyeket, amelyekkel eljuthatnak Debrecen nevezetes helyeire. A Debreceni Református Kollégium és a Nagytemplom Nemzeti Emlékhely, ezért vonattal ingyenes az utazás. Igazodva a fiatal korosztály igényeihez egy városfelfedező játékban rejtvényről-rejtvényre haladva ismerik meg Debrecen és polgárai történetét. A program 2018 augusztusában indult, és azóta több mint kétszáz diák jelentkezett osztályfőnöke által.

A DRHE vezetése fontosnak tartja, hogy a középiskolás korosztályt megszólítsa. Ezért 2018-ban – korábbi rendezvényeinket megtartva – több új kezdeményezést is felkarolt. A programjaink látogatottsága ugyan emelkedő tendenciát mutat, mégis nagyon fontos a rendezvényeink további népszerűsítése. Ezt a tevékenységet az utóbbi esztendőben intenzívebbé tettük, de a jövőben erre még nagyobb gondot kell fordítanunk.

Év	2015	2016	2017	2018	2019
Összesen (fő):	34	20	40	69	72

26. tábla: A hagyományos nyílt napok regisztrált résztvevői

3.3 K+F+I tevékenységek értékelése

3.3.1 Kutatási portfólió értékelése

K+F+I tevékenységek tudományterületi kiterjedtsége, az alap- és alkalmazott kutatási programok területi arányai, összefüggései

Egyetemünk, képzési portfóliójának megfelelően, alapvetően alapkutatási projekteket végez, 2012-ben sem alkalmazott kutatási projekteken, sem kísérleti fejlesztési projekteken nem vett részt. Az alapkutatások terén intézményünk 2012-ben összesen 80 kutatási projektben vett részt, ebből 6 projekt nemzetközi együttműködés keretében valósult meg. Legtöbb kutatási projektünk tanszéki szinten valósul meg.

Kutatásaink tudományterületi kiterjedtsége alapvetően a képzési portfóliónk összetételét képezi le, ezek a területek – és részesedésük 2012-es tárgyév alapkutatási projekteire fordított költségekből – a következők:

- Vallástudományok, hittudományok: 35%
- Neveléstudományok: 33%
- Pszichológiai tudományok: 11%
- Média- és kommunikációs tudományok: 6,5%
- Egyéb bölcsész tudományok: 5%
- Művészetek, művészeti és művelődéstörténeti tudományok: 5%
- Nyelv- és irodalomtudományok: 1,5%
- Filozófia és vallástudományok: 1,5%

Kutatás-fejlesztési és képzési portfólió szinergiái, illetve hiányosságai

A kutatási portfólió és a kutatás-fejlesztési portfólió nagymértékű szinergiát mutat egymással: összességében elmondható, hogy oktatóink elsősorban az általuk oktatott tantárgyak területén vesznek részt alkalmazott kutatási projekteken. A Vallástudományok, hittudományok, a Neveléstudományok, a Pszichológiai tudományok, a Média- és kommunikációs tudományok, valamint a Művészetek, művészeti és művelődéstörténeti tudományok részesedése kutatási portfóliónkban lényegében a képzési palettánk tudományterületi megoszlását mutatják.

Egyetemünk egyik fontos minőségbiztosítási alapelve, hogy az oktatás minősége hosszú távon csak kapcsolódó tudományos kutatások révén biztosítható, illetve a képzési tevékenység fejlesztésének is ezek a kapcsolódó kutatások a legfontosabb eszközei és garanciái. A képzési programjainkhoz erősen kapcsolódó kutatási projektek száma és aránya ezen alapelvünk érvényesítésének bizonyítéka, így e szinergián a jövőben sem kívánunk változtatni – annak ellenére sem, hogy e kutatási területek közösségi, hazai vagy piaci forrásból való finanszírozása nehezen megoldható.

Ugyanakkor jól látható a százalékos megoszláson az is, hogy oktatóink kutatási aktivitásukat az ezekhez a területekhez interdiszciplinárisan kapcsolódó tudományterületekre is kiterjesztik. Az Egyéb bölcsész tudományok részesedése e téren jelentős, de említésre méltó a Nyelv- és irodalomtudományok, valamint a Filozófia és vallástudományok részesedése is.

Doktori képzés volumene és eredményessége

Az egyetemi tudományos és kutatói tevékenységeink kiemelkedő színtere a doktori iskola. Az elmúlt időszakban az Egyetemen belül a 2015. évi CCVI. törvényrendekezései alapján átalakult a doktori képzés rendszere. Ennek megfelelően átalakításra került az Egyetem doktori szabályzata, amely új, egységes követelményeket határozott meg a doktori felvételtől kezdve, a doktori képzésen át egészen a fokozatszerzés formai és tartalmi követelményeiig. A Minőségbiztosítási Szabályzat a doktorképzésre is kitér, nevesítve a minőségfejlesztés és -biztosítás eljárásait és eszközeit.

A hittudományok területén működő doktori iskolákban jelenleg 7 törzstag-témavezető és 12 témavezető dolgozik, valamint 32 doktorandusz folytat PhD tanulmányokat, közülük 12 fő nappali, államilag finanszírozott képzésben, 20 fő pedig levelező, önköltséges képzési formában. Az állami ösztöndíjas helyek száma évfolyamonként 3 fő. A vizsgált időszakot (2012/2013-as tanévtől a 2017/2018-as tanév végéig) 22, képzésben lévő hallgatóval zártuk, hozzájuk szeptembertől 10 újonnan felvett hallgató csatlakozott. Az alábbi táblázat a vizsgált időszak adatait tartalmazza úgy, hogy hozzá veszi a 2012/2013-as tanév előtt felvett hallgatók ezen időszakban elért eredményeit is.

	Nappali	Levelező	Összesen
Felvett hallgatók létszáma	20	23	43
Hallgatói jogviszonya megszűnt (2012 előtt felvett hallgatókat is számítva):	1 (1)	5 (8)	6 (15)
Jelenleg képzésben van	9	13	22
Abszolutóriumot szerzett	19	25	44
3 évnél hamarabb	0	0	0
képzési időn belül	13	12	25
5 év alatt	5	10	15
több mint 5 év alatt	1	3	4
Doktori fokozatot szerzett	3	4	7
2 éven belül	1	2	3
3-5 éven belül	2	2	4
6-10 éven belül	0	0	0
Abszolutóriumot igen, de doktori fokozatot még nem szerzett	17	20	37
0-2 éve	8	7	15
2-5 éve	6	11	17
5-10 éve	3	2	5

27. tábla: A doktorképzés eredményessége (2013-2018)

A következő táblázat kizárólag a vizsgált időszakban felvett hallgatók adatait tartalmazza.

	Nappali	Levelező	Összesen
Felvett hallgatók létszáma	20	23	43
Hallgatói jogviszonya megszűnt	1	5	6
Jelenleg képzésben van	9	13	22
Abszolutóriumot szerzett	10	5	15
3 évnél hamarabb	0	0	0
képzési időn belül	6	3	9
5 év alatt	4	2	6
több mint 5 év alatt	0	0	0
Doktori fokozatot szerzett	1	0	1
2 éven belül	1	0	1
3-5 éven belül	0	0	0
6-10 éven belül	0	0	0
Abszolutóriumot igen, de doktori fokozatot még nem szerzett	10	4	14
0-2 éve	8	4	12
2-5 éve	2	0	2
5-10 éve	0	0	0

28. tábla: A doktorképzés eredményessége (2013–2018)

Az összesített adatok alapján a doktoranduszok többsége az előírt képzési idő alatt jut el az abszolutóriumhoz (57%), míg több, mint negyedük (34%) 1–4 passzív félév beiktatásával jut el az abszolutóriumig, és 9%-uk a tanulmányaik lezárása előtt ennél több passzív félévet vesz igénybe. A vizsgált időszakban nem fordult elő, hogy hallgatók a képzési idő lejárta előtt sikeresen lezárták tanulmányaikat.

Az abszolutóriumot szerzett doktorjelölteknek 7%-a 2 éven belül, további 9%-uk 3–5 éven belül jut el a fokozatszerzési eljárás sikeres lezárásáig. 2013 óta a Doktori Iskola volt hallgatói közül 7 fő szerzett doktori oklevelet. Az évente átlagosan 1,2 megvédett értekezést összevetve az ugyanezen időszak átlagosan 7,3 fős évfolyamlétszámával (nappali és levelező összesen), a doktori képzés eredményessége 16%-osra tehető. Ha az öt évnél nem régebben szerzett abszolutóriumokat is potenciális fokozatszerzésnek tekintjük (hiszen eddig intézményünkben, egy kivételével, minden sikeres fokozatszerzési eljárás 5 éven belül zajlott le), akkor ez a számarány (prognózisként, a várható eljárásokat is beleszámítva) 38%. Egyetemünk doktorképzésének súlyát jelzi, hogy a 2018. évi államilag finanszírozott hallgatói keretszámok tekintetében az egyházi egyetemek közül a hittudomány területén egyetlen intézmény sem rendelkezik magasabb állami ösztöndíjas létszámkerettel.

Tehát ha a korábban felvett, de ebben az időszakban teljesített hallgatók eredményeit vizsgáljuk, akkor azt látjuk, hogy közülük 29 fő abszolválta a vizsgált időszakban, ebből 16 fő 3 éven belül, 9 fő 5 év alatt és 4 fő több mint 5 év alatt.

A vizsgált időszak (6 tanév) viszont a doktori fokozatszerzéshez és eredménnyel járó kutatómunkához rövidnek mondható. Ez alatt az időszak alatt 1 felvett hallgató jutott el a sikeres fokozatszerzésig, további 9 hallgató jutott el az abszolutóriumszerzésig, és készül a disszertáció benyújtására. Ez a képzés jellegét, minőségét és a követelményeket tekintve reális (főleg, hogy 2016-tól kezdődően kitolódott a képzési idő 8 félévre, illetve a komplex vizsgától számítva 3 év áll rendelkezésre a fokozat megszerzéséig). Mindezt figyelembe véve, egyetemünkön a 2012/2013-as tanév óta a felvett doktoranduszoknak 35%-a jutott el az abszolutórium megszerzéséig 6 tanév alatt, ez az arány a nappali képzésben 50 %, a levelező képzésben 22%. A felvett nappali tagozatos doktoran-

duszoknak 5%-a jut el a fokozatszerzésig, míg a levelezők esetében ez az arány 0%! Ha a doktoráltak számát az abszolutóriumot megszerzett, volt hallgatókhoz viszonyítjuk, akkor ez az arány 10%, illetve 0%.

A vizsgált időszakban 3 külföldi hallgató csatlakozott-egy-egy félévre doktori iskolánk munkájához, az Erasmus programon keresztül.

Doktori Iskolánk eredményességét az oktatók tudományos munkásságával, publikációik számával is szeretnénk bemutatni, melyet az MTMT adatai alapján állítottunk össze, a 2013-2018-as időszakra vonatkozóan.

MTMT közlemény összefoglaló táblázat		
Összesített lista		
Közlemény típusok	Száma	
Teljes tudományos közlemények	Összesen	Részletezve
I. Tudományos folyóiratcikk	125	---
Nemzetközi szakfolyóiratban	---	43
Hazai kiadású szakfolyóiratban idegen nyelven	---	4
Hazai kiadású szakfolyóiratban magyar nyelven	---	78
II. Könyvek	64	---
a) Könyv, szerzőként	32	---
Idegen nyelvű	---	6
Magyar nyelvű	---	26
b) Könyv, szerkesztőként	32	---
Idegen nyelvű	---	12
Magyar nyelvű	---	20
III. Könyvrészlet	175	---
Idegen nyelvű	---	48
Magyar nyelvű	---	127
IV. Konferenciaközlemény folyóiratban vagy konferenciakötetben	13	---
Idegen nyelvű	---	7
Magyar nyelvű	---	6
Tudományos közlemények összesen (I-IV.)	377	---
További tudományos művek	---	208
Mindösszesen:		585

29. tábla: A Doktori Iskola oktatóinak tudományos teljesítménye (2013–2018)

Doktori Iskolánkban 25 fő oktató segíti a hallgatók munkáját, közülük 15 témakiíró és 12 témavezető. A vizsgált időszakban az oktatók tudományos publikációinak száma összesen 585, tehát oktatóink évente átlagosan 4 tudományos művet publikálnak.

Kutatási projekteken való részvételünk a biblikus tudományok és vallástörténet (3 hazai és 7 nemzetközi), valamint a rendszeres teológia (2 hazai és 8 külföldi) területén jelentős. Több oktató részesült hazai vagy nemzetközi szakmai elismerésben, illetve külföldi kutatói ösztöndíjban.

3.3.2 K+F kapacitások értékelése

K+F+I tevékenység humánerőforrás minősége és mennyisége

Intézményünk elsősorban oktatói és kutatói feladatot együttesen ellátó munkatársakra építi kutatás-fejlesztési tevékenységét. 2011–2012-ben az intézménynek volt egy főállású kutatója, de ez a foglalkoztatás 2013 szeptemberétől megszűnt. Főállású kutatók foglalkoztatására a jövőben pályázati források terhére lehetne ismét lehetőségünk.

Év	Intézmény/Intézet	Teljes munkaidős oktatók	Közülük minősített oktató
2010	KFRTKF	49	17 (35%)
	DRHE	17	14 (82%)
	Összesen	66	31 (47%)
2011	DRHE - Összesen	56	31 (55%)
	Teológiai / Alk. Teológia Intézet	18	15 (83%)
	Kölcsey Ferenc Tanítóképzési Intézet	26	9 (35%)
	Kommunikáció- és Társ.tud. Intézet	12	7 (58%)
2012	DRHE - Összesen	57	32 (56%)
	Teológiai / Alk. Teológia Intézet	18	15 (83%)
	Kölcsey Ferenc Tanítóképzési Intézet	27	10 (37%)
	Kommunikáció- és Társ.tud. Intézet	12	7 (58%)

30. tábla: Minősített oktatók száma és aránya (2010–2012)

Ahogy azt a 3.2.5. pont alatt már ismertettük, 2012-ben a főállású oktatóknak 56%-a rendelkezett tudományos minősítéssel: ebből egy fő az MTA doktora, egy fő kandidátus, a többiek PhD, illetve DLA fokozattal rendelkeztek. Az integráció előtt egyetemünk esetében ez a számarány kiemelkedően magas, 82% volt, ami a volt főiskola 35%-os minősítettségi mutatója miatt az integrációval, illetve az azzal kapcsolatos mozgásokkal végül 55%-ra módosult. Az intézetenkénti bontás azt mutatja, hogy a gyakorlatorientált tanítóképzés terén a legalacsonyabb a minősítettség.

A teljes állású oktatók száma az elmúlt két év alatt lényegében nem változott (56-ról 57 főre), a minősítettségi mutató pedig szignifikánsnak aligha nevezhető mértékben, de emelkedett (55%-ról 56%-ra).

Év	Intézmény/Intézet	Össz.	25 alatt	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	64 felett
2010	KFRTKF	49/21	---	1/0	2/0	4/2	5/2	11/5	6/1	13/5	7/6	---
	DRHE	21/19	---	1/1	2/2	4/4	5/5	11/10	6/5	13/13	7/7	
2011	DRHE	62/37	---	3/1	1/1	6/5	10/7	12/7	6/2	19/9	4/4	1/1
	T./A.T. I.	20/17	---	1/0	---	3/3	4/4	3/2	2/2	4/3	2/2	1/1
	K.F.T. I.	27/12	---	2/1	1/1	2/2	4/2	3/2	3/0	11/3	1/1	---
	K.T. I.	15/8	---	---	---	1/0	2/1	6/3	1/0	4/3		1/1
2012	DRHE	62/37	---	2/0	2/2	5/4	8/6	14/9	7/4	14/4	8/6	2/2
	T./A.T. I.	22/19	---	1/0		2/2	5/5	4/3	2/2	5/4	3/3	1/1
	K.F.T. I.	27/10	---	---	2/2	2/2	3/1	5/3	3/0	8/0	4/2	
	K.T. I.	12/8	---	---	---	1/0	1/1	5/3	2/2	1/1	1/1	1/1

31. tábla: Oktatói kar korosztály szerinti megoszlása (2010–2012), ezen belül a fokozattal rendelkezők száma

Az oktatói kar kortábla szerinti összetétele azt mutatja, hogy 2012-ben 60 év felett volt az oktatói kar 16%-a, 50-59 év között az egyik (33%), míg 40-49 év között a másik harmada (35%). Ez egyben azt is jelenti, hogy az oktatói kar 84%-a negyven év feletti, és majdnem a fele (49%) 50 év feletti. Ez a korfa egyelőre stabil, terhelhető oktatói karra utal, ugyanakkor a saját nevelésű tudományos utánpótlás szempontjából a 40 év alatti korosztály alacsony részaránya (16%) nem nevezhető optimálisnak.

A korfa és a minősítettségi mutató egybevetése azt is elárulja, hogy a fiatalabb és az idősebb korosztályban viszonylag magas a minősítettség, ezzel szemben éppen az oktatói kar zömét kitevő középkorosztály esetében ez a ráta viszonylag alacsony. A 60 év feletti korosztály kiválása így öt éven belül – a jelenlegi állománnyal és minősítettekkel számolva – komoly visszaesést okozhat, amit a minősített fiatalabb oktatók, alacsony részarányuk miatt, nem fognak tudni kompenzálni. A fiatal tudományos munkatársak jelenléte és a doktori iskolák eredményessége mellett is komoly feladat tehát egyetemünk számára, hogy kutatási aktivitásunk fókuszterületeire megfelelő kutatói utánpótlást biztosítsunk.

K+F+I tevékenységhez szükséges infrastruktúra minősége és rendelkezésre állása

A csak kutatási célokat szolgáló eszközök, területek száma és mérete egyetemünkön arányaiban kicsi: a kutatói tevékenységekbe bevont eszközök és területek általában ugyanis oktatási célokat is szolgálnak. Oktatóink kutatói tevékenységüket zömében a tanszéki szobákban elhelyezett munkaállomásokon, az intézmény számítógépein végzik.

A kutatási infrastruktúra meghatározó eleme a könyvtár. Egyetemünk saját fenntartásában működik a DRHE Maróthi György Könyvtár, mely a hittudományok, a vallástudományok, a filozófiai tudományok, a pszichológiai tudományok, valamint a neveléstudományok tekintetében nyilvános szakkönyvtárnak számít. A korábban kiemelt tudományterületek mellett az utóbbi években céltudatosan gyűjti az anglistika, amerikanisztika és a romológia hazai és külföldi szakirodalmát, továbbá a kiemelt szakterületek határterületeinek az irodalmát is. A Maróthi Könyvtár működését a DRHE Szervezeti és Működési Szabályzatának 18. számú melléklete rögzíti, folyamatosan frissített honlapja az egyetemi honlap fontos eleme.

Ugyancsak jelentős támogatást jelent a Tiszántúli Református Egyházkerületi és Kollégiumi Nagykönyvtár, amely a maga 600.000 könyvtári dokumentumával segíti oktatói és kutatói munkánkat. A Maróthi György Könyvtár és a Nagykönyvtár a Debreceni Egyetemmel közös könyvtári adatbázist épít és működtet, aminek köszönhetően kutatóink a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár katalógusában és saját könyvtáraink adatbázisában együttesen tudnak keresni. A kiemelkedő színvonalú kutatásfejlesztési, valamint képzési tevékenységhez nélkülözhetetlen külföldi folyóiratok és elektronikus adatbázisok egyetemünkön szintén elérhetőek. A könyvtárak olvasótermei, szabadon használható számítógép-parkjukkal az oktatási feladatok támogatása mellett elsősorban a doktoranduszok kutatói munkáját segítik.

Elsősorban az egyháztörténet és az intézménytörténet terén kínál kiváló kutatási lehetőséget az egyetemünkkel egy telephelyen elhelyezkedő Tiszántúli Református Egyházkerületi és Kollégiumi Levéltár.

Kutatási infrastruktúránk további meghatározó elemei a kutatóintézetek, melyeket egyetemünk a tudományos kutatás segítése, illetve időszerű és kiemelt témakörök vizsgálata céljából működtet. A kutatóintézetek egy vagy több tanszékhez kapcsolódva, az adott tanszék/tanszékek oktatóinak bevonásával végzik munkájukat: szerveznek

konferenciákat, végeznek publikációs tevékenységet, jelentetik meg saját sorozataikat. A kutatóintézetek működésének rendjét külön szabályzatok rögzítik, melyek egyetemünk Szervezeti és Működési Szabályzatának mellékleteit képezik.

A kutatóintézetek – a Maróthi György Könyvtár letéti könyvtáraiként – kutatóintézeti könyvtárakat építenek. A kutatóintézeti könyvtárak állományának fejlesztését pályázatokból, adományokból és a Maróthi Könyvtár költségvetéséből a kutatóintézetek vezetői végzik; az állományt a Maróthi György Könyvtár olvasószolgálat a Szakkönyvtár központi olvasótermében, helyben olvasásra és fénymásolásra adhatja ki.

Egyetemünk kiadói tevékenységével is elő kívánja segíteni a K+F+I tevékenységet. Ennek érdekében *Studia. Debreceni teológiai tanulmányok* és *Mediárium. Társadalom, egyház, nevelés* címmel két szakfolyóiratot és *Acta. Debreceni teológiai tanulmányok* címmel egy könyvsorozatot működtet. Hasonló okból részt vállal értékes szaktanulmányok és egyetemi/főiskolai tankönyvek kiadásában.

2018-tól az Egyetemünk elektronikus archívumot működtet. Ezt azzal a céllal hozta létre és tartja fenn, hogy elősegítse a DRHE-n folyó tudományos tevékenység feltárását, összegyűjtését, megőrzését és reprezentálását, ide értve a projektek során keletkező műveket is; a DRHE-n keletkező tudományos publikációk és kutatási eredmények elérhetőségének biztosítása hosszútávon, a megfelelő szerzői és egyéb jogi szabályozások figyelembevételével; a kutatási eredmények nyilvánosságának növelésével azok közvetítése a hazai és a nemzetközi tudományos élet felé.

A tehetségműhelyhez kapcsolódó hallgatók és a doktoranduszok kutatómunkáját egy külön erre a célra fenntartott szoba támogatja. Ebben a helyiségben a graduális képzésben részt vevő, külön kutatómunkát végző hallgatók, illetve a nappali és levelező tagozatos doktoranduszok számára munkaállomásokat alakítottunk ki, és kis kézikönyvtárat rendeztünk be. A szobában négy számítógépes munkaállomás üzemel, internet hozzáféréssel, nyomtatási, fénymásolási, szkennelési, projektor használati lehetőséget biztosítunk. A tanszéki munkába bevont demonstrátorok és a doktoranduszok ugyanakkor a tanszéki, kutatóintézeti szobákat, valamint a könyvtár hosszított nyitva tartású olvasóterméit és azok informatikai eszközeit és rendszerét is használni tudják.

Egyetemünk K+F+I célra is használt helyiségeinek száma jelenleg összesen 24 db, amelyek összterülete 1.367 m². Ezen felül van még a Maróthi György Könyvtár területe, melynek az olvasók által használt alapterülete: 397 m².

A K+F+I célú helyiségek kapacitása összesen 171 fő, azaz volumenét tekintve képes kiszolgálni a kutatási tevékenységet végző munkatársakat és doktoranduszokat. A tanszéki szobák, a kutatóintézeti helyiségek és a doktorandusz szoba rendelkezésre állása lényegében korlátlan, a Maróthi György Könyvtár rendelkezésre állása 45 óra/hét.

K+F+I tevékenységet támogató intézményi szervezetek, mechanizmusok, szolgáltatások és eszközök

A tudományművelés terén megcélzott fejlesztések támogatása érdekében az Egyetem a 2017/2018-as tanévtől külön tudományos rektorhelyettesi tisztséget hozott létre. A rektori vezetésben az ő feladatköréhez tartozik az intézmény tudományos aktivitásának ösztönzése, összehangolása, a kutatási eredmények megjelentetésének elősegítése, különösen a tanszékeken átívelő, közös kutatási feladatok terén. Megbízatása kiterjed az egyetem tudományos kapcsolatainak szélesítésére, a Tudományos és Művészeti

Bizottság vezetésére, az intézményi TDK munka és doktorképzés, az egyetem kiadói tevékenységének támogatására, az MTMT intézményi adatbevitelének felügyeletére, a MÉB tagjaként pedig a minőségbiztosítás és -fejlesztés során a tudományosság szempontjainak képviselésére. Az új vezető tisztviselő működése, a feladatahoz tartozó pontokon a DRHE K+F+I tevékenységének több pontján is érzékelhető javulást hozott. Feladatköre ellátásában rész munkaidőben egy kiadványszerkesztésben járatos adminisztrátor és a Maróthi Könyvtár könyvtárosa segíti.

A K+F+I tevékenységek támogatására az Egyetem a Szenátus állandó bizottságaként Tudományos és Művészeti Bizottságot működtet. A bizottság feladata a Tudományos Tanács számára törvényileg előírt feladat- és hatáskörök ellátása, az egyetemünkön folyó tudományos és művészeti munka koordinálása, értékelése, a tudományos és művészeti kiadványtervek véleményezése, tudományos konferenciák és művészeti rendezvények szervezése, konferencia-kiadványok előkészítése, az Egyetemi Kutatás-finanszírozási Pályázat Szabályzatának, valamint az Egyetemi Kitüntetések és Címek Adományozásának Rendje című szabályzatnak a gondozása, módosításának előkészítése, az újonnan alapítandó kutatóintézetek szervezeti és működési szabályzatának előzetes véleményezése.

Egyetemünk költségvetésében kutatás-finanszírozási célokra pályázati keretösszeget különít el, és annak szétosztására a rektor minden szemeszterben egyetemi kutatás-finanszírozási pályázatot ír ki. A pályázatokat a Tudományos és Művészeti Bizottság rangsorolja, és a rektor ítéli oda. A pályázatok elbírálása során a Tudományos és Művészeti Bizottság azon színvonalas kutatást vagy művészeti tevékenységet végző, egyetemünkkel munkaviszonyban álló főfoglalkozású oktatók pályázatát részesítheti előnyben, akiknek munkája intézményünk stratégiai céljaival összhangban áll.

A támogatást, egyéni és csoportos kutatások segítéseként, az alábbi célokra lehet felhasználni:

- a) konferencia részvétellel kapcsolatos költségek fedezésére,
- b) egyetemünk tulajdonát képező, kutatást segítő tárgyi eszköz vagy szakirodalom beszerzésére,
- c) helyszínen végzett kutatómunka költségeire,
- d) kutatómunka adminisztrációs költségeinek fedezésére,
- e) új kutatási eredmények publikálásának költségeire,
- f) hazai tanulmányút támogatására,
- g) külföldi tanulmányút támogatására.

A pályázat meghirdetésének és elbírálásának szabályait egyetemünk Szervezeti és Működési Szabályzatának 20. számú mellékleteként az Egyetemi Kutatás-finanszírozási Szabályzat rögzíti.

Egyetemünkön a teljes munkaidős munkaviszonyban álló egyetemi tanárok, egyetemi docensek, főiskolai tanárok és főiskolai docensek részére tudományos kutatások végzése, továbbá egyéni tudományos továbbképzésük elősegítése érdekében, hétévenként legfeljebb két félév időtartamra oktatásmentes kutatási, alkotó időszak (a továbbiakban: alkotói szabadság) engedélyezhető, a Foglalkoztatási Követelményrendszer 25. § rendelkezései szerint. Legfeljebb egy félév alkotói szabadság engedélyezhető a teljes munkaidős munkaviszonyban álló tanársegédek és adjunktusok számára is a PhD/DLA tanulmányok igazolt ideje alatt, vagy a doktoranduszi abszolutórium megszerzését követő 4 félévben, amennyiben az adott oktató a számára ez idő alatt biztosítható heti 2 óra órakedvezményt egyetlen félévben sem vette, illetve

előzetes nyilatkozata alapján nem veszi igénybe. Alkotói szabadság alatt végzendő tudományos kutatási feladatokról (kutatómunkában, tanulmányutakon, tudományos rendezvényeken való részvétel, tankönyv, szakkönyv írása, művészi alkotómunka stb.) a kérelemmel egyidejűleg részletes munkatervet kell benyújtani a rektorhoz. Az alkotói szabadságot a benyújtott írásbeli kérelem alapján a rektor engedélyezi.

Intézményünk minden tavaszi szemeszterben intézményi tudományos konferenciát szervez, ahol oktatóink folyamatban lévő kutatási projektjeiket, illetve közérdeklődésre számot tartó kutatási eredményeiket ismertethetik. A konferenciák szervezését a Tudományos és Művészeti Bizottság végzi. Az itt elhangzó előadások tanulmányá érett változatai, 2017 óta a *Mediárium* című egyetemi folyóiratban közlésre kerültek. Az őszi félévben a Magyar Tudomány Ünnepe országos rendezvénysorozathoz kapcsolódva szervezünk rendszeresen egyetemi tudományos alkalmakat.

A tanszékek vezetői minden tanév végén tanszékvezetői jelentésben számolnak be tanszékük tárgyévi munkájáról, az oktatók pedig oktatói jelentésben foglalják össze kutatási eredményeiket. A két jelentés állandó, kötelező eleme a tanszék oktatói által végzett kutatások nevesítése, kutatási eredményeik, úgymint a konferencia-előadásaik és publikációik közlése. A Minőségbiztosítási Szabályzat értelmében a rektor e jelentések alapján minden tanév végén értékeli az oktatók kutatói teljesítményét, az Oktatói követelményrendszerben rögzítettek szerint.

Egyetemünk minden tanévről évkönyvet jelentet meg *Orando et laborando* címmel. Az évkönyv állandó fejezete az oktatóink kutatási eredményeit bemutató rész, amely – a tanszéki jelentések alapján – közli az adott oktató által megjelentetett publikációk listáját. Az évkönyv megfelelő rovataiban ugyancsak megjelennek az intézményi vagy egyéni oktatói kutatási pályázatok és azok eredményei, szakmai rendezvények beszámolóit, könyvajánlások.

Doktoranduszaink kutatói munkájának a Doktori Iskola nyújt megfelelő szervezeti keretet, a Doktori és Habilitációs Szabályzat pedig nevesíti a doktoranduszok publikációs kötelezettségeit, valamint az iskola és a témavezetők támogatási feladatait.

A távlatosabb kutatói utánpótlást, az alapképzésekben részt vevő hallgatók esetében újonnan bevezetett mechanizmusokkal és eszközökkel is elő kívánjuk segíteni. Ilyen a tehetséggondozó műhely, mely 2018-ban sikeresen akkreditáción esett át, ilyen a 2018 őszi szemeszterétől a gyakorlatban is működő demonstrátori rendszer (ennek szabályzata az egyetemi SzMSz 24. számú melléklete), illetve a legtehetségesebb hallgatók támogatása céljával létrehozott rektori TDK-ösztöndíj.

K+F+I tevékenység támogatására dedikált intézményi pénzügyi erőforrások értékelése

Egyetemünk a KSH számára 2013–2018-as évekre vonatkozóan készített statisztikai összesítése szerint K+F+I tevékenységét teljes mértékben hazai forrásokból, méghozzá az állami intézményi támogatásokból és működési normatívából finanszírozta, az alábbiak szerint:

A kutatási, kísérleti fejlesztési költségek és beruházások részletezése		Teológiai Intézet	Tanítóképzési Intézet	Összesen:
2013				
02	A saját szervezetben végzett K+F tevékenység költségei összesen:	97.546.- Ft	69.973.- Ft	167.519.- Ft
03	személyi jellegű ráfordítás	73.767.- Ft	53.718.- Ft	127.485.- Ft
04	ebből: anyagköltség (áfa nélkül)	4.061.- Ft	2.830.- Ft	6.891.- Ft
05	igénybe vett szolg. értéke (áfa nélkül)	17.185.- Ft	11.673.- Ft	28.858.- Ft
06	egyéb költség (áfa nélkül)	2.533.- Ft	1.752.- Ft	4.285.- Ft
07	Beruházások összesen (áfa nélkül)	1.685.- Ft	66.- Ft	1.751.- Ft
2014				
02	A saját szervezetben végzett K+F tevékenység költségei összesen:	107.349.- Ft	100.567.- Ft	207.916.- Ft
03	személyi jellegű ráfordítás	81.725.- Ft	86.705.- Ft	168.430.- Ft
04	ebből: anyagköltség (áfa nélkül)	4.054.- Ft	2.352.- Ft	6.406.- Ft
05	igénybe vett szolg. értéke (áfa nélkül)	19.936.- Ft	11.510.- Ft	31.446.- Ft
06	egyéb költség (áfa nélkül)	1.634.- Ft	-	1.634.- Ft
07	Beruházások összesen (áfa nélkül)	4.356.- Ft	3.570.- Ft	7.926.- Ft
2015				
02	A saját szervezetben végzett K+F tevékenység költségei összesen:	92.897.- Ft	93.307.- Ft	186.204.- Ft
03	személyi jellegű ráfordítás	71.704.- Ft	75.466.- Ft	147.170.- Ft
04	ebből: anyagköltség (áfa nélkül)	4.976.- Ft	4.761.- Ft	9.737.- Ft
05	igénybe vett szolg. értéke (áfa nélkül)	16.217.- Ft	13.080.- Ft	29.297.- Ft
06	egyéb költség (áfa nélkül)	-	-	-
07	Beruházások összesen (áfa nélkül)	4.873.- Ft	3.419.- Ft	8.292.- Ft
2016				
02	A saját szervezetben végzett K+F tevékenység költségei összesen:	92.720.- Ft	71.177.- Ft	163.897.- Ft
03	személyi jellegű ráfordítás	73.677.- Ft	53.817.- Ft	127.494.- Ft
04	ebből: anyagköltség (áfa nélkül)	6.966.- Ft	5.175.- Ft	12.141.- Ft
05	igénybe vett szolg. értéke (áfa nélkül)	12.077.- Ft	12.185.- Ft	24.262.- Ft
06	egyéb költség (áfa nélkül)	-	-	-
07	Beruházások összesen (áfa nélkül)	2.733.- Ft	677.- Ft	3.410.- Ft
2017				
02	A saját szervezetben végzett K+F tevékenység költségei összesen:	107.878.- Ft	69.571.- Ft	177.449.- Ft
03	személyi jellegű ráfordítás	99.750.- Ft	67.400.- Ft	167.150.- Ft
04	ebből: anyagköltség (áfa nélkül)	3.796.- Ft	318.- Ft	4.114.- Ft
05	igénybe vett szolg. értéke (áfa nélkül)	4.332.- Ft	1.853.- Ft	6.185.- Ft
06	egyéb költség (áfa nélkül)	-	-	-
07	Beruházások összesen (áfa nélkül)	71.- Ft	858.- Ft	929.- Ft
2018				
02	A saját szervezetben végzett K+F tevékenység költségei összesen:	110.985.- Ft	73.993.- Ft	184.978.- Ft
03	személyi jellegű ráfordítás	107.011.- Ft	72.179.- Ft	179.190.- Ft
04	ebből: anyagköltség (áfa nélkül)	2.043.- Ft	333.- Ft	2.367.- Ft
05	igénybe vett szolg. értéke (áfa nélkül)	1.931.- Ft	1.481.- Ft	3.412.- Ft
06	egyéb költség (áfa nélkül)	-	-	-
07	Beruházások összesen (áfa nélkül)	691.- Ft	444.- Ft	1.135.- Ft

32. tábla: A 2013-2018 közötti években K+F+I tevékenységre fordított költségvetési összegek

E ráfordítások zöme személyi jellegű ráfordítás (az oktatók munkabérének arányosított hányada), minimális mértékben anyagköltség és igénybe vett szolgáltatások ellenértéke. Beruházás ezekből az összegekből egészen minimális mértékben valósult meg.

Egyetemünk költségvetésében kutatás-finanszírozási célokra pályázati keretösszeget különít el, amelynek szétosztására a Szenátus megbízása alapján a rektor minden szemeszterben egyetemi kutatás-finanszírozási pályázatot ír ki. Az egyetem kutatás-finanszírozási pályázatának keretösszege 2013–2018 között 750.000.-, az utóbbi két szemeszterben 800.000.- Ft volt.

Ezen felül egyetemünk a kutatóintézetei számára kutatóintézeti kutatástámogatási keretösszeget biztosít. Ez részben a kutatóintézeti könyvtár fejlesztését szolgálja kutatóintézetenként 100.000.- Ft összeggel. Emellett, a 2019. évtől kezdődően arra is lehetőséget biztosítunk, hogy a kutatóintézetek éves munka- és költségvetési terv benyújtása esetén további kutatási célú egyetemi támogatást kaphassanak.

3.3.3 K+F eredményesség és technológia transzfer értékelése

Tudományos publikációs teljesítmény

Egyetemünk alaptevékenységének jellegéből adódóan elsősorban az alapkutatásokban aktív, és ezek eredményeit oktatóink – a tudományos karrierpálya és a motivációs környezet hatására – aktív hazai és nemzetközi publikációs tevékenység formájában törekszenek megjeleníteni.

Az impakt faktor kutatásaink tudományterületeinek jellege és hagyományai miatt lényegében nem mérhető, a tudományos publikációs teljesítményt a publikációk számában tudjuk és szoktuk megjeleníteni. Az egyetem oktatóinak publikációs tevékenységéről összeállított adatsorok:

A kutatóhely dolgozói által írt és a tárgyévben megjelent tudományos művek száma (darab)		2013		2014		2015		
		TEOL	TK	TEOL	TK	TEOL	TK	
magyar nyelvű	könyvek és könyvfejezetek	29	10	15	7	19	18	
	szakfolyóiratcikkek	31	15	36	18	3	19	
	elfogadott értekezések	–	–	3	–	3	–	
	elektronikus formában megjelent tudományos művek	4	12	–	8	–	11	
	konferencia kiadványok	22	12	5	5	–	16	
idegen nyelvű	könyvek és könyvfejezetek	2	1	12	4	9	2	
	cikkek	akadémiai aktákban vagy hazai folyóiratokban	2	1	3	5	3	5
		külföldi szakfolyóiratokban	12	2	5	1	3	2
	elektronikus formában megjelent tudományos művek	3	3	–	–	–	1	
	konferencia kiadványok	3	1	2	–	1	–	
Összesen		108	57	81	48	41	74	
		165		129		115		

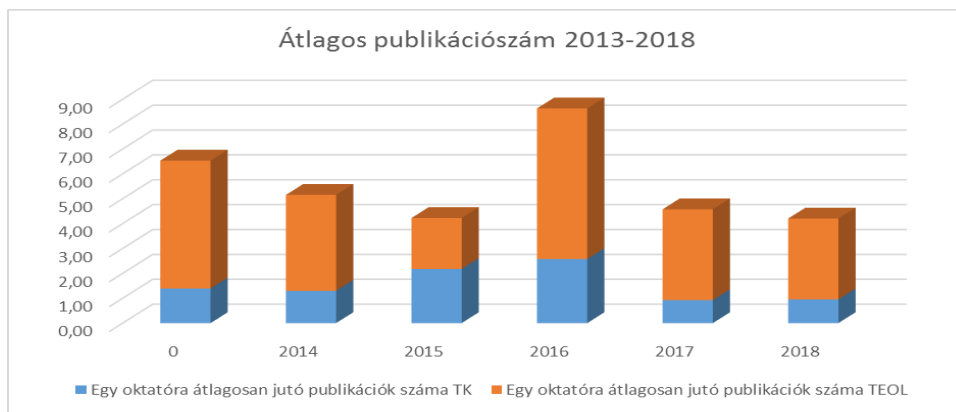
A kutatóhely dolgozói által írt és a tárgyévben megjelent tudományos művek száma* (darab)		2016		2017		2018	
		TEOL	TK	TEOL	TK	TEOL	TK
magyar nyelvű	könyvek (a konferencia kiadványok kivételével, szerkesztett kötetek is)	36	18	8	2	6	–
	könyvrészletek (a konferenciaközlemények kivételével)	0	0	24	2	19	7
	folyóiratcikkek (a konferenciaközlemények kivételével)	50	36	40	8	37	5
	konferencia kiadványok (konferenciaközlemények; konferencia kiadványok szerkesztése)	2	21	0	0	1	1
idegen nyelvű	könyvek (a konferencia kiadványok kivételével, szerkesztett kötetek is)	9	2	0	1	1	–
	könyvrészletek (a konferenciaközlemények kivételével)	0	0	5	6	3	3
	folyóiratcikkek (a konferenciaközlemények kivételével)	10	6	7	4	11	3
	konferencia kiadványok (konferenciaközlemények; konferencia kiadványok szerkesztése)	2	2	0	1	–	2
Összesen		109	85	84	24	78	21
		194		108		99	

33. tábla: Az oktatók publikációs aktivitása (2013–2018)
(Teol = Teológiai intézet; TK = Kölcsey Ferenc Tanítóképzési Intézet)

2013 és 2018 között az Egyetem munkatársai összesen 810 publikációt jelentettek meg. Noha ez évente átlagosan 135 publikációt jelent, látványos az egyes évek publikációs számainak mindkét intézetre érvényes ingadozása. Ennek figyelembevételével is – a vizsgált időszak egészére nézve – a publikációs számadatok csökkenését állapíthatjuk meg. Ez a tendencia, összevetve az oktatói kar létszámcsökkenésével, illetve a doktori iskolában, kutatóintézetekben és az intézményi kiadványsorozatok működésében tetten érhető szakmai aktivitással, nem a kutató munkával kapcsolatos elköteleződés csökkenését jelenti. A több esetben is intenzívebbé váló publikációs tevékenység nem tudta kompenzálni, az oktatói kar minimális publikációs aktivitású részének hatását, mely számában csökkent, de számarányában mégis növekedett.

A 810 publikációból 166 megjelentetése történt meg idegen nyelven. Ez a korábbi intézményfejlesztési tervben kimutatott százalékarányhoz képest növekvő tendenciát mutat. Amíg a teológiai intézet oktatói összességében 108 (évente 12–22), a tanítóképzési intézet oktatói összességében 58 (évente 8–12) közötti idegen nyelvű publikációt jelentettek meg. Ezek az adatok jól tükrözik az Idegen Nyelvi Tanszéken, illetve az Interkulturális Tanulmányok Kutatóintézetében tömörülő oktatók ambícióit. A publikációk hazai és külföldi megjelenési helye vonatkozásában megállapítható, hogy az egyetem oktatói-kutatói kara továbbra is folyamatos és aktív szakmai kapcsolat-rendszert tart fenn a határon túli magyar oktatási intézményekkel.

Az egy oktatóra jutó átlagos publikációs számok a következőképpen alakultak:

34. tábla: Az oktatók átlagos publikációs aktivitása (2013–2018)

Év		2013	2014	2015	2016	2017	2018
1 oktatóra átlagosan jutó publikációk száma	TK	1,39	1,30	2,18	2,58	0,92	0,95
	TEOL	5,14	3,86	2,05	6,06	3,65	3,25

35. tábla: Az egy oktatóra jutó publikációk száma (2013–2018)

Az oktatók megjelentetett publikációinak száma:		Teológiai Intézet	Tanítóképzési Intézet	Összesen
2013	0	4 fő	20 fő	24 fő
	1-2	5 fő	11 fő	16 fő
	3-4	2 fő	3 fő	5 fő
	5-	10 fő	1 fő	11 fő
	2014	0	9 fő	20 fő
1-2	4 fő	8 fő	12 fő	
3-4	0 fő	4 fő	4 fő	
5-	9 fő	3 fő	12 fő	
2015	0	6 fő	18 fő	24 fő
	1-2	5 fő	10 fő	15 fő
	3-4	2 fő	3 fő	5 fő
	5-	7 fő	2 fő	9 fő
	2016	0	5 fő	15 fő
1-2		4 fő	8 fő	12 fő
3-4		3 fő	4 fő	7 fő
5-		9 fő	1 fő	10 fő
2017		0	5 fő	12 fő
	1-2	6 fő	4 fő	10 fő
	3-4	1 fő	5 fő	6 fő
	5-	10 fő	5 fő	15 fő
	2018	0	5 fő	15 fő
1-2		3 fő	3 fő	6 fő
3-4		5 fő	2 fő	7 fő
5-		8 fő	5 fő	13 fő

36. tábla: Az oktatók publikációs aktivitása (2013–2018)

A 35. tábla és a hozzá kapcsolódó diagram, illetve a 36. tábla adatsora egyaránt látványos eltérést mutat az egyetem két intézetéhez tartozó oktatók általános publikációs aktivitása tekintetében. A vizsgált időszak egészét nézve a teológiai intézetben a tudományos publikációk átlaga 4,00 oktató/év, addig a tanítóképzési intézetben 1,55 oktató/év volt.

A 36. tábla adatsorai alapján 2013-tól 2018-ig a teológiai intézetben a legtöbb oktató öt vagy annál több publikációt jelentetett meg, hozzájuk képest folyamatosan kevesebben voltak, akinek nem jelent meg publikációja. A tanítóképzési intézet esetében az oktatók döntő többsége folyamatosan a nem, vagy minimális publikációs aktivitást mutatók közé tartozik. Esetükben a nem publikálók száma minden évben aránytalanul haladta meg az ötnél többet publikálók számát. Ezt az anomáliát a zenei tanszék intézeti átszervezése óta még az a tény is kevésbé árnyalja, hogy az ott oktató kollégák esetében, akár csak a vizuális nevelési tanszék munkatársai esetében, a szakmai alkotómunkát a művészeti alkotások létrehozása mellett csak részben jelzi az írott publikációk száma. Amíg a tanítóképzési intézet oktatóinak egy részénél a publikációs aktivitás stabil növekedése figyelhető meg, addig a nem, vagy minimálisan publikálók súlyaránya mégis növekedett.

Összességében azonban bizonyos pozitív elmozdulás mégis megfigyelhető. Míg 2013-ban intézményi szinten az oktatók 28%-a 1-2 publikációt jelentetett meg, a 3-4-et publikálók aránya 9%, míg az 5-nél többet publikálók aránya 20% volt, addig 2018-ban az oktatóknak már csak a 13%-a jelentetett meg 1-2 publikációt, a 3-4-et publikálók aránya 15%-ra emelkedett, míg az 5-nél többet publikálók aránya is 20 helyett 28% volt. A következő időszakban a publikációs aktivitás ösztönzése azonban ezzel együtt is további figyelmet érdemel.

Publikációs eredményeink megjelentetésének fontos új, intézményi eszköze az elektronikus archívum, melyet 2018-tól működtetünk. Az elektronikus archívum működési szabályait a DRHE SzMSz 30. melléklete tartalmazza. Az archívum az alábbi repozitóriumokra bomlik szét:

- a) Szakdolgozatok repozitóriuma (derep-szd.drhe.hu)
- b) Doktori disszertációk és habilitációs értekezések repozitóriuma (derep-di.drhe.hu),
- c) Intézményi kiadványok repozitóriuma (derep-k.drhe.hu),
- d) Oktatói publikációk repozitóriuma (derep-okt.drhe.hu).

Intézményi honlapunk oktatói oldalain minden oktatónak lehetősége van legfontosabbnak ítélt publikációit feltüntetni, illetve teljes publikációs listáját elérhetővé tenni. Intézményünk évkönyve az adott tanévben megjelentetett publikációk teljes jegyzékét közli a tanszéki jelentések adatai alapján. Az oktatókat előléptetések, kutatásfinanszírozási pályázatok kapcsán is arra ösztönözzük, hogy a Magyar Tudományos Művek Tárába folyamatosan töltsék fel publikációs adataikat. A doktoranduszok számára ez a Doktori Szabályzatban rögzített kötelesség.

Tudományos eredmények elismertsége: szervezeti tagságok, tudományos díjak, kitüntetések

Egyetemünk oktatói számos regionális, országos és nemzetközi szakmai szervezetben, testületben tagok, illetve töltenek be vezetői/vezetőségi megbízatásokat. Az intézetek ezen a téren is eltérő sajátosságokat mutatnak. Amíg a Teológiai Intézet erőssége a nemzetközi és közegyházi tagságok terén jelentős, addig a Kölcsey Ferenc Tanítóképzési

Intézet oktatói az országos szakmai testületekben rendelkeznek magas tagsági aránnyal. Egyetemünk külön is büszke arra, hogy a Magyarországi Református Egyház legmagasabb szintű tudományos testületében, a Doktorok Kollégiumának elnökségében, szekció-elnökei és -titkárai sorában meghatározó szerepet töltenek be hitéleti szakos munkatársaink.

A tudományos díjak és elismerések terén nem rendelkezünk olyan egységes szempontrendszerrel, amely alapján releváns kimutatást készíthetnénk; ez különösen is igaz a hittudományok és a református felsőoktatási intézmények vonatkozásában.

K+F+I tevékenységek pénzügyi eredményessége

Egyetemünk a KSH számára a 2013–2017-es évekre vonatkozóan készített statisztikai összesítése szerint K+F+I tevékenységét teljes mértékben hazai forrásokból, méghozzá az állami intézményi támogatásokból és működési normatívából finanszírozta. K+F célú államháztartási forrásból (pályázat), elkülönített állami pénzalapokból és külföldi forrásokból nem volt bevétele. Ennek az oka az, hogy a pályázati támogatások összege, illetve a pályázat terhére elszámolt kiadások, ráfordítások a Fenntartó egyházkerület Gazdasági Hivatalának gyakorlatában a pénzügyi beszámolóban nem jelennek meg, ezek könyvelése külön szervezeti egység kódokon történik.

Egyetemünk 2013–2018-ban jelentős összegű pályázati támogatásban részesült, melynek egy részét K+F tevékenységekre nyerte és használta fel. A K+F célú támogatások a következők:

Megvalósulás ideje	Támogatási összeg	Támogató szerv	Pályázat címe
2013			
2007–2013	29.160.- EUR	VÁTI	Felnőtt- és szakképzési együttműködés a Bihar-Hajdú-Bihar Euro régióban
2012/2013	60.640.- EUR	Tempus Közalapítvány	Erasmus
2012/2013	900.000.- Ft	OTP Bank Nyrt	Szakképzési támogatás
2012/2013	465.000.- Ft	Tempus Közalapítvány	CEEPUS program
2013	200.000.- Ft	NKA	Könyvkötő műhely tevékenységének támogatása
2013	350.000.- Ft	NKA	Konferenciaanyag megjelentetése
2013	132.000.- Ft	EMMI	A Tehetséges hallgatók XXXI. OTD Konferenciájának támogatása
2013/2014	57.000.- EUR	Tempus Közalapítvány	Erasmus
2013–2017	22.920.000.- Ft	OTKA	Egyházi emlékek felmérése a Kárpát-medencében
2013/2014	170.000.- Ft	Tempus Közalapítvány	CEEPUS program
2013	250.000.- Ft	Református Közéleti és Kulturális Központ	Acta Theologica Debrecinensis 4., 5. kötetének kiadása
2013	800 000.- Ft	Civil Alap 2014.	Ifj. Dr. Varga Zsigmond mártír teológus nyomában – teológiai adalékok felkutatása a nácizmus és a holokauszt idejéből
2014			
2013/2014	57.540.- EUR	Tempus Közalapítvány	Erasmus
2014/2015	71.580.- EUR	Tempus Közalapítvány	Erasmus
2013–2017	22.920.000.- Ft	OTKA	Egyházi emlékek felmérése a Kárpát-medencében
2013/2014	170.000.- Ft	Tempus Közalapítvány	CEEPUS program
2014/2015	125.000.- Ft	Tempus Közalapítvány	CEEPUS program
2014	800.000.- Ft	Civil Alap 2014.	Ifj. Dr. Varga Zsigmond mártír teológus nyomában – teológiai adalékok felkuta-

Megvalósulás ideje	Támogatási összeg	Támogató szerv	Pályázat címe
			tása a nácizmus és a holokauszt idejéből
2014	1.500.000.- Ft	Nemzeti Kulturális Alap	Ifj. Dr. Varga Zsigmond mártír teológus nyomában – emléknep, kiállítás megrendezésére, kiadványok megjelentetésére
2014	300.000.- Ft	Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány	Az I. világháború református tábortelkészeire és katona teológusaira emlékezve: A „Földbe gyökerezés és égbe fogózás...” című kötetének kiadására
2014	2.500.000.- Ft	Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány	„Az I. világháború református tábortelkészeire és katona teológusaira emlékezve” programsorozat megszervezésére
2015			
2014/2015	125.000.- Ft	Tempus Közalapítvány	CEEPUS
2015/2016	85.000.- Ft	Tempus Közalapítvány	CEEPUS
2013–2017	22.920.000.- Ft	OTKA	Egyházi emlékek felmérése a Kárpát-medencében
2014/2015	61.007.- EUR	Tempus Közalapítvány	Erasmus
2015/2016	63.770.- EUR	Tempus Közalapítvány	Erasmus
2015–2016	250.000.- Ft	EMMI REB-15-KUT-0008	Dr. Kovács Krisztián: Házasság és szülők tisztelete ..., publikáció előkészítése és megjelentetése
2015–2016	300.000.- Ft	EMMI REB-15-E-0057	Iszlai Endre a Leuenbergi Konkordia hatáskörének vizsgálata
2015–2016	1.000.000.- Ft	EMMI REB-15-E-0017	Protestáns etikai kézikönyv kiadása
2015–2016	889.000.- Ft	EMMI NTP-HHTDK-15	Egyéni kutatómunka támogatása, intézményi TDK konferencia szervezése
2016			
2015/2016	63.753.- EUR	Tempus Közalapítvány	ERASMUS
2015/2016	153.000.- Ft	Tempus Közalapítvány	CEEPUS
2013–2017	22.920.000.- Ft	OTKA	Egyházi emlékek felmérése a Kárpát-medencében
2015/2016	71.040.- EUR	Tempus Közalapítvány	Erasmus
2016–2020	29.128.000.- Ft	NKFI	Egyházi emlékek felmérése és kutatása a Kárpát-medencében
2015–2016	250.000.- Ft	EMMI REB-15-KUT-0008	Dr. Kovács Krisztián: Házasság és szülők tisztelete ... publikáció előkészítése és megjelentetése
2015–2016	300.000.- Ft	EMMI REB-15-E-0057	Iszlai Endre a Leuenbergi Konkordia hatáskörének vizsgálata
2015–2016	1.000.000.- Ft	EMMI REB-15-E-0017	Protestáns etikai kézikönyv kiadása
2016–2017	3.000.000.- Ft	EMMI REB-16-E-0019	Protestáns etikai kézikönyv kiadása 2.
2016–2017	350.000.- Ft	EMMI REB-16-E-0003	Dr. Gaál Botond: „Kálvin ébresztése” c. könyv angol nyelvre való fordítása
2016–2017	100.000.- Ft	EMMI, REB-16-1-KONF-0014	Tudományos konferencia szervezése
2016–2017	905.000.- Ft	EMMI NTP-HHTDK-16-0055	Tudományos Diákköri Műhelyek támogatása

Megvalósulás ideje	Támogatási összeg	Támogató szerv	Pályázat címe
2017			
2013–2017	22.920.000.- Ft	OTKA	Egyházi emlékek felmérése a Kárpát-medencében
2017	49.790.- EUR	Tempus Közalapítvány	Erasmus
2016–2020	29.128.000.- Ft	NKFI	Egyházi emlékek felmérése és kutatása a Kárpát-medencében
2016–2017	3.000.000.- Ft	EMMI REB-16-E-0019	Protestáns etikai kézikönyv kiadása 2.
2016–2017	350.000.- Ft	EMMI REB-16-E-0003	Dr. Gaál Botond: „Kálvin ébresztése” c. könyv angol nyelvre való fordítása
2016–2017	100.000.- Ft	RKK/165019/2017 REB-16-1-KONF-0014	Tudományos konferencia szervezése
2016–2017	905.000.- Ft	EMMI NTP-HHTDK-16-0055	Tudományos Diákköri Műhelyek támogatása
2017	700.000.- Ft	EMMI RKK/165019/2017	„Teológus Tavasz Konferencia”
2017	800.000.- Ft	REB-17-PROG-0083	Kiállítás sorozat a Reformáció 500. évfordulója alkalmából
2017	180.000.- Ft	REB-17- KONFERENCIA-0004	„Az Ószövetség és a Reformáció” Konferencia megszervezése
2017	900.000.- Ft	NTP_HHTDK-17- 0061	Kutatásmódszertani kurzus és intézményi TDK-konferencia a DRHE-n
2017	774.279.- Ft	REB-17- MUVKONYV-0020	„Határmezsgyén. A református egyház ...” c. kötet megjelenítése
2018			
2018	52.897.- EUR	Tempus Közalapítvány	Erasmus
2016–2020	29.128.000.- Ft	NKFI	Egyházi emlékek felmérése és kutatása a Kárpát-medencében
2017–2018	900.000.- Ft	NTP_HHTDK-17- 0061	Kutatásmódszertani kurzus és intézményi TDK-konferencia a DRHE-n
2018–2019	1.050.000.- Ft	NTP_HHTDK-18- 0003	Kutatásmódszertani kurzus és intézményi TDK-konferencia a DRHE-n

37. tábla: Sikeres intézményi, K+F vonatkozású pályázatok (2013–2018)

K+F+I együttműködések fejlődése

Egyetemünk K+F+I pályázati eredményességét oktatóink szakmai elismertsége, hazai és nemzetközi tudománypolitikai beágyazottsága mellett intézményünk nemzetközi és regionális partnerkapcsolatainak köszönheti. Nyilvánvaló, hogy keresve és ápolva a partnerkapcsolatokat a potenciális projektgazdákkal és konzorciumi tagokkal, a jövőben törekednünk kell a pályázati együttműködésekre. Ezen a téren a Debreceni Egyetemet továbbra is kiemelt stratégiai partnernek tekintjük.

K+F+I eredmények hasznosítása

A K+F+I alap kutatásaink eredményét mindenekelőtt az oktatásban hasznosítjuk: a kutatási projektek eredménye nagy százalékban jelenik meg képzési programjaink tananyagában.

3.4 Intézményirányítás értékelése

3.4.1 Intézmény-irányítási folyamatok, eszközök értékelése

Az intézmény szervezeti modelljének értékelése

Egyetemünk küldetésnyilatkozatában vállalt feladatait oktatási, tudományos és szolgáltató egységek látják el, amelyek munkáját funkcionális szervezeti egységek segítik.

A Debreceni Református Hittudományi Egyetem első számú vezetője a rektor, akinek a munkáját magasabb vezetőként két rektorhelyettes, valamint a rektori hivatal vezetője segíti. Az egyik rektorhelyettes minden esetben oktatási rektorhelyettes, míg a másik feladatkörét a megválasztott új rektor ajánlása alapján a Szenátus határozza meg: ebben a rektori ciklusban e másik helyettes tudományos rektorhelyettesi megbízatást kapott.

Hitéleti és nem hitéleti képzéseink nem rendeződnek kari struktúrába. Az integráció után egyetemünk négy intézetet hozott létre, amelyek egy-egy szakcsoport folyamatos működtetését és felügyeletét végezték. Az előző intézményfejlesztési tervben tett vállalásunkként a négy intézetet kettőbe vontuk össze: a Teológiai Intézet a hitéleti szakok, míg a Kölcsey Ferenc Tanítóképzési Intézet a tanító szak szervezéséért felel. A két intézet egy-egy intézetvezető irányítása alatt, az adminisztráció terén önállóan, egy-egy intézeti ügyintéző közreműködésével végzi a feladatát. A doktori képzést a Doktori Iskola szervezi, önálló oktatásszervező bevonásával, a Doktori Iskola vezetőjének irányítása alatt. Ez a struktúra biztosítja, hogy egyetemünk irányítása, szabályozása, a tudományos élet szervezése, hazai és nemzetközi képviselete egységesen valósuljon meg.

A Rektori Hivatal a főtitkár irányításával rektorközvetlen funkcionális szervezeti egységként működik, amely a rektor és a vezetés munkáját segítő, az egyetem szervezeti egységeinek munkáját közvetlenül összefogó, koordináló központi igazgatási és ügyviteli tevékenységeket lát el. A hivatalon belül gazdasági csoport működik, a rektor minőségbiztosítási és -fejlesztési feladatait pedig minőségbiztosítási referens segíti. A rektor felügyelete alá tartozik szolgáltató egységként a Műszaki és Ellátási Csoport, az Informatikai Szolgáltató Csoport, az egyetemi kollégium és az egyetem könyvtára is. A Tanulmányi Osztály az osztályvezető irányításával, az oktatási rektorhelyettes közvetlen felügyelete alatt végzi a munkáját.

Az intézmény döntéshozatali modelljének értékelése

Egyetemünk legfőbb döntéshozó testülete a Szenátus, amely az intézményre vonatkozó állami és egyházi jogszabályokban, valamint a Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározott feladatokat látja el. A Szenátus elnöke a rektor.

A döntéshozatali mechanizmus különböző testületi eljárásokat igénylő, egymásra épülő fázisból áll.

A Rektori Tanács (tagjai: a rektor, a rektorhelyettesek és a Rektori Hivatal vezetője) legalább kéthetente ülésezik, feladata a döntés-előkészítés és a rektor adminisztratív feladatainak támogatása. A Vezetői Értekezlet (tagjai: a Rektori Tanács tagjai és az intézetvezetők) a Szenátus tárgysorozatát és határozati javaslatait, a Szenátus illetékes bizottságai pedig a hatáskörükbe tartozó tárgysorozatokat készítik elő, illetve a vonatkozó határozati javaslatokat előzetesen véleményezik. A Hallgatói Önkormányzat és a Doktorandusz Önkormányzat képviselete a Szenátusban és annak bizottságaiban biztosítva van.

Alkalmazott menedzsment eszközök értékelése

Egyetemünkön a stratégia tervezése kétirányú: egyrészt az intézetektől, egyes szolgáltató egységektől kiindulva, egyetemünk vezetőségének irányába; másrészt egyetemünk vezetésétől az intézetek és a szolgáltató egységek irányába, azonban elsődlegesen a felülről történő kezdeményezés a jellemző.

Az oktatási, kutatási és innovációs stratégia tervezés eszköze az intézményfejlesztési terv. Az intézményfejlesztési terv elkészítése egyetemünk magasabb vezetőinek és vezetőinek, a Szenátusnak, valamint a Minőségbiztosítási és Értékelési Bizottságnak közös feladata, és igen fontos ezen alapvető kérdésekben a lehető legszélesebb körű egyeztetés és egyetértés kialakítása. Az intézményfejlesztési tervet a Szenátus fogadja el. Az abban rögzített oktatási, kutatási és innovációs stratégia keretein belül az egyes szolgáltató, valamint funkcionális szervezeti egységek megtervezik a maguk stratégiáját az adott szervezeti egység feladatainak és konkrét céljainak megfelelően, az azokhoz tartozó feladatokkal, felelősökkel és határidőkkel. A stratégiai célok teljesülését az egyetem vezetése és a Minőségbiztosítási és Értékelési Bizottság folyamatosan nyomon követi, és minőségfejlesztési jelentésekben számol be azok teljesüléséről, intézkedési javaslatokat fogalmazva meg az esetlegesen szükségessé váló korrekciókra.

A teljesítményértékelés és minőségirányítás eszköze az egyetem egészére kiterjedő intézményvezetési és -szabályozási rendszer, mely magában foglalja a küldetés, a jövőkép, a minőségpolitika, a stratégiai célrendszer meghatározását, a minőségbiztosítást és a minőségfejlesztést, valamint a megvalósítás tapasztalatainak visszacsatolását és a stratégiai célok módosítását. Rendszerünk középpontjában az oktatási, nevelési és kutatási feladatainak folyamatos fejlesztése és ellenőrzése áll, különös tekintettel a hallgatókra, a munkatársakra, a fenntartó egyházkerület elvárásaira, a hallgatóinkat alkalmazó munkaerőpiac szereplőire, a kutatások megrendelőire, valamint a hazai és nemzetközi szakmai tudományos közösségekre.

A minőségbiztosítási rendszer szervezeti önértékelésen alapul. Egyetemünk – az önértékelések eredményei alapján – meghatározza a stratégiai szempontból fejlesztendő területeket, és Intézményfejlesztési Tervként minőségfejlesztési stratégiát alakít ki, amely távlatosan és éves bontásban rögzíti az egyetemi szintű minőségbiztosítási feladatokat és azok felelőseit. Az Intézményfejlesztési Tervben foglaltak teljesülését a Szenátus folyamatosan nyomon követi, a Minőségbiztosítási és Értékelési Bizottság által jóváhagyott minőségfejlesztési jelentésben értékeli, és szükség szerint – a beavatkozás eszközével élve – biztosítja.

Összegzés

Egyetemünk jelenlegi szervezeti struktúrájának alapjai 2011-ben, a Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskolával történt integráció részeként kerültek kialakításra, majd az előző intézményfejlesztési tervben vállalt feladatként azt karcsúsítottuk, megszüntetve benne a fölösleges duplikációkat. Így az eredeti négy intézetet kettőbe vontuk össze, s ugyancsak integráltuk két könyvtárunkat és két tanulmányi osztályunkat is. A két intézetes struktúra kialakítása a tanszéki struktúra részleges átszervezését is magával vonta, amennyiben új tanszékek jöttek létre, volt tanszékek új néven és új profillal látják el jelenleg a feladatukat, illetve egyes tanszékek intézeti besorolása is változott. A hitéleti képzések területén a korábbi párhuzamosságok, illetve kompetencia-átfedések terén jelentősen sikerült előrelépni.

Eddigi tapasztalataink alapján a struktúra bevált, és jelenlegi feladatainak egyetemünk meg tud általa felelni – még akkor is, ha méretünkéből adódóan a funkcionális működés szükségszerűen dominál a folyamatszemplélethez képest.

Intézményünk szervezeti struktúrájának egyik sajátossága ugyanakkor, hogy lényegében valamennyi teológiai tanszékhez egy kutatóintézet is kapcsolódik. Ezek az intézetek a tanszéki könyvtárakból nőttek ki, céljuk az adott tanszék kutatói munkájának kézikönyvtárral történő kiszolgálása volt; önálló kutatói személyzettel, illetve saját költségvetéssel – leszámítva egy évi könyvgyarapítási keretet – nem rendelkeznek, kutatói és tudományszervezői tevékenységük pedig csak elvétve haladja meg az egy jól működő tanszéktől elvárt mértéket.

Az intézményfejlesztési terv ezért ennek a struktúrának a racionalizálását tűzte ki célul. A 2014–2017. évi nagy felújítás és az egyéb, nagyobb léptékű struktúraváltásokhoz (a négy intézet kettőbe szervezése) szükséges konszenzus nem kedvezett a kérdés „erőltetésének”, de a kollégák érzelmi kötődését is alábecsültük ezekhez a mini-intézetekhez. Az ügyben annyi előrelépés azért történt, hogy az SzMSz-ben rögzítésre került, hogy a kutatóintézetek az évi könyvállomány-gyarapítási kereten felül akkor igényelhetnek intézményi támogatást, ha a Szenátus által elfogadott éves munkatervvel és költségvetéssel rendelkeznek. Két kutatóintézet összeolvadt; igaz, egy új pedig létrejött a tanítóképzési intézetben. E téren az előrelépés ennek az intézményfejlesztési ciklusnak egyik kiemelt feladata kell, hogy legyen.

3.4.2 A gazdálkodási tevékenység értékelése

A működés pénzügyi-gazdasági feltételei, jogszabályi háttér

Az egyetem a Tiszántúli Református Egyházkerület fenntartásában működő egyházi felsőoktatási intézmény, a Számviteli törvényről szóló 2000. évi C. törvény szerinti egyéb szervezet, a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 5. § (1) bekezdése értelmében jogi személy. Gazdálkodása a Fenntartó által jóváhagyott éves költségvetésen belül önálló.

Az intézmény gazdálkodását, működését, illetve a foglalkoztatást szabályozó legfőbb jogforrások:

- 2000. évi C. törvény a számvitelről,
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről,
- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról,
- 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról,
- 389/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet a felsőoktatási intézmények alaptevékenységének finanszírozásáról,
- 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről,
- a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény,
- éves költségvetési törvény, adótörvények,
- 218/2000. (XII. 11.) Kormányrendelet az egyházi jogi személyek könyvvézetési kötelezettségeinek sajátosságairól,
- Megállapodás Magyarország Kormánya és az MRE között (kelt: 2017. október 4.),
- az MRE 2002. évi I. törvénye az MRE gazdálkodásáról,
- az MRE 2014. évi V. törvénye az MRE felsőoktatásáról,
- az MRE 2013. évi I. törvénye a lelkészek szolgálatáról és jogállásáról,
- az intézmény belső szabályzatai.

Az éves beszámoló (Mérleg, Eredmény kimutatás, szöveges gazdasági beszámoló) fenntartói szinten készül, mely az Egyházkerület fenntartásában – közös adószám alatt – működő valamennyi intézmény eszközét, forrását, bevételeit, kiadásait összevontan tartalmazza.

Az egyetem éves gazdasági beszámolója a költségvetéssel azonos felépítésben készül el. A beszámoló főkönyvi számokra bontva tartalmazza a tervezett és ténylegesen teljesült beruházásokat, felújításokat, kiadásokat, ráfordításokat, bevételeket, valamint a megelőző évi, illetve a tárgyévi maradványt.

Pozitív maradvány esetén a maradvány összegét a Fenntartó jóváhagyásával az intézmény a következő évben felhasználhatja. A Fenntartó forráshiányos gazdálkodás esetén, azaz amikor a ténylegesen teljesült kiadások meghaladják a ténylegesen teljesült bevételeket, fenntartói támogatást nyújt az intézménynek, mindemellett megköveteli a racionális, takarékos gazdálkodást.

Az állami és egyházi támogatások igénylését, jogszerű felhasználását, elszámolását, valamint az intézmény teljes gazdálkodását minden évben a Fenntartó által megbízott könyvvizsgáló ellenőrzi.

2011. szeptember 1-től került sor a Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola egyetemünkbe való integrálására. Az integráció a hallgatói, oktatói létszámban, illetve a bevételek, kiadások összegében jelentős növekedést, szerkezetében változást eredményezett. A folytatásban, a 2013–2018. évek pénzügyi és hallgatói adatai a két intézményre vonatkozóan összevontan jelennek meg, mert így biztosítható az adatok összehasonlíthatósága és a tendenciák elemzése.

Főkönyvi szám	Számla megnevezése	2013	2014	2015	2016	2017	2018
16	Beruházás, felújítás	392	16566	21437	107570	265313	94958
51	Anyagköltség	38861	28501	40453	42656	41717	48878
52	Igénybe vett szolgáltatások	126114	122843	128874	120812	125573	116537
53	Egyéb szolgáltatások	3037	2936	2529	2674	1869	5903
54	Béreköltség	341958	351824	350035	380993	414405	461189
55	Személyi jellegű egyéb kifizetések	127405	122461	104845	99988	99532	102001
56	Bérfelrakások	88384	91584	87481	94958	94534	96750
58	Belső szolgáltatások	18225	36373	45908	50822	53303	33357
8	Ráfordítások	79126	35388	46727	42797	25483	4032
19	Kölcsönfolyósítás dolgozónak	2650			2537		2540
	Kiadások összesen	826116	933815	828289	945807	1115457	1050606
91	Belföldi értékesítés árbevétele	560	478	389	1129	1742	1237
92	Belföldi szolgáltatás bevétele	136248	114366	105671	82062	98305	111520
96	Egyéb bevételek, ebből	562561	890509	878954	908295	889834	953545
9671	Költségvetési támogatás (TÁH)						
9672	Költségvetési támogatás (EMMI)	519062	883400	873600	893900	882411	952191

967507	Felsőoktatási zsinati támogatás	42185	6360	4862	2748	1179	796
97	Pénzügyi műveletek bevétele	88	159	98	48	48	54
98	Rendkívüli bevételek						
19	Dolgozói kölcsön megtérülés	1320	1454	2114	2984		
	Előző évi maradvány			73151	232088	280799	157682
	Bevételek összesen	700777	1006966	1060377	1226606	1273139	1224038
	Maradvány	-125339	73151	232088	280799	157682	173432

38. tábla: A 2013–2018. évi pénzügyi beszámolók adatai (e Ft-ban)

Hallgatói létszám	2013			2014			2015		
	államilag támogatott	költség-térítéses	összesen	államilag támogatott	költség-térítéses	összesen	áll. tám. / áll. öszt. díj	költségtér./ önköltség.	összesen
Nappali	589	121,5	710,5	528,5	65,5	594	478	46	524
Levelező	41,5	63	104,5	39,5	37,5	77	25	24	49
Esti	9	82	91	21	68,5	89,5	26	71	97
Összesen	639,5	266,5	906	589	171,5	760,5	529	141	670
Hallgatói létszám	2016			2017			2018		
	államilag támogatott	költség-térítéses	összesen	államilag támogatott	költség-térítéses	összesen	áll. tám. / áll. öszt. díj	költségtér./ önköltség.	összesen
Nappali	413	35	448	371,5	31,5	403	336,5	31,5	368
Levelező	20,5	28	48,5	18	37	55	21,5	40	61,5
Esti	36	72,5	108,5	45,5	91,5	137	48,5	90	138,5
Összesen	469,5	135,5	605	435	160	595	406,5	161,5	568

39. tábla: A hallgatói létszám alakulása és megoszlása a finanszírozási forma szerint (2013–2018)

Az intézmény bevétel-szerkezetének alakulása

Az oktatási tevékenység és a működés finanszírozása a hitéleti és nem hitéleti képzésre kapott állami képzési, valamint tudományos célú normatívákból, fenntartói támogatásból és működési feladatok ellátására kapott támogatásból valósul meg. Ehhez társulnak az intézmény saját bevételei, amelyek biztosítják az intézmény zavartalan, kiegyensúlyozott működését.

A hallgatók részére kifizetett ösztöndíjak, támogatások fedezete a hallgatói juttatás, valamint egyéb címzett támogatások:

- kollégiumi támogatás, lakhatási támogatás,
- tankönyv-, jegyzettámogatás,
- nemzeti felsőoktatási ösztöndíj,
- miniszteri ösztöndíj,
- doktorandusz ösztöndíj,
- Bursa Hungarica ösztöndíj,

melyekre az intézmény a Nemzeti felsőoktatási törvényben, valamint az 51/2007. (III. 26.) Kormányrendeletben foglaltak szerint az állami intézményekkel azonos mértékben jogosult. Ezen felül az intézmény kötött felhasználású támogatásokban (Tanulmányi rendszerek és/vagy Diplomás Pályakövető Rendszer intézményi támogatása; Elektronikus Információ-szolgáltatás (EISZ) intézményi támogatása; fogyatékossgal élő hallgatók támogatása) is részesül.

A bevételek legnagyobb hányadát a költségvetési normatív támogatások képviselik. A költségvetésből kapott normatív támogatás aránya az összes bevételhez viszonyítva, az egyes években a következően alakult:

40. tábla: Költségvetési támogatás/bevétel alakulása (2013–2018)

A költségvetési normatív támogatás összege 2013-ról 2014-re jelentős növekedést mutat, mely összefüggésben van a finanszírozás összegének növekedésével.

2018. évben változás történt a finanszírozás módjában. A Magyarország Kormánya és a Magyarországi Református Egyház között 2017. október 4-én aláírt Megállapodás Harmadik fejezet 21. cikkely (2) bekezdése rögzíti, hogy

„a Kormány biztosítja, hogy a Református Egyház felsőoktatási intézményei – beleértve ezen intézmények által fenntartott kollégiumokat (internátusokat) és diákotthonokat is – a mindenkor hatályos törvények szerint az állami felsőoktatási intézményekkel azonos feltételekkel részesülnek támogatásban. A Kormány a Református Egyház felsőoktatási intézményeiben tanuló magyar állami ösztöndíjas hallgatók számára az állami felsőoktatási intézményekben tanuló magyar állami ösztöndíjas hallgatókkal azonos jogcímenen és azonos feltételekkel biztosítja az állami költségvetési támogatást.”

A 21. cikkely (1) bekezdés értelmében

„a Kormány a Református Egyház történelmi kollégiumait speciális támogatásban, a koordinációja alatt működő felsőoktatási és kulturális intézményeket a meglévő képzési támogatáson túl, speciális támogatásban (működés, tudományos kutatás, fejlesztések) részesítheti.”

A 21. cikkely (4) bekezdése rögzíti, miszerint

„A református egyházi felsőoktatási intézmények (hitéleti és nem hitéleti) támogatását tekintve a képzési (alap- és a speciális támogatás mértéke nem lehet kevesebb évi 8,5 milliárd forintnál.”

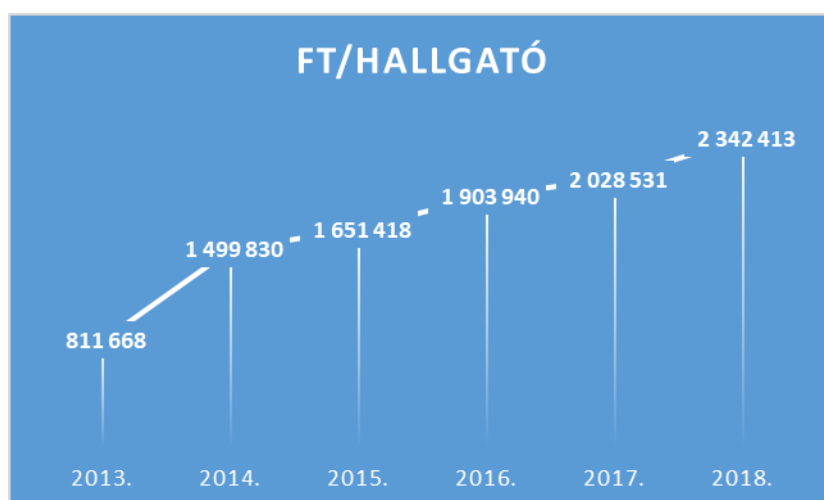
A Zsinati Tanács ZS.T-21/2017.12.13. számú határozatában foglaltak szerint a DRHE a négy református felsőoktatási intézményt megillető speciális támogatás 11,042%-ára jogosult.

Változás jelent továbbá, hogy a támogatást az Emberi Erőforrások Minisztériuma a Magyarországi Református Egyház részére folyósítja, aki azt átutalja a Fenntartó

részére. Ezzel összhangban a szakmai beszámolót és a pénzügyi elszámolást Fenntartó a Magyarországi Református Egyház számára küldi meg.

A normatíva emelése ellensúlyozni tudta a felsőoktatási intézményekben 2016–2018 időszakban végrehajtott béremelések költségnövekményét, valamint lehetőséget teremtett az egyetem tulajdonában álló épületek állagromlásának megelőzésére, funkciójuk helyreállítására.

Az egy államilag támogatott/állami ösztöndíjas hallgatóra jutó költségvetési normatív támogatás fajlagos összege 2013–2018 között az alábbiak szerint alakult:

41. tábla: A költségvetési normatív támogatás fajlagos összegének alakulása (2013–2018)

Az intézmény bevételtermelő képessége

Az intézmény az elemzett időszakban folyamatosan törekedett saját bevételeinek növelésére, és bár a hallgatói költségtérítésből és önköltségi díjból befolyó összegek a hallgatói létszámmal arányosan csökkentek, az egyetem egyéb lehetőségek kiaknázásával a folyamatot meg tudta állítani, és vissza tudta fordítani. 2018. évben már úgy nőtt a saját bevétel összes bevételhez viszonyított aránya, hogy a finanszírozási összeg is emelkedett. A DRHE jelentős bevételt ért el az ingatlanok bérbeadásából, kihasználva a felesleges kapacitásokat.

Emellett az egyetem pályázati támogatásokból jelentősebb beruházásokat, infrastruktúra-fejlesztéseket, eszközbeszerzéseket is meg tudott valósítani.

A bevételek jelentős részét adja a belföldi értékesítés és a belföldi szolgáltatás árbevétele, melynek aránya az egyes években a teljes bevételhez viszonyítva a következő:

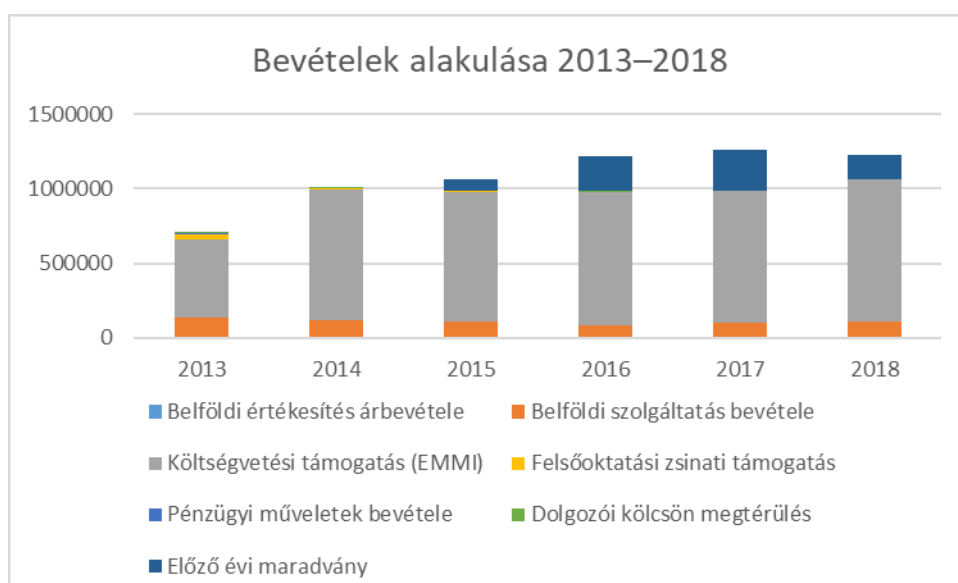
Év	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Értékesítés és szolgáltatás árbevétele	19,5%	11,4%	10,0%	6,8%	7,9%	9,2%

42. tábla: A belföldi értékesítés és a belföldi szolgáltatás árbevételének aránya (2013–2018)

A belföldi értékesítés árbevétele főként könyv, kiadvány, jegyzet önálló és bizományosi értékesítéséből származik.

A belföldi szolgáltatás árbevétele az alábbi tételekből tevődik össze:

- ingatlan-bérbeadásból, -hasznosításból származó bevétel,
- kollégiumi díj bevétel,
- közüzemi díjak továbbszámlázásának bevétele,
- szállásdíj bevétel (a kihasználatlan kollégiumi kapacitások terhére),
- költségtérítések, önköltségi díjak,
- eljárási díjak,
- felnőttképzési, tanfolyami díjak.

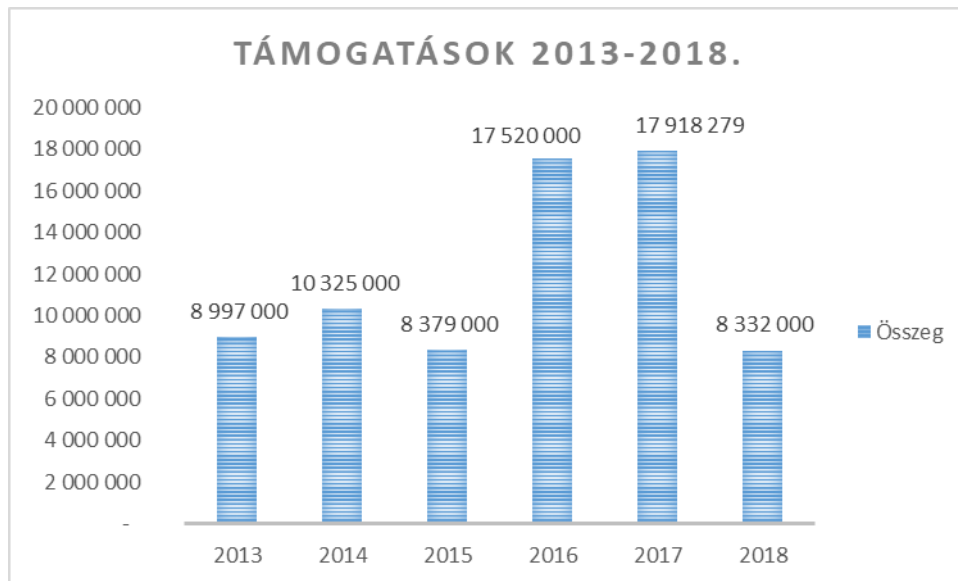

43. tábla: A DRHE bevételeinek alakulása (2013–2018)

Pályázati támogatások

A pályázati támogatások összege, illetve a pályázat terhére elszámolt kiadások, ráfordítások a pénzügyi beszámolóban nem jelennek meg, azok könyvelése külön szervezeti egység kódokon történik. Az intézmény a 2013–2018 időszakban számos, jelentős összegű pályázati támogatást nyert el, melyet oktatással összefüggő feladatokra (rendezvények, képzések, kirándulások szervezése), kutatási tevékenységre (könyvkiadás, OTKA pályázatok), határon átnyúló programok megvalósítására (HURO), hátrányos helyzetű hallgatók felzárkóztatására, tehetséggondozásra, CEEPUS és ERASMUS programban részt vevő hallgatók és oktatók támogatására használt/használ fel.

A forintban nyilvántartott támogatási összegek a következőképpen alakultak:

44. tábla: A DRHE pályázati bevételeinek alakulása (2013–2018)

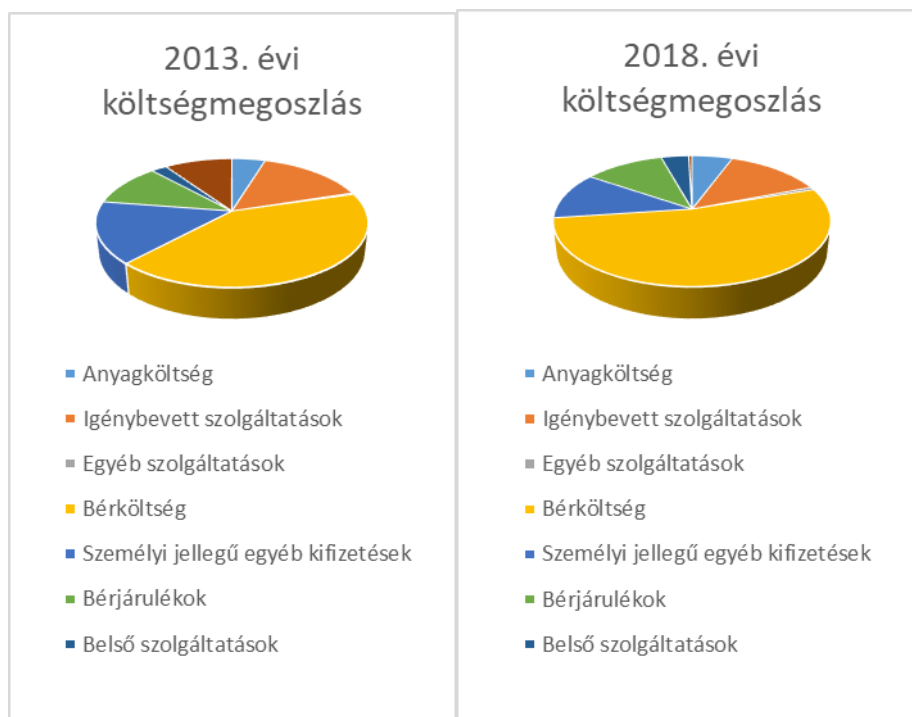
A reformáció 500. évfordulójára az állam külön pályázati lehetőséget nyitott az egyház és fenntartásában levő intézményei számára, többek között ez is magyarázza a 2016–2017. években jelentkező növekményt.

A Tempus Közalapítványtól elnyert Erasmus pályázati támogatások összege a vizsgált időszakban idősorosan a következő 2013. év: 60.640.- EUR; 2014. év: 57.540.- EUR; 2015. év: 61.007.- EUR; 2016. év: 63.753.- EUR; 2017. év: 49.790.- EUR; 2018. év: 52.897.- EUR.

Az intézmény kiadás-szerkezetének alakulása

A kiadások alakulására jellemző, hogy a bevételekkel összhangban emelkedtek. A finanszírozási összeg 2014., majd 2017. évi változása lehetőséget teremtett hosszú ideje elmaradt beruházások kivitelezésére, a bérek állami bérrendezéssel összhangban levő rendezésére, valamint a folyamatosan emelkedő rezsiköltségek ellentételezésére.

Az ábrán is látható a bérköltségek hangsúlyos szerepe a kiadásokon belül, melynek összegében – a válságot követő konjunktúra-ciklus emelkedő bérei által indukálva – hosszú távon további növekedés várható:

45. tábla: Költségek részarányának alakulása (2013 és 2018)

Beruházások, felújítások

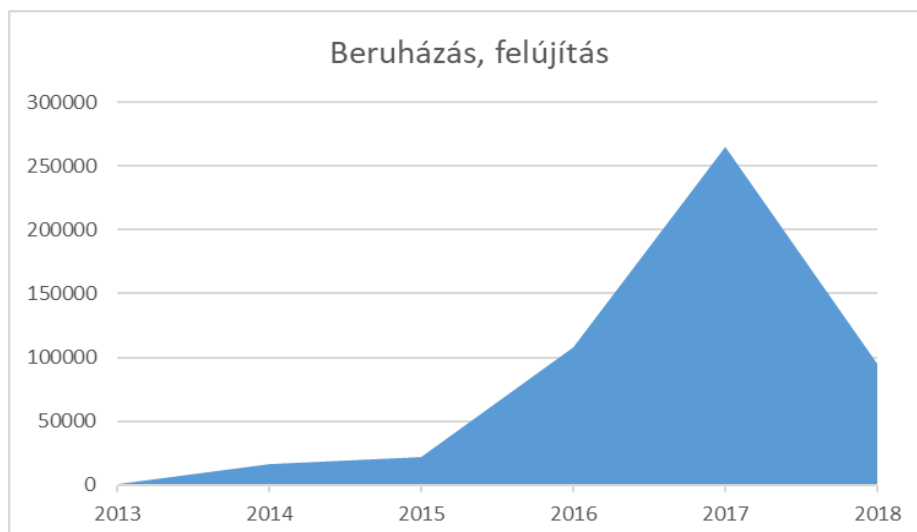
Az „Oktatási–nevelési Infrastrukturális Fejlesztés a Debreceni Református Kollégium Történelmi Intézményeiben” című felújítási program részeként – melynek pénzügyi alapjait a kormányzat pályázati úton elnyert anyagi támogatása teremtette meg – a 2014/2015. tanévben következett a felújítási programnak az a szakasza, amely keretén belül megtörténhetett magának a Kálvin tér 16. sz. alatti Debreceni Református Kollégium belső négyszögének, az ún. Ókollégiumnak a felújítása.

2015. szeptember 12-re a Kálvin tér 16. sz. alatti telephely felújítása teljesen befejeződött, így az összes oktatási és igazgatási egység zavartalanul kezdhetette meg működését az új tanévben. Minden oktatási és igazgatási egység új bútorokat, audiovizuális eszközöket kapott, felújításra kerültek a vizesblokkok, így a hallgatók és az oktatók, dolgozók egy minden igényt kielégítő, korszerű épületben, az eddigieknél sokkal magasabb színvonalon folytathatták munkájukat.

A projekt keretében megvalósult a Fűvészkert u. 2. sz. alatti épület teljes felújítása is, melyben az Egyetem Maróthi György Könyvtára működik. Felújítottuk a Blaháné u. 15. sz. alatti kollégium földszintjén lévő szobákat, vizesblokkokat, közösségi helyiségeket, azokat új bútorokkal láttuk el. A program keretén belül teljesen megújult az Andaházy Kollégium épülete is. A felújítási munkálatok lezárulását követően egyetemünk 2017 szeptemberében vette birtokba új telephelyeként az Andaházy Kollégiumot. A 2017-es év során az itt elhelyezést igénybe vevők átlagléttszáma 134 fő volt.

Egyetemünk 2017-ben saját költségvetésének a terhére parkosította az Andaházy Kollégium udvarát, és felújította a Maróthi György Kollégium 2. és 3. emeletét, azt teljesen új bútorokkal szerelte fel, illetve szintén parkosította az udvarát. Ez utóbbi épület energetikai korszerűsítésére pályázati támogatásból került sor, ugyancsak 2017-ben.

Az önerőből (nem pályázati vagy Fenntartó által biztosított forrásból) végzett beruházások összegeit az alábbi diagram mutatja be:

46. tábla: Önerős beruházások, felújítások kiadásai (2013–2018)

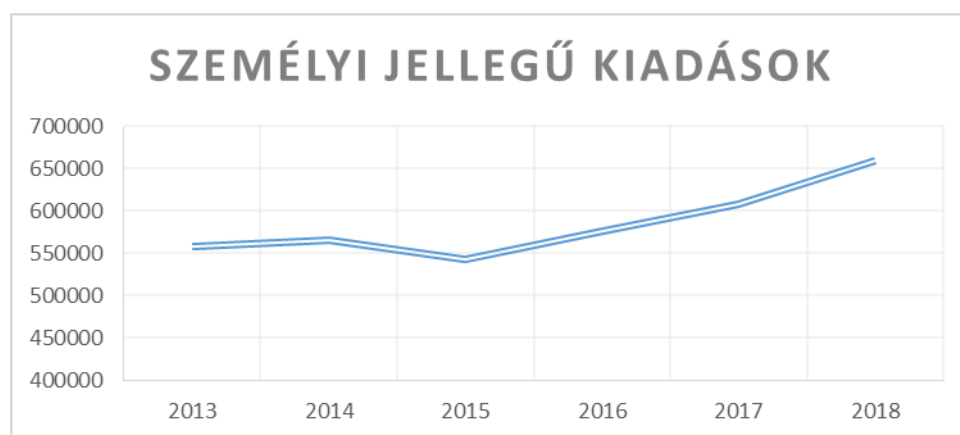
Az ábrán jól látszik, hogy a finanszírozási összeg nominális növekedésével összhangban az egyetem képes volt a több éve (vagy évtizede) elmaradó, más forrásból nem támogatható beruházásait elindítani. 2018. évben ez az összeg pedig, részben még az évek alatt felhalmozódott maradványra is építve, kezdett visszatérni egy egészséges, a költségvetési főösszeggel arányosan hosszú távon is vállalható, az infrastruktúra minőségét folyamatosan fenntartani képes költségszintre.

Anyagköltség, igénybe vett szolgáltatások

Az anyagköltség és igénybe vett szolgáltatások legnagyobb hányadát a víz, gáz, villamos energia, vezetékes- és mobiltelefon, internethasználat, hőszolgáltatási díjak költségei alkotják, melyek igen nagy terhet rónak az intézményre. Az áramfelhasználás folyamatos – informatikai fejlődéssel együtt járó – növekedése mellett a kerületi szinten beszerzésre kerülő energiaárak további emelkedése kell számítanunk a 2019. évtől.

Béreköltség, személyi jellegű egyéb kifizetés, bérjárulékok

A legjelentősebb kiadási tétel a béreköltségek, a személyi jellegű egyéb kifizetések és a bérjárulékok, amelyek nominális összege a kiadási oldalon évről évre az alábbiak szerint nőtt:

47. tábla: A személyi jellegű kiadások mértéke (2013–2018)

A bér- és járulékos költségek – a felsőoktatási dolgozók bérrendezésével, valamint a minimálbér és a garantált bérminimum emelkedésével összhangban nőttek, amire az állami támogatás egyelőre fedezetet nyújt. A további béremelések – tekintettel a személyi jellegű költségek kiadásokon belüli részarányára – hosszú távon szűkíthetik az egyetem gazdasági mozgásterét.

Az intézmény adósságállományának alakulása, intézményi tulajdonrészrel működő vállalkozások eredményessége

Egyetemünknek hosszúlejáratú kötelezettsége nincs. Rövidlejáratú kötelezettségeinek (szállítói tartozás, adó-, járuléktartozás, egyéb rövidlejáratú kötelezettség) határidőben mindig eleget tett, 30 napot meghaladó lejárt esedékességű kötelezettség állománya nem volt.

Egyetemünk vállalkozásokban, gazdasági társaságokban tulajdonrészrel nem rendelkezik.

Az intézmény pénzügyi tartalékai, eszközei

Egyetemünk pénzügyi tartalékát képezheti az éves maradvány, amely a bevételek és kiadások, ráfordítások pozitív egyenlegeként keletkezhet. Az éves maradványt a Fenntartó jóváhagyásával egyetemünk a következő gazdasági évre átviheti, működéséhez felhasználhatja.

A finanszírozás kiegyensúlyozásával a 2014. évtől kezdődően egyetemünk a saját bevételei terhére képes volt maradványt képezni, ami később lehetőséget teremtett saját erős beruházások kivitelezésére, valamint a jövőben biztosítja az előremutató fejlesztések – új szakok indítása, PR és marketingtevékenység –, valamint az esetleges felsőoktatási béremelések költségeinek ellentételezését.

A Fenntartó által az intézmény működéséhez rendelkezésre bocsátott ingatlanvagyon:

- 4026 Debrecen, Kálvin tér 16. Debreceni Református Hittudományi Egyetem központi épülete, székhelye
- 4024 Debrecen, Blaháné u. 15. Maróthi György Kollégium épülete
- 4026 Debrecen, Fűvészkert u. 2. Maróthi György Könyvtár (a 2015/2016-os tanévtől)
- 4032 Debrecen, Poroszlai u. 10. Andaházy-Szilágyi Mihály Kollégium (a 2016/17-es tanévtől)

Egyetemünk az oktatási és egyéb feladatok ellátásához szükséges tárgyi erőforrásokkal, infrastruktúrával rendelkezik, azokat folyamatosan fejleszti, bővíti.

A gazdálkodás eredményessége

Egyetemünk az elemzett időszakban törekedett a takarékos gazdálkodásra. A bevételek növekedését követően jelentős beruházásokat hajtott végre, mellyel hosszú távon biztosítani tudja a magas szintű oktatási tevékenység tárgyi feltételeit.

Emellett egyetemünk 2018-ban már ismét növelni tudta saját bevételeit, ez pedig a jelenlegi állami finanszírozás mellett, egy egyre erősebb és stabilabb gazdálkodást eredményez, amely megteremtheti a lehetőséget az esetleges új oktatás-szakmai irányok felé történő nyitásra.

3.4.3 Infrastruktúra-menedzsment és vagyongazdálkodási tevékenységek értékelése

Infrastrukturális kapacitások értékelése a hallgatói, munkavállalói létszámok tükrében

Egyetemünk a Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola integrációjával Debrecenben két épületben folytatta képzéseit: a hitéleti képzéseket továbbra is a Kálvin tér 16. szám alatti épületben, annak földszintjén és első emeletén, míg a volt főiskola épületében, a Péterfia utca 1–7. szám alatt folytak tovább a nem hitéleti képzési programok. Az intézmény összes, 14.005 m² alapterületen folytatta tevékenységét, ennek 21%-án folyt lakhatási (2.933 m²), míg 79%-án (11.072 m²) oktatási tevékenység.

Egyetemünk Fenntartója a Debrecenben lévő, református egyházi oktatási intézmények felújítására és jobb épületgazdálkodási feltételek kialakítására benyújtott pályázatára jelentős kormányzati támogatást kapott. Ennek az átalakítási és felújítási projektnek a részeként a Fenntartó döntése értelmében 2013. szeptember 4-ére a Péterfia utca 1–7. szám alatti épületünket kiürítettük és azt átadtuk a Fenntartónak egyéb hasznosításra.

Az átalakítás részeként a Kálvin tér 16. szám alatti épület földszintjén elhelyezkedő Teológiai Internátusunk helyiségeit oktatási felületté alakítottuk át. Az épület második emeletét a Debreceni Református Kollégium Gimnáziuma átadta egyetemünk számára, amit a nyár során szintén tanszéki szobákká és előadótermékké alakítottunk. Az így létrehozott új oktatási felületekre költözött át a nem hitéleti képzés a Péterfia utca 1–7. szám alól. A 2.207 m² alapterületű Maróthi György Kollégiumot és a 469 m² alapterületű Maróthi György Könyvtárat az átköltözés nem érintette.

Az összeköltözés eredményeként egyetemünk teljes infrastrukturális kapacitása ideiglenesen 14.005 m²-ről 9.078 m²-re, oktatási célú infrastrukturális kapacitása pedig 11.072 m²-ről 6.871 m²-re csökkent. A földhivatali ingatlan-nyilvántartás szerint az egyetem által (más, a fenntartó egyházkerület egyéb intézményeivel közösen) használt két ingatlan (8324 hrsz.: 4026 Debrecen, Kálvin tér 16.; 8480 hrsz.: 4026 Debrecen, Blaháné u. 15.) bejegyzett területének 100%-a a Debreceni Református Kollégium tulajdonában van.

Ez az infrastruktúra a 2012/2013-as tanévben 956 fő nappali munkarendű (továbbá 216 esti/levelezős) hallgatónak, 193 fő dolgozónak (ezen belül 112 oktatónak-kutatónak), összesen tehát 1.149 főnek biztosított helyet, és 76%-a oktatási, 24%-a pedig lakhatási tevékenység ellátását szolgálta.

Kapacitásfelesleg és kapacitásigények azonosítása, infrastrukturális kapacitások fenntarthatóságának értékelése

Az oktatási infrastruktúra a kapacitásokat tekintve képes jelenleg is kiszolgálni egyetemünk aktuális oktatási igényeit. A 2016-os évvel lezáródott infrastrukturális fejlesztések eredményeképpen egyetemünk kapacitása 13.756 m², amiből az oktatási célú felületünk 7.997 m².

A tantermek kihasználtsága ugyanakkor nagyon magas, átlagban heti 20 óra. A legutóbbi intézményfejlesztési időszakban megoldódott a hallgatói kápolna helyzete, a kialakított hallgatói közösségi terek összesített felülete is megfelelő. Elég olyan előadóteremmel rendelkezünk, amely képes nagyobb hallgatói létszámot is befogadni,

de egy színházi jellegű előadásra is alkalmas *auditorium maximum*-mal nem rendelkezünk jelenleg.

A lelkészképzés fontos eszköze az internátus: az előző intézményfejlesztési időszakban – néhány átmeneti év után – két új kollégiumi telephelyet alakítottunk ki, melyek együttes kapacitása jelenleg bőven képes kiszolgálni a hallgatói igényeket; e téren jelentős kapacitási tartalékokkal is rendelkezünk. Emiatt a Debreceni Egyetem III. Kossuth Lajos Kollégiumában rendelkezésünkre álló 200 fős kapacitás jövőbeni fenntartása nem indokolt.

A felújítási munkálatok eredményeként két könyvtárunk egy épületbe, a jelenlegivel azonos alapterületre (718 m²) költözött.

Infrastruktúra hasznosításából származó bevételek értékelése

A Péterfia utca 1–7. szám alatti épületünk szabad kapacitását a kiköltözésünkig bérbeadással igyekeztünk hasznosítani. A telephely felszámolása során ezeket a szerződéseket felmondtuk, a Kálvin tér 16. szám alatt pedig ilyen szabad kapacitással nem rendelkezünk.

A Maróthi György Kollégiumban a kihasználatlan kollégiumi kapacitások egy részét részben bérbe adtuk a Magyar Honvédségnek (2013–2015) és a Wáli István Református Cigány Szakkollégiumnak (2013–2018), részben pedig, elsősorban a nyári időszakban, a 2017-es felújítást követően, szálláshelyként értékesítjük. Felújítását és használatát követően (2017-től) bevételt a nyári szabad kapacitásainak szálláshelyként történő hasznosításával az Andaházy Kollégium is termelt. A Debreceni Egyetem Kollégiumában rendelkezésre álló férőhelyekből származó bevételt (2013–2017) a hallgatók után lehívott normatívával együtt teljes egészében a Debreceni Egyetem részére átadtuk; ezt a szolgáltatást a 2017/2018. tanév kezdete óta nem vesszük igénybe.

Az egyetem a Burgundia u. 1. szám alatti ingatlant – 2017-ig, a DMJV Önkormányzatának való visszaszolgáltatás évéig – a felesleges kapacitás terhére sportegyesület részére történő bérbeadással hasznosította.

Az infrastruktúra hasznosításából származó bevételeket számszerűsítve a következő táblázat tartalmazza:

Telephely	Infrastruktúra hasznosításából származó bevétel					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kálvin tér 16.	-	-	-	-	-	-
Blaháné u. 13-15.	27 396 984	29 125 913	27 291 952	17 147 502	19 273 446	37 526 014
Poroszlai út 10.	-	-	-	-	10 822 775	23 834 659
Egyetem tér 1.	14 229 750	24 015 700	27 016 300	25 547 000	14 981 750	-
Burgundia u. 1.	2 590 000	2 500 000	2 399 605	2 131 492	1 856 000	-
Összesen	44 216 734	55 641 613	56 707 857	44 825 994	46 933 971	61 360 673

48. tábla: Infrastruktúra hasznosításából származó bevételek (2013–2018)

3.4.4 Humánerőforrás értékelése

Oktatói és kutatói munkakörben foglalkoztatottak arányának értékelése az összes foglalkoztatotthoz képest

Az oktatói állomány a Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola 2011. évi integrációját követően fokozatosan csökkent, aminek elsősorban a kommunikáció BA szak, illetve az informatikus-könyvtáros BA szak kifutása volt az oka. Az egyéb dolgozók száma viszont a legutóbbi intézményfejlesztési ciklusban enyhén, majd a megnövekedett pénzügyi lehetőségekre tekintettel, 2018-ban jelentősebb arányban emelkedett; a foglalkoztatottak összlétszáma ezzel együtt is 2013-hoz képest 2018-ra enyhe csökkenést mutat:

	Összlétszám	Oktató és óraadó	Oktatóból kutató	Egyéb dolgozó
2013	138	87 (63%)	1	51 (37%)
2014	160	98 (61%)	---	62 (39%)
2015	146	97 (66%)	---	48 (34%)
2016	139	89 (64%)	---	50 (36%)
2017	129	78 (60%)	---	51 (40%)
2018	132	73 (55%)	---	59 (45%)

49. tábla: Foglalkoztatottak megoszlása tevékenységi kör szerint (2013–2018)

A főállású kutatók száma 2011–2012-ben egy fő volt, ez a státusz azonban 2013-ban megszűnt. Méreténél, s így anyagi lehetőségeinél fogva intézményünk tehát a kutatási feladataiban jelenleg teljes mértékben oktatói karára és doktori iskolájára támaszkodik.

Év	Intézet	Oktatók és óraadók összesen	Teljes munkaidős	Rész-munkaidős	Óraadó
2013	Összesen	87	56 (64%)	6 (7%)	25 (29%)
	Teológiai / Alkalmazott Teológia Intézet	23	16 (70%)	5 (22%)	2 (8%)
	Tanítóképzési Intézet	39	29 (74%)	---	10 (26%)
	Kommunikáció- és Társ.tud-i Intézet	21	11 (52%)	1 (5%)	9 (43%)
	Felnőttképzési Központ	4	---	---	4 (100%)
2014	Összesen	98	53 (54%)	5 (5%)	40 (41%)
	Teológiai / Alkalmazott Teológia Intézet	33	17 (52%)	4 (12%)	12 (36%)
	Tanítóképzési Intézet	38	27 (71%)	---	11 (29%)
	Kommunikáció- és Társ.tud-i Intézet	20	9 (45%)	1 (5%)	10 (50%)
	Felnőttképzési Központ	7	---	---	7 (100%)
2015	Összesen	97	48 (49%)	6 (6%)	43 (45%)
	Teológiai / Alkalmazott Teológia Intézet	32	15 (47%)	5 (16%)	12 (37%)
	Tanítóképzési Intézet	40	26 (65%)	---	14 (35%)
	Kommunikáció- és	14	7 (50%)	1 (7%)	6 (43%)

Év	Intézet	Oktatók és óraadók összesen	Teljes munkaidős	Rész-munkaidős	Óraadó
	Társ.tud-i Intézet				
	Felnőttképzési Központ	11	---	---	11 (100%)
2016	Összesen	89	43 (48%)	8 (9%)	38 (43%)
	Teológiai Intézet	30	11 (37%)	7 (23%)	12 (40%)
	Tanítóképzési Intézet	47	32 (68%)	1 (2%)	14 (30%)
	Felnőttképzési Központ	12	---	---	12 (100%)
2017	Összesen	78	42 (54%)	7 (9%)	29 (37%)
	Teológiai Intézet	33	17 (52%)	6 (18)	10 (30%)
	Tanítóképzési Intézet	36	25 (69%)	1 (3%)	10 (28%)
	Felnőttképzési Központ	9	---	---	9 (100%)
2018	Összesen	73	38 (52%)	8 (11%)	27 (37%)
	Teológiai Intézet	31	18 (58%)	6 (19%)	7 (23%)
	Tanítóképzési Intézet	30	20 (67%)	2 (7%)	8 (26%)
	Felnőttképzési Központ	12	---	---	12 (100%)

50. tábla: Teljes munkaidejű/részmunkaidős/óraadó oktatók aránya (2013–2018)

Az oktatói karon belül az óraadók aránya a kommunikáció BA és az informatikus-könyvtáros szakok kifizetésével a 2015-ös csúcstól (45%) követően 2018-ra 37%-ra csökkent. Ez az arány elfogadható, különösen, ha a felnőttképzés óraadóit nem számítjuk ide: ez esetben ugyanis a graduális képzéseken a külső óraadók számaránya mindösszesen csak 25%.

A részmunkaidőben foglalkoztatott oktatók számaránya a teljes munkaidőben (főállásban) foglalkoztatott oktatókhoz viszonyítva alacsony: 2018-ban ez – ismét nem számítva a felnőttképzés óraadóit – intézményi szinten 17%. A jelenség inkább a Teológiai Intézetre jellemző, ahol elsősorban a nem helyben lakó oktatók foglalkoztatása történik részmunkaidőben.

Oktatók és kutatók munkaköri megoszlásának értékelése

Munkakör	2013			2014			2015		
	Teljes m.i.	Rész-m.i.	Össz.	Teljes m.i.	Rész-m.i.	Össz.	Teljes m.i.	Rész-m.i.	Össz.
e. tanár	6 (9%)	1 (2%)	7 (11%)	6 (10%)	1 (2%)	7 (12%)	5 (9%)	2 (4%)	7 (13%)
f. tanár	3 (5%)	---	3 (5%)	3 (5%)	---	3 (5%)	2 (4%)	---	2 (4%)
e. docens	6 (10%)	2 (3%)	8 (13%)	6 (11%)	2 (3%)	8 (14%)	5 (9%)	2 (4%)	7 (13%)
f. docens	13 (21%)	1 (2%)	14 (23%)	19 (32%)	1 (2%)	20 (34%)	19 (35%)	1 (2%)	20 (37%)
adjunktus	11 (17%)	1 (2%)	12 (19%)	10 (17%)	1 (2%)	11 (19%)	7 (13%)	1 (2%)	8 (15%)
tanársegéd	8 (13%)	---	8 (13%)	2 (3%)	---	2 (3%)	2 (4%)	---	2 (4%)
gyakornok	1 (2%)	---	1 (2%)	1 (2%)	---	1 (2%)	1 (2%)	---	1 (2%)
nyelvtanár	1 (2%)	---	1 (2%)	2 (3%)	---	2 (3%)	2 (4%)	---	2 (4%)
testnevelő t.	2 (3%)	---	2 (3%)	1 (2%)	---	1 (2%)	1 (2%)	---	1 (2%)
kollégiumi t.	2 (3%)	---	2 (3%)	1 (2%)	---	1 (2%)	1 (2%)	---	1 (2%)
más tanár	3 (5%)	---	3 (5%)	2 (3%)	---	2 (3%)	2 (4%)	---	2 (4%)
más kutató		1 (2%)	1 (2%)				---	---	---

Munkakör	2016			2017			2018		
	Teljes m.i.	Rész-m.i.	Össz.	Teljes m.i.	Rész-m.i.	Össz.	Teljes m.i.	Rész-m.i.	Össz.
e. tanár	4 (8%)	2 (4%)	6 (12%)	5 (10%)	2 (4%)	7 (14%)	5 (11%)	2 (4%)	7 (15%)
f. tanár	2 (4%)	1 (2%)	3 (6%)	3 (6%)	---	3 (6%)	3 (7%)	---	3 (7%)
e. docens	4 (8%)	3 (6%)	7 (14%)	4 (8%)	2 (4%)	6 (12%)	5 (10%)	3 (7%)	8 (17%)
f. docens	13 (25%)	---	13 (25%)	12 (24%)	---	12 (24%)	10 (22%)	---	10 (22%)
adjunktus	3 (6%)	1 (2%)	4 (8%)	4 (8%)	1 (2%)	5 (10%)	5 (11%)	1 (2%)	6 (13%)
tanársegéd	9 (18%)	1 (2%)	10 (20%)	7 (14%)	2 (4%)	9 (18%)	5 (11%)	2 (4%)	7 (15%)
gyakornok	---	---	---	---	---	---	---	---	---
nyelvtanár	2 (4%)	---	2 (4%)	2 (4%)	---	2 (4%)	2 (4%)	---	2 (4%)
testnevelő t.	2 (4%)	---	2 (4%)	2 (4%)	---	2 (4%)	2 (4%)	---	2 (4%)
kollégiumi t.	1 (2%)	---	1 (2%)	1 (2%)	---	1 (2%)	---	---	---
egyéb tanár	3 (6%)	---	3 (6%)	2 (4%)	---	2 (4%)	1 (2%)	---	1 (2%)
más kutató	---	---	---	---	---	---	---	---	---

51/1-2. tábla: Teljes munkaidejű/részmunkaidős oktatók munkakör szerinti megoszlása (2013-2018)

Az oktatói kar zömét, közel a felét a docensi réteg teszi ki (39%), amit az oktatók közel egynegyedét kitevő egyetemi és főiskolai tanárok követnek (22%). A főiskolai adjunktusok és docensek számaránya 2013-hoz képest lényegesen csökkent (2013-ban összesen 42%, míg 2018-ban 35%), aminek az oktatói követelményrendszer előírásainak érvényesítése volt az oka. A 2018-as beosztási korfa (tanársegédek-adjunktusok: 28%, docensek: 39%, egyetemi/főiskolai tanárok: 22%) arányos, és a tudományos-oktatói utánpótlás középtávú biztonságát mutatja.

A tanárok aránya csökkenő és nem magas (2018-ban: 10%), de a tudományos minősítéssel rendelkező utánpótlás biztosítása érdekében semmiképpen sem növelhető. Az egyetemi és főiskolai tanárok számaránya évről évre lassan javul (2013-ban 16%, 2018-ban 22%), ami azonban csak a teljes oktatói létszám csökkenésének köszönhető. Abszolút értékben létszámuk 2013 óta nem változott, ami azt jelenti, hogy a nyugdíjba vonuló egyetemi és főiskolai tanárok utánpótlását az intézmény „ki tudja termelni”.

A tudományos utánpótlás intézményen belüli kinevelésének szempontjából aggasztóan alacsony a gyakornokok és a tanársegédek aránya; a 2016-os javulást valójában a visszasorolt főiskolai docensek és adjunktusok emelték meg.

Oktatói és kutatói munkakörben foglalkoztatottak minősítettségének értékelése

Év	Intézet	Teljes és részmunkaidős oktatók	Közülük minősített
2013	Összesen	62	36 (58%)
	Teológiai / Alkalmazott Teológia Intézet	21	18 (86%)
	Kölcsey Ferenc Tanítóképzési Intézet	29	10 (34%)
	Kommunikáció- és Társadalomtud. Intézet	12	8 (66%)
2014	Összesen	58	36 (62%)
	Teológiai / Alkalmazott Teológia Intézet	21	18 (86%)
	Kölcsey Ferenc Tanítóképzési Intézet	27	10 (37%)
	Kommunikáció- és Társadalomtud. Intézet	10	8 (80%)
2015	Összesen	54	33 (61%)
	Teológiai / Alkalmazott Teológia Intézet	20	17 (85%)
	Kölcsey Ferenc Tanítóképzési Intézet	26	10 (38%)
	Kommunikáció- és Társadalomtud. Intézet	8	6 (75%)
2016	Összesen	51	33 (65%)
	Teológiai Intézet	18	16 (88%)
	Tanítóképzési Intézet	33	17 (51%)
2017	Összesen	49	33 (67%)
	Teológiai Intézet	23	20 (87%)
	Tanítóképzési Intézet	26	13 (50%)
2018	Összesen	46	34 (74%)
	Teológiai Intézet	23	20 (87%)
	Tanítóképzési Intézet	23	14 (60%)

52. tábla: Minősített oktatók száma és aránya (2013–2018)

2013-ban a főállású és részmunkaidős oktatóknak 58%-a rendelkezett tudományos minősítéssel: ebből egy fő az MTA doktora, egy fő kandidátus, a többiek PhD, illetve DLA fokozattal rendelkeztek. Az előző intézményfejlesztési terv kiemelt vállalása volt a minősítettségi mutató javítása, amit az egyetem sikeresen meg is valósított: 2018-ban a főállású és részmunkaidős oktatóknak már 74%-a rendelkezett tudományos fokozattal. Az egyetemekkel szemben az Nftv.-ben támasztott minimális követelményeknek (50%) intézményünk ezzel immár magasan megfelel.

Az intézetenkénti bontás azonban azt mutatja, hogy a Teológiai Intézetben ez az arány még mindig messze magasabb, mint a Tanítóképzési Intézet oktatói között: 2018-ban itt a minősítettek aránya 87%, míg a Tanítóképzési Intézetben 60%. Fontos azonban kiemelni, hogy a Tanítóképzési Intézetben ez az arány a 2013. év 44%-áról javult fel a 60%-ra.

Oktatói és kutatói korösszetétel értékelése

Év	Intézet	Össz.	25 alatt	25- 29	30- 34	35- 39	40- 44	45-49	50- 54	55-59	60-64	64 felett
2013	Összesen	62/36	---	2/0	3/2	5/3	9/6	12/8	8/4	13/4	8/7	2/2
	T./A.T. I.	21/18	---	1/0	---	1/1	6/6	3/2	3/3	3/2	3/3	1/1
	K.F.T. I.	29/10	---	1/0	3/2	3/2	3/0	4/3	3/0	9/1	3/2	---
	K.T I.	12/8	---	---	---	1/0	---	5/3	2/1	1/1	2/2	1/1
2014	Összesen	58/36	---	1/0	2/1	4/3	7/6	10/6	10/6	9/3	12/8	3/3
	T./A.T. I.	21/18	---	---	1/0	---	6/6	3/3	3/2	3/2	3/3	2/2
	K.F.T. I.	27/10	---	1/0	1/1	4/3	1/0	3/1	5/2	5/0	7/3	---
	K.T I.	10/8	---	---	---	---	---	4/2	2/2	1/1	2/2	1/1
2015	Összesen	54/33	---	---	2/1	3/1	9/8	6/3	11/7	9/4	12/7	2/2
	T./A.T. I.	20/17	---	---	---	1/0	6/6	2/2	3/2	3/2	4/4	1/1
	K.F.T. I.	26/10	---	---	2/1	2/1	3/2	3/1	5/3	4/0	7/2	---
	K.T I.	8/6	---	---	---	---	---	1/0	3/2	2/2	1/1	1/1
2016	Összesen	51/33	---	---	3/2	2/2	5/4	10/6	8/7	8/5	13/5	2/2
	T. I.	18/16	---	---	1/1	1/1	2/2	6/5	2/2	2/2	4/3	---
	K.F.T. I.	33/17	---	---	2/1	1/1	3/2	4/1	6/5	6/3	9/2	2/2
2017	Összesen	49/33	---	---	2/2	3/2	5/4	9/5	9/9	7/4	11/4	3/3
	T. I.	23/20	---	---	1/1	---	3/3	6/4	5/5	3/3	3/2	2/2
	K.F.T. I.	26/13	---	---	1/1	3/2	2/1	3/1	4/4	4/1	8/2	1/1
2018	Összesen	46/34	---	---	1/1	3/3	5/3	8/6	10/9	7/5	9/4	3/3
	T. I.	23/20	---	---	---	1/1	2/2	5/4	5/4	5/5	3/2	2/2
	K.F.T. I.	23/14	---	---	1/1	2/2	3/1	3/2	5/5	2/0	6/2	1/1

**53. tábla: Oktatói kar korosztály szerinti megoszlása (2013–2018),
ezen belül fokozattal rendelkezők száma**

Az oktatói kar kortábla szerinti összetétele azt mutatja, hogy 2013-ban 60 év felett volt az oktatói kar 16%-a, 50–59 év között az egyik (34%), míg 40–49 év között a másik harmada (34%). Ez egyben azt is jelenti, hogy 2013-ban az oktatói kar 84%-a negyven év feletti, és kerekén a fele (50%) volt 50 év feletti.

Az előző intézményfejlesztési terv egyik fontos vállalása volt, hogy az oktatói korfát arányosítsuk, illetve összességében fiatalítsuk azt. Ezt összességében sikerült is megvalósítani. Hiszen amíg 2014-ben 51 év volt az oktatói kar átlagéletkora, addig 2018-ra ez csak 52 évre emelkedett, míg az 55 év alattiak aránya 2014-ben még 61%, addig 2018-ban már 63% volt.

Az adatok azonban, részletezve, kevésbé vigasztaló arányszámokat mutatnak: 2018-ban az oktatói karnak már 26%-a volt 60 év felett, 50–59 év közé esett a 37%, míg 40–49 év közöttiek aránya 28%-ra csökkent. 2018-ban az oktatói kar 91%-a volt negyven év feletti, és 63%-a volt idősebb 50 évnél.

Ez a korfa azt mutatja, hogy a következő néhány évben komoly létszám lép majd az oktatói karból nyugdíjba. Ez egyrészt természetesen hozza majd magával az átlagéletkor csökkenését, ugyanakkor a korfa azt mutatja, hogy az utánpótlást külső munkavállalók vezető-oktatói státuszba hozásával tudjuk majd csak fedezni, a saját oktatói utánpótlásunk erre nem lesz megfelelő.

Az adminisztratív munkatársak létszámának értékelése

Szervezeti egységek	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Rektori Hivatal	5	5	7	7	8	8
Tanulmányi Osztály	7	6	5	5	5	7
Intézetek	5	5	2	2	2	2
Felnőttképzési Központ	2	2	2	2	3	2
Katechetikai Központ	1	1	1	1	1	1
Doktori Iskola	---	---	1	1	1	1
Alumni Központ	---	---	---	---	---	1
Összesen	20	19	18	18	20	22

54. tábla: Adminisztratív munkatársak létszáma (2013–2018)

Az adminisztratív munkatársak száma 2013 óta lényegében nem változott. Jelentősen csökkent az intézetekben foglalkoztatott oktatásszervezők száma, ami a négy intézet kettőbe történt összevonásával magyarázható. Emelkedett viszont a rektori hivatal létszáma, amit a gazdasági csoport megerősítése, illetve egy PR szakember beállítása magyaráz. A hivatalok közötti mozgás jelentős, a korábbi 2, megbízásos jogviszonyban foglalkoztatott adminisztrátort főállású munkatársak váltották fel. A hivatalok jelenleg megfelelő létszámmal működnek, a PR tevékenység megerősítése, illetve a rektor-helyettesi irodák kialakítása igényli majd további szakemberek beállítását; ezt az igényt, legalább részben, belső átszervezéssel lesz szükséges kielégíteni.

A foglalkoztatottak továbbképzésével kapcsolatos intézményi szerepvállalás értékelése

Oktatói kar

Az oktatói kar fejlesztése esetében az intézményfejlesztési tervben vállalt kötelezettségeinknek megfelelően kettős célt követtünk. Egyrészt az oktató utánpótlás biztosítása és az oktatói kar fiatalítása volt a cél, ami alacsonyabb oktatói munkakörök létrehozására és betöltésére ösztönzött bennünket. Másrészt a minősített oktatók arányának fokozása volt fontos cél, amit részben a már nagy szakmai tapasztalattal és minősítéssel rendelkező oktatók státuszba hozásával, illetve a fokozatszerzések támogatásával kívántunk megvalósítani.

A tanító szak esetében ezeknek az irányelveknek megfelelően, több minősített, komolyabb szakmai tapasztalattal rendelkező oktatót is sikerült egyetemünk számára megnyerni, és hasonló arányban állítottunk fiatal, oktatói pályájuk elején járó oktatókat is munkába. A hitéleti szakokon fiatal, nem minősített oktató alkalmazására került sor.

2014 óta a jelenlegi összoktatói létszámhoz viszonyítva, a Kölcsey Ferenc Tanítóképzési Intézethez csatlakozott, komoly tapasztalattal rendelkező főiskolai/egyetemi docens vagy főiskolai/egyetemi tanár munkakörben foglalkoztatott oktatók aránya 6%, a fiatal, doktori fokozattal rendelkező vagy doktorandusként foglalkoztatott oktatók aránya 8,5%. Ugyanez az arány a Teológiai Intézetben 4,2% és 6,3%. 2014 óta összesen 12%-kal nőtt a PhD-val rendelkező, munkaviszonyban vagy szolgálati jogviszonyban foglalkoztatott oktatóink száma.

Oktatóink továbbképzését intézményünk az alábbi eszközökkel igyekszik ösztönözni:

- az alkotói szabadság biztosításával,

- a kötelező kontaktórák számának időszakos csökkentésével,
- a külföldi tanulmányutak intézményi támogatásával,
- a kutatásfinanszírozási pályázat lehetőségével,
- publikációs lehetőségekkel,
- lehetőségeihez mérten a szakmai konferenciákon való részvétel támogatásával,
- esetenként tanulmányi szerződésekkel,
- a doktori fokozatszerzési eljárás során biztosított pénzügyi kedvezményekkel,
- a szervezeti és működési szabályzatban rögzített oktatói követelményrendszer kényszerítő eszközeivel.

A hazai és nemzetközi mobilitás (Elsősorban az Erasmus+ program) támogatása a kompetencianövelés szintén kiemelten fontos eszköze.

Egyetemünk 2014 óta a doktori fokozat megszerzéséhez 4 fő részére, a habilitáció megszerzéséhez 2 fő részére, kutatómunkához szintén 2 fő részére biztosított alkotói szabadságot. Formálisan, tanulmányi szerződés megkötésével 1 oktató iskolarendszerű (pedagógiai végzettség megszerzésére irányuló) képzésben való részvételét támogattuk.

Az interaktív táblák használatáról didaktikai jellegű intézményi továbbképzést valósítottunk meg, melyen minden oktató kolléga részt vehetett.

Nem oktatói alkalmazottak

Intézményünk fontosnak tartja a nem oktató dolgozók esetében is biztosítani a továbbképzéseken való részvétel lehetőségét, a szakmai fejlődés lehetőségének a megteremtését. Kollégáink rendszeresen részt vesznek, részt vehetnek továbbképzéseken, szakterületükhöz kapcsolódó szakmai konferenciákon, rövid képzési programokon. A Tanulmány Osztály munkatársai rendszeresen részt vesznek az Oktatási Hivatal továbbképzésein. A könyvtár alkalmazottai számára a Corvina elektronikus katalógusra való átállás és a rendszer újabb moduljainak használatba vétele kapcsán a Debreceni Egyetem szakembereinek bevonásával szerveztük meg a továbbképzésüket. 2018-ban valamennyi hivatali munkatárs 30 órás protokoll képzésen vett részt.

Formálisan, tanulmányi szerződés megkötésével 1 munkatárs iskolarendszerű képzésben való részvételét támogatta intézményünk, valamint a képzéseken való részvételhez szükséges szabadidő, a szabadságok munkavállaló által kért beosztásával, valamint rendkívüli szabadság biztosításával további 6 fő részére nyújtott informális támogatást a magasabb szintű vagy újabb végzettség, szakképzettség megszerzéséhez.

A jövőben intézményi cél lehet a belső továbbképzések számának növelése, ezzel is ösztönözve és megkönnyítve a munkavállalók részvételét.

Belső karriermenedzsment eszközök értékelése

A munkatársak karrierjének érdekében egyetemünk a menedzsment és a szabályzatok szintjén egyaránt a kiszámítható és tervezhető életpálya biztosítására törekszik. Ennek szerves részei az oktatói követelményrendszerben világosan körülírt alkalmazási és folyamatos foglalkoztatási feltételek, a szakmai követelmények teljesítésére megfelelő idő biztosítása és a következetes ellenőrzés utáni pozitív visszajelzés.

Intézményünk kiemelten fontosnak tartja az oktatói pálya vonzónak tételét a fiatal kollégák számára, ezért 2019 januárjától a jogszabályokban előírt mértéket meghaladó bérezést biztosít a tanársegédek és adjunktusok számára, valamint bérkiegészítéssel értékeli a habilitációjukat megszerző docens oktatókat.

Az oktatói előmenetel biztosítása mellett, egyetemünk a nem oktató munkavállalók számára is biztosítja a végzettségükre, ellátott feladataikra, valamint az intézményünkben eltöltött időre tekintettel a kiszámítható előmenetel lehetőségét.

A munkavállalók megtartása érdekében egyetemünk a hasonló területen foglalkoztatottakhoz képest a versenyképes bérezésen felül további juttatásokat (cafeteria), kedvezményeket biztosít alkalmazottainak, valamint támogatja a kisgyermekes szülőket részben rugalmas munkaidő biztosításával, valamint nyári gyermekfelügyelet megszervezésével.

3.4.5 Intézményi szolgáltatások értékelése

Hallgatói mentorálás, tanácsadás

Egyetemünk a hallgatók tanulmányi tanácsadása céljából fogadóórák tartását írja elő oktatóinak: ennek időtartama legalább heti 2 óra. Ez a fogadóóra kínál alkalmat a szakdolgozati és egyéb szakmai konzultációknak.

A hitéleti, életviteli és mentálhigiénés tanácsadásnak egyetemünkön – hitéleti, egyházi jellegéből adódóan – komoly hagyományai vannak. Az egyetemen egyetemi lelkészség működik, amelynek – egyelőre részmunkaidőben alkalmazott – munkatársa egyebek mellett a hallgatók hitéleti, életviteli és mentálhigiénés tanácsadását is végzi, a személyes beszélgetések lehetőségének felkínálásával.

Egy-egy konkrét hallgató előrehaladásának nyomon követésére és a hallgatók tanácsolására kiválóan alkalmas a mentor-tanári/évfolyamfelelősi rendszerünk, amely minden hallgatóhoz egy oktatói mentort rendel, akivel a hallgató zömében heti rendszerességgel találkozik, s aki a felvételtől a diploma megszerzéséig a teljes hallgatói pályáját végigköveti. Kisméretű egyetemként ezek az évfolyamok zömében áttekinthető nagyságúak, egy-egy oktatóra 10 és 40 közötti létszámú hallgató jut. Az egyetemi lelkész és mentálhigiénés szakemberünk szintén a hallgatók rendelkezésére áll.

Hitéleti szakok esetében a Hallgatók Minősítési Eljárásának Szabályzata értelmében a hallgatók minden tavaszi félév végén minősítési eljáráson esnek át. A Minősítő Bizottság a hallgató adott tanévi tanulmányi eredményeit összesítő táblázat, anyagyülekezete lelkipásztorának írásbeli véleménye, az évfolyamfelelős, végzős lelkész szakirányú hallgatóknál pedig a szakoktató lelkész nyilatkozata és a Minősítő Bizottság tagjainak észrevételei alapján vizsgálja meg a hallgató tanulmányi előmenetelét, közösségi tevékenységét és életvitelét. Ez az eljárás lehetővé teszi a hallgató előrehaladásának nyomon követését, illetve, szükség esetén, a személyes tanácsadást is.

Egyetemünk 2018 szeptemberétől részmunkaidőben mentálhigiénés szakembert is foglalkoztat, aki kötött fogadóórákon és egyénileg megbeszélte időpontokban is fogadja a hallgatókat, illetve kínál fel nekik rendszeresen az egyetemista életmóddal és az egyéni életvitel fiatalkori kihívásaival kapcsolatos csoportos tanfolyamokat.

A fogyatékkal élő hallgatók számára intézményünk igyekszik minden segítséget megadni ahhoz, hogy teljesíteni tudják a hallgatói jogviszonyukból eredő kötelezettségeiket. A fogyatékkal élő hallgatók esélyegyenlőségét intézményi koordinátor segíti, aki személyes konzultációk formájában tájékoztatja őket az igénybe vehető kedvezményekről és szolgáltatásokról, illetve segíti érdekvédelmüket.

Kollégium

A DRHE Egyetemi Kollégium két tagkollégiumban működik: a Maróthi György Kollégium (4024 Debrecen, Blaháné u. 15.), valamint az Andaházy-Szilágyi Mihály Kollégium (4032 Debrecen, Poroszlay u. 10.). Mindezen felül, rendelkezünk 200 férőhellyel a DE-TEK Kossuth Lajos III. Kollégiumában (4032 Debrecen, Egyetem tér 1.), melyet azonban saját tagkollégiumunk kapacitása miatt a 2018/2019-es tanévtől nem veszünk igénybe.

Mindkét kollégium teljes felújításon esett át 2014 és 2017 között, így mindenben megfelelnek a jogszabályi feltételeknek. A helyiségek új bútorokat és berendezési tárgyakat kaptak; külön fürdőszobával rendelkező kétágyas szobák, házaspári apartman, akadálymentesített apartman, társalgók, előadótermek, áhítat-termek, tanulószobák, felszerelt konyhák és étkezők, mosó- és szárítógépekkel ellátott mosókonyhák, számítógépterem és konditerem találhatóak az épületekben. A lakók mindegyike külön internet csatlakozással rendelkezik, illetve az épületben WiFi is rendelkezésre áll. A parkosított udvar és a kávéautomaták is a hallgatók kényelmét szolgálják. A két tagkollégium együttes kapacitása 208 fő.

A hallgatók elégedettségét a kollégiumi szolgáltatásokkal kapcsolatban a hallgatók és a tanfolyamok résztvevőinek elégedettség-mérése részeként (MBSz 23. §) mérjük fel, az értékelést az intézmény vezetése az intézményfejlesztési terv stratégiai céljainak meghatározása során figyelembe veszi. A felmérés ugyanakkor rövidtávú, gyors beavatkozások formájában is érvényesül. Így a legutóbbi elégedettségi felmérés és az ahhoz kapcsolódó hallgatói fórumbeszélgetés eredményeként a kollégiumba vettünk egy nyomtatót, és folyamatban van egy hallgatói kézikönyvtár kialakítása is.

Egyetemi könyvtár

A DRHE Maróthi György Könyvtára intézményünk fontos, az oktatást és kutatást korszerű eszközökkel támogató háttérintézménye, amely az egyetem oktatói és hallgatói számára színvonalas szolgáltatást biztosít. A könyvtár állományának nagysága 130.397 darab könyv, 390 folyóirat, ebből 110 kurrens.

A könyvtár egy központi könyvtár (központi olvasóterem és raktár), kutatóintézeti könyvtárak, tanszéki kutatókönyvtárak és tanszéki letéti könyvtárak hálózatban működik. A hallgatók a központi könyvtárban, részben szabadpolcos rendszerben érik el a szakirodalmat, míg az oktatók a kutatóintézeti, kutató- és letéti könyvtárak révén közvetlenül is hozzáférnek a számukra legfontosabb publikációkhoz. A tanszékeken elhelyezett könyvállományt természetesen a hallgatók is igénybe vehetik; ezzel a lehetőséggel jellemzően a szakdolgozók és a Doktori Iskola hallgatói élnek. A könyvtár éves állománygyarapítási kerete 5 millió forint, felhasználására a tanszékek, illetve kutatóintézetek tesznek a könyvtár vezetőségének javaslatot. A tantárgyleírásokban szereplő szakirodalom fellelhetőségét a könyvtár maga is ellenőrzi, és hiány esetén kezdeményezi annak beszerzését.

Az Elektronikus Információszolgáltatás Nemzeti Program (EISZ) tagjaként egyetemünk az alábbi adatbázisokra fizet elő: Akadémiai Kiadó Szótárai, Arcanum Digitális Tudománytár, ATLA Religion Database with ATLASerials, Academic Search Complete, JSTOR, amelyek együttesen biztosítják a hozzáférést a szakterületileg releváns nemzetközi folyóiratok jelentős részéhez.

A Debreceni Református Kollégium tagintézményeként a DRHE hallgatói számára a Kollégiumi Nagykönyvtár is rendelkezésre áll. A Nagykönyvtár, mely helyileg is az

egyetemmel egy épületben működik, közel 600.000 darabos állományának gyűjtőkörében a hittudományok és annak határterületei kiemelt szerephez jutnak.

A Debreceni Egyetem, intézményünk és a Kollégiumi Nagykönyvtár Debrecenben egy egységes felsőoktatási adatbázist működtet. Ez azt jelenti, hogy a könyvtárak egy központi elektronikus katalógusba töltik fel adataikat, s keresés esetén az adatbázis automatikusan valamennyi tagintézmény állományában keres. Hallgatóink így azonnal értesülnek arról, ha egy szakkönyv nálunk nem, de a város egy másik könyvtárában fellelhető. Együttműködési megállapodás keretében hallgatóink a Debreceni Egyetem könyvtárait saját hallgatóikkal azonos feltételekkel, a Nagykönyvtár állományát pedig térítésmentesen használhatják.

Informatikai feltételek

Egyetemünkön jelenleg több mint 200, hálózatba kötött munkaállomás üzemel, 93 regisztrált IP telefont használunk. A publikus és egyetemi informatikai szolgáltatásokat (egyetemi honlap, oktatói weboldalak, elektronikus telefonkönyv, telefonrendszer, elektronikus könyvtári szolgáltatások, WiFi hozzáférés; elektronikus levelezés, eLearning keretrendszer stb.) a Tiszántúli Református Egyházkerület Informatikai Központja által működtetett szerverek biztosítják. Az egyetem épületében 45 darab WiFi AP eszköz és 5 darab switch felszerelésével belső WiFi hálózatot alakítottunk ki, ezzel mobil internetelérést szolgáltatunk az egyetem teljes területén. A hivatalokban, az intézetekben minden oktatósszervezőnek, ügyintézőnek külön személyi számítógépe van, mindegyik multifunkciós eszközökhöz csatlakoztatva. A legtöbb tanszék saját, nyomtatásra, szkennelésre és fénymásolásra is alkalmas multifunkciós eszközzel rendelkezik.

A hallgatói gépteremek szorgalmi időszakban reggel 8 órától este 20 óráig, vizsgaidőszakban pedig reggel 8 órától délután 16 óráig látogathatók, az eszközök térítésmentesen használhatók. Az arculattervezés részeként felújítottuk az egyetemi honlapot, amely 2017. szeptember 30-tól már korszerű technológiával, látványos webes felületen és naprakész tartalommal áll rendelkezésre az egyetemünk iránt érdeklődő felhasználók számára is.

Az egyetem számítógépes gépparkját, nyomtató/fénymásoló eszközeit, valamint informatikai infrastruktúráját a gazdaságosabb és hatékonyabb munkavégzés érdekében folyamatosan frissítjük és korszerűsítjük. Csak az elmúlt évben beszerzésre, ill. beállításra került 44 darab asztali és laptop számítógép, 2 darab multifunkciós (nyomtatást, fénymásolást és lapolvasást végző) eszköz, valamint számos egyéb informatikai tárgy. Így jelenleg összesen 210 számítógép (ebből 31 laptop) és közel félszáz multifunkciós eszköz áll rendelkezésünkre. Az Andaházy-Szilágyi Mihály Kollégium teljes felújításával az épület informatikai infrastruktúrája is megújult.

A központi épület felújítása során modern informatikai eszközökkel bővítettük az előadótermeket. Jelenleg 17 interaktív táblával és asztali, ill. laptop számítógépekkel felszerelt multimédiás, hangosítással rendelkező előadó- és szemináriumi termünk van, amelyek lehetővé teszik a korszerű, számítógéppel támogatott oktatást.

Az Elektronikus Tanulmányi Rendszer szolgáltatásait (Neptun) az SDA Informatika Zrt. biztosítja. A DRHE és az SDA Informatika Zrt. közötti együttműködés vállalkozói keretszerződés alapján történik.

Folyamatban van a DRHE csatlakozása a nemzetközi felsőoktatási WiFi hálózathoz (EduRoam), amely korlátlan forgalmú internetezést tesz lehetővé a hallgatóink, az oktatóink és a dolgozóink számára nem csak a DRHE területén, hanem minden olyan felsőoktatási intézményben, amely rendelkezik EduRoam-tagsággal.

Testnevelés, tömegsport

A Testnevelési Tanszék meghatározó szerepet tölt be az egyetemi polgárok fizikai aktivitásának kialakításában, fejlesztésében, ami az elmúlt években nehézségekbe ütközött. A tornaterem hiánya miatt a testnevelés kurzust a hallgatóknak külső helyszínen (Debreceni Egyetem által meghirdetett kurzusok) kellett teljesíteni. A 2016/2017-es tanévtől kezdve a Testnevelési Tanszék oktatói által meghirdetett kurzusokra járhatnak a diákok, ugyanis ebben az évben egy jól felszerelt tornateremet vehetett birtokba az egyetemi közösség, ami nem csak a minden igényt kielégítő testnevelés órák helyszínéül szolgál, hanem a különböző események szervezésekor is számításba vehető.

A tömegsport rendezvények alkalmával a tornaterem mellett a kültéri, multifunkcionális sportpálya biztosít lehetőséget arra, hogy minél több sportággal (röplabda, labdarúgás, kosárlabda, tenisz, tollaslabda) ismertessük meg a hallgatókat. A házi bajnokságok (kispályás labdarúgó bajnokság, röplabda házi bajnokság) és az olyan rendezvények, amelyek szorosan összekapcsolhatóak a mozgással (pl.: Magyar Egyetemi Sport Nemzetközi Napja) azt a célt szolgálják, hogy felhívják a figyelmet a rendszeres testmozgás fontosságára. A programok szervezésében és lebonyolításában a Hallgatói Önkormányzat diákjai is segítséget nyújtanak a Testnevelési Tanszék oktatóinak.

Étkeztetés

Egyetemünkkel azonos ingatlanon, a Debreceni Református Kollégium területén közétkezdő működik, amely a hét minden munkanapján, az egyetemi oktatók és hallgatók számára külön étkezőben kínál kedvező áron ebédelési lehetőséget.

Épületünkben ezen felül egy büfé is működik, amely napközben biztosítja a hallgatók ellátását, illetve szendvicsek vásárlását is lehetővé teszi.

A tanári társalgóban és a tanulmányi osztályon adminisztratív munkatársaink és oktatóink számára berendezett mini-konyha áll rendelkezésre, ahol a magukkal hozott ebédet megmelegíthetik és elfogyaszthatják, illetve maguk számára kávé és teát készíthetnek. Technikai munkatársaink számára is biztosított az öltözőjük melletti teakonyhákban az étkezés.

Valamennyi tanszékünk vízvételi lehetőséggel, mikrohullámú sütővel, hűtővel, vízforralóval és meleg vizes mosogatóval van felszerelve.

Egyetemünk területén 1-1 snack ételautomata, italautomata és kávéautomata működik a hallgatói zsibongókban, illetve azok közelében. Az Egyetemi Kollégiumban 1 étel- és italautomata, továbbá 2 kávéautomata üzemel.

3.5 Az intézmény potenciális partnerei, velük kapcsolatban azonosítható együttműködési lehetőségek és szinergiák értékelése

Az előző fejezetben ismertetett helyzet miatt a hitéleti képzések terén együttműködési szinergiák kialakítására a fenntartó egyházkerületek felől hozzánk nem érkezett igény. Képzéseinket a hitéleti szakok vonatkozásában egyedül működtetjük, partnerségünk – a folyamatos szakmai kapcsolattartás és a doktorképzés, valamint a habilitációk mellett – leginkább a szakalapítási konzorciumokra korlátozódik. Egyedül a Sárospataki Református Teológiai Akadémiával van együttműködési megállapodásunk, amelynek értelmében a Doktori Iskolánk oktatói karába az ő oktatóikat is foglalkoztatjuk, és számukra témavezetői feladatokat biztosítunk.

Komoly potenciális partnerünk azonban a Debreceni Egyetem, amely – már csak közös történelmi gyökereink okán is – őszintén elkötelezett a velünk való együttműködésre. A két egyetem közötti együttműködési megállapodás keretében együttműködésünk kiterjed

- szakok közös képzésként való működtetésére (pasztorális tanácsadás és szervezetfejlesztés BA szak és hittanár-nevelő osztatlan tanári mesterszak: itt a szakgazda a DRHE, etikatanár osztatlan mesterszak: itt a szakgazda a DE),
- szakpárok közös működtetésére (hittanár-nevelő osztatlan tanárszak és közismereti tanárszakok szakpárban),
- áthallgatások, vendéghallgatói jogviszonyok kölcsönös támogatására,
- tanító szakos hallgatóink egyszerűsített beiskolázására a DE pedagógia MA szakán,
- a könyvtárak közötti együttműködésre és közös könyvtári digitális katalógus üzemeltetésére,
- ingatlanok közös hasznosítására (szarvasi vízi tábor, DE-TEK Kossuth Lajos III. Kollégium).

Doktori és habilitációs tanácsainkban kölcsönösen képviseltetjük külső tagokkal magunkat, és immár az UniBike egyetemi kerékpár-rendszer közös üzemeltetése terén is megvalósult az együttműködés.

Egyetemünk a Makovecz Hallgatói Ösztöndíjprogram keretében együttműködik a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézettel, a Selye János Egyetemmel, valamint a beregszászi II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolával; 2016 és 2018 között a három intézményből összesen kilenc hallgató folytatott tanulmányokat egyetemünkön.

Az ERASMUS+ programban az utóbbi öt tanévben partnerintézményeink közül 10 angol, 4 német és 2 magyar nyelvű helyszínt választott összesen 87 hallgató; ez évente átlagosan 17,4 hallgatót jelent. Ugyanebben az időszakban 29 vendéghallgató érkezett intézményünkbe, 2 fő pedig szakmai gyakorlatát teljesítette itt. A CEEPUS program hallgatói mobilitásának keretében három bejövő hallgatónk volt. Tanévenként átlagosan 5-10 munkatársunk vesz részt az ERASMUS+ személyzeti mobilitási programban, és 8-12 fő a kiutazó oktató. A beérkező oktatók és személyzet létszáma az elmúlt öt tanévben összesen 79 fő volt.

3.6 Stratégiai irányok meghatározása

A Fenntartó az alábbi stratégiai irányokat, illetve prioritizálást várja el egyetemünktől:

Stratégiai terület	Stratégiai dilemma	Stratégiai Opciók			
Oktatás	Az intézmény képzésterületi fókuszai	Fejlesztés	<u>Szinten tartás</u>	Leépítés	Nemzetközi
	Képzési szint fókusz	Fejlesztés	<u>Szinten tartás</u>	Leépítés	
	Tevékenységi hatókör: hitéleti szakok	Lokális	Regionális	<u>Országos</u>	
	Tevékenységi hatókör: világi szakok	Lokális	<u>Regionális</u>	Országos	
	Felnőttképzési aktivitás: hitéleti szakok	<u>Fejlesztés</u>	Szinten tartás	Leépítés	
	Felnőttképzési aktivitás: világi szakok	<u>Fejlesztés</u>	Szinten tartás	Leépítés	
	Képzési kínálat kialakításának motivációja	Hallgatói kereslet	<u>Hallgatói kereslet és munkaerőpiaci igények</u>	Munkaerőpiaci igények	
Kutatás-Fejlesztés és Innováció	Tevékenység súlya az alaptevékenységekben	<u>Fejlesztés</u>	Szinten tartás	Leépítés	Nemzetközi
	Intézményi szerep az innovációs láncban	Tudományos alap kutatások	<u>Egyensúly az alap- és alkalmazott kutatások között</u>	Elsősorban piaci, alkalmazott kutatás	
	Tevékenység kiemelt területei	Fejlesztés	<u>Szinten tartás</u>	Leépítés	
	Tevékenység hatóköre	Lokális	Regionális	<u>Országos</u>	
Intézmény-irányítás	Belső működési struktúra átalakítása	<u>Nem tervez változásokat</u>	Változásokat tervez	Jelentős változásokat tervez	
Szervezet önállóság		<u>Nem tervez változtatásokat</u>	Laza tematikus vagy hálózatos együttműködés elképzelhető	Intézményi szövetség kialakítása elképzelhető	Intézményi integrációt tervez
Gazdálkodás	Gazdálkodás stratégiája	A működési hiány csökkentésére törekszik	<u>Gazdálkodási egyensúlyra törekszik</u>	Gazdasági eredményre törekszik	Nemzetközi
	Gazdálkodási egyensúly fenntartásának módja	Inkább kiadáscsökkentésre törekszik	Kiadáscsökkentésre és bevételnövelésre egyaránt törekszik	<u>Inkább bevételnövelésre törekszik</u>	
	Vállalkozási, szolgáltatási tevékenység intenzitása	<u>Fejlesztés</u>	Szinten tartás	Leépítés	
Humán erőforrás	Oktatók-kutatók státusza	A lehető legkevesebb főállású	<u>A jelenlegi arányok megőrzése</u>	Döntően főállású	Nemzetközi
	Kapacitások fenntartása	Fejlesztés	<u>Szinten tartás</u>	Leépítés	
	Oktatói-kutatói utánpótlás biztosítása	Döntően külső erőforrások bevonásával	<u>Külső és belső erőforrások kiegyensúlyozásával</u>	Döntően belső erőforrások biztosításával	
Infrastruktúra	Létesítménykapacitások fenntartása	Fejlesztés	<u>Szinten tartás</u>	Leépítés	Nemzetközi
	Létesítménygazdálkodás	Jelentős változásokat tervez	<u>Nem tervez jelentős változásokat</u>		
Kiválósági minősítésre való törekvés	<u>Az intézmény kiemelt egyházi felsőoktatási intézmény minősítésre törekszik</u>	Az intézmény kutatóegyetem minősítésre törekszik		Az intézmény nem törekszik kiválósági minősítésre	

Az intézmény a fenti stratégiai irányoknak megfelelően definiálja, hogy milyen irányba csoportosítja erőforrásait, kijelölve egyben azokat az irányokat is, amelyeket nem kíván követni.

4. Az új Intézményfejlesztési Terv stratégiai kérdései

4.1 Jövőkép meghatározása

4.1.1 Tevékenységre vonatkozó jövőkép meghatározása

A Debreceni Református Hittudományi Egyetem 2023-ra a református egyházi felsőoktatásban és a régió tanítóképzésében betöltött vezető szerepét megőrizve, oktatási, kutatási tevékenységét integráltan szervező egyetem lesz.

Az intézmény hitéleti képzéseivel a fenntartó egyházkerület munkaerő-igényének, világi szakjainak vonatkozásában pedig a piaci igényeknek és az önfinanszírozás követelményének megfelelő képzések biztosításával szolgálja egyháza, valamint az országos társadalmi-gazdasági szereplők képzési és munkaerőpiaci igényeit.

Az oktatási tevékenység kiemelkedő színvonalát a minősített oktatók magas számaránya, folyamatos kutatói és publikációs tevékenysége, valamint a szakmailag kimagasló gyakorló-helyek és kellően képzett szakoktatók biztosítják. Egyetemünk fontosnak tartja a gyakorlati és az elméleti képzés optimális, az adott képzési szintnek megfelelő egyensúlyát. Egyházi fenntartású intézményként a versenyképes diplomához szükséges tudás és kompetenciák mellett hallgatóit a református keresztyén értékekkel és hagyományokkal is megismerteti, számukra szellemiségéből adódó értékmentát közvetít, hitéleti szakos hallgatóit pedig az egyetemi lelkesedésen, a személyes tutori rendszeren és az oktatók példamutatásán keresztül, hitelveik és választott élethivatásuk melletti elkötelezettségre ösztönzi.

A DRHE kutatási tevékenysége publikációkban, idézettségben, pályázati bevételekben mérhető eredményessége református egyházi viszonylatban kiemelkedik, országos és ökumenikus viszonylatban pedig más egyetemek bölcsész- és tanárképzést folytató karaival összemérve is jó. Egyetemünk kutatási fókuszterületei (hittudományok, humán- és társadalomtudományok, természettudományok és matematika, művészetek) a hit, a lelki egészség, az antropológia és a nevelés témakörében felmerülő társadalmi, közegyházi, tudományos és gazdasági kihívások megválaszolására irányulnak, és a világban zajló globális változásokhoz, nemzeti sorskérdéseinkhez, valamint a keresztyén egyházakban lezajló szociológiai folyamatokhoz igazodnak. Az e folyamatokra reflektáló teológiai diskurzusokban oktatóink, kutatóink aktív és kezdeményező szerepet vállalnak.

Egyetemünk részesedése a tanítók továbbképzésében a régióban meghatározó, a pedagógusok továbbképzésében jelentős, a református közoktatási hálózat vonatkozásában pedig meghatározó. A Tiszántúli Református Egyházkerületben intézményünk az egyházi felnőttképzés terén kezdeményező, nem lelkeszi egyházi alkalmazottak továbbképzésében pedig országos szerepet tölt be.

A hallgatók tudományos tevékenységének támogatása az egyetemen kiemelt szerepet játszik, felkészült szakembereket kínálva a kárpát-medencei magyar egyházi közösségeknek és Kelet-Magyarország közoktatási intézményeinek, doktori iskolája révén pedig szakmai utánpótlást biztosítva a magyar protestáns egyházi felsőoktatásnak, valamint a hittudományok, vallástudományok terén a hazai tudományos életnek.

4.1.2 Szervezetre vonatkozó jövőkép meghatározása

A Debreceni Református Hittudományi Egyetem egyházi fenntartású, önálló, kar nélküli, hatékonyan működő egyetem.

4.2 Stratégiai célok, valamint a hozzájuk kapcsolódó stratégiai akciók, mutatószámok/sikerkritériumok, határidők és felelősök meghatározása

A fejezetben a stratégiai célok megvalósítását célzó stratégiai akciók, valamint a stratégiai célok elérését jelző mutatószámok/sikerkritériumok definiálására, bemutatására kerül sor. A stratégiai akciók jól körülhatároltak, időben ütemezettek, a stratégiai mutatószámok/sikerkritériumok egyértelműen mérhetőek/világosan definiáltak és oksági kapcsolatban állnak a kapcsolódó stratégiai célokkal. Egy stratégiai célhoz több stratégiai mutatószám és stratégiai akció, illetve egy stratégiai mutatószámhoz több stratégiai akció is kapcsolódhat.

	Stratégiai cél/ kapcsolódó stratégiai akció(k)	Stratégiai mutatószám/ sikerkritérium	Határidő	Felelős
1.	„Hálózatosodás”: a tiszántúli egyházi iskolahálózattal a rendszeres és alkalmi kapcsolatok megerősítése			
1.1.	önálló PR iroda felállítása	<i>feladatkör meghatározása</i>	2019.06.30.	<i>főtitkár, rektor</i>
		<i>irodahelyiség kialakítása</i>	2019.09.01.	<i>rektor</i>
		<i>státuszok feltöltése</i>	2019.09.01.	<i>rektor</i>
1.2.	közoktatási intézményekkel a kapcsolat bővítése, erősítése	<i>munkaterv kidolgozása, éves feladat- és felelősi listával</i>	2019.12.31.	<i>oktatási rh.</i>
1.3.	Felnőttképzési Központ képzési kínálatának bővítése, fokozottabb PR tevékenység	<i>képzések számának 30%-os, a résztvevők számának 100%-os növekedése</i>	2023.12.31.	<i>oktatási rh.</i>
1.4.	Katechetikai Központ képzési kínálatának bővítése, fokozottabb PR tevékenység	<i>képzések számának 50%-os, a résztvevők számának 100%-os növekedése</i>	2023.12.31.	<i>rektor</i>
1.5.	Alumni-tevékenység bővítése	<i>alumni tagok számának megnégyszerezése, a programokon részt vevők számának megkétszerezése</i>	2023.12.31.	<i>alumni-felelős</i>
1.6.	Alumni-kártya bevezetése	<i>kedvezmény-rendszerrel</i>	2020.07.31.	<i>rektor</i>
1.7.	Szenior-akadémia folytatása, szinten tartása	<i>a létszám 350 fő fölött tartása</i>	<i>folyamatos</i>	<i>programigazgató, képzésfelelős</i>
1.8.	„À la carte” (nem diploma-szerzésre irányuló) képzési program kidolgozása, indítása	<i>a programfelelős megválasztása</i>	2019.12.31.	<i>rektor</i>
		<i>a képzési program kidolgozása, elfogadása</i>	2020.04.30.	<i>képzésfelelős</i>
		<i>a képzés első meghirdetése</i>	2020.09.01.	<i>oktatási rh.</i>
1.9.	Határon túli partnerintézmények és a beutazók (oktatók, hallgatók) számának növelése	<i>kétévente egy további partner, beutazók számának 30%-os növelése</i>	2023.12.31.	<i>külsügyi referens</i>
1.10.	Szervezett és rendszeres kapcsolat a középiskolai tehetségpontokkal	<i>legalább 3 középiskolával formális kapcsolat, évente legalább egy közös rendezvény</i>	2023.12.31.	<i>TDT</i>

	Stratégiai cél/ kapcsolódó stratégiai akció(k)	Stratégiai mutatószám/ sikerkritérium	Határidő	Felelős
2.	Hallgatói szolgáltatások színvonalának emelése			
2.1.	Egyetemi kártya (UniPass) bevezetése, kedvezményrendszer hozzákapcsolása	<i>a kártya bevezetése, legyártatása</i>	2019.07.31.	<i>főtitkár</i>
		<i>saját intézményi kedvezményrendszer / funkciók hozzákapcsolása</i>	<i>folyamatos</i>	<i>főtitkár</i>
2.2.	Hallgatói sport-ösztöndíj alapítása, bevezetése	<i>TJSz módosítása</i>	2019.12.31.	<i>főtitkár, rektor</i>
		<i>első meghirdetés</i>	2019.09.15.	<i>főtitkár</i>
2.3.	Andaházy Kollégium: hallgatói kézikönyvtár létrehozása	<i>költségvetési keret hozzárendelése</i>	2019.05.31.	<i>rektor</i>
		<i>bútorzat beszerzése, első könyvbekészítés</i>	2019.06.30.	<i>kollégiumi igazgató</i>
2.4.	Családbarát intézkedések	<i>lásd a 4. pont alatt</i>		
2.5.	Könyvtár: a debreceni közös felsőoktatási adatbázis fenntartása, közös fejlesztése	<i>a Corvinát felváltó új közös nyilvántartó rendszer közös működtetése</i>	<i>folyamatos</i>	<i>könyvtárigazgató</i>
2.6.	Könyvtár: a részidős képzések hallgatói számára a szolgáltatások elérésének megkönnyítése	<i>javaslatok kidolgozása</i>	2019.06.30.	<i>könyvtárigazgató</i>
		<i>szükséges szabálymódosítások/rektori utasítások</i>	2019.09.01.	<i>rektor</i>
2.7.	Könyvtár: a Debreceni Egyetemmel szorosabb együttműködés	<i>javaslatok kidolgozása</i>	2019.12.31.	<i>rektor, könyvtárigazgató</i>
		<i>szükséges megállapodások, szabályzatmódosítások</i>	2020.04.30.	<i>rektor</i>
2.8.	Könyvtár: az „elfekvő” teológiai állomány feldolgozásában jelentős előrelépések	<i>sikerkritérium: évi 3000 kötet állományba vétele, feltárása</i>	<i>folyamatos</i>	<i>könyvtárigazgató</i>
3.	A közösség és a közösség-tudat erősítése			
3.1.	spirituális alkalmak vonzóbbá tétele	<i>alkalmak számának és jellegének felülvizsgálata</i>	2019.10.30.	<i>egyetemi lelkész, intézeti értekezlet</i>
3.2.	csapatépítő rendezvények, kihelyezett ülések, kirándulások	<i>évente legalább egy kiemelt rendezvény</i>	<i>folyamatos</i>	<i>rektor</i>
3.3.	inspiráló közös szakmai aktivitások	<i>évente legalább egy, ezt célzó rendezvény</i>	<i>folyamatos</i>	<i>tudományos rh.</i>
4.	Családbarát munkahely			
4.1.	baba-mama szoba (gyermekfelügyelet biztosításával)	<i>a szoba kialakítása</i>	2020.12.31.	<i>rektor</i>
		<i>a felügyelet megszervezése</i>	2021.03.31.	<i>főtitkár</i>
4.2.	konditerem	<i>a szoba kialakítása</i>	2021.12.31.	<i>rektor</i>
4.3.	egyéb családbarát szolgáltatások, munkáltatói intézkedések (pl. nyári táborok)	<i>szabályzatok felülvizsgálata, szükség szerinti módosítása</i>	2020.03.31.	<i>főtitkár</i>

	Stratégiai cél/ kapcsolódó stratégiai akció(k)	Stratégiai mutatószám/ sikerkritérium	Határidő	Felelős
5.	Oktatási portfólió fejlesztése			
5.1.	Teológia MA – levelező képzés beindítása	szakfelelős megválasztása	2019.10.31.	rektor
		szakindítási dokumentáció elkészítése, szenátusi elfogadása	2020.05.31.	szakfelelős
		szak első meghirdetése	2021.09.01.	TI intézetvezető
5.2.	Családterápiás szakember szakirányú továbbképzés megalapítása, indítása	szakfelelős megválasztása	2020.10.31.	rektor
		szakindítási dokumentáció elkészítése, szenátusi elfogadása	2021.03.31.	szakfelelős
		szak első meghirdetése	2021.09.01.	TI intézetvezető
5.3.	Kántor szak: szakpárokban való meghirdetés (tanító/klm) feltételeinek megteremtése	szükséges zsinati és minisztériumi egyeztetések a jogszabályi feltételek biztosítása érdekében	2019.12.31.	rektor
5.4.	Óvópedagógus képzéshez hitéleti modul felkínálása	egyeztetés a DE illetékes karával (kredit-keret)	2019.06.30.	TI intézetvezető
		a modul szakmai programjának elfogadása	2019.11.30.	GyT tanszék
		a modul indítása	2021.09.01.	TI intézetvezető
5.5.	PT-SZF MA szak kifuttatása	szenátusi határozat	2019.10.31.	rektor
5.6.	Egyházi intézményvezető szakirányú továbbképzés újraalapítása, indítása	szakfelelős megválasztása	2019.10.31.	rektor
		szakindítási dokumentáció elkészítése, elfogadása	2020.03.31.	szakfelelős
		szak első meghirdetése	2020.09.01.	TI intézetvezető
5.7.	Egyéni és közösségi pasztoráció szakirányú továbbképzés megalapítása és beindítása (börtönlelkész, táborigyógyító lelkész, kórházlelkész specializációkkal)	szakfelelős megválasztása	2019.10.31.	rektor
		képzési dokumentáció elkészítése, szenátusi elfogadása	2020.03.31.	szakfelelős
		képzés első meghirdetése	2020.09.01.	TI intézetvezető
5.8.	tanító szakra épülő, „rövidített” KLM képzés kidolgozása, beindítása	a mintatanterv kidolgozása (automatikus beszámítási rend)	2019.12.31.	KLM szakfelelős
		első meghirdetés	2020.09.01.	TI intézetvezető
5.9.	pedagógus-asszisztens képzés megalapítása, bevezetése (felsőoktatási szakképzés)	szakfelelős megválasztása	2020.10.31.	rektor
		szakalapítási dokumentáció elkészítése, elfogadása	2020.03.31.	szakfelelős
		szak első meghirdetése	2021.09.01.	TI intézetvezető

	Stratégiai cél/ kapcsolódó stratégiai akció(k)	Stratégiai mutatószám/ sikerkritérium	Határidő	Felelős
5.10.	„À la carte” (nem diploma-szerzésre irányuló) képzési program kidolgozása, indítása	<i>lásd az 1.8. pont alatt</i>		
5.11.	egyházi protokoll-képzés meghirdetése média-szakembereknek	<i>képzésfelelős megválasztása</i>	2019.10.31.	rektor
		<i>a képzési dokumentáció elkészítése, elfogadása</i>	2020.03.31.	képzésfelelős
		<i>a képzés első meghirdetése</i>	2020.09.01.	Felnőttképzési Intézet
5.12.	egyházi köznevelési intézmények számára egyházi bevezető kurzusok hirdetése	<i>képzésfelelős megválasztása</i>	2019.10.31.	rektor
		<i>a képzési dokumentáció elkészítése, elfogadása</i>	2020.03.31.	képzésfelelős
		<i>a képzés első meghirdetése</i>	2020.09.01.	intézetvezető
6.	Meglévő képzési programok fejlesztése			
6.1.	e-learning lehetőségeinek felmérése, a kínálat bővítése	<i>lehetőségek, igények felmérése</i>	2020.12.31.	oktatási rh.
		<i>tantárgyi segédanyagok kidolgozása</i>	2021.12.31.	tanszékvezetők
		<i>feltöltés, futtatás</i>	2021.04.30	ISzCs vezetője
6.2.	távoktatás lehetőségeinek felmérése, informatikai feltételeinek megteremtése	<i>lehetőségek, igények felmérése,</i>	2020.12.31.	oktatási rh.
		<i>ennek fényében a szükséges fejlesztési terv összeállítása</i>	2021.06.30.	oktatási rh.
6.3.	Teológia–lelkész szak: a képzési program és a mintatanterv áttekintése, szükség szerinti módosítása	<i>a képzési program és a mintatanterv áttekintése</i>	2019.12.31.	szakfelelős, TI értekezlet
		<i>a mintatanterv és az érintett szabályzatok módosítása</i>	2020.05.31.	rektor
		<i>exmisszus-gyakornoki szabályrendelet kidolgozása</i>	2020.06.30.	szakfelelős, gyakorlat-felelős, intézeti értekezlet
6.4.	KLM /hittanár-nevelőtanár szak: a gyakorlóléhelyek körének bővítése	<i>a lehetőségek felmérése, a szükséges megállapodások megkötése</i>	2020.06.60.	szakfelelősök, rektor
6.5.	Tanító szak: pedagógiai élményt kínáló kurzusok beépítése az első két félévbe	<i>javaslatok kidolgozása</i>	2019.12.31.	szakfelelős, TK intézeti értekezlet
		<i>mintatanterv módosítása</i>	2020.05.31.	oktatási rh.
6.6.	Tanító szak: természettudományi labor felállítása	<i>megfelelő helyszín felszabadítása</i>	2021.12.31.	rektor
		<i>berendezés, felszerelés</i>	2022.06.30.	rektor, tanszékvezető
		<i>érintett tantárgyak leírásának módosítása</i>	2022.06.30.	tantárgyfelelősök, tanszékvezető

	Stratégiai cél/ kapcsolódó stratégiai akció(k)	Stratégiai mutatószám/ sikerkritérium	Határidő	Felelős
		<i>üzembe helyezés</i>	<i>2022.09.01.</i>	<i>rektor</i>
6.7.	Tanító szak: hallgatói munkákból rendszeres kiállítások szervezése (vizuális nevelés, technika)	<i>első kiállítások, majd tanévenként</i>	<i>2020.06.30.</i>	<i>érintett tanszékvezetők</i>
6.8.	Tanító szak: a műveltségi területekről a továbblépés megkönnyítése a Debreceni Egyetem MA szakjaira	<i>egyetemközi egyeztetések</i>	<i>2020.06.30.</i>	<i>oktatási rh.</i>
		<i>a mintatanterv szükség szerinti módosítása</i>	<i>2020.12.31.</i>	<i>oktatási rh.</i>
6.9.	Tanító szak: Erasmus-ablak egyeztetése a stratégiai partnerekkel	<i>két-három stratégiai partner kiválasztása</i>		<i>intézetvezető, rektor</i>
		<i>Erasmus-ablak mintatantervi helyének és tantárgyainak leegyeztetése</i>	<i>2020.10.31.</i>	<i>oktatási rh., (szakfelelős, intézetvezető)</i>
		<i>a mintatanterv szükség szerinti módosítása</i>	<i>2020.12.31.</i>	<i>oktatási rh.</i>
6.10.	Tanító szak: szabadon választható tárgyak körének bővítése	<i>a jogszabályi előírások érvényesítése a Neptun rendszerben</i>	<i>2020.06.30.</i>	<i>oktatási rh.</i>
6.11.	Tanító szak: pedagógiai élményt nyújtó tantárgyi programok kínálatának bővítése	<i>javaslatok begyűjtése, egyeztetés</i>		<i>intézetvezető, intézeti értekezlet</i>
		<i>a mintatanterv szükség szerinti módosítása</i>	<i>2020.12.31.</i>	<i>oktatási rh.</i>
6.12.	Tanító szak: állásinterjúkra, önéletrajz-írásra felkészítő kurzus bevezetése	<i>javaslatok begyűjtése, egyeztetés</i>		<i>intézetvezető, intézeti értekezlet</i>
		<i>a mintatanterv szükség szerinti módosítása</i>	<i>2020.12.31.</i>	<i>oktatási rh.</i>
6.13.	Tanító szak: portfólió-készítés bevezetése a kötelező tantárgyak közé és a záróvizsgába	<i>a tantárgy felelősének megválasztása</i>	<i>2019.12.31.</i>	<i>rektor</i>
		<i>a tantárgyi program és a záróvizsga rendjének kidolgozása</i>	<i>2020.10.31.</i>	<i>tantárgyfelelős, szakfelelős</i>
		<i>a mintatanterv és a TVSz szükség szerinti módosítása</i>	<i>2020.12.31.</i>	<i>oktatási rh.</i>
6.14.	Tanító szak: lemorzsolódás csökkentése: a mintatantervi előfeltételek felülvizsgálata, bizonyos tárgyak (vizsgakurzusok) keresztféléves meghirdetése	<i>a mintatanterv és a TVSz szükség szerinti módosítása</i>	<i>2020.12.31.</i>	<i>oktatási rh.</i>
6.15.	Tanító szak: saját jegyzetek kidolgozásának, frissítésének intézményi támogatása	<i>tanévenként legalább egy jegyzet megjelentetése</i>	<i>folyamatos</i>	<i>tudományos rh.</i>

	Stratégiai cél/ kapcsolódó stratégiai akció(k)	Stratégiai mutatószám/ sikerkritérium	Határidő	Felelős
7.	Kutatói, publikációs tevékenység fejlesztése			
7.1.	tudományos rektorhelyettesi iroda kialakítása	<i>iroda-helyiség kialakítása</i>	2019.09.01.	rektor
		<i>hivatali ügyintéző munkába állítása</i>	2019.09.01.	rektor
7.2.	a Doktori Iskola adminisztrációjának megerősítése	<i>az ügyintézői fél állás teljes állásra emelése</i>	2019.10.01.	rektor
7.3.	az intézményi repozitóriumok akkreditálása, nyilvánossá tétele		2019.12.31.	tudományos rh.
7.4.	oktatói publikációk visszamenőleges feltöltése az intézményi repozitóriumokba		2020.07.31.	tudományos rh.
7.5.	több tanszék összefogásával megvalósuló kutatási projektek (kiemelt) támogatása	<i>a kutatásfinanszírozási szabályzat áttekintése, szükség szerinti módosítása</i>	2019.07.31.	TMB, rektor
7.6.	a kutatói (publikációs) többletmunka anyagi elismerését célzó támogatási rendszer előkészítése, bevezetése	<i>a rendszer kidolgozása, megvitatása</i>	2021.12.31.	Vezetői Értekezlet, intézeti értekezletek
		<i>szükséges szabályzatmódosítások átvezetése</i>	2022.06.30.	rektor
		<i>a rendszer bevezetése</i>	2022.09.01.	rektor
8.	Oktatói kar fejlesztése			
8.1.	Az órával/tantárgyfelelősséggel túlterhelt tanszékek terhelésének csökkentése	<i>új státuszok létesítése (legalább 2) az igények és lehetőségek szerint</i>	folyamatos	tanszékvezetők, rektor
8.2.	a minősített oktatók arányának további javítása	<i>a ciklus végéig legalább 5 új minősítés /minősített oktató beállítása</i>	folyamatos	Vezetői értekezlet
8.3.	az oktatók munkájának munkáltatói minősítése – első értékelések	<i>lásd SzMSz 85. §</i>	2020.06.30.	rektor
8.4.	az oktatói munka hallgatói véleményezése során feltárt, tartósan alacsony értékelések javítását célzó minőségfejlesztési folyamatok kialakítása	<i>a megfelelő folyamat kidolgozása, a Minőségbiztosítási Szabályzat módosítása</i>	2020.06.30.	MÉB elnöke
		<i>az eljárás első alkalmazása</i>	2021.06.30.	rektor
8.5.	egyetemi oktatói kártya bevezetése		2019.12.31.	főtitkár
8.6.	a helyi, regionális, országos kitüntetések kihasználása az intézményi munka elismerése érdekében	<i>szóba jövő kitüntetések és szabályzataik begyűjtése</i>	2020.06.30.	tudományos rh.
8.7.	az oktatói pálya vonzóbbá tétele intézményi oktatói bértábla kialakításával, a	<i>a rendszer kidolgozása, megvitatása</i>	2021.12.31.	Vezetői Értekezlet, intézeti

	Stratégiai cél/ kapcsolódó stratégiai akció(k)	Stratégiai mutatószám/ sikerkritérium	Határidő	Felelős
	differenciált bérezés irányába tett lépésekkel			<i>értekezletek</i>
		<i>szükséges szabályzat-módosítások átvezetése</i>	<i>2022.06.30.</i>	<i>rektor</i>
		<i>a rendszer bevezetése</i>	<i>2022.09.01.</i>	<i>rektor</i>
9.	Beruházások, fejlesztések			
9.1.	számítógép-park további fejlesztése	<i>évente legalább 30 számítógép cseréje</i>	<i>folyamatos</i>	<i>rektor</i>
9.2.	csatlakozás a nemzetközi felsőoktatási WiFi hálózathoz (EduRoam)		<i>2019.12.31.</i>	<i>főtitkár</i>
9.4.	szolgálati lakások számának növelése	<i>legalább 3 új családi szolgálati lakás kialakítása</i>	<i>folyamatos</i>	<i>rektor</i>
9.5.	egy további sípos orgona beállítása az épületben		<i>2022.06.30.</i>	<i>rektor</i>

4.3 Megvalósítási ütemterv

Egyetemünk fentebb ismertetett stratégiai céljainak teljesítését az alábbi éves ütemterv alapján kívánja megvalósítani:

2019

2.3.1.	Andaházy Kollégium: hallgatói kézikönyvtár létrehozása	<i>költségvetési keret hozzárendelése</i>	2019.05.31.	rektor
1.1.	önálló PR iroda felállítása	<i>feladatkör meghatározása</i>	2019.06.30.	főtitkár, rektor
2.3.2.	Andaházy Kollégium: hallgatói kézikönyvtár létrehozása	<i>bútorzat beszerzése, első könyvbeszerzés</i>	2019.06.30.	kollégiumi igazgató
2.6.1.	Könyvtár: a részidős képzések hallgatói számára a szolgáltatások elérésének megkönnyítése	<i>javaslatok kidolgozása</i>	2019.06.30.	könyvtárigazgató
5.4.1.	Óvopedagógus képzéshez hitéleti modul felkínálása	<i>egyeztetés a DE illetékes karával (kredit-keret)</i>	2019.06.30.	TI intézetvezető
2.1.1.	Egyetemi kártya (UniPass) bevezetése, kedvezményrendszer hozzákapcsolása	<i>a kártya bevezetése, legyártatása</i>	2019.07.31.	főtitkár
7.5.	több tanszék összefogásával megvalósuló kutatási projektek (kiemelt) támogatása	<i>a kutatásfinanszírozási szabályzat áttekintése, szükség szerinti módosítása</i>	2019.07.31.	TMB, rektor
1.1.	önálló PR iroda felállítása	<i>irodahelyiség kialakítása</i>	2019.09.01.	rektor
1.1.	önálló PR iroda felállítása	<i>státuszok feltöltése</i>	2019.09.01.	rektor
2.6.2.	Könyvtár: a részidős képzések hallgatói számára a szolgáltatások elérésének megkönnyítése	<i>szükséges szabálymódosítások/rektori utasítások</i>	2019.09.01.	rektor
7.1.1.	tudományos rektorhelyettesi iroda kialakítása	<i>iroda-helyiség kialakítása</i>	2019.09.01.	rektor
7.1.2.	tudományos rektorhelyettesi iroda kialakítása	<i>hivatali ügyintéző munkába állítása</i>	2019.09.01.	rektor
2.2.2.	Hallgatói sport-ösztöndíj alapítása, bevezetése	<i>első meghirdetés</i>	2019.09.15.	főtitkár
7.2.	a Doktori Iskola adminisztrációjának megerősítése	<i>az ügyintézői fél állás teljes állásra emelése</i>	2019.10.01.	rektor
3.1.	spirituális alkalmak vonzóbbá tétele	<i>alkalmak számának és jellegének felülvizsgálata</i>	2019.10.30.	egyetemi lelkész, intézeti értekezlet
5.1.1.	Teológia MA – levelező képzés beindítása	<i>szakfelelős megválasztása</i>	2019.10.31.	rektor
5.5.	PT-SZF MA szak kifuttatása	<i>szenátusi határozat</i>	2019.10.31.	rektor
5.6.1.	Egyházi intézményvezető szakirányú továbbképzés újraalapítása, indítása	<i>szakfelelős megválasztása</i>	2019.10.31.	rektor
5.7.1.	Egyéni és közösségi pasztoráció szakirányú továbbképzés megalapítása és beindítása	<i>szakfelelős megválasztása</i>	2019.10.31.	rektor

	(börtönlelkész, tábori lelkész, kórházlelkész specializációkkal)			
5.11.1.	egyházi protokoll-képzés meghirdetése média-szakembereknek	<i>képzésfelelős megválasztása</i>	2019.10.31.	rektor
5.12.1.	egyházi köznevelési intézmények számára egyházi bevezető kurzusok hirdetése	<i>képzésfelelős megválasztása</i>	2019.10.31.	rektor
5.4.2.	Óvopedagógus képzéshez hitéleti modul felkínálása	<i>a modul szakmai programjának elfogadása</i>	2019.11.30.	GyT tanszék
1.2.	közoktatási intézményekkel a kapcsolat bővítése, erősítése	<i>munkaterv kidolgozása, éves feladat- és felelősi listával</i>	2019.12.31.	oktatási rh.
1.8.1.	„À la carte” (nem diploma-szerzésre irányuló) képzési program kidolgozása, indítása	<i>a programfelelős megválasztása</i>	2019.12.31.	rektor
2.2.1.	Hallgatói sport-ösztöndíj alapítása, bevezetése	<i>TJSz módosítása</i>	2019.12.31.	főtitkár, rektor
2.7.1.	Könyvtár: a Debreceni Egyetemmel szorosabb együttműködés	<i>javaslatok kidolgozása</i>	2019.12.31.	rektor, könyvtárigazgató
5.3.	Kántor szak: szakpárokban való meghirdetés (tanító/klm) feltételeinek megteremtése	<i>szükséges zsinati és minisztériumi egyeztetések a jogszabályi feltételek biztosítása érdekében</i>	2019.12.31.	rektor
5.8.1.	tanító szakra épülő, „rövidített” KLM képzés kidolgozása, beindítása	<i>a mintatanterv kidolgozása (automatikus beszámítási rend)</i>	2019.12.31.	KLM szakfelelős
6.3.1.	Teológia–lelkész szak: a képzési program és a mintatanterv áttekintése, szükség szerinti módosítása	<i>a képzési program és a mintatanterv áttekintése</i>	2019.12.31.	szakfelelős, TI értekezlet
6.5.1.	Tanító szak: pedagógiai élményt kínáló kurzusok beépítése az első két félévbe	<i>javaslatok kidolgozása</i>	2019.12.31.	szakfelelős, TK intézeti értekezlet
6.13.1.	Tanító szak: portfólió-készítés bevezetése a kötelező tantárgyak közé és a záróvizsgába	<i>a tantárgy felelőségének megválasztása</i>	2019.12.31.	rektor
7.3.	az intézményi repozitóriumok akkreditálása, nyilvánossá tétele		2019.12.31.	tudományos rh.
8.5.	egyetemi oktatói kártya bevezetése		2019.12.31.	főtitkár
9.2.	csatlakozás a nemzetközi felsőoktatási WiFi hálózathoz (EduRoam)		2019.12.31.	főtitkár

6.9.1.	Tanító szak: Erasmus-ablak egyeztetése a stratégiai partnerekkel	két-három stratégiai partner kiválasztása	2020.03.31.	intézetvezető, rektor
6.11.1.	Tanító szak: pedagógiai élményt nyújtó tantárgyi programok kínálatának bővítése	javaslatok begyűjtése, egyeztetés	2020.03.31.	intézetvezető, intézeti értekezlet
6.12.1.	Tanító szak: állásinterjúkra, önéletrajz-írásra felkészítő kurzus bevezetése	javaslatok begyűjtése, egyeztetés	2020.03.31.	intézetvezető, intézeti értekezlet
4.3.	egyéb családbarát szolgáltatások, munkáltatói intézkedések (pl. nyári napközis táborok)	szabályzatok felülvizsgálata, szükség szerinti módosítása	2020.03.31.	főtitkár
5.6.2.	Egyházi intézményvezető szakirányú továbbképzés újraalapítása, indítása	szakindítási dokumentáció elkészítése, elfogadása	2020.03.31.	szakfelelős
5.7.2.	Egyéni és közösségi pasztoráció szakirányú továbbképzés megalapítása és beindítása (börtönlelkész, tábori lelkész, kórházlelkész specializációkkal)	képzési dokumentáció elkészítése, szenátusi elfogadása	2020.03.31.	szakfelelős
5.9.2.	pedagógus-asszisztens képzés megalapítása, bevezetése (felsőoktatási szakképzés)	szakalapítási dokumentáció elkészítése, szenátusi elfogadása	2020.03.31.	szakfelelős
5.11.2.	egyházi protokoll-képzés meghirdetése média-szakembereknek	a képzési dokumentáció elkészítése, szenátusi elfogadása	2020.03.31.	képzésfelelős
5.12.2.	egyházi köznevelési intézmények számára egyházi bevezető kurzusok hirdetése	a képzési dokumentáció elkészítése, szenátusi elfogadása	2020.03.31.	képzésfelelős
1.8.2.	„À la carte” (nem diploma-szerzésre irányuló) képzési program kidolgozása, indítása	a képzési program kidolgozása, elfogadása	2020.04.30.	képzésfelelős
2.7.2.	Könyvtár: a Debreceni Egyetemmel szorosabb együttműködés	szükséges megállapodások, szabályzatmódosítások	2020.04.30.	rektor
5.1.2.	Teológia MA – levelező képzés beindítása	szakindítási dokumentáció elkészítése, szenátusi elfogadása	2020.05.31.	szakfelelős
6.3.2.	Teológia-lelkész szak: a képzési program és a mintatanterv áttekintése, szükség szerinti módosítása	a mintatanterv és az érintett szabályzatok módosítása	2020.05.31.	rektor
6.5.2.	Tanító szak: pedagógiai élményt kínáló kurzusok beépítése az első két félévbe	mintatanterv módosítása	2020.05.31.	oktatási rh.
6.3.3.	Teológia-lelkész szak: a képzési program és a	exmisszus-gyakornoki szabályrendelet kidolgozása	2020.06.30.	szakfelelős, gyakorlat-felelős,

	mintatanterv áttekintése, szükség szerinti módosítása			intézeti értekezlet
6.7.	Tanító szak: hallgatói munkákból rendszeres kiállítások szervezése (vizuális nevelés, technika)	<i>első kiállítások, majd tanévenként</i>	2020.06.30.	érintett tanszékvezetők
6.8.1.	Tanító szak: a műveltségi területekről a továbblépés megkönnyítése a Debreceni Egyetem MA szakjaira	<i>egyetemközi egyeztetések</i>	2020.06.30.	oktatási rh.
6.10.	Tanító szak: szabadon választható tárgyak körének bővítése	<i>a jogszabályi előírások érvényesítése a Neptun rendszerben</i>	2020.06.30.	oktatási rh.
8.3.	az oktatók munkájának munkáltatói minősítése – első értékelések	<i>lásd SzMSz 85. §</i>	2020.06.30.	rektor
8.4.1.	az oktatói munka hallgatói véleményezése során feltárt, tartósan alacsony értékelések javítását célzó minőségfejlesztési folyamatok kialakítása	<i>a megfelelő folyamat kidolgozása, a Minőségbiztosítási Szabályzat módosítása</i>	2020.06.30.	MÉB elnöke
8.6.	a helyi, regionális, országos kitüntetések kihasználása az intézményi munka elismerése érdekében	<i>szóba jövő kitüntetések és szabályzataik begyűjtése</i>	2020.06.30.	tudományos rh.
6.4.	KLM /hittanár-nevelőtanár szak: a gyakorlóléhelyek körének bővítése	<i>a lehetőségek felmérése, a szükséges megállapodások megkötése</i>	2020.06.60.	szakfelelősök, rektor
1.6.	Alumni-kártya bevezetése	<i>kedvezmény-rendszerrel</i>	2020.07.31.	rektor
7.4.	oktatói publikációk visszamenőleges feltöltése az intézményi repozitóriumokba		2020.07.31.	tudományos rh.
1.8.3.	„À la carte” (nem diploma-szerzésre irányuló) képzési program kidolgozása, indítása	<i>a képzés első meghirdetése</i>	2020.09.01.	oktatási rh.
5.6.3.	Egyházi intézményvezető szakirányú továbbképzés újraalapítása, indítása	<i>szak első meghirdetése</i>	2020.09.01.	TI intézetvezető
5.7.3.	Egyéni és közösségi pasztoráció szakirányú továbbképzés megalapítása és beindítása (börtönlelkész, tábori lelkész, kórházlelkész specializációkkal)	<i>képzés első meghirdetése</i>	2020.09.01.	TI intézetvezető
5.8.2.	tanító szakra épülő, „rövidített” KLM képzés kidolgozása, beindítása	<i>első meghirdetés</i>	2020.09.01.	TI intézetvezető
5.11.3.	egyházi protokoll-képzés meghirdetése média-szakembereknek	<i>a képzés első meghirdetése</i>	2020.09.01.	Felnőttképzési Intézet

5.12.3.	egyházi köznevelési intézmények számára egyházi bevezető kurzusok hirdetése	<i>a képzés első meghirdetése</i>	2020.09.01.	<i>intézetvezető</i>
5.2.1.	Családterápiás szakember szakirányú továbbképzés megalapítása, indítása	<i>szakfelelős megválasztása</i>	2020.10.31.	<i>rektor</i>
5.9.1.	pedagógus-asszisztens képzés megalapítása, bevezetése (felsőoktatási szakképzés)	<i>szakfelelős megválasztása</i>	2020.10.31.	<i>rektor</i>
6.9.2.	Tanító szak: Erasmus-ablak egyeztetése a stratégiai partnerekkel	<i>Erasmus-ablak mintatantervi helyének és tantárgyainak leegyeztetése</i>	2020.10.31.	<i>oktatási rh., (szakfelelős, intézetvezető)</i>
6.13.2.	Tanító szak: portfólió-készítés bevezetése a kötelező tantárgyak közé és a záróvizsgába	<i>a tantárgyi program és a záróvizsga rendjének kidolgozása</i>	2020.10.31.	<i>tantárgyfelelős, szakfelelős</i>
4.1.	baba-mama szoba (gyermekfelügyelet biztosításával)	<i>a szoba kialakítása</i>	2020.12.31.	<i>rektor</i>
6.1.1.	e-learning lehetőségeinek felmérése, a kínálat bővítése	<i>lehetőségek, igények felmérése</i>	2020.12.31.	<i>oktatási rh.</i>
6.2.1.	távoktatás lehetőségeinek felmérése, informatikai feltételeinek megteremtése	<i>lehetőségek, igények felmérése,</i>	2020.12.31.	<i>oktatási rh.</i>
6.8.2.	Tanító szak: a műveltségi területekről a továbblépés megkönnyítése a Debreceni Egyetem MA szakjaira	<i>a mintatanterv szükség szerinti módosítása</i>	2020.12.31.	<i>oktatási rh.</i>
6.9.3.	Tanító szak: Erasmus-ablak egyeztetése a stratégiai partnerekkel	<i>a mintatanterv szükség szerinti módosítása</i>	2020.12.31.	<i>oktatási rh.</i>
6.11.2.	Tanító szak: pedagógiai élményt nyújtó tantárgyi programok kínálatának bővítése	<i>a mintatanterv szükség szerinti módosítása</i>	2020.12.31.	<i>oktatási rh.</i>
6.12.2.	Tanító szak: állásinterjúkra, önéletrajz-írásra felkészítő kurzus bevezetése	<i>a mintatanterv szükség szerinti módosítása</i>	2020.12.31.	<i>oktatási rh.</i>
6.13.3.	Tanító szak: portfólió-készítés bevezetése a kötelező tantárgyak közé és a záróvizsgába	<i>a mintatanterv és a TVSz szükség szerinti módosítása</i>	2020.12.31.	<i>oktatási rh.</i>
6.14.	Tanító szak: lemorzsolódás csökkentése: a mintatantervi előfeltételek felülvizsgálata, bizonyos tárgyak (vizsgakurzusok) keresztfél éves meghirdetése	<i>a mintatanterv és a TVSz szükség szerinti módosítása</i>	2020.12.31.	<i>oktatási rh.</i>

2021

4.1.	baba-mama szoba (gyermekfelügyelet biztosításával)	<i>a felügyelet megszervezése</i>	2021.03.31.	<i>főtitkár</i>
------	--	-----------------------------------	-------------	-----------------

5.2.2.	Családterápiás szakember szakirányú továbbképzés megalapítása, indítása	szakindítási dokumentáció elkészítése, szenátusi elfogadása	2021.03.31.	szakfelelős
6.1.3.	e-learning lehetőségeinek felmérése, a kínálat bővítése	feltöltés, futtatás	2021.04.30	ISzCs vezetője
6.2.2.	távoktatás lehetőségeinek felmérése, informatikai feltételeinek megteremtése	ennek fényében a szükséges fejlesztési terv összeállítása	2021.06.30.	oktatási rh.
8.4.2.	az oktatói munka hallgatói véleményezése során feltárt, tartósan alacsony értékelések javítását célzó minőség-fejlesztési folyamatok kialakítása	az eljárás első alkalmazása	2021.06.30.	rektor
5.1.2.	Teológia MA – levelező képzés beindítása	szak első meghirdetése	2021.09.01.	TI intézetvezető
5.2.3.	Családterápiás szakember szakirányú továbbképzés megalapítása, indítása	szak első meghirdetése	2021.09.01.	TI intézetvezető
5.4.3.	Óvópedagógus képzéshez hitéleti modul felkínálása	a modul indítása	2021.09.01.	TI intézetvezető
5.9.3.	pedagógus-asszisztens képzés megalapítása, bevezetése (felsőoktatási szakképzés)	szak első meghirdetése	2021.09.01.	TI intézetvezető
4.2.	konditerem	a szoba kialakítása	2021.12.31	rektor
6.1.2.	e-learning lehetőségeinek felmérése, a kínálat bővítése	tantárgyi segédanyagok kidolgozása	2021.12.31.	tanszékvezetők
6.6.1.	Tanító szak: természettudományi labor felállítása	megfelelő helyszín felszabadítása	2021.12.31.	rektor
7.6.1.	a kutatói (publikációs) többletmunka anyagi elismerését célzó támogatási rendszer előkészítése, bevezetése	a rendszer kidolgozása, megvitatása	2021.12.31.	Vezetői Értekezlet, intézeti értekezletek
8.7.1.	az oktatói pálya vonzóbbá tétele intézményi oktatói bértábla kialakításával, a differenciált bérezés irányába tett lépésekkel	a rendszer kidolgozása, megvitatása	2021.12.31.	Vezetői Értekezlet, intézeti értekezletek

2022

6.6.2.	Tanító szak: természettudományi labor felállítása	a labor berendezése, felszerelése	2022.06.30.	rektor, tanszékvezető
6.6.3.	Tanító szak: természettudományi labor felállítása	érintett tantárgyak leírásának módosítása	2022.06.30.	tantárgyfelelősök, tanszékvezető
7.6.2.	a kutatói (publikációs) többletmunka anyagi elismerését célzó támogatási rendszer előkészítése, bevezetése	szükséges szabályzatmódosítások átvezetése	2022.06.30.	rektor

8.7.2.	az oktatói pálya vonzóbbá tétele intézményi oktatói bértábla kialakításával, a differenciált bérezés irányába tett lépésekkel	szükséges szabályzat-módosítások átvezetése	2022.06.30.	rektor
9.5.	egy további sípos orgona beállítása az épületben		2022.06.30.	rektor
6.6.4.	Tanító szak: természettudományi labor felállítása	üzembe helyezés	2022.09.01.	rektor
7.6.3.	a kutatói (publikációs) többletmunka anyagi elismerését célzó támogatási rendszer előkészítése, bevezetése	a rendszer bevezetése	2022.09.01.	rektor
8.7.3.	az oktatói pálya vonzóbbá tétele intézményi oktatói bértábla kialakításával, a differenciált bérezés irányába tett lépésekkel	a rendszer bevezetése	2022.09.01.	rektor

2023

1.3.	Felnőttképzési Központ képzési kínálatának bővítése, fokozottabb PR tevékenység	képzések számának 30%-os, a résztvevők számának 100%-os növekedése	2023.12.31.	oktatási rh.
1.4.	Katechetikai Központ képzési kínálatának bővítése, fokozottabb PR tevékenység	képzések számának 50%-os, a résztvevők számának 100%-os növekedése	2023.12.31.	rektor
1.5.	Alumni-tevékenység bővítése	alumni tagok számának megnégyszerezése, a programokon részt vevők számának megkétszerezése	2023.12.31.	alumni-felelős
1.9.	Határon túli partnerintézmények és a beutazók (oktatók, hallgatók) számának növelése	kétévente egy további partner, beutazók számának 30%-os növelése	2023.12.31.	külső referens
1.10.	Szervezett és rendszeres kapcsolat a középiskolai tehetségpontokkal	legalább 3 középiskolával formális kapcsolat, évente legalább egy közös rendezvény	2023.12.31.	TDT

folyamatos feladatok:

1.7.	Szenior-akadémia folytatása, szinten tartása	a létszám 350 fő fölött tartása	folyamatos	programigazgató, képzésfelelős
2.1.2.	Egyetemi kártya (UniPass) bevezetése, kedvezményrendszer hozzákapcsolása	saját intézményi kedvezményrendszer / funkciók hozzákapcsolása	folyamatos	főtktár
2.5.	Könyvtár: a debreceni közös felsőoktatási adatbázis	a Corvinát felváltó új közös nyilvántartó rendszer közös	folyamatos	könyvtárigazgató

	fenntartása, közös fejlesztése	<i>működtetése</i>		
2.8.	Könyvtár: az „elfekvő” teológiai állomány feldolgozásában jelentős előrelépések	<i>sikerkritérium: évi 3000 kötet állományba vétele, feltárása</i>	<i> folyamatos</i>	<i>könyvtárigazgató</i>
3.2.	csapatépítő rendezvények, kihelyezett ülések, kirándulások	<i>évente legalább egy kiemelt rendezvény</i>	<i> folyamatos</i>	<i> rektor</i>
3.3.	inspiráló közös szakmai aktivitások	<i>évente legalább egy, ezt célzó rendezvény</i>	<i> folyamatos</i>	<i> tudományos rh.</i>
6.15.	Tanító szak: saját jegyzetek kidolgozásának, frissítésének, megjelentetésének intézményi támogatása	<i>tanévenként legalább egy jegyzet megjelentetése</i>	<i> folyamatos</i>	<i> tudományos rh.</i>
8.1.	Az órával/tantárgyfelelősséggel túlterhelt tanszékek terhelésének csökkentése	<i>új státuszok létesítése (legalább 2) az igények és lehetőségek szerint</i>	<i> folyamatos</i>	<i> tanszékvezetők, rektor</i>
8.2.	a minősített oktatók arányának további javítása	<i>a ciklus végéig legalább 5 új minősítés /minősített oktató beállítása</i>	<i> folyamatos</i>	<i> Vezetői értekezlet</i>
9.1.	számítógép-park további fejlesztése	<i>évente legalább 30 számítógép cseréje</i>	<i> folyamatos</i>	<i> rektor</i>
9.4.	szolgálati lakások számának növelése	<i>legalább 3 új családi szolgálati lakás kialakítása</i>	<i> folyamatos</i>	<i> rektor</i>

4.4 Stratégiai kontrolling folyamatának és eszközeinek bemutatása

Egyetemünk minőségfejlesztési rendszerének működéséről, valamint az intézményfejlesztési tervben rögzített éves feladatok teljesüléséről évenként minőségfejlesztési jelentést kell készíteni. A minőségfejlesztési jelentést úgy kell elkészíteni, hogy nyomon követhető legyen az intézményfejlesztési tervben rögzített feladatok teljesülése. A minőségfejlesztési jelentésnek intézkedési javaslatokat kell tartalmaznia az intézményfejlesztési tervben megfogalmazott célok megvalósításának támogatására, a nem vagy csak részben teljesült feladatok megvalósítására, az ehhez szükséges átütemezésekre, az érintett szervezeti egységek szintjére lebontva.

A minőségfejlesztési jelentés a MÉB koordinálásával, a minőségügyi referens bevonásával, egyetemünk minőségfejlesztésért felelős szerveinek együttműködésében készül. A jelentés elkészült tervezetét a MÉB elnöke előzetes véleményezésre megküldi a képzési programok felelőseinek, valamint mindazon szervezeti egységek vezetőinek, amely szervezeti egységekre vonatkozólag a jelentés adatot közöl vagy értékelést tartalmaz. A beérkezett vélemények, észrevételek alapján átdolgozott jelentést a MÉB a Szenátus elé terjeszti, a vizsgált tárgyévét követően legkésőbb február 15-éig. A minőségfejlesztési jelentést a Szenátus fogadja el. Az éves minőségfejlesztési jelentésre vonatkozó előírásokat a Minőségbiztosítási Szabályzat 9. §-a tartalmazza.

További eszköze a stratégiai kontrollingnak a Szenátus, amely nem csak a költségvetés és a minőségfejlesztési jelentés kapcsán, hanem valamennyi, az egyetem működését érintő kérdésben hozott határozata során mérlegeli azok koherenciáját az intézményfejlesztési tervvel, valamint a Szenátus bizottságai, amelyek a fejlesztési célok megvalósulását a maguk illetékességi körében nyomon követik és javaslatokat fogalmaznak meg az esetlegesen szükségessé váló korrekciókra.

4.5 Stratégiai kommunikáció folyamatának és eszközeinek bemutatása

Egyetemünk az elfogadott Intézményfejlesztési Tervet

- honlapján megjelenteti, ezzel azt a belső és a külső érintettekkel is megismerteti,
- jóváhagyásra a Fenntartónak megküldi,
- annak legfontosabb célkitűzéseit a rektori vezetés összdolgozói, valamint intézeti értekezletek keretében a munkatársakkal szóban is ismerteti,
- kinyomtatott példányát a rektori vezetés tagjainak és az intézetvezetőknek eljuttatja, valamint egy-egy kinyomtatott példányát a Rektori Hivatalban, a Tanulmányi Osztályon és az intézetek hivatalaiban elhelyezi,
- az intézményi Jövőkép és az Intézményfejlesztési Terv legfontosabb célkitűzéseit a sajtó nyilvánosságára hozza,
- valamennyi minőségfejlesztési jelentését honlapján megjelenteti,
- annak legfontosabb megállapításait és a szükségesnek ítélt korrekciókat a rektori vezetés összdolgozói, valamint intézeti értekezletek keretében a munkatársakkal szóban is ismerteti,
- az intézmény Jövőképét honlapján az Intézményfejlesztési Tervtől elkülönítve is megjeleníti,
- az Intézményfejlesztési Tervben rögzített megvalósítási ütemtervben az intézkedési terv megalkotásáért és végrehajtásáért felelős személyeknek eljuttatja, a rektori vezetés az abban foglaltakat velük szóban is ismerteti.

Záradék

(1) Jelen Intézményfejlesztési Tervet a DRHE Szenátusa 2019. május 14-ei ülésén megtárgyalta, és 86/2018-19. számú határozatával jóváhagyta.

Debrecen, 2019. május 15.

Dr. Kustár Zoltán
rektor

Jelen Intézményfejlesztési Tervet a Tiszántúli Református Egyházkerület képviselőjében eljárva, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem fenntartójaként jóváhagyom.

Debrecen, 2019. május 21.

Dr. Fekete Károly
püspök